

Provincie West-Vlaanderen

Jaarboek 2004

Provincie
West-Vlaanderen

Door mensen gedreven

60633

Provincie West-Vlaanderen

Jaarboek 2004

VLIZ (vzw)
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

INHOUDSTAFEL

West-Vlamingen in beeld	6
Vertrouwen in de toekomst	9
Werken aan welbehagen	11
Samenstelling van de provinciale instellingen	13
De gouverneur	13
De bestendige deputatie	13
Gouverneur-voorzitter	14
Gedeputeerden	14
Provinciegriffier	17
De meerwaarde van de provincie	19
De provincieraad	20
Het bureau van de provincieraad	21
Samenstelling van de provincieraad	22
Belangrijkste agendapunten uit de provincieraad	27
Gouverneur houdt oktoberrede over hoger onderwijs	28
De financiën van de provincie	30
De provinciebegroting 2003	30
Begrotingsrekening 2002	31
Kerntakendebat afgerond met bestuursakkoord	32
Jan Durnez VVP-voorzitter	32
Nieuw provinciedecreet laat nog even op zich wachten	33
Nieuwe wetgeving met implicaties voor de provincies	34
Publiek-private samenwerking (PPS) in de lift	34
Decreet integraal waterbeleid: een uitdaging	34
Financiële verplichtingen voor niet-confessionele morele dienstverlening	35
Provincieraad bezoekt Europees parlement	36
Verenigde commissie op verplaatsing	37
Eremetaal voor verdienstelijke mandatarissen	37
Provincie sponsort MUG-heli	38
Op stap met RADIO 2 in West-Vlaanderen	39
Communicatie	39
De provincie West-Vlaanderen maakt werk van haar imago	39
E-zines gelanceerd	41
Blauw-zwart en groen feest in Brugge	42
Personeelszaken	43
Mandaatfuncties voor een beter bestuur	43
Nieuwe tijden voor de arbeidstijd	43
Nieuw provinciaal archiefgebouw in Sint-Andries	45

GENIETEN. HET ZIT IN ONS

47

CULTUUR

49

Algemeen

49

Brok-overleg verhoogt cultuurdeelname	49
Opus Velo, Eros Flux en Theaterspel	50
Tinck verkoopt tickets voor Brugs concertgebouw	51
Toppers in de Tinck-ticketverkoop	51
Art Box wordt BE-PART	52

Letteren, taal en podiumkunsten

Letterkunde prijs kort proza voor Peter Verhelst	53
Toneelkring Sint-Rembert laureaat	53

Muziek

54

Harmonies, fanfares en brassbands	54
West-Vlaanderen Muzikaal huldigt virtuozen	54
Muzikale composities bekroond	54
Orgeltriptiek kent succes	55
Viertalige beiaardbrochure voor de liefhebbers	55
Europaliaconcert Italia	55

Beeldende kunst

56

Tentoonstelling vierjaarlijkse prijs voor beeldende kunst	56
Vierjaarlijkse prijs voor architectuur 2003	56

Monumentenzorg, archeologie en patrimonium

59

Het rijke Brugse erfgoed te boek in Monumentaal West-Vlaanderen II	59
Erfgoedtijdschrift In de Steigers bestaat tien jaar	60
Subsidies voor het ontsluiten van cultureel erfgoed	60
Een steengoede Open Monumentendag	60
Monumentenwacht pakt uit met gespecialiseerde interieurinspecties	62
Oorlog en Vrede in de Westhoek	63

Musea

64

Naar een structurele samenwerking tussen musea in de Westhoek	64
Met genegen groeten Provinciaal Museum voor Moderne Kunst	67
- Spaanse sfeer in het PMMK	67
- 2003 Beaufort: kunst aan zee	67
- Gerardo Rueda, Madrid-Paris-Madrid	69
- Belangrijke gasten in het PMMK	69
- Publieksactiviteiten met het PMMK	70
- De aanwinsten	70
Provinciaal Museum Constant Permeke	71

- Theatermonoloog Den Welgezinden met Herbert Flack	71	De West-Vlaamse sportprijzen 2003	91
- Verrijking van de PMCP-collectie	71		
Domein Raversijde	72	ONDERNEMEN. HET ZIT IN ONS	93
- Karel van Vlaanderen: de kunstenaar	72		
- Glas van vissers, kooplui, monniken en heren	72	ECONOMIE	95
- Visserij, handel en piraterij	73		
Bibliotheekwerk	74	De conjunctuur in West-Vlaanderen	95
Groeien naar samenwerking	74	Werkloosheid	95
Papavers voor méér cultuurparticipatie	74	Werkaanbiedingen	96
Wil jij met mij...? Afspraak in de bib!		Tijdelijke werkloosheid	96
Basiseducatie	77	Bouw	97
Cursisten schrijven verhalen met bekende Vlamingen	77	Omzet en investeren	97
Ook Club Brugge op de schoolbank	77	Faillissementen	97
		Uitvoer	98
TOERISME / RECREATIE	79	Nieuwe personenwagens	98
		Conjunctuurindicator van de Nationale Bank	98
Algemeen	79	Hoe efficiënt is het centrumbeheer?	99
Promotie van het zakentoerisme	79	Een nieuwe domein: Ankerpunt Lokale Economie	99
Toerisme en sport	79	Kwaliteitsvolle bedrijfsgebouwen in	
Mediaworkshop in het concertgebouw	80	West-Vlaanderen	101
Proeven van West-Vlaanderen	80		
Westhoek		LAND- EN TUINBOUW	103
Folk Experience Dranouter	81		
Wandelen met Zannekin	81	Landbouwteams werken rond verbreding en milieuzorg	103
Brugs Ommeland		POVLT erkend als IWT-kenniscentrum	104
Twee nieuwe wandelpaden	82	Bedrijfsbegeleiding goed onthaald in de melkveehouderij	106
Torhout op de toeristische kaart	82	CKC breidt controles uit	107
Leiestreek	83	Provinciaal proefbedrijf volwaardig biologisch	107
Fietsen langs de Goedendagroute	83	Tien jaar PROCLAM	108
Strategisch beleidsplan voor toerisme en recreatie in de Leiestreek	83	Landbouweducatie uit de startblokken	111
De Kust	85	Alternatieve vogelafweer in de bloemkoolteelt	112
Kustballon de lucht in	85	Koudebewaring als alternatief voor chemische kiemremming	113
Nieuwe toeristische portaalsite voor de Kust	85		
Kustschatten in het Duits	85	ONDERWIJS	115
Strandclubs in kaart gebracht	85		
SPORT	87	School voor bestuursrecht	115
		WIVO, VZW, schakel tussen mens en bestuur	115
Kicken op sport	87	Provinciaal Technisch Instituut	116
Zee van sporten: fun, fun, fun	87	Provinciaal Maritiem Instituut	116
Succesvolle Doe Aan Sport-beurs	88		
Sporten met een handicap	88		
Jeugdsportdag in Torhout	88		
Open Gaversdag promoot watersporten	89		

KWALITEIT. HET ZIT IN ONS	119	Jeugd	139
INFRASTRUCTUUR	121	Aanstormend muzikaal geweld op Westtalent	139
Wegen	121	Provinciaal vereffeningsfonds voor minderjarigen van start	139
Kruispunt De Kippe in Houthulst verkeersveiliger	121	Huisvesting	140
Veiliger fietsen op Meiboomrotonde in Roeselare	121	Huisvestingsdienst regio Izegem boven de doopvont	140
Meulebekestraat in Ingelmunster vernieuwd	122	180 projectverantwoordelijken ontmoeten elkaar in het Noord-Zuid Centrum	141
Waterlopen	123	Een dak zingen op de wereld	142
Waterbeheersingswerken aan de Tjampensbeek in Anzegem	123	West-Vlaamse scholen bekenen kleur	142
Integrale waterbeheersing in de regio	124	Vrijwilligerswerk	143
Lichtervelde-Torhout	124	Hoe prikkel je vrijwilligers?	143
Natuurtechnische oeverwerken aan de Blankenbergse vaart	124	MILIEU	145
Woningen in Middelkerkse Veldstraat beveiligd tegen overstromingen	125	Uitbouw van de provinciale domeinen	145
Dijkversterking aan de Bourgognevaart in Oudenburg	125	Uitbreiding van De Kemmelberg en De Gavers	145
Een zegen in een zomer zonder regen	125	Domeinen beter ingericht	145
Gebouwen	127	Nieuwe wandel- en fietsverbindingen in De Gasthuisbossen	146
Metten via de satelliet	127	Ontdek de natuur in de provinciedomeinen	146
UNU welkom in Grootseminarie	127	Nieuw wandelpad in Lippensgoed-Bulskampveld	146
Nieuw sanitair blok voor PTI-tuinbouwschool in Kortrijk	128	Nieuwe speeltoestellen voor kinderen	147
Wooneenheden Papillon en Doedelzak van de Waaiberg (Gits) herschikt	128	Een achtertuin in het Boeverbos	147
POVLT in Beitem neemt nieuw clubgebouw in gebruik	128	Landschapszorg en groenbeheer	148
WELZIJN	131	Nieuw regionaal landschap IJzer en Polder van start	148
Gelijke kansen	131	Sociale tewerkstelling in groenbeheer: een blijver	148
Nationale vrouwendag in Brugge,		Beheer van recreatief en landschappelijk groen in de Westhoek	150
Internationale vrouwendag in Kortrijk	131	Een dijkenplan voor de Zwinstreek	151
De kust toegankelijk voor iedereen?!	132	Forten en linies in kaart gebracht	152
Europees jaar van personen met een handicap	132	Herstel van het drevenlandschap rond het bos van Houthulst	152
Kwaliteitszorg in opleiding en sociale tewerkstelling	134	Ecologische siertuin: wat, hoe en waarom?	153
Zorg	135	Natuur- en milieueducatie	154
De stagementor als cruciale schakel in de ouderenzorg	135	NME aan Zee voor de hele Kust	154
Provinciale website www.dagverzorgingscentra.be	135	Eerste MOS-logo's uitgereikt in West-Vlaanderen	154
Ouder worden en wonen in de Westhoek	135	Onthaal in de West-Vlaamse natuur	155
Verbreiding van de psychiatrische thuiszorg	137	Wat zegt je de zee?	155
Griep? Griep? Hoera!	137	Duurzaamheid	156
Als je kind drugs gebruikt ...	137	Amai mijn voeten!	156
		Promotie van de biolandbouw	157
		Afalpreventie	159
		Herr Seele omgedoopt tot Herr Gebruik	159
		Ook de achterkant is interessant	159
		Toeristische afval- en sorteergids gelanceerd	159

West-Vlamingen in beeld

DANKZIJ DE LANCERING VAN DE IMAGOCAMPAGNE VAN ONZE PROVINCIE, IS DE BASELINE 'DOOR MENSEN GEDREVEN' SNEL GEMEENGOED GEWORDEN.

DEZE DRIE WOORDEN VORMEN DE RUGGENGRAAT VAN DIT JAARBOEK. ELK HOOFDSTUK WORDT VOORAFGEGAAN DOOR EEN PORTRET VAN EEN WEST-VLAMING DIE OP DE ÉÉN OF ANDERE MANIER VERBONDEN IS MET HET ONDERWERP. GEWONE MENSEN, IN HUN NATUURLIJKE OMGEVING, DIE HET BEHANDELDE THEMA ELK OP HUN EIGEN MANIER IN BEELD BRENGEN.

DE FOTO'S ZIJN VAN DE HAND VAN KRIS DEWITTE (*1967, VEURNE), DIE O.A. AL HEEL WAT INTERNATIONALE GROOTHEDEN UIT DE FILMWERELD VOOR ZIJN CAMERA KREEG.

OOK DE LEDEN VAN DE BESTENDIGE DEPUTATIE WERDEN GEFOTOGRAFEERD. HUN PORTRETTEN VIND JE EVENEENS IN DIT BOEK.

VERTROUWEN IN DE TOEKOMST

Binnen Vlaanderen wordt de provincie West-Vlaanderen erkend als economisch welvarende provincie. Onze provincie dankt dit succes aan een aantal belangrijke bevolkingskarakteristieken. Creativiteit, arbeidsethos, beroepseer en trots, ... dragen in belangrijke mate bij tot endogene groei en eigen ontwikkeling. De sterke ondernemingszin, een hoge scholingsgraad, het streven naar kwaliteit en het commerciële talent van de West-Vlaming zijn onmiskenbare troeven voor de economische ontwikkeling en duurzame welvaart van onze regio's, zowel op het vlak van werkgelegenheid, innovatie, competitiviteit als creatief ondernemerschap.

West-Vlamingen zijn altijd doeners en entrepreneurs geweest. Ondernemen zit duidelijk in ons. Bovendien beschikt de provincie over een bijzonder goed uitgebouwde economische infrastructuur, zoals wegen, havens, luchthavens, ambachtelijke zones en bedrijventerreinen. De provincie West-Vlaanderen kan prat gaan op de hoge activiteitsgraad van haar bevolking en een gering aantal werklozen. Bij krapte op de arbeidsmarkt zijn er voldoende rekruteringsmogelijkheden net over de grens: in diverse West-Vlaamse sectoren, zoals de textielsector, zijn duizenden Franse grensarbeiders aan de slag.

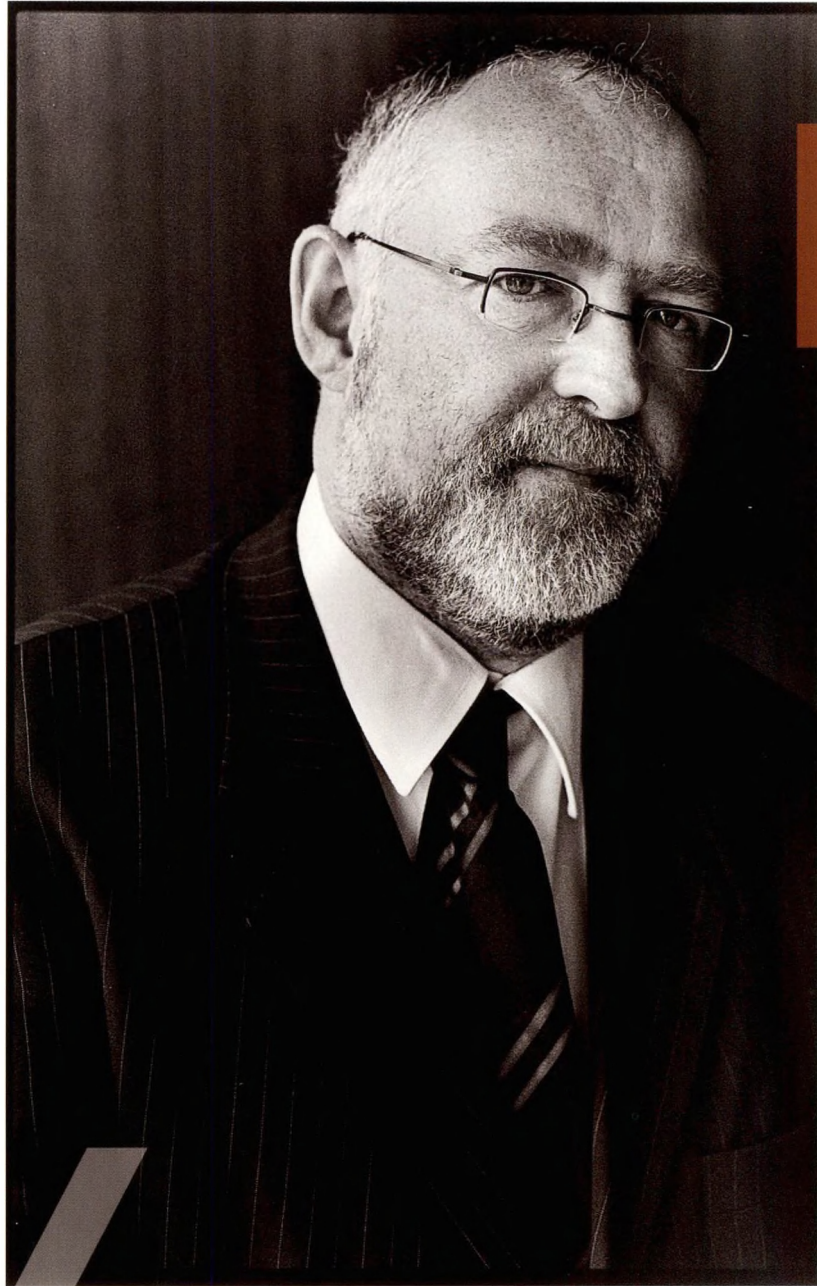
West-Vlaanderen blijft ook de meest agrarische provincie van Vlaanderen, met 4.700 personen die tewerkgesteld zijn in landbouw, jacht, bosbouw en zeevisserij. De roots van West-Vlaanderen liggen duidelijk bij het produceren. De belangrijkste industriële sectoren op het vlak van bezoldigde tewerkstelling zijn de metaalsector (33.800 jobs), de textielsector (18.500 jobs), de voedingssector (14.500 jobs), de meubelsector (6.400 jobs) en de rubber- en kunststofnijverheid (4.000 jobs).

Stilaan evolueert de provincie echter in de richting van een diensteneconomie. Binnen de tertiaire sector is de zakelijke dienstverlening de sterkst groeiende subsector. Er zijn nagenoeg evenveel mensen tewerkgesteld in de commerciële als de niet-commerciële tak van handel en diensten.

De evolutie naar kennisgerelateerde ondernemingen wordt één van de belangrijkste uitdagingen in de komende jaren, evenals de toenemende concurrentie en internationalisering. Nu al is de evolutie naar een kennis economie volop aan de gang. Deze evolutie betekent evenwel niet dat West-Vlaanderen zijn roots afzweert. De industrie is nog steeds prominent aanwezig in West-Vlaanderen. Bedrijven in de verschillende traditionele lowtech industrietakken zoals textiel, houtbewerking of voeding boren continu nieuwe markten aan met nieuwe, innovatieve producten. Ze worden doorgaans gekenmerkt door een hogere toegevoegde waarde, veel onderzoek en ontwikkeling (R&D) en doorgedreven specialisatie. Innovatieve acties, als output van de kennis economie, zorgen binnen West-Vlaanderen voor een sterk competitief weefsel dat gekarakteriseerd wordt door zijn exclusiviteit, zijn kwaliteit en hoge toegevoegde waarde.

De talrijke industriële ondernemingen (met een overwegend familiaal karakter) die West-Vlaanderen rijk is, de sterke KMO-structuur (95,8 procent van de West-Vlaamse bedrijven telt minder als 50 werknemers), het grote aantal zelfstandigen in de provincie, een actieve toeristische sector, een zeer sterk ontwikkelde handel en distributie, ... versterken ook in de toekomst uw en mijn vertrouwen in een gunstige economische toestand, geloof in groeiende welvaart en welzijn voor onze provincie West-Vlaanderen.

PAUL BREYNE | Gouverneur van de provincie West-Vlaanderen

WERKEN AAN WELBEHAGEN

Het onbehagen in de samenleving groeit. Het sluimert en vreet. Onbehagen bij het politieke personeel over complexe en ondoorzichtige beleidsnetwerken, maar ook bij de inwoners die onvoldoende vooruitgang merken in gevoelige dossiers als gezondheid, veiligheid, criminaliteit, zonevreemdheid, huisvesting of sociale zekerheid. De overheid is een partner geworden als een andere: hij wordt gebruikt of bevochten.

Wie of wat voedt dit groeiende onbehagen? Vele burgers kampen met een verloren zekerheid, echt verloren of uit het oog verloren waarden en normen. Gedragingen zijn echter een nog groter probleem dan de onenigheid over waarden. Onprettig, onbehoorlijk, onduelbaar en zelfs onwettig gedrag ergeren medeburgers in stijgende mate.

Het aflijnen van de individuele vrijheid wordt al snel als betutteling ervaren. Daar is het opgeheven vingertje weer! Individualisering, verhoogde prestatiedruk en de snelle technologische veranderingen tegenover de trage sociaal-bestuurlijke aanpassingen zijn samen met de overvloed aan informatie en een onmetelijk vakjargon kenmerken van onze tijd. Het chronische onbehagen wordt mee daardoor veroorzaakt.

Hoe kan de provinciale overheid het onbehagen terugdringen en het welbehagen in onze samenleving helpen versterken? Het welbehagen kan mee vertaald worden door vertrouwen en betrokkenheid.

Het werken aan de bestuursstijl is daartoe een eerste voorwaarde. Onbehagen mag niet leiden tot miscommunicatie, tot het met elkaar omgaan zonder wederzijds begrip of inzicht. De provincie moet gebruik maken van haar troeven als nabij bestuur, voor gemeenten, verenigingen, instellingen en inwoners. Meer en beter overleg moet leiden tot meer betrokkenheid. Toch moet de overheid duidelijk blijven en knopen doorhakken. Overleg en adviesprocedures worden helaas teveel gebruikt om politieke keuzes te maken. Daaruit groeit een indruk van machteloosheid.

De provincie West-Vlaanderen kiest vooreerst voor een samenwerkingsmodel. Samenwerken met gemeenten, organisaties, Vlaamse diensten. Parasitisme is hierbij uit den boze. De aangehouden keuze voor de gebiedsgerichte werking illustreert deze optie in heel wat sectoren. In 2005 willen we deze ambitie bovendien waarmaken in het sociaal-economische leven van onze provincie.

Een tweede prioriteit is het werken met doelen. Jaarprogramma's, strategische plannen en meerjarenplannen zijn hier uiterst bruikbaar. Ze worden grondig voorbereid en gemaakt in overleg met de partners uit gemeenten en het middenveld. Ze worden niet geproduceerd om op te sturen naar Brussel, maar om uit te voeren. De ervaring is positief. Jaar na jaar wordt er beter gepresteerd.

De grootste uitdaging is echter te kiezen voor een globale(re) aanpak. Ecologie en economie, natuurbeheer en landbouw, ... worden niet naast elkaar ontwikkeld. Netwerkvorming en samen besturen staan voorop, met als doel dat alle partners en het hele netwerk er baat bij hebben. Die betrokkenheid bevordert het welbehagen bij partners en inwoners. Welbehagen brengen in de plaats van onbehagen is de ultieme opdracht van elke overheid.

JAN DURNEZ | Eerste gedeputeerde van de provincie West-Vlaanderen

De bestendige deputatie vlnr:

Marleen Titeca-Decraene, Patrick Van Gheluwe,
Gabriël Kindt, Paul Breyne (gouverneur),
Gunter Pertry, Jan Durnez,
Hilaire Ost (provinciegriffier), Dirk De fauw

SAMENSTELLING VAN DE PROVINCIALE INSTELLINGEN

DE GOUVERNEUR

Sinds 1 juni 1997 is Paul Breyne gouverneur van de provincie West-Vlaanderen. De gouverneur wordt inmiddels door de Vlaamse regering benoemd. Zijn ambt is niet verbonden aan verkiezingen. De gouverneur zit de vergaderingen voor van de bestendige deputatie die het dagelijkse bestuur van de provincie uitoefent, maar heeft geen stemrecht.

De gouverneur draagt een bijzondere verantwoordelijkheid voor de handhaving van openbare orde en veiligheid. Hij coördineert de hulpacties bij rampen. Sinds maart 1998 is de gouverneur ook verantwoordelijk voor de coördinatie van reddingsacties bij scheepsrampen in de territoriale wateren. Deze verantwoordelijkheden vallen onder zijn werk van federaal regeringscommissaris. De gouverneur oefent, als vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid, ook administratief toezicht uit op gemeenten en OCMW's. Tevens vervult hij als vertegenwoordiger van de provincie een representatieve rol bij tal van gelegenheden.

de voorzitter beslissend bij staking van stemmen. De vergaderingen van de bestendige deputatie zijn niet openbaar, tenzij ze optreedt als rechtscollege, zoals bij verkiezingsgeschillen.

De gedeputeerden worden verkozen door en uit de leden van de provincieraad voor een periode van zes jaar. De bestendige deputatie telt altijd zes gedeputeerden, ongeacht het aantal inwoners van de provincie. Elk gerechtelijk arrondissement moet door minstens één gedeputeerde in de deputatie vertegenwoordigd zijn.

DE BESTENDIGE DEPUTATIE

De bestendige deputatie voert de besluiten van de provincieraad en bestendige deputatie uit. De gedeputeerden, die de materies onder elkaar verdelen, beslissen over alle zaken die tot het dagelijkse bestuur behoren, in het belang van de provincie. De bestendige deputatie heeft een rechtsprekende taak in een aantal specifieke geschillen (zoals bezwaarschriften inzake polderbelasting) en verkiezingsaangelegenheden (zoals bezwaarschriften bij gemeenteraadsverkiezingen). Ze is ook betrokken bij de uitvoering van wetten en decreten.

De gouverneur is voorzitter van de bestendige deputatie. De provinciegriffier fungeert als secretaris. De gedeputeerden komen wekelijks bijeen, meestal op donderdag. Elk besluit wordt bij volstreekte meerderheid genomen. Als de bestendige deputatie een rechtsprekende taak uitoefent, dan is de stem van

GOUVERNEUR-VOORZITTER

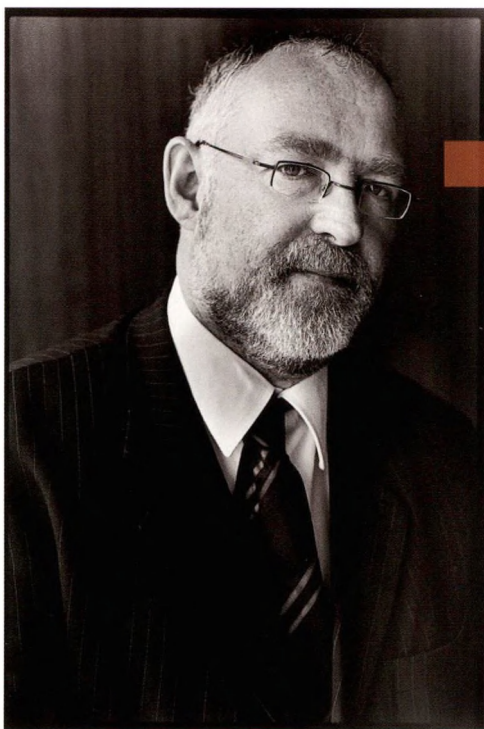
Paul Breyne

Burg 3

8000 Brugge

tel. 050 40 58 11 - fax 050 40 71 03

paul.breyne@west-vlaanderen.be

GEDEPUTEERDE

Jan Durnez (CD&V)

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

tel. 050 40 31 50 - fax 050 40 31 08

jan.durnez@west-vlaanderen.be

Jan Durnez is bevoegd voor:

~ BESTUURLIJKE ORGANISATIE EN EXTERNE RELATIES

Algemeen beleid, organisatieontwikkeling, externe relaties, Europese programma's, gebiedswerking, veiligheid, pers en communicatie, promotie

Instellingen: WVI, VVP, politie- en brandweerschool

~ MILIEU, NATUUR EN LANDSCHAPPEN

Natuur- en groenbeleid, vergunningen, milieu, domeinen, landschappen, natuur- en milieueducatie

GEDEPUTEERDE

Patrick Van Gheluwe (SP.A)

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

tel. 050 40 73 32 - fax 050 40 73 03

patrick.van.gheluwe@west-vlaanderen.be

Patrick Van Gheluwe is bevoegd voor:

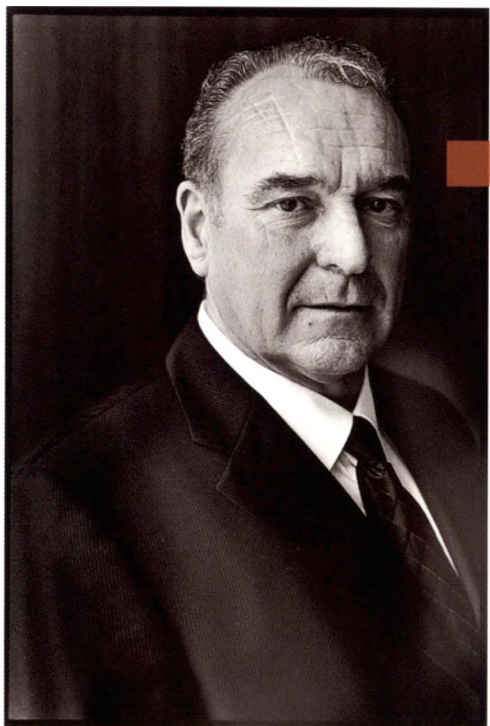
~ RUIMTELIJKE ORDENING EN MOBILITEIT

Ruimtelijke ordening, vergunningen, structuurplanning, uitvoeringsplannen, mobiliteit, beheer van provinciale wegen

~ TOERISME EN RECREATIE

Toerisme, toeristische evenementen, toeristische en recreatieve promotie, beheer van de recreatieve infrastructuur

Instelling: Westtoer

GEDEPUTEERDE

Gabriël Kindt (CD&V)

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

tel. 050 40 31 90 - fax 050 40 73 05

gabriel.kindt@west-vlaanderen.be

Gabriël Kindt is bevoegd voor:

~ LAND- EN TUINBOUW EN WATERBELEID

Land- en tuinbouw, ruilverkavelingen en landinrichting, integraal waterbeleid (waterlopen inclus), waterbeheersing en visserij

Instellingen: POVLt en landbouw-vzw's

~ PERSONEEL

Alle personeelszaken, sociale dienst, intern gelijkekansenbeleid en welzijn op het werk

Instellingen: WIVO en SBR

GEDEPUTEERDE

Dirk De fauw (CD&V)

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

tel. 050 40 31 61 - fax 050 40 73 02

dirk.de_fauw@west-vlaanderen.be

Dirk De fauw is bevoegd voor:

~ JEUGD, HUISVESTING EN WELZIJN

Jeugd, welzijn, huisvesting, gezondheid, sociale en gezinsvoorzieningen, personen met een handicap, duurzame ontwikkeling, Noord-Zuidbeleid

Instellingen: Ons Erf (PIDO), 't Venster, De Waaiberg, PNZC

~ INFRASTRUCTUUR EN JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

Patrimonium, gebouwen, overheidsopdrachten, logistiek, ICT, GIS, economaat, juridische aangelegenheden, ere-dienst en administratief toezicht

GEDEPUTEERDE

Gunter Pertry (SP.A)

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

tel. 050 40 31 55 - fax 050 40 73 06

gunter.pertry@west-vlaanderen.be

Gunter Pertry is bevoegd voor:

~ KUNST EN CULTUUR

Bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, kunstpatrimonium, musea, cultureel aanbod, culturele centra en manifestaties, festivals, bibliotheken en archief

Instellingen: PMMK, Winob, Monumentenwacht, TiNCK

~ ONDERWIJS

Provinciaal textiel-, visserij- en tuinbouwonderwijs, relaties met en promotie van hoger onderwijs, zeewetenschappelijk onderzoek, basiseducatie en afstandsonderwijs

Instellingen: EduWEST, VLIZ, PIH, PTI en PMI

GEDEPUTEERDE

Marleen Titeca-Decraene (CD&V)

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

tel. 050 40 31 65 - fax 050 40 31 02

marleen.titeca@west-vlaanderen.be

Marleen Titeca-Decraene is bevoegd voor:

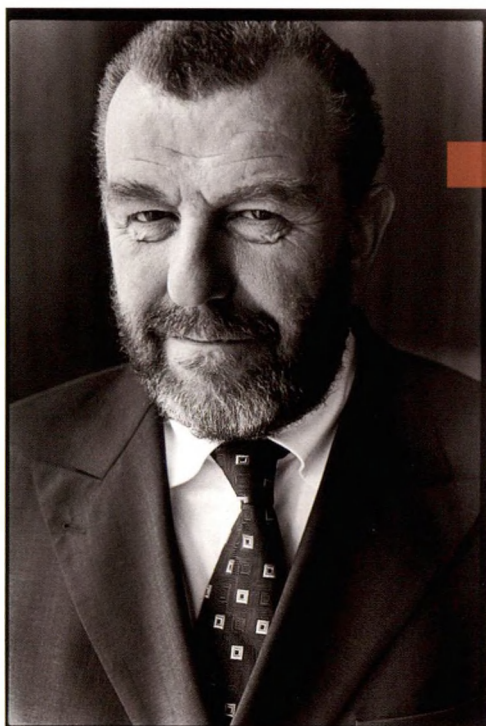
~ FINANCIËN EN SPORT

Sport, gelijke kansen, financiën, begroting, rekeningen, fiscaliteit en interne audit

~ ECONOMIE EN KMO

Economie, KMO, middenstand, streekontwikkeling, technologie, innovatie, studies, beroepsopleiding, kwaliteitszorg, zee- en luchthavens

Instellingen: GOM, WES, streekhuizen en vormingsinstituten (Syntra West)

PROVINCIEGRIFFIER

Hilaire Ost

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

hilaire.ost@west-vlaanderen.be

De provinciegriffier is de hoogste provincieambtenaar. Hij wordt benoemd door de provincieraad. De provinciegriffier woont de vergaderingen van de provincieraad en de bestendige deputatie bij en maakt de notulen op. Hij is ook de bewaarder van het archief en van het zegel van de provincie. Hij staat aan het hoofd van het personeel en leidt de provinciale diensten, volgens de richtlijnen van de gouverneur (voor het federale personeel) en van de bestendige deputatie (voor het provinciepersoneel).

DE MEERWAARDE VAN DE PROVINCIE

Tijdens het kerntakendebat tussen provincies, gemeenten en Vlaamse overheid werd even de idee geopperd om de bevoegdheden van de provincies, vanuit een subsidiariteits- en vereenvoudigingslogica, te beperken tot een limitatieve lijst van beleidsdomeinen. Mede dankzij de overtuigingskracht van de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) kon deze zogenaamde 'gesloten taakstelling' voor de provincies vermeden worden en behield ook het intermediaire beleidsniveau de volheid van zijn bevoegdheden.

Een beperking van bevoegdheden zou in de praktijk onwerkzaam geweest zijn en voorbijgaan aan de snel evoluerende en moeilijk te voorspellen maatschappelijke en politieke context. Belangrijker is evenwel de vaststelling dat een dergelijk ingeperkt bestuursmodel onverzoenbaar geweest zou zijn met de zeer grote diversiteit aan streekprioriteiten die Vlaanderen kenmerkt. Gebiedsgerichte vragen kunnen immers niet altijd even doeltreffend beantwoord worden vanuit de gemeentelijke of Brusselse beslissingscentra. In feite heeft het kerntakendebat minstens het voordeel gehad dat het de notie van het provinciale belang of het streekbelang duidelijk bevestigd heeft.

Het staat de provincies met andere woorden vrij om, in overleg met de overige bestuursniveaus, voluit werk te maken van de nieuwe uitdagingen die zich aandienen, bij voorbeeld op het vlak van economie, cultuur of milieu.

De ontwikkeling van het hoger onderwijs in West-Vlaanderen, nochtans een traditionele bevoegdheid van de Vlaamse Regering, verdient in dit opzicht bijzondere aandacht. De achterstand van onze provincie op dit terrein wordt immers steeds sterker gevoeld als een belangrijke handicap. De jongerenvlucht die ermee gepaard gaat, bemoeilijkt niet alleen de leefbaarheid van landelijke gemeenten, maar werkt ook de vergrijzing van onze stedelijke centra in de hand. Meer zelfs: stilaan is het besef gegroeid dat deze braindrain een belangrijk competitief nadeel vormt voor onze economie en onze

provincie minder aantrekkelijk maakt voor buitenlandse investeerders.

Een ontoereikend onderwijsaanbod kan bovendien mee de her en der opkomende maatschappelijke intolerantie in de hand werken op middellange termijn. Het dossier van het hoger onderwijs is voor West-Vlaanderen dan ook van provinciaal belang. Het is de taak van het provinciebestuur om de inhaalbeweging inzake hoger onderwijs te steunen en te coördineren naar de hogere overheid toe. De initiatieven die door de provincie recent ontwikkeld werden om nieuwe studierichtingen te creëren, om de samenwerking tussen diverse instellingen (KULAK, KATHO, KHBO en West-Vlaamse Hogeschool) te versterken en het onderwijsaanbod in onze provincie te promoten, zijn alvast bijzonder hoopvol.

In dossiers als dat van het hoger onderwijs zult u met mij vaststellen dat de intermediaire positie van de provincie geen zwakte, maar veeleer een belangrijke troef uitmaakt. Dit Jaarboek 2004 geeft nog tal van andere voorbeelden van deze provinciale meerwaarde.

JEAN DE BETHUNE | Voorzitter van de provincieraad

— DE PROVINCIERAAD

De provincieraad is voor West-Vlaanderen wat de gemeenteraad is voor een stad of gemeente. De provincieraad is de beraadslagende vergadering van de provincie die beslist over alle zaken van provinciaal belang. De provincieraadsleden worden rechtstreeks verkozen door de inwoners van de provincie die 18 jaar of ouder zijn. Het aantal provincieraadsleden hangt af van het aantal inwoners van de provincie. De West-Vlaamse provincieraad telt 84 leden. Sinds de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord in 1993 valt de verkiezing van de provincieraad samen met die voor de gemeenteraden. Een provincieraadslid wordt dan ook verkozen voor een periode van zes jaar. West-Vlaanderen wordt nog tot oktober 2006 bestuurd door een coalitie van CD&V en SP.A. Behalve in juli en augustus komt de provincieraad minstens eenmaal per maand samen. De vergaderingen van de provincieraad zijn openbaar, behalve als een van de agendapunten over personen gaat of als twee derde van de raadsleden beslissen dat de vergadering niet openbaar is, in het belang van de openbare orde. De gouverneur woont de vergaderingen bij, maar heeft geen stemrecht. De voorzitter opent de vergadering, leidt de besprekingen, handhaaft de orde, deelt de uitslag van de stemmingen mee en sluit de vergaderingen. In januari 2002 volgde Jean de Bethune Henri d'Udekem d'Acoz op als voorzitter van de provincieraad.

Vooraleer de voltallige provincieraad zich over de agendapunten buigt, worden ze eerst besproken in de commissies. Bij het begin van elke raadsvergadering kunnen de provincieraadsleden tijdens het mondelinge vragenuurtje vragen stellen aan de gouverneur en de bestendige deputatie over actuele onderwerpen. Om hun controlebevoegdheid degelijk te kunnen uitoefenen, beschikken de raadsleden over een ruim inzagerecht. Elk raadsbesluit wordt bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen (met meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen). De opmaak van de begroting is een jaarlijks terugkerend en belangrijk punt. Ze geeft immers aan hoeveel geld het bestuur aan de diverse opdrachten mag besteden. De provinciegriffier stelt de notulen op, waarin een beknopt verslag met een samenvatting van de debatten, de uitslag van de stemmingen en de beslissingen zijn opgenomen. De provincieraad van West-Vlaanderen komt in principe de laatste donderdag van de maand samen om 14 uur in het provinciehuis Boeverbos in Sint-Andries (Brugge).

_ HET BUREAU VAN DE PROVINCIERAAD

Het bureau beraadslaagt over alle onderwerpen die door de voorzitter op de agenda van het bureau geplaatst werden. De voorbereiding van de kalender van de provincieraad en van de commissies krijgt bijzondere aandacht. Andere taken zijn: de voorbereiding van de werkzaamheden van de voorzitter en de leden van het bureau, het formuleren van voorstellen voor het oprichten van raadscommissies en het onderzoek van onderwerpen die verband houden met de werking van de provincieraad, zoals het tijdstip waarop de commissies vergaderen of de organisatie van de verenigde commissie.

Het bureau telt 15 leden, verkozen uit de raadsleden. Elke politieke fractie is erin vertegenwoordigd. Het bureau van West-Vlaanderen is samengesteld uit een voorzitter, drie ondervoorzitters, vier secretarissen, twee quaestoren en zes leden.

Voorzitter

Jean de Bethune (CD&V)

Ondervoorzitters

Eerste ondervoorzitter: Jean-Claude Laurent (SP.A)

Tweede ondervoorzitter: Luc Vande Caveye (CD&V)

Derde ondervoorzitter: Raf Corijn (VLD)

Secretarissen

Eerste secretaris: Marianne Maes (SP.A)

Tweede secretaris: Roger Terryn (CD&V)

Derde secretaris: Jos Monballyu (CD&V)

Vierde secretaris: Peter Roose (SP.A)

Quaestoren

Eerste quaestor: Yves Debaere (CD&V)

Tweede quaestor: Myriam Vervaet-Smets (VLD)

Leden

Eerste lid: Diane D'hulst (SP.A)

Tweede lid: Kurt Ravyts (Vlaams Blok)

Derde lid: Wilfried Vandaele (N-VA)

Vierde lid: Marc Vanpaemel (GROEN!)

Vijfde lid: Marcel Berton (VLD)

Zesde lid: Georgine Roets-Denolf (CD&V)

SAMENSTELLING VAN DE PROVINCIERAAD [situatie op 15 mei 2004]

Allijns Joseph
VLD
A. Rodenbachlaan 43
8930 Menen
T 056 40 04 40
joseph.allijns@
west-vlaanderen.be

Berton Marcel
VLD
Ieperstraat 118
8930 Menen
T 056 51 12 86
marcel.berton@
west-vlaanderen.be

Bogaert Jean-Marie
N-VA
Eikenberg 12
8310 Sint-Kruis
T 050 67 47 66
jean_marie.bogaert@
west-vlaanderen.be

Bonte Ronny
ONAFHANKELIJK
Gruuthuselaan 5
8020 Oostkamp
T 050 82 72 92
ronny.bonte@
west-vlaanderen.be

Boret Walter
VLD
Kasteelstraat 7
8810 Lichtervelde
T 051 72 54 48
walter.boret@
west-vlaanderen.be

Bossuyt Danny
CD&V
Oude Paanderstraat 19
8760 Meulebeke
T 051 48 71 74
danny.bossuyt@
west-vlaanderen.be

Bourdon Clifford
SPA
Vijversgracht 16
8310 Sint-Kruis
T 050 37 58 10
clifford.bourdon@
west-vlaanderen.be

De Cuyper Bernard
CD&V
J.V.Belleghemstraat 11
8310 Assebroek
T 050 35 61 02
bernard.de_cuyper@
west-vlaanderen.be

De fauw Dirk
CD&V
Manitobalaan 29
8200 Sint-Andries
T 050 38 76 89
dirk.defauw@
west-vlaanderen.be

De Gryse Livia
VLD
Peerdenstraat 8
8000 Brugge
T 050 34 73 91
livia.de_gryse@
west-vlaanderen.be

De Keyser Eric
SPA
Tuinwijk 70
8600 Diksmuide
T 051 50 28 04
eric.de_keyser@
west-vlaanderen.be

De Klerck Patrick
VLD
Schaapstraat 75
8370 Blankenberge
T 050 42 71 49
patrick.de_klerck@
west-vlaanderen.be

Debaere Yves
CD&V
Bissegemstraat 85
8560 Gullegem
T 056 41 38 14
yves.debaere@
west-vlaanderen.be

Debruyne André
CD&V
Diksmuidesteenweg 3
8800 Roeselare
T 051 20 48 66
andre.debruyne@
west-vlaanderen.be

d'Udekem d'Acoz Henri
CD&V
Couthoflaan 50
8972 Proven
T 057 33 31 38
henri.dudekem_dacoz@
west-vlaanderen.be

Dumarey Anthony
VLD
Marktstraat 22 bus 5
8460 Oudenburg
T 059 25 00 77
anthony.dumarey@
west-vlaanderen.be

Dupont Michel
SPA
Poedermagazijnstraat 99
8930 Menen
T 056 51 80 90
michel.dupont@
west-vlaanderen.be

Durnez Jan
CD&V
Capucienenstraat 104
8900 Ieper
T 057 20 38 13
jan.durnez@
west-vlaanderen.be

Florizoone Roland
VLD
Groene Biezenlaan 15
8660 De Panne
T 058 42 04 04
roland.florizoone@
west-vlaanderen.be

Hiergens Pol
VLD
Stijn Streuvelsstraat 58
8501 Heule
T 056 35 73 84
pol.hiergens@
west-vlaanderen.be

Kerckhof Johan
VLD
Ijzerwegstraat 7
8470 Snaaskerke
T 059 27 43 44
johan.kerckhof@
west-vlaanderen.be

Leterme Marc
VLD
Oosthoekstraat 3
8956 Kemmel
T 056 21 59 09
marc.letterme@
west-vlaanderen.be

Lievyns Maureen
GROEN!
Morinestraat 12
8500 Kortrijk
T 056 21 18 66
maureen.lievyns@
west-vlaanderen.be

Maertens Els
SPA
Sterrestraat 32
8511 Aalbeke
T 056 25 60 30
els.maertens@
west-vlaanderen.be

Maes Isabelle
CD&V
Jacquetbosstraat 1
8587 Spiere-Helkijn
T 056 45 60 72
isabelle.maes@
west-vlaanderen.be

Maes Marianne
SPA
Grote Thems 22
8490 Varsenare
T 050 38 92 59
marianne.maes@
west-vlaanderen.be

Malengier Willy
CD&V
Nonnebossenstraat 20
8980 Zonnebeke
T 057 46 83 46
willy.malengier@
west-vlaanderen.be

Malysse Rita
VLD
Neerstraat 15
8980 Geluveld
T 057 46 68 03
rita.malysse@
west-vlaanderen.be

Cardon Erik
SPA
Scharphoutstraat 71
8380 Lissewege
T 050 54 45 71
erik.cardon@
west-vlaanderen.be

Casier Youro
SPA
Motestraat 48
8940 Wervik
T 056 31 05 85
youro.casier@
west-vlaanderen.be

Corijn Raf
VLD
Stationsdreef 151
8800 Roeselare
T 051 20 44 05
raphael.corijn@
west-vlaanderen.be

Couvreur Stijn
CD&V
Westlaan 423
8800 Roeselare
T 051 24 24 78
stijn.couvreur@
west-vlaanderen.be

Crevits Hilde
CD&V
Kortemarkstraat 30
8820 Torhout
T 050 22 10 11
hilde.crevits@
west-vlaanderen.be

Crop-Rimbaut Jacqueline
VLD
Ingelmunstersteenweg 15
8760 Meulebeke
T 051 48 72 05
jacqueline.rimbaut@
west-vlaanderen.be

de Bethune Jean
CD&V
Van Bellegemdreef 27
8510 Marke
T 056 22 40 40
jean_de_bethune@
west-vlaanderen.be

Decler Hilde
CD&V
Gentpoortstraat 46
8000 Brugge
T 050 34 01 74
hilde.decler@
west-vlaanderen.be

Deconinck Veerle
SPA
Alsteen 12
8792 Desselgem
T 056 71 85 06
veerle.deconinck@
west-vlaanderen.be

Decorte Guido
CD&V
Polderstraat 8
8670 Oostduinkerke
T 058 51 67 06
guido.decorte@
west-vlaanderen.be

Dekyvere-Verdr Nancy
VLAAMS BLOK
Henri Lebbestraat 32
8790 Waregem
T 0474 93 52 55
nancy.verdr@
west-vlaanderen.be

Destoop-Dhondt Yolande
CD&V
Staakmolenstraat 24
8793 Sint-Eloois-Vijve
T 056 60 24 77
yolande.dhondt@
west-vlaanderen.be

D'hulst Diane
SPA
Strandloperstraat 21/2C
8400 Oostende
T 059 25 15 11
diane.d_hulst@
west-vlaanderen.be

Dornez Jaak
N-VA
Preshoekstraat 98
8510 Marke
T 056 21 95 65
jaak.dornez@
west-vlaanderen.be

Kindt Gabriel
ID&V
Kleine Zwevezelestraat 2
810 Lichtervelde
T 051 72 29 38
gabriel.kindt@
west-vlaanderen.be

Lacombe Jan
VLAAMS BLOK
Essex Scottishlaan 12
(bus 11)
8434 Westende
T 058 24 02 16
jan.lacomb@
west-vlaanderen.be

Langerae Bernard
VLD
Pastorijstraat 12
8700 Aarsele
T 051 63 38 53
bernard.langerae@
west-vlaanderen.be

Lapeere Marie-Thérèse
CD&V
Zwanestraat 12
8770 Ingelmunster
T 051 48 95 06
marie_therese.lapeere@
west-vlaanderen.be

Laridon Lies
CD&V
Ijzerlaan 58
8600 Diksmuide
T 051 50 01 00
lies.laridon@
west-vlaanderen.be

Laurent Jean-Claude
SPA
Stokersstraat 15
8000 Brugge
T 050 67 32 20
jean_claude.laurent@
west-vlaanderen.be

Leplae Rudolf
CD&V
Boldriesstraat 17
8930 Lauwe
T 056 41 31 46
rudolf.leplae@
west-vlaanderen.be

Masselis Hans
LD
Doorniksesteenweg 197
500 Kortrijk
T 056 21 29 58
hans.masselis@
west-vlaanderen.be

Masyn Luc
VLAAMS BLOK
Lange Molenstraat 107
8200 Sint-Andries
T 0477 32 06 11
luc.masyn@
west-vlaanderen.be

Monballyu Jos
CD&V
Kon. Boudewijnstraat 156
8520 Kuurne
T 056 70 14 50
jos.monballyu@
west-vlaanderen.be

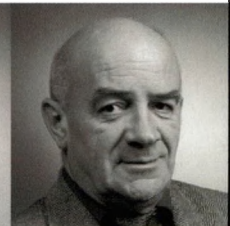
Naeyaert Gerard
CD&V
Kortemarkstraat 209
8820 Torhout
T 050 21 29 76
gerard.naeyaert@
west-vlaanderen.be

Pertry Gunter
SPA
Ploemeurlaan 9
8600 Diksmuide
T 057 20 79 71
gunter.pertry@
west-vlaanderen.be

Pillaert Kristof
N-VA
Oude Rozebekestraat 43 C
8830 Hooglede
T 051 24 25 83
kristof.pillaert@
west-vlaanderen.be

Platteau Alfred
SPA
Oudenaardsesteenweg 218
8580 Avelgem
T 056 64 50 34
alfred.platteau@
west-vlaanderen.be

Pollentier Jef

CD&V
Dullaertweg 83
8470 Gistel
T 059 27 72 72
jef.pollentier@
west-vlaanderen.be

Ramoudt André

SPA
Warandestraat 14
8480 Ichtegem
T 051 58 87 23
andre.ramoudt@
west-vlaanderen.be

Ravyts Kurt

VLAAMS BLOK
Steenkaai 32/9
8000 Brugge
T 050 32 06 93
kurt.ravyts@
west-vlaanderen.be

Roets-Denolf Georgina

CD&V
Karel Mestdaghstraat 83
8000 Brugge
T 050 31 23 08
georgina.denolf@
west-vlaanderen.be

Roose Peter

SPA
Brugsesteenweg 22
8630 Veurne
T 058 31 56 33
peter.roose@
west-vlaanderen.be

Terryn Roger

CD&V
Kleine Klijtstraat 59
8540 Deerlijk
T 056 77 78 46
roger.terrinn@
west-vlaanderen.be

**Titeca-Decraene
Marleen**

CD&V
Klokketuin 78
8570 Anzegem
T 056 68 09 20
marleen.titeca@
west-vlaanderen.be

Vanden Bussche Marc

VLD
Gulden Vlieslaan 34A
8670 Koksijde
T 058 53 20 10
marc.vanden_bussche@
west-vlaanderen.be

Vandenbulcke Baldwin

VLAAMS BLOK
Kattestraat 107
8520 Kuurne
T 056 71 10 92
baldwin.vandenbulcke@
west-vlaanderen.be

Vandenbulcke Pol

CD&V
Weidestraat 91
8800 Roeselare
T 051 24 83 06
pol.vandenbulcke@
west-vlaanderen.be

Vandeputte Didier

SPA
Nederweg 14 bus 7
8870 Izegem
T 051 30 97 35
didier.vandeputte@
west-vlaanderen.be

Vannieuwenhuyse Luc

CD&V
Bruggestraat 22
8700 Tielt
T 051 40 25 59
luc.vannieuwenhuyse@
west-vlaanderen.be

Vanpaemel Marc

GROEN!
Bruggestraat 154
8730 Beernem
T 050 79 24 46
marc.vanpaemel@
west-vlaanderen.be

Verbeure Eric

CD&V
Beukhoutstraat 10A
8650 Houthulst
T 051 70 29 83
eric.verbeure@
west-vlaanderen.be

Tulpin Eddy
PA
Chermplantenstraat 34
8400 Oostende
T 059 80 13 05
eddy.tulpin@
west-vlaanderen.be

**van der Hooft
Kathleen**
VLD
Meerlaan 113
8300 Knokke-Heist
T 050 60 09 84
kathleen.van_der_hooft@
west-vlaanderen.be

Van Gheluwe Patrick
SPA
Boomlandstraat 73
8880 Ledegem
T 056 50 00 93
patrick.van_gheluwe@
west-vlaanderen.be

**Van Hecke-Masschelein
Irène**
CD&V
Frezenbergstraat 12
8900 Ieper
T 057 20 07 92
irene.masschelein@
west-vlaanderen.be

Vandaele Wilfried
N-VA
Warvinge 17
8421 Vlissegem
T 059 23 95 47
wilfried.vandaele@
west-vlaanderen.be

Vande Caveye Luc
CD&V
Waterstraat 28
8020 Oostkamp
T 050 82 33 10
luc.vande_caveye@
west-vlaanderen.be

Vandecasteele Noël
VLD
Clevenstraat 9/11
8680 Koekelare
T 059 27 87 46
noel.vandecasteele@
west-vlaanderen.be

Verkest Hendrik
CD&V
Lokerstraat 5
8750 Wingene
T 051 65 71 07
hendrik.verkest@
west-vlaanderen.be

Vervaeke Patrick
GROEN!
Hugo Verrieststraat 24
8530 Harelbeke
T 056 70 53 83
patrick.vervaeke@
west-vlaanderen.be

**Vervaeke-Smets
Myriam**
VLD
Bayauxlaan 4 bus 42
8300 Knokke-Heist
T 050 60 03 42
myriam.vervaeke-smets@
west-vlaanderen.be

Veulemans Hilde
CD&V
Stokkellaan 114
8400 Oostende
T 059 70 83 75
hilde.veulemans@
west-vlaanderen.be

Vyvey Jean
VLD
Alfons Pieterslaan 68
8400 Oostende
T 059 51 71 51
jean.vyvey@
west-vlaanderen.be

Warnez Peter
CD&V
Peerstalvoetweg 2
8750 Wingene
T 051 65 63 42
peter.warnez@
west-vlaanderen.be

Willaert Berlinda
SPA
Populierenlaan 94
8450 Bredene
T 059 32 15 47
berlinda.willaert@
west-vlaanderen.be

De provincieraad vergadert de laatste donderdag van elke maand.

BELANGRIJKSTE AGENDAPUNTEN UIT DE PROVINCIERAAD

In 2003 kwam de provincieraad 15 keer samen in plenaire vergadering. Dat gebeurt de laatste donderdag van elke maand, met uitzondering van de maanden juli en augustus. De bespreking van de ontwerpbegroting 2004 nam twee extra vergaderingen in beslag en een aantal keer was een tweede bijeenkomst nodig om de agenda af te werken.

De provincieraad keurde in 2003 een aantal beleidsnota's goed, waaronder de Beleidsnota Sport 2003 - 2006, het Provinciaal Jeugdwerkbeleidsplan 2003 - 2007, de Beleidsnota Platteland en het Strategisch Beleidsplan voor de Leiestreek.

De provincieraad besliste ook om een aantal grote werken aan te vatten. De belangrijkste zijn de inrichting van de derde verdieping van het PMMK in Oostende tot museumbibliotheek en de inrichting van een natuur- en milieueducatief bezoekerscentrum in de hoeve Callewaert op het provinciedomein De Palingbeek in Ieper.

Naast een aantal aankopen ter uitbreiding van de provinciale domeinen, besliste de provincieraad om de hoeve in het provinciedomein De Baliekouter in Dentergem en de hoeve De Gulden Mote in het provinciedomein De Kemmelberg in Heuvelland te verkopen.

De provincieraad keurde verder diverse reglementen goed: het nieuwe schoolreglement van de provinciale scholen, het reglement waardoor het Bestuursmemoriaal voortaan via elektronische weg verspreid wordt en het reglement tot ontsluiting van het culturele erfgoed in West-Vlaanderen.

Er werden overeenkomsten afgesloten om samen te werken met onder meer het Frimoutcenter, het Europacollege, de provincies Bihor en Arad uit Roemenië, de provincie Bekes uit Hongarije en het Département du Nord in het kader van 'Rijsel 2004, culturele hoofdstad van Europa'.

In het kader van de decretaal opgelegde adviesplicht bracht de provincieraad advies uit over de onderdelen Grote Eenheid Natuur: van de Assebroekse meersen tot de Bergbeekvallei, het Wijnendalebos, de vallei van de

Waterhoenbeek en de Ieperboog. Tevens werd advies verleend over de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen van enkele gemeenten grenzend aan West-Vlaanderen, met name voor Zulte en Aalter en over het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen. Ook de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd door de provincieraad van West-Vlaanderen geadviseerd.

Voor Flanders Language Valley in Ieper en voor de N382 (Ingelmunster - Oostrozebeke) werd een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP) goedgekeurd.

De provincieraad besloot met de provincie toe te treden tot het Regionaal Technologisch Centrum (RTC) Noord, tot de Intergemeentelijke Huisvestingsdienst Regio Izegem (voor Izegem, Ingelmunster, Ledegem en Oostrozebeke) en tot de vzw Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM).

De provinciale bestuurders in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden brachten over de algemene vergaderingen waarin ze de provincie vertegenwoordigen verslag uit in de bevoegde raadscommissies. Een samenvattend verslag werd voorgelegd aan de provincieraad op 24 juni en 18 december 2003.

In 2003 stemde de provincieraad vier moties, over thema's die raakvlakken vertonen met de provinciale bevoegdheid, maar waarin de provincie zelf geen bevoegdheid heeft: over maatregelen voor een veiliger scheepvaart, in verband met een juridische regeling van de samenwerking tussen de provincies en de gemeenten (naar aanleiding van het bestuursakkoord op 25 april 2003), met betrekking tot de schonekleren-campagne en betreffende de instandhouding van een volwaardige helikopterdienst op zee.

De provincie benoemde 38 personeelsleden in 2003. Drie personeelsleden werden bevorderd. Negen leraars van de provinciale scholen kwamen een vaste benoeming en zeven leraars kregen een uitbreiding van hun provinciale benoeming.

— GOUVERNEUR HOUDT OKTOBERREDE OVER HOGER ONDERWIJS

In zijn jaarlijkse rede bij de opening van het werkjaar van de provincieraad, op 7 oktober 2003, wees gouverneur Paul Breyne op het belang van het hoger onderwijs in West-Vlaanderen. Na overleg met vertegenwoordigers van de hogescholen en de KULAK kon de provincie bij de Vlaamse overheid alvast verkrijgen dat in het schooljaar 2004 - 2005 vier nieuwe opleidingen van start kunnen gaan: kunststofverwerking, maatschappelijke veiligheid, netwerkeconomie en onderwijskunde.

In zijn oktoberrede hield de gouverneur een pleidooi voor de uitbouw van kenniscentra op het vlak van toerisme en landbouw in West-Vlaanderen. Zo kan het hoger onderwijs nauw aansluiten bij de belangrijkste economische sectoren in de provincie. Concreet dacht de gouverneur aan de oprichting van een masteropleiding toerisme.

Binnen de onderwijssector groeit stilaan een consensus over wat West-Vlaanderen nodig heeft op het vlak van hoger onderwijs. In zijn rede riep de gouverneur de raadsleden dan ook op om mee aan de kar te duwen en eventueel het nodige lobbywerk te verrichten.

Het provinciehuis Boeverbos,
zetel van de provincieraad.

DE FINANCIËN VAN DE PROVINCIE

Het begrotingsjaar 2003 stond voor de start van de Nieuwe Provinciale Boekhouding, met de invoering van een aantal nieuwe principes uit de algemene boekhouding.

DE PROVINCIEBEGROTING 2003

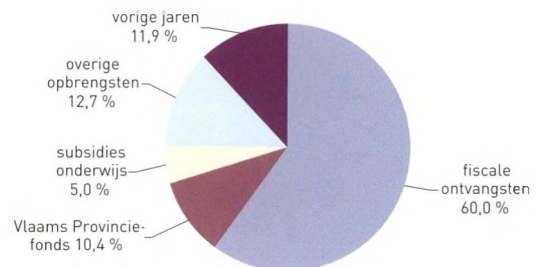
De provinciebegroting 2003, volgens de oude functioneel-economische code, werd aangenomen in de provincieraad op 7 november 2002. De geconverteerde begroting, op basis van het nieuwe rekeningstelsel, werd in de provincieraad van 28 november 2002 goedgekeurd. De conversie bracht een aantal verschuivingen met zich mee van ontvangsten- en uitgavenkredieten in de verschillende kredietgroepen personeelskosten, werkingskosten, gewone overdrachten en schulduitgaven. De belangrijkste verschuiving bestaat erin dat alle buitengewone toelagen (investeringsstoelagen) voortaan in de gewone dienst ondergebracht worden. De reden is dat ze louter als 'kost' beschouwd worden en geen weerslag hebben op het patrimonium.

Het geconverteerde begrotingsbudget voor het jaar 2003 voorzag na de twee begrotingswijzigingen 138,8 miljoen euro voor de gewone uitgaven. De gewone ontvangsten bedroegen 139,5 miljoen euro. De gewone dienst kon afgesloten worden met een overschot van 0,6 miljoen euro.

— GEWONE ONTVANGSTEN

Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaams Provinciefonds werd voor 2003 geraamd op 14,5 miljoen euro.

De belastingtarieven bleven voor 2003 ongewijzigd. De totale fiscale opbrengsten voor 2003 werden geraamd op 83,6 miljoen euro. Dit is een stijging van 2,1 miljoen euro of 2,6 procent tegenover 2002. Deze stijging is voornamelijk te danken aan de toename van het globale kadastrale inkomen en de indexatie ervan (onroerende voorheffing).

— GEWONE UITGAVEN

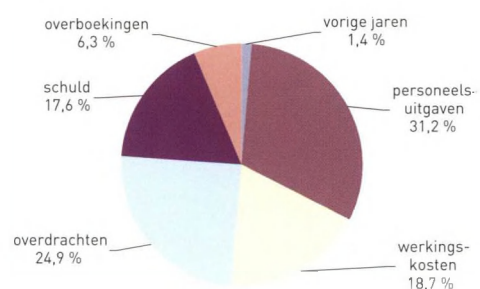
De totale personeelsuitgaven werden voor 2003 geraamd op 43,3 miljoen euro. Het aandeel van de personeelskosten in het geheel van de begroting bedroeg 31,2 procent. De (fictieve) personeelslast voor het gesubsidieerd onderwijzend personeel buiten beschouwing gelaten, bedroeg het netto-aandeel van de personeelsuitgaven 27,9 procent.

De werkingskosten werden begroot op 25,9 miljoen euro en vertegenwoordigden 18,7 procent van de gewone uitgavenbegroting.

De overdrachten (werkingstoelagen, maar ook investeringstoelagen) waren goed voor 34,5 miljoen euro of 24,9 procent van de lopende uitgaven.

De bruto-schuld of de schulduitgaven (inclusief leningen ten laste van de subsidiërende overheid of doorgeefleningen) bedroegen 24,4 miljoen euro of 17,6 procent van de totale uitgaven, wat nagenoeg een status quo was ten opzichte van 2002. Het procentuele aandeel 2003 in de totale begroting daalde met 1,6 procent tegenover 2002.

De overboekingen konden gevoelig dalen tot 8,8 miljoen euro door de opname van de investeringstoelagen in de gewone dienst. Ze vielen terug op 6,3 procent.

— BUITENGEWONE DIENST

De buitengewone uitgaven bestaan enkel nog uit investeringen en schulduitgaven.

De eigen investeringen in het eigen dienstjaar waren goed voor 21,2 miljoen euro. Dit is een lichte stijging met 3,1 miljoen euro tegenover 2002.

De investeringsenveloppe voor de provinciale administratie en de centrale diensten bedroeg 2,9 miljoen euro (waarvan nagenoeg de helft voorzien voor software en hardware), wegverkeer 1,9 miljoen euro (waarvan twee derde voor het fietspadennetwerk), waterlopen 1,5 miljoen euro (waterbeheersingswerken en de aanleg van bufferbekkens), landbouw en visserij 2,6 miljoen euro (1,5 miljoen euro voor het POVLT in Beitem en 1,1 miljoen euro voor navigatieapparatuur voor het Nautisch Centrum), secundair onderwijs 1,4 miljoen euro (0,5 miljoen euro voor het PTI in Kortrijk en 0,9 miljoen euro voor het PMI in Oostende/Heist), recreatiecentra 4 miljoen euro (verwerving en inrichting van provinciale domeinen), kunst 2,8 miljoen euro (waaronder 0,9 miljoen euro voor de uitbreiding van het PMMK in Oostende en 1,1 miljoen euro voor de oprichting van het kunstencentrum BE-PART in Waregem), eredienst 1,7 miljoen euro (voornamelijk voor de verdere restauratie van de Sint-Salvatorskathedraal) en net geen miljoen euro voor sociale en gezinsvoorzieningen (voornamelijk voor het provinciaal instituut voor diep-oligofrenen Ons Erf in Sint-Michiels en het bezigheidshome De Waaiberg in Gits).

De schulduitgaven waren goed voor 0,6 miljoen euro, voor een laatste schijf aan de vzw Concertgebouw in Brugge.

BEGROTINGSREKENING 2002

De provincieraad keurde de begrotingsrekening van de Bestendige Deputatie voor het dienstjaar 2002 goed op 30 oktober 2003, na controle en vaststelling door de Nederlandse Kamer van het Rekenhof op 14 oktober 2003.

De gewone dienst werd afgesloten met een positief

resultaat van 29.799.951,94 euro: een boni van het vorig jaar van 37.114.897,04 euro, 116.370.069,67 euro ontvangsten en 123.685.014,77 euro uitgaven.

De buitengewone dienst werd afgesloten met een positief resultaat van 4.314.021,38 euro: een boni van het vorig jaar van 4.349.167,40 euro, 25.461.735,15 euro ontvangsten en 25.496.881,17 euro uitgaven.

Naast de begrotingsrekening voor 2002 moest de provincie voor het eerst ook het boekhoudkundig resultaat en het begrotingsresultaat berekenen.

Voor de gewone dienst bedroeg het begrotingsresultaat 16.638.186,54 euro en het boekhoudkundig resultaat 32.139.681,95 euro.

Voor de buitengewone dienst bedroeg het begrotingsresultaat -1.201.165,34 euro en het boekhoudkundig resultaat 8.786.174,56 euro.

KERNTAKENDEBAT AFGEROND MET BESTUURSAKKOORD

Het kerntakendebat tussen de drie bestuursniveaus in Vlaanderen leidde op 25 april 2003 tot een definitief bestuursakkoord. Dit debat tussen gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid had tot doel te komen tot een betere verdeling van bevoegdheden en taken.

Het bestuursakkoord bevat niet alleen resultaten in elk van de verschillende beleidsdomeinen, maar ook afspraken over de uitvoering van de overeenkomst. Zo zijn er concrete afspraken gemaakt over de bevoegdheid van de provincie op het vlak van mobiliteit, economie, milieu en huishoudelijk afval.

Bovendien werd er een protocol afgesloten tussen de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG), de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vlaamse overheid. Dit protocol stelt dat het kerntakendebat nooit afgerond is, omdat bestuursverhoudingen en bevoegdheden samen met de maatschappelijke ontwikkelingen evolueren.

Werkgroepen onder het voorzitterschap van de bevoegde Vlaamse ministers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het bestuursakkoord (van de afspraken die tijdens het kerntakendebat gemaakt werden). Het uitvoeringsproces wordt opgevolgd door een ambtelijk coördinatieteam. Dit ambtelijke coördinatieteam rap-

porteert aan het politiek coördinatieteam dat de politieke opvolging bewaakt.

De Vlaamse Regering, provincies en gemeenten zullen elkaar verder op geregelde tijdstippen ontmoeten in een politiek overleg. Dit politiek overleg fungeert als een permanent ontmoetingsforum tussen de bestuursniveaus in Vlaanderen.

De Vlaamse Regering engageert zich om lokale of provinciale kerntaken die raakvlakken hebben met het federale niveau aan te kaarten bij de federale overheid. Dat gebeurt onder meer via een overlegcomité. Het decreet i.v.m. de verantwoordelijkheid van de provincie voor het subregionaal economisch beleid (tot de oprichting van een provinciale ontwikkelingsmaatschappij of POM) is intussen goedgekeurd.

JAN DURNEZ VVP-VOORZITTER

Het voorzitterschap van de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) is sinds 1 februari 2004 in handen van Jan Durnez, eerste gedeputeerde van de provincie West-Vlaanderen. De Vereniging van Vlaamse Provincies heeft als opdracht de belangen van de provincies bij de Vlaamse overheid te behartigen en om het provinciaal beleidsniveau beter te profileren.

Als voorzitter zit Jan Durnez de vergaderingen van de organen van de VVP voor (algemene vergadering, raad van bestuur en uitvoerend bureau). Als politiek aanspreekpunt van de organisatie vertegenwoordigt de voorzitter officieel de VVP in gesprekken met leden van de Vlaamse Regering, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en andere organisaties. Hij is ook woordvoerder van de VVP. Voor de verdere uitbouw van de werking van de VVP heeft de voorzitter regelmatig contact met de directeur en de stafmedewerkers. Naast deze studiedienst omvat de werking van de VVP ook diverse werkgroepen van zowel provinciale beleidsverantwoordelijken als ambtenaren.

NIEUW PROVINCIEDECREET LAAT NOG EVEN OP ZICH WACHTEN

De provinciewet heeft er reeds 168 jaar op zitten. Even leek het er in 2003 op dat een kersvers provinciedecreet voor de aflossing zou zorgen, maar het blijft nog even wachten.

Sinds het Lambermontakkoord beschikt Vlaanderen over de bevoegdheid om de organisatie en de werking van de provincies en gemeenten te regelen. Het was de bedoeling van de Vlaamse Regering om het provinciedecreet en het gemeentedecreet samen op de agenda te plaatsen. De Vlaamse Regering legde zichzelf een strakke timing op, om beide kaderdecreten nog voor de Vlaamse parlementsverkiezingen van 13 juni 2004 behandeld te krijgen.

Het voorontwerp van het nieuwe provinciedecreet werd een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 november 2002. Kort daarna volgden de adviezen van de SERV en de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur. Intussen was het voorontwerp van gemeentedecreet naar de Raad van State verstuurd. De Vlaamse Regering wilde eerst het advies van de Afdeling Wetgeving van dit hoge rechtscollege lezen, vooraleer verder te werken aan het provinciedecreet. Dat advies van de Raad van State kwam er pas op 7 juli 2003.

Pas op 28 november 2003 keurde de Vlaamse Regering dan opnieuw het voorontwerp van provinciedecreet principieel goed en verstuurde ze het document op zijn beurt naar de Raad van State. Het advies was afgewerkt op 18 december 2003.

Onoverkomelijke problemen vielen er niet te bespeuren. De opmerkingen van de Raad van State hadden onder meer betrekking op de constructieve motie van wantrouwen tegen de bestendige deputatie. De Raad van State heeft er geen problemen mee dat deze regeling de leden van de bestendige deputatie kan dwingen om ontslag te nemen, voor het politieke aspect van hun functie. Maar de Raad van State had er wel problemen mee dat er geen aandacht besteed werd aan het feit dat gedeputeerden in sommige gevallen ook een rechtscollège vormen, zoals wanneer ze uitspraak doen over de

gemeenteraadsverkiezingen. Rechters moeten immers in alle onafhankelijkheid en onpartijdigheid kunnen oordelen. Ook met het voornemen om sommige bevoegdheden van het Rekenhof af te schaffen had de Raad van State het moeilijk.

Bijkomende argumentatie of enkele aanpassingen waren dus nodig. Zo omvangrijk was het te leveren werk niet, maar toch haalde het provinciedecreet de eindmeet van de Vlaamse legislatuur niet meer. De koppeling aan het gemeentedecreet is daar wellicht niet vreemd aan.

Over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester en over een nieuw systeem voor de gemeenteraadsverkiezingen, dat iets gunstiger is voor kleine partijen, verwachtte de Vlaamse Regering nog felle discussies die verschoven werden tot na de verkiezingen van 13 juni 2004.

NIEUWE WETGEVING MET IMPLICATIES VOOR DE PROVINCIE

— PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING (PPS) IN DE LIFT

Het decreet van 18 juli 2003 betreffende publiek-private samenwerking (PPS) wil zowel Vlaanderen als lokale besturen helpen om PPS-projecten te realiseren.

Het Vlaams Kenniscentrum PPS verzamelt en verspreidt informatie, zodat de besturen van elkaars voorbeelden kunnen leren.

Het decreet bevat ook enkele kleine wijzigingen aan de provinciewet.

Voor autonome provinciebedrijven, die willen participeren in een andere onderneming of vereniging om een PPS-project te realiseren, worden de voorwaarden minder streng. Ook het vestigen van zakelijke rechten op het openbaar domein wordt mogelijk in het kader van PPS-projecten.

— DECREET INTEGRAAL WATERBELEID: EEN UITDAGING

Op 9 juli 2003 keurde het Vlaamse Parlement het decreet Integraal Waterbeleid goed. Vlaanderen zet hiermee de Europese kaderrichtlijn Water om in eigen wetgeving. Het bleef echter wachten op de uitvoeringsbesluiten, terwijl de opgelegde plannen reeds eind 2006 goedgekeurd moeten zijn.

Bij een integrale beleidsaanpak wordt rekening gehouden met alle functies en worden alle beheerders betrokken, met het oog op een verbetering van de globale waterkwaliteit, een duurzaam beheer van de watervoorraden, het voorkomen van wateroverlast en het voeren van een meer samenhangend waterbeleid.

Voor de provincies bevat het decreet een aantal ingrijpende bepalingen. Zo is er de verplichting om via de watertoets bij elk project na te gaan in welke mate tegemoetgekomen wordt aan de doelstellingen van het integraal waterbeheer en hoe eventueel nadelige gevolgen voorkomen of geremedieerd kunnen worden. Probleemsituaties of schadelijke gevolgen (zowel op het vlak van kwantiteit, kwaliteit als ecologie) kunnen op die manier voorkomen of in elk geval juist ingeschat worden. De meest fundamentele nieuwigheid is de organisatie van het waterbeheer. De toekomstige structuren worden afgebakend volgens hydrografische criteria en de provincie krijgt de opdracht om waterschappen op te richten en de werking te sturen en te coördineren. Het gaat hier om samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid met het Vlaamse Gewest, de provincie, de gemeenten en polders en wateringten als partners. De waterschappen hebben als doel uitvoering te geven aan het integrale waterbeleid op lokaal niveau.

Hoewel de provincie en de gemeenten reeds heel wat ervaring opdeden bij de opmaak van DULO's (Duurzaam Lokaal Waterplan) en waterhuishoudingsplannen, blijft het nieuwe waterbeleid een hele uitdaging.

De provincie krijgt de opdracht om
waterschappen op te richten.

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN VOOR NIET-CONFESSIONELE MORELE DIENSTVERLENING

De wet van 21 juni 2002 over de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen in België regelt voor de vrijzinnigen een aantal zaken die vroeger reeds voor de erkende erediensten geregeld waren. Die erkende erediensten zijn de rooms-katholieke, de protestantse, de anglicaanse, de israëlitische, de islamitische en de orthodoxe. Voor de gemeenschappen van vrijzinnigen regelt de nieuwe wet onder meer de erkenning en de organisatie van hun instellingen, maar daarnaast eveneens de sociale positie van hun personeel en ook de financiering.

Pas in 2003 traden een aantal facetten van de nieuwe wet in werking. Met een KB van 4 april 2004 werden de provinciale en lokale centra voor morele dienstverlening erkend. Sinds 2003 heeft de provincie nu ook financiële verplichtingen tegenover de instellingen voor niet-confessionele morele dienstverlening, zoals de

provincie sinds jaar en dag een financieel engagement heeft tegenover de kathedrale kerkfabriek in Brugge. Deze centra, met vestigingen in Brugge en Kortrijk, geven antwoord op vragen en problemen die te maken hebben met leven en dood, zingeving, hiërarchisering van waarden, zelfbetekening, persoonlijke plaatsbepaling,... Aan die verplichtingen zijn evenwel ook rechten verbonden. Zo heeft de provincieraad eind 2003 voor het eerst advies verleend over de begroting voor 2004 van de instelling belast met het beheer van de materiële en financiële belangen van de erkende niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen en erkende centra voor morele dienstverlening in de provincie West-Vlaanderen.

PROVINCIERAAD BEZOEKT EUROPEES PARLEMENT

Het jaarlijkse studiebezoek van de West-Vlaamse provincieraad ging in september 2003 richting Straatsburg voor een bezoek aan het Europees Parlement en een ontmoeting met de Vlaamse Europarlementsleden.

De provincie heeft een ruime ervaring op het vlak van Europese programma's en projecten, onder meer voor grensoverschrijdende samenwerking. Ze vond het dan ook nuttig om de Vlaamse Europarlementairen een aantal bedenkingen mee te geven in verband met het toekomstige regionaal beleid van Europa.

Sinds het eerste programma voor de Westhoek (1987) en de eerste Interreg-programma's is er in West-Vlaanderen al heel wat gerealiseerd met Europese middelen. Met de toetreding van 10 nieuwe lidstaten tot de Europese Unie op 1 mei 2004 vloeien ook heel wat financiële middelen aan deze hoofdzakelijk Midden- en Oost-Europese landen toe. De provincieraad vindt dit ook nodig, maar wijst er toch op dat er ook nog in West-Vlaanderen problemen aangepakt moeten worden.

De West-Vlaamse provincieraad stelde aan de Vlaamse Europarlementsleden voor om bij de toekomstige inzet van de Europese middelen te vertrekken van het concept van duurzame ontwikkeling. Ze willen immers werken aan een leefbare maatschappij met welvaart en welzijn voor iedereen, met aandacht voor natuur en milieu, met de toekomst van de komende generaties voor ogen. De provincieraad pleitte verder ook voor het behoud van de rol van de provincie bij de opstelling en uitvoering van de Europese programma's. Voor het nieuwe Doelstelling 2-gebied van de Kust vroegen de provincieraadsleden een uitlooperperiode in te bouwen, zoals dat ook nu het geval is voor de Westhoek met het programma 5b Phasing Out.

VERENIGDE COMMISSIE OP VERPLAATSING

Op 16 september 2003 werd het stadhuis van Ieper het decor voor de eerste Verenigde Commissie op verplaatsing. Dit is een vergadering waarop alle leden van de provincieraad toelichting krijgen over een actueel thema.

Voorafgaand aan de goedkeuring van het 'Navigatieplan voor het West-Vlaamse Platteland' door de provincieraad gingen de provincieraadsleden met het ontwerp zelf de lokale actoren opzoeken: gemeenten en OCMW's uit de Westhoek, parlementairen uit de regio en vertegenwoordigers van socio-economische organisaties.

Vooraf werd het beleidsplan aan alle ingeschrevenen opgestuurd. In het besloten gedeelte van de vergadering werd het beleidsplan binnen de provincieraad besproken. Daarna volgde een open gedeelte, een

ontmoetingsmoment met de lokale politici en socio-economische actoren. Elke fractie uit de provincieraad gaf daarbij haar standpunt over het plan mee. Daarna was er ruimte voor reacties, vragen en suggesties van de genodigden.

Het 'Navigatieplan voor het West-Vlaamse Platteland' werd door de provincieraad goedgekeurd op 25 september 2003. Daarbij werd rekening gehouden met de bekommernissen van de lokale actoren.

Het overleg op verplaatsing werd als positief ervaren. Op 29 maart 2004 vond de tweede Verenigde Commissie buitenshuis plaats in Roeselare. Er werd vergaderd over de rol van de provincie in de nieuwe economische structuren.

EREMETAAL VOOR VERDIENSTELIJKE MANDATARISSEN

In 2003 werd het Provinciaal Eremetaal voor Openbare Verdienste (PEOV) uitgereikt aan 225 afscheidnemende mandatarissen uit de periode 1995 - 2001. Op 8 september 2003 werden de mandatarissen uit Kortrijk, Roeselare, Tielt en Ieper gehuldigd in de Provinciale Industriële Hogeschool (PIH) te Kortrijk. De afscheidnemende politici uit Brugge, Oostende, Veurne en Diksmuide mochten hun onderscheiding in ontvangst nemen op 16 september 2003 in het Provinciaal Hof te Brugge. Voor de mandatarissen was het een erkenning voor hun jarenlange inzet voor de West-Vlaamse bevolking. De PEOV-uitreiking was ook een gelegenheid om hun vroegere politieke vrienden nog eens te ontmoeten.

Het Provinciaal Eremetaal voor Openbare Verdienste wordt toegekend aan West-Vlaamse parlementsleden, provincieraadsleden, burgemeesters, schepenen, OCMW-voorzitters na 12, 18 of 24 mandaatjaren. Aan gemeenteraadsleden en OCMW-raadsleden wordt de onderscheiding toegekend na 18, 24 of 30 mandaatjaren. Afhankelijk van het aantal mandaatjaren wordt het een bronzen, verzilverd of verguld ereplakiet. De toekenning kan pas gebeuren na de definitieve beëindiging van de politieke loopbaan.

— PROVINCIE SPONSORT MUG-HELI

De provincie West-Vlaanderen sloot in 2003 een sponsoringovereenkomst af met het Instituut voor Medische en Dringende Hulpverlening in Brugge. Het provinciebestuur engageerde zich om voor een periode van drie jaar de levensbelangrijke werking van de MUG-helikopter mee te verzekeren en financieel te ondersteunen voor een bedrag van 110.000 euro per jaar.

De MUG-heli voert jaarlijks om en bij de 700 vluchten uit. Daarvan is 85 procent bedoeld om gespecialiseerde hulp te brengen tot bij mensen in nood of om slachtoffers te transporteren, zowel in West-Vlaanderen als in Zeeuws-Vlaanderen (Nederland). Daarnaast wordt de MUG-helikopter ook zeer vaak ingezet voor het transport van organen en patiënten.

Het provinciebestuur sponsort de heli samen met de Rabobank West-Zeeuws-Vlaanderen, VOKA - Kamer van Koophandel West-Vlaanderen, de West-Vlaamse Elektriciteitsmaatschappij (WVEM) en de verzekeringsmaatschappij Ethias (voorheen OMOB).

OP STAP MET RADIO 2 IN WEST-VLAANDEREN

Tijdens de vakantiemaanden juli en augustus 2003 organiseerde Radio 2, in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen, voor de derde keer Tournée Générale. Elke werkdag stond er een wandel- of fietstocht op het programma langs één van de vele provinciale routes of domeinen. Als afsluiter konden alle deelnemers een live-uitzending van het Radio 2-programma 'Avondpost' meemaken, terwijl ze van een lekker streekbiertje genoten.

Voor het eerst konden de luisteraars van Radio 2 in 2003 ook een aantal interessante provinciale instellingen bezoeken, zoals het Domein Raversijde in Oostende en het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) in Rumbeke. Het was een warme zomer en de opkomst op sommige plaatsen was dan ook massaal.

COMMUNICATIE

DE PROVINCIE WEST-VLAANDEREN MAAKT WERK VAN HAAR IMAGO

Steeds meer steden en regio's in Vlaanderen en Europa worden zich bewust van het feit dat ze in een concurrentiepositie verkeren tegenover andere steden en regio's. Ook de provincie West-Vlaanderen vond het belangrijk om even na te denken over de positionering die ze wenste in te nemen. De vernieuwde positionering gaf aanleiding tot een nieuwe huisstijl en een grootschalige promotiecampagne vanaf februari 2003.

— DRIE SPEERPUNTEN EN EEN BESTUURSPROFIEL

Na onderzoek en ruim extern overleg selecteerde de provincie drie speerpunten voor haar toekomstige beleid: sterktes die in het komende decennium verder ontwikkeld en uitgedragen zullen worden. West-Vlaanderen is niet alleen een recreatieve, maar ook een ondernemende en kwaliteitsvolle regio.

De West-Vlaamse regio beschikt over een uniek recreatief aanbod in West-Europa. Zowel op toeristisch, cultureel als sportief vlak scheert de provincie hoge toppen. Binnen Vlaanderen wordt West-Vlaanderen bovendien erkend als een economisch welvarende provincie. De ondernemingszin, de werkkracht en het commerciële talent van de West-Vlaming zijn onmiskenbare troeven voor de economische ontwikkeling en een duurzame welvaart in de regio. De West-Vlamingen zijn tot slot van oudsher bekommerd om de omgeving waarin ze leven en de mensen rondom zich. Ze wonen in een open provincie waar natuur en milieu kansen krijgen.

Het samen met anderen ontwikkelen en promoten van deze drie speerpunten is het tweede deel van de missie van het provinciebestuur. Daarom werpt de provincie zich op als bestuur van de hele regio en als ervaren kennispartner. Haar ambitie is dubbel.

Zoals een architect plannen uittekent en bouwwerken

begeleidt, zo wil de provincie als dynamisch regio-bestuur de architect van haar regio zijn, rekening houdend met de wensen van de bouwheer. De provincie stimuleert visievorming en strategieontwikkeling, ondersteunt haar partners bij het realiseren van hun doelstellingen, leidt samenwerkingsverbanden, financiert belangrijke structurele projecten, ... Kortom, de provincie plant en stuurt de regio in goed overleg en met de betrokkenheid van een architect.

Omdat niet alle streken dezelfde mogelijkheden bieden, kiest de provincie bovendien voor een gebiedsgerichte aanpak. Voor elke streek worden specifieke oplossingen en acties uitgewerkt, in samenwerking met steden en gemeenten, streekplatforms, intercommunales of private partners. Gebiedswerkers, streekhuizen en regiomanagers vormen de drijvende krachten. Zo krijgt West-Vlaanderen gestalte. Het bestuursconcept van gebiedsgerichte werking vormt hierbij een belangrijke meerwaarde.

De provincie West-Vlaanderen heeft de voorbije decennia heel wat kennis verzameld en expertise opgebouwd. Daar maakt ze trouwens blijvend werk van. Als kennispartner stelt ze die ter beschikking van gemeenten, instellingen en organisaties die de ambitie van de provincie delen om van West-Vlaanderen nog méér een kwaliteitsvolle, recreatieve en ondernemende regio te maken. Vorming en opleiding, seminars en studiedagen, advies en ondersteuning bij nationale of Europese dossiers, databanken, kenniscentra zoals het praktijkgericht onderzoekscentrum voor de land- en tuinbouw (POVLT) in Beitem of het Provinciaal Maritiem Instituut (PMI) getuigen van de knowhow van de provincie en de wil om die ter beschikking te stellen.

— WEST-VLAANDEREN NEEMT EEN NIEUWE HUISSTIJL AAN

De provincie was van oordeel dat bij deze nieuwe profilering een nieuwe huisstijl hoorde, met een nieuw logo voor de regio en het bestuur. Er werd gekozen voor een sterk, aantrekkelijk, eenvoudig en vooral communicatief logo dat als een 'vlag' verschillende betekenissen dekt. Het symboliseert de kustprovincie, de vier deelregio's, de wimpel/vlag, de wind (symbool van dynamiek, beweging, verfrissing) en de drie speerpunten.

Het logo draagt ook steeds de baseline 'Door mensen gedreven' met zich mee. Deze baseline wil de pit, de drive, de dadendrang van de West-Vlaming meegeven. Naast het logo werden ook drie beelden ontwikkeld die bij de drie speerpunten horen. Ze gaan vergezeld van de slogans 'Genieten. Het zit in ons', 'Ondernemen. Het zit in ons' en 'Kwaliteit. Het zit in ons'.

— EEN UITVOERIGE RECLAMECAMPAGNE VOOR HET NIEUWE PROFIEL

Eind januari 2003 ging een campagne met affiches van 20 vierkante meter van start. In een eerste fase werden 118 borden met een teaser (prikkelend beeld) rond de drie speerpunten geafficheerd. Vanaf half februari werden ze overkleefd met het antwoordbeeld.

Alle inwoners van West-Vlaanderen kregen een folder in de bus. De folder gaf een toelichting bij de nieuwe profilering en de verschillende aandachtspunten van de provincie. Hij was ook te vinden in gemeentehuizen, bibliotheken, ... in West-Vlaanderen.

Half februari 2003 startte ook een TV-spot op TV1 en op Canvas. De spot bleef dagelijks lopen tot eind februari 2003 en was ook te zien op de regionale zenders Focus en WTV.

Vanaf midden februari 2003 kwamen er ook advertenties in een regionaal weekblad.

De provincie liet verder ook een nieuwe informatiestand bouwen voor jaarbeurzen en grote evenementen.

— NULMETING BIJ DE START VAN DE REGIOMARKETINGCAMPAGNE

Om het effect en het resultaat van het regiomarketingplan op te volgen, werd een nulplatform gecreëerd, een startpunt, een meting van de oorspronkelijke toestand: hoe evalueert de West-Vlaming zijn regio en welk beeld vormt hij er zich van? Zo kan de evolutie die de regio doormaakt achteraf gevolgd worden. Het onderzoek werd uitgevoerd door Yield Solutions in opdracht van de provincie West-Vlaanderen.

De nulmeting is gebaseerd op een bevraging van 500 West-Vlamingen, evenredig verdeeld over de vier deelregio's (De Kust, het Brugse Ommeland, de Leiestreek en de Westhoek), de geslachten en zes leeftijdscategorieën. De enquête werd uitgevoerd in december 2002. In een eerste deel werd gevraagd naar de mate waarin een aantal stellingen (geselecteerd in functie van de drie speerpunten) van toepassing zijn op West-Vlaanderen. In een tweede deel werd gepeild naar het belang van regio-ontwikkeling als taak van het provinciebestuur.

Tot welke resultaten kwam de nulmeting? Alle geteste criteria kregen een hoge score toegekend. De conclusie is dan ook dat de West-Vlamingen een positieve tot zeer positieve indruk hebben over hun provincie. De West-Vlaming is fier over zijn eigen regio. De enquêteresultaten (gemiddelde score eerder zeer positief) toonden aan dat West-Vlaanderen een vooruitstrevende, creatieve en ondernemende regio met economisch potentieel is, waar veel opleidings- en ontspanningsmogelijkheden zijn en waar de bewoners een hoge levenskwaliteit ervaren. West-Vlaanderen heeft daarenboven een ruim cultuurhistorisch aanbod. Echte uitschieters in positieve zin zijn het woonklimaat en de schoonheid van de provincie. Eerder positief scoorden de vlotte mobiliteit en de eenvoud waarmee betaald werk gevonden kan worden. Een neutrale of negatieve gemiddelde score werd voor geen van de stellingen bekomen. Dit bewijst nog meer de algemeen hoge satisfactiegraad van de West-Vlamingen met betrekking tot hun provincie. Oudere leeftijdscategorieën zijn wel positiever ingesteld dan jongere. Bij een groot deel van de stellingen komen de antwoorden echter sterk overeen.

Noemenswaardige regionale verschillen zijn er niet. De Kust, het Brugse Ommeland en de Westhoek scoren gelijkaardig. Respondenten uit de Leiestreek hebben soms een positievere indruk van hun provincie, zeker wat het economische aspect aangaat. De stellingen rond economie, recreatie, cultuur, mobiliteit en creativiteit halen gemiddeld een hogere score bij gepensioneerden, studenten en mensen zonder beroep als bij arbeiders, vrije beroepen, kaderleden, zelfstandigen, bedienden en landbouwers. Regionale ontwikkeling wordt unaniem als een belangrijke taak van het provinciebestuur gezien.

DE PROMOTIECAMPAGNE MISTE HAAR START NIET

In juni 2003 werd een telefonische enquête gehouden om het effect na te gaan van de promotiecampagne in het voorjaar. Als belangrijkste conclusies onthield het provinciebestuur dat de campagne positief onthaald werd, dat méér als één op drie West-Vlamingen zich de campagne herinnerde en dat de drie speerpunten erkend worden.

E-ZINES GELANCEERD

Het communicatiebeleid van de provincie ging in 2003 verder in digitale richting met de lancering van een reeks e-zines. Hierbij wordt op regelmatige basis via e-mail informatie gestuurd aan een publiek van vrijwillige abonnees. Deze elektronische nieuwsbrieven bevatten informatie die om één of andere reden gewenst is door de bestemming. Dat kan méér dan enkel actueel nieuws zijn, zoals ook ruimere achtergrondinformatie of duiding via links naar websites.

Met de e-zines wil de provincie vlot berichten over producten en diensten, meer bezoekers naar de website of een bepaalde webpagina lokken (b.v. om zich in te schrijven voor een studiedag of evenement), meer inzicht verwerven in het profiel en het surfgedrag van de gebruikers, ...

Meer dan 1.000 abonnees krijgen regelmatig informatie via de provinciale e-zines. In de toekomst volgen er wellicht nog meer, maar in het voorjaar van 2003 werden er reeds 14 e-zines online gebracht: Pjès Uniek. Nieuwsbrief van de provinciale jeugddienst; Archiefbrief Provincie West-Vlaanderen; West Info. Nieuws van de provincie West-Vlaanderen; 't sPECTrum (Noord-Zuid); E-zine WIVO. Schakel tussen mens en bestuur; Nieuwsflash Steunpunt Sociale Planning; Bestuursmemoriaal; School voor Bestuursrecht; Natuur&Milieu info; Plattelandsnieuws; Proclam (vz)weetjes; Nieuwsbrief Provinciaal Steunpunt Vrijwilligerswerk; Perspectief. Nieuws over verbreding en milieuzorg in de landbouw, en West-Vlaamse Milieubytes.

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Genieten. Het zit in ons.

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Kwaliteit. Het zit in ons.

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Ondernemen. Het zit in ons.

BLAUW-ZWART EN GROEN FEEST IN BRUGGE

Met twee voetbalkampioenen in eigen stad schreef Brugge voetbalgeschiedenis in 2003. Ook het provinciebestuur kon dit niet onopgemerkt voorbij laten gaan.

Op zaterdag 17 mei 2003 werd Club Brugge in de bloemetjes gezet als kampioen van de voetbalcompetitie in Eerste Nationale. Een opengewerkte rode dubbeldekker bracht de spelers en het bestuur van de ene Jan Breydel (het stadion) naar de andere Jan Breydel (het standbeeld op de Brugse markt). Enkele duizenden voetbalsupporters waren van de partij en juichten hun idolen toe. Na een hulde door de stad Brugge werd de kampioenviering verdergezet in het Provinciaal Hof. De delegatie werd er verwelkomd door de gouverneur en de bestendige deputatie.

Precies één week later, op zaterdag 23 mei 2003, was het feest bestemd voor Cercle Brugge als kampioen van de voetbalcompetitie in Tweede Nationale. Enkele honderden fans escorteerden de rode dubbeldekker met Cercle-spelers vanaf het Concertgebouw op 't Zand. Na de ontvangst in de stadshallen door de stad Brugge en een publieksbegroeting op de Markt, trok het gezelschap richting Provinciaal Hof. Daar sprak de provinciale overheid woorden van waardering uit over de puike prestatie van de ploeg.

Gouverneur Breyne tussen de Club-spelers
Philippe Clement, Sandy Martens,
Gaëtan Englebert en Timmy Simons

PERSONEELSZAKEN

_ MANDAATFUNCTIES VOOR EEN BETER BESTUUR

In het proces van modernisering bij overheidsorganisaties wordt vaak gebruik gemaakt van de formule van het mandaat voor het invullen van topfuncties. Dit is zo bij de federale en de Vlaamse overheid en geldt nu ook voor de provincie.

Bij een mandaat wordt een vastbenoemd of een contractueel personeelslid belast met een in de tijd beperkte opdracht. Daarbij worden duidelijke afspraken gemaakt over de resultaatgebieden. De realisatie ervan wordt grondig geëvalueerd tijdens en na de mandaatperiode. Mandaatfuncties hebben een strategische betekenis. Door hun effect op de vernieuwing en de werking van een organisatie staan ze dicht bij de hoogste besluitvormingsorganen en situeren ze zich in de graden van directeur en bestuursdirecteur.

Als beleidsdomeinen met mandaatfuncties koos de provincie prioritair gebiedsgerichte werking en streekontwikkeling, ICT en e-government en beheerscontrole.

De eerste reeks mandaten beoogt de verdere uitbouw van de provinciale streekontwikkeling en gebiedsgerichte werking, door het realiseren van een externe netwerking en een interne afstemming. De functie omvat ook de algemene leiding bij het uitvoeren van de kernopdrachten 'gebiedswerking en streekontwikkeling', met bijzondere zorg voor de inter-organisatorische coördinatie.

Het tweede mandaat heeft betrekking op ICT en e-government, een domein dat in volle evolutie is. Het is strategisch wel heel belangrijk, want het is positiebepalend voor de organisatie in een dicht bestuurlijk veld. De derde mandaatfunctie 'beheerscontrole en interne audit' heeft drie basisdoelstellingen: organisatie en begeleiding van het 'budgethouderschap' binnen de diensten, realisatie van de financiële en wettelijkheidsaudit en de realisatie van operationele, management- en prestatieaudits.

_ NIEUWE TIJDEN VOOR DE ARBEIDSTIJD

Sinds 1 januari 2003 wordt de arbeidstijd van het provinciepersoneel op een andere manier geregistreerd. De oude prikklok is vervangen door een tijdregistratiesysteem met onmiddellijke feedback op de PC. Voor het eerst werd een elektronische tijdregistratie ingevoerd voor alle personeelsleden en in alle sites. Aankomst en vertrek worden met een badge of een sleutelhanger gescand aan een terminal. Daarin verschilt het nieuwe systeem amper van de vroegere prikklok. Dat elk personeelslid nu toegang heeft tot de eigen tijdregistratie is een grote vernieuwing. De werktijden zijn permanent op te volgen. Verlof wordt niet langer met een verlofblad aangevraagd. Aanvragen gebeuren rechtstreeks in de tijdregistratie. Voor personeelsleden die minder vertrouwd zijn met de PC of er niet dagelijks mee werken kan de chef alle gegevens invoeren en het personeelslid een uitprint bezorgen.

Het nieuwe tijdregistratiesysteem verhoogt de flexibiliteit in de werktijdregeling en maakt een betere organisatie en planning van het werk mogelijk.

Het systeem verschaft het personeelslid continu informatie over zijn tijdsaldo, aantal resterende verlofdagen, aantal maaltijdcheques waarop hij recht heeft, afwezigheden, dienststreizen, ... De chef krijgt informatie over zijn dienst en kan een kalender opvragen waarin verlofdagen, dienststreizen, afwezigheden wegens ziekte, vormingsverlof, ... met een specifieke kleurencode opgegeven zijn.

Voor de personeelsdienst verschuift de opdracht van registreren naar ondersteunen, van controleren naar sturen. In de toekomst zal uit het systeem ook managementinformatie gepuurd worden die de basis kan vormen voor een modern personeelsbeleid.

NIEUW PROVINCIAAL ARCHIEFGEBOUW IN SINT-ANDRIES

Na een verblijf van bijna acht jaar op de tweede verdieping van het Grootseminarie in Brugge, verhuisde het Provinciaal Archief West-Vlaanderen naar een nieuw onderkomen langs de Gistelsesteenweg. De verhuis van de kantoren, leeszaal én bijna vijf strekkende kilometer documenten en dossiers nam twee maanden in beslag. Het archief is nu ondergebracht in het voormalige Jagershof achter het oud-gemeentehuis van Sint-Andries, in een industrieel pand (1961) dat ooit als feestzaal en warenhuis dienst deed. Na de verbouwings- en aanpassingswerken omvat het complex een nieuwe voorbouw in twee bouwlagen en een achterliggende loods (de voormalige feestzaal). In de voorbouw zijn de kantoren van de archiefmedewerkers ondergebracht, sanitair, een vergaderzaaltje, een garage en triage-ruimte, een restauratielokaal en een leeszaal voor 16 archiefonderzoekers. De leeszaal werd genoemd naar gedeputeerde Fernand Peuteman die in 2002 overleed. Hij was de oprichter van de Provinciale Archiefdienst en startte de werken aan het nieuwe archiefgebouw. De achterbouw is volgens de modernste vereisten op het vlak van bewaring en klimaatbeheersing ingericht voor de opslag van 12 strekkende kilometer archief in een mobiel rekkensysteem. De werken gingen van start begin 2002 en waren voor de zomer van 2003 voltooid. De totale

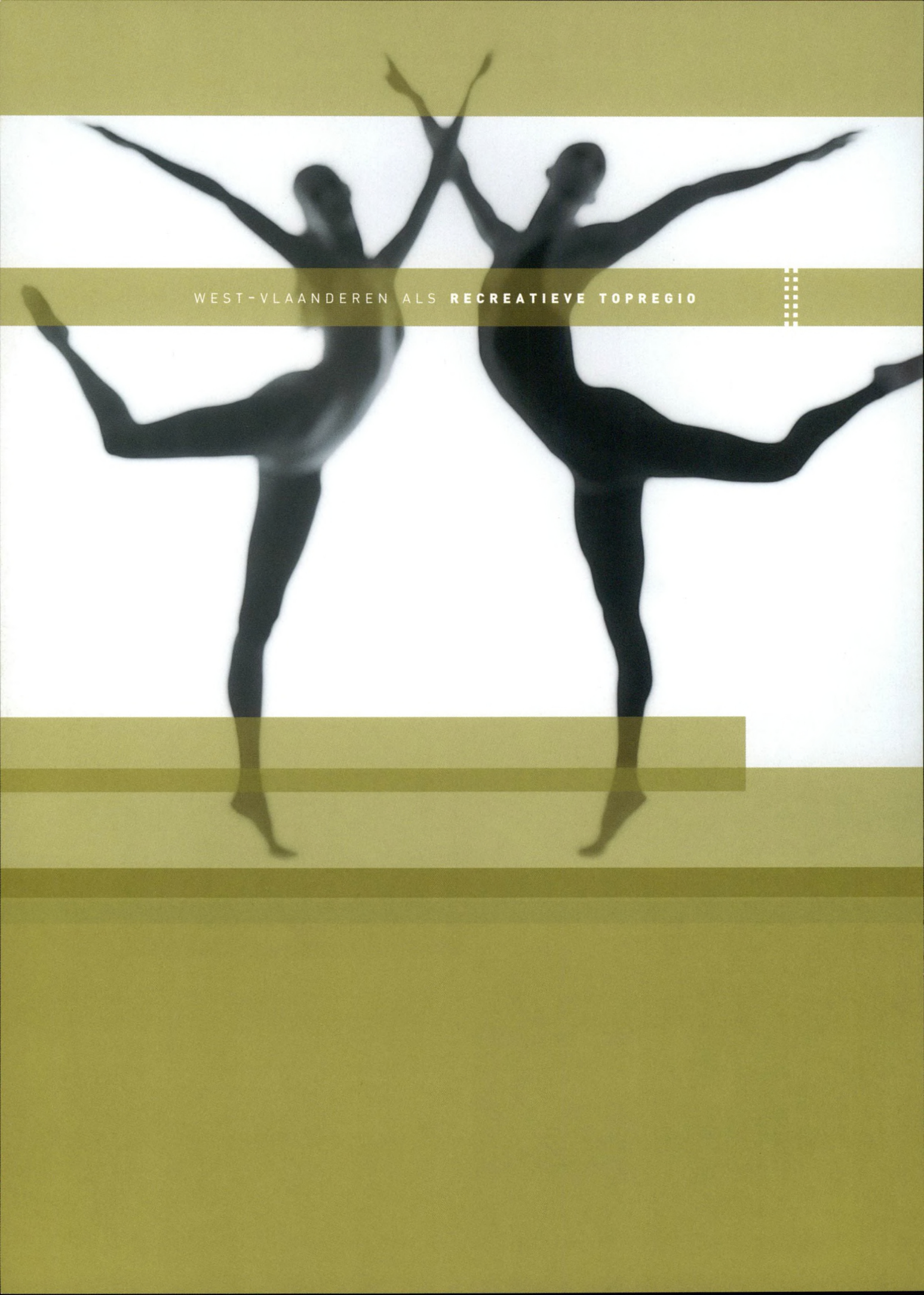
kostprijs, inclusief aankoop, bedroeg 2 miljoen euro en werd volledig door de provincie gefinancierd.

Het historische Provinciaal Archief is van groot belang voor de 19de- en 20ste-eeuwse plaatselijke geschiedenis. Door oorlogsomstandigheden gingen in West-Vlaanderen immers tal van gemeente- en andere lokale archiefbestanden vrijwel compleet verloren. Het archief heeft daarnaast echter ook een unieke betekenis voor de geschiedenis van de provinciale instellingen zelf. De meer recente dossiers en documenten worden vooral geraadpleegd door de provinciale diensten en de beleidsmakers bij de dagelijkse bestuurspraktijk, en door burgers in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Vijf strekkende kilometer documenten en dossiers in het nieuwe archiefgebouw.

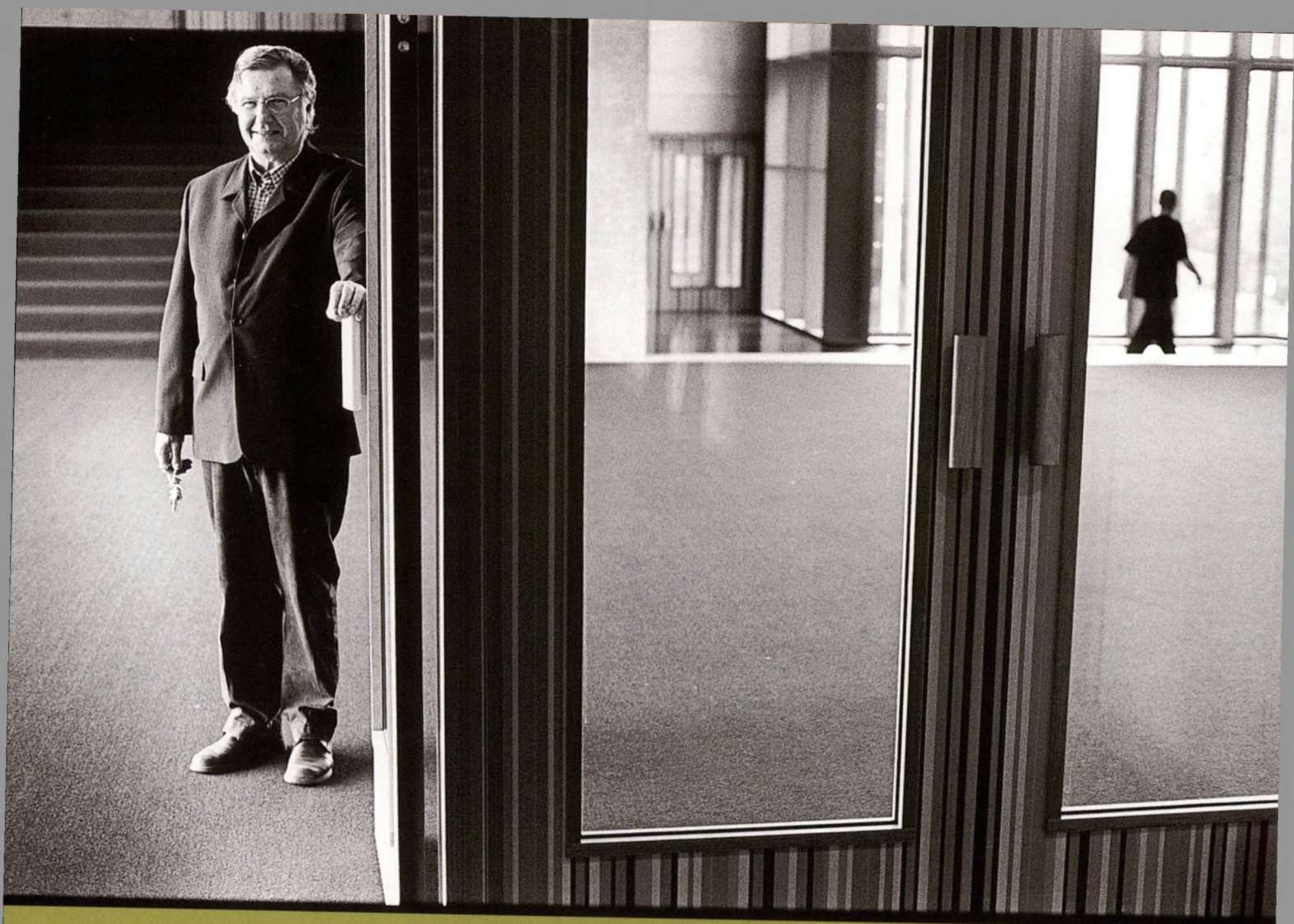

WEST-VLAANDEREN ALS RECREATIEVE TOPREGIO

cultuur / toerisme & recreatie / sport

genieten. het zit in ons

Desiré Vandaele,
concierge van het Concertgebouw in Brugge.

's Morgens is hij steeds de eerste, 's avonds altijd de laatste man in het Concertgebouw. Hij opent ongeveer vijfhonderd deuren. "Elke dag is anders, en ik ontmoet tal van interessante mensen."

cultuur

West-Vlaanderen kan bogen op een rijk kunst- en cultuurlandschap.

Goed uitgebouwde musea en culturele centra lokken jaarlijks duizenden belangstellenden. Talrijke West-Vlamingen beoefenen actief beeldende kunst, muziek, letteren, dans en podiumkunsten en zetten een rijke traditie voort.

ALGEMEEN

— BROK-OVERLEG VERHOOGT CULTUURDEELNAME

Het derde weekend van september, aan het begin van het culturele seizoen in de provincie, pakte het BROK-overleg uit met een gemeenschappelijk openingsweekend. Het was een groot openingsfeest aan democratische prijzen, toegankelijk voor een breed publiek.

Het Concertgebouw programmeerde 'Hashirigaki' van Heiner Goebbels, een visuele muziektheatervoorstelling die Japanse traditionele muziek koppelt aan songs van The Beach Boys en teksten van Gertrude Stein. Het Cultuurcentrum Brugge bracht onder meer een hommage aan Jacques Brel, een expo van de controversiële Britse kunstenaar John Isaacs en een optreden van de big band rond hiphop-DJ Grazzhopa. In De Spil te Roeselare werd naast straattheater en rockoptredens ook een familievoorstelling rond Annie M.G. Schmidt aangeboden. Oostende bracht Klezmermuziek in een loods aan de Konterdamkaai en een avondvullend programma rond Jacques Brel. De Kortrijkse schouwburg bracht dans, de kindervoorstelling 'Hoe papa zijn oude tante vermoordde' van Draco en een kindercultuurmarkt. Een dansfeest voor volwassenen, met 'Bal Moderne' van Rosas, werd in de vier steden gemaakt.

De dienst Cultuur startte in 2002 het BROK-overleg tussen de grote cultuurhuizen van West-Vlaanderen:

het Cultuurcentrum Kortrijk, De Spil Roeselare, het Cultuurcentrum Brugge, het Concertgebouw Brugge en het Feest- en Cultuurpaleis van Oostende (in afwachting van de heropening van het Casino/Kursaal). De afkorting BROK verwijst naar de beginletters van de deelnemende centrumsteden Brugge, Roeselare, Oostende en Kortrijk.

Door via het BROK-overleg over de grenzen van hun instelling heen te communiceren, kunnen deze grote cultuurhuizen hun culturele aanbod beter op elkaar afstemmen en dankzij gezamenlijke marketing en communicatie ook bij een breder publiek bekend maken. Het is immers de bedoeling om zoveel mogelijk mensen over te halen om blijvend aan cultuur te doen. Dat geeft ook een extra stimulans aan de programmatie van de cultuurhuizen.

Het BROK-overleg en de initiatieven die eruit voortvloeien passen volledig binnen het provinciale cultuurbeleid dat een gevarieerd en kwalitatief cultuur- en kunstenaanbod wil ontwikkelen voor een zo groot mogelijk publiek. Een samenwerkingsverband dat kennis uitwisselt, afspraken maakt en gemeenschappelijke initiatieven ontwikkelt, gebruikt de cultuurmiddelen bovendien efficiënter.

_ OPUS VELO, EROS FLUX EN THEATERSPEL

De West-Vlaamse cultuur- en gemeenschapscentra werkten in 2003, onder impuls en met de financiële steun van de provincie, aan drie waardevolle projecten: Opus Velo, Eros Flux en het Theaterspel.

Het Kunstenaarscollectief Het Pakt! kreeg in 2003 de opdracht om een videoproject te realiseren voor de allerjongste kinderen. Het project met de naam 'Opus Velo' ging in première tijdens het Kleutertheaterfestival in Tielt. Daarna was het mee te maken in Moorslede, Brugge, Poperinge, Deerlijk, Roeselare, Wevelgem, Kortrijk, Zwevegem en Wingene.

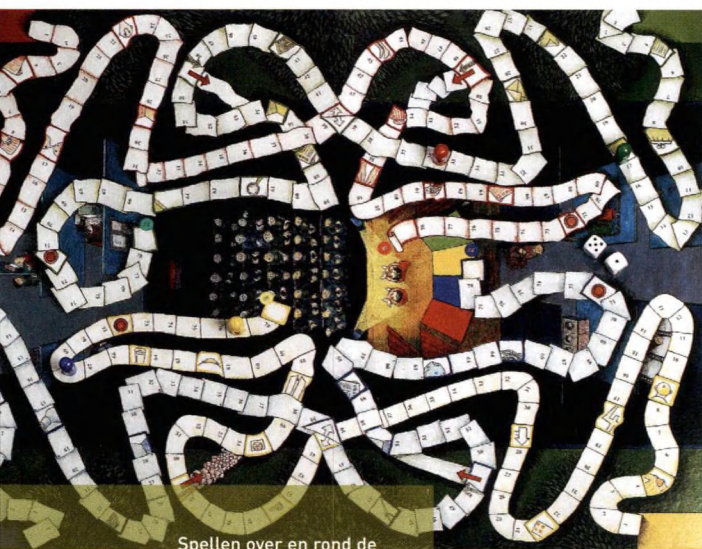
'Opus Velo' is een rondreizend artistiek fitnesscentrum. De kinderen fietsen in een ruimte omsloten door zes schermen waarop beelden geprojecteerd worden. De fietserijtjes worden in deze multimediaproductie meegenomen op een ongewone tocht: door het bos, onder de grond of in de lucht.

'Eros Flux' ("de liefde vloeit") bracht jongeren tussen 15 en 18 jaar in contact met hedendaagse dans, een kunstvorm die ze vaak als moeilijk en abstract ervaren. 'Eros Flux' is een hedendaagse dansvoorstelling van de Brugse choreograaf Randi De Vlieghe met de liefde als centraal thema. Vanuit de voorstelling werden vijf workshops ontwikkeld en begeleid door 'fabuleus': hedendaagse dans, kostuumontwerp, liefdesbrieven schrijven, erotisch koken en theater. 'fabuleus' is een jongerenproject van de vzw Artforum uit Leuven die theater- en dansproducties maakt voor en met kinderen en jongeren. De workshops brachten de jongeren in contact met diverse kunstvormen en zetten hen aan om zelf creatief te zijn. 'Eros Flux' viel te beleven in Kortrijk, Brugge, Anzegem, Deerlijk, Waregem, Zwevegem, Koksijde, Tielt en Roeselare.

In 2003 voltooide de provinciale dienst Cultuur het project Theaterspel: theaterspellen gratis ter beschikking stellen van niet-erkende culturele centra in West-Vlaanderen. Nu beschikt elke West-Vlaamse gemeente over een Theaterspel: een spellendoos met negen spellen (waaronder een kijkspel en een grote theaterquiz) over en rond de wereld van het theater, naar een

ontwerp van jeugdschrijfster en illustratrice Joke Van Leeuwen en haar zus, de actrice Marieke Van Leeuwen. Met de verspreiding van het Theaterspel wil de provincie kinderen warm maken voor kunsten in het algemeen en theater in het bijzonder.

Spellen over en rond de
wereld van het theater.

TINCK VERKOOPT TICKETS VOOR BRUGS CONCERTGEBOUW

Voor de ticketverkoop van de eigen programmatie doet het Concertgebouw in Brugge sinds 2003 een exclusief beroep op TiNCK, het cultuurcommunicatiecentrum van de provincie, evenals voor de communicatie van het programma en de administratieve ondersteuning.

Voor de start van het seizoen werden alle 147 voorstellingen (concerten en evenementen) in de Cultuurdatabank van TiNCK ingevoerd, van de juiste tarieven voorzien en gelinkt aan het ticketingsysteem van TiNCK. Na invoering van de zaalplannen werden de voorstellingen voor verkoop vrijgegeven. Bestelling van tickets (of van jaarprogramma's) was mogelijk via 070 22 33 02 of www.tinck.be. TiNCK bevestigde reservaties, verwerkte de betalingen en verstuurde de tickets. Zo stond TiNCK, als virtuele balie, in 2003 in voor ruim 20 procent van de eigen programmatie van het Concertgebouw.

TOPPERS IN DE TINCK-TICKETVERKOOP

Naast de ticketverkoop voor vaste waarden als het Concertgebouw Brugge, Cultuurcentrum Brugge, Musica Flandrica of de Heilig Bloedprocessie, kreeg TiNCK in 2003 ook partners over de vloer die via de diensten van TiNCK een ruimer platform voor ticketverkoop en informatieverspreiding vonden. De samenwerking resulteerde dan ook in een aantal knappe ticketcijfers. Het 40ste Festival Musica Antiqua (Festival van Vlaanderen Brugge) vond zijn thuisbasis in het Concertgebouw en op diverse historische locaties. Het was in 2003 goed voor 7.516 tickets. Voor het kunstproject '2003 Beaufort' aan de Vlaamse Kust, met het kunstparcours 'Triennale voor hedendaagse kunst aan zee' langs de kustlijn en de tentoonstelling 'Marines in Confrontatie' in het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst in Oostende verkocht TiNCK 7.948 tickets. TiNCK ondersteunde mee de ticketverkoop aan de balie van het PMMK via het eigen ticketingsysteem. Ook het call center en de internetverkoop via TiNCK zelf konden op heel wat bijval rekenen. Het gidsenreservatiesysteem, dat eerder zijn uitvoering kende tijdens Brugge 2002, werd opnieuw ingezet om de groepen vlekkeloos van de nodige gidsen te voorzien. Voor het internationaal spektakel H₂O, een water-theatershow met een combinatie van dans, lichte acrobatie, muziek en water in het Brugse Concertgebouw, bracht TiNCK maar liefst 14.120 tickets aan de man.

— ART BOX WORDT BE-PART

De voormalige galerie Art Box in Waregem, door het provinciebestuur aangekocht in 2003, onderging een naamsverandering. Art Box veranderde in 'BE-PART, Platform voor actuele kunst'.

Het complex bestaat uit twee woningen uit 1947 die in 1994 ingepast werden in een ruimere structuur om dienst te doen als galerie voor hedendaagse kunst en art deco. De provincie kocht de voormalige galerie, omdat het Omegarapport uit 2000 aantoonde dat er een dwingende vraag is naar alternatieve werkvormen in samenwerking met het culturele veld. Er werd ook een grote behoefte vastgesteld aan creatie- en expositiemogelijkheden voor jonge kunstenaars. Het aantal galeries dat zich het lot van deze kunstenaars aantrekt, is immers beperkt.

Het nieuwe centrum van actuele kunst in Waregem wil het artistieke experiment van een jonge generatie naar binnen halen. Het centrum is niet langer de plaats waar teruggekeken wordt op het rijke verleden, met een ouderwets, onaantastbaar geloof in de autonome kwaliteit van de kunst. Omdat er zowel inhoudelijk als programmatisch een breuk is met het verleden, kon de naam Art Box niet langer behouden blijven, omdat die teveel de indruk wekt van een kunstburcht met een sarcofaag/juwelendoos vol kostbaarheden, waar de wereld op een veilige afstand gehouden moet worden.

De nieuwe naam 'BE-PART, Platform voor actuele kunst' verwijst naar 'art' en suggereert zowel het 'deel uitmaken van' als het 'deelnemen aan'. BE-PART is actief en nodigt iedereen uit om te participeren.

**BE
PART**
Platform voor actuele kunst

LETTEREN, TAAL EN PODIUMKUNSTEN

**LETTERKUNDEPRIJS KORT PROZA VOOR
PETER VERHELST**

Op 22 november 2003 vond in de Stenen Zaal van het Landhuis in Veurne de proclamatie plaats van de Prijs voor Letterkunde van de Provincie West-Vlaanderen, bestemd voor kort proza. Er werden 19 gepubliceerde en 32 niet-gepubliceerde werken ingediend.

In de categorie gepubliceerd werk ging de prijs naar Peter Verhelst voor 'Memoires van een luipaard'. Voor 'De smaak van rood' werd een premie toegekend aan Kristien Dieltiens. In de categorie niet-gepubliceerd werk werd de prijs niet toegekend. Wel kreeg David Van Reybrouck een premie voor het geheel van zijn ingezonden columns. De jury was samengesteld uit Elisabeth Marain, Elke Brems, Yves T'Sjoen, Nic Balthazar en Joop van der Horst.

**TONEELKRING SINT-REMBERT LAUREAAT
VAN TONEELTOERNOOI**

Het 49ste Provinciaal Toneeltoernooi liep van 1 oktober 2002 tot 15 april 2003. Er namen 9 verenigingen aan deel. De proclamatie vond plaats op 6 juni 2003 in het Cultureel Centrum Gildhof in Tielt. De jury bestond uit Gunter Pertry, Anton Cogen, Karel Smets, Marleen Vermeir en Linda Roussel.

Toneelkring Sint-Rembert uit Torhout werd laureaat met 'Yvonne' van Witold Gombrowicz in een regie van Els Trio en veroverde daarmee een plaats in de Eerste Afdeling van de Provinciale Klassering. De laureaat ontving de zilveren ereplakket van de provincie. Toneelkring Sint-Rembert kreeg ook een bronzen ereplakket voor de schitterende scenografie en de vertolking van actrice Nancy Brendonk.

Twee toneelverenigingen werden opgenomen in de Tweede Afdeling: toneelkring Werkgroep 66 uit Brugge/Sint-Pieters met 'Mama's zijn lief' van René Verreth en Annie Bijnoord en het Koninklijk Vanneste Genootschap Toneel uit Oostende met 'Bergop, bergaf' van Roger Hall.

In de Vierde Afdeling werden vijf toneelverenigingen geklasseerd: Theater Rostune uit Sijsele met 'De strop' van Patrick Hamilton, toneelkring In Deugd en Vreugd uit Vlamertinge met 'Eer de haan kraait' van Ivan Bukovcan, Teater Studio James Ensor uit Oostende met Carmen (naar Prosper Mérimée, Meilhac en Halévy), Koninklijke Rederijderskamer De Lustige Slijters uit Gullegem met 'Het belang van Ernst' van Oscar Wilde en toneelvereniging Ruysselede uit Ruiselede met 'De Canadese Muur' van Brusselmans en Lanoye.

De Koninklijke Toneelvereniging lever en Eendracht uit Menen werd in de Vijfde Afdeling geklasseerd met 'Pas op dat je geen woord zegt' van Dimitri Frenkel Frank.

Toneelkring Sint-Rembert
uit Torhout.

— HARMONIES, FANFARES EN BRASSBANDS

Aan het 56ste Provinciaal Toernooi voor Harmonies, Fanfares en Brassbands namen in het totaal 20 korpsen deel. Het toernooi vond plaats op 10, 11 en 17 mei 2003 in het Ontmoetingscentrum 't Ghelandt in Menen. De korpsen speelden er om opgenomen of behouden te worden in de Afdeling Uitmuntendheid. De provinciale klassering voor HaFaBra kan steeds opgevraagd worden bij de dienst Cultuur van de provincie. In 2004 is het de beurt aan de korpsen van Eerste Afdeling.

Na het muziektoernooi van 2003 zijn volgende harmonieën en fanfares opgenomen in de afdeling Uitmuntendheid: Young Silver Band (Gistel), Harmonie De Plicht (Menen), Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia (Beselare), Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia (Knokke-Heist), Koninklijke Gemeentelijke Harmonie (Koksijde), Koninklijke Harmonie De Burgersgilde (Lichtervelde), Koninklijke Volksharmonie Sint-Jozef (Menen), Harmonie Crescendo (Wevelgem), Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia (Oedelem), Koninklijke Poperingse Harmonie Sint-Cecilia, Koninklijke Harmonie Vermaak na Arbeid (Tielt), De Koninklijke Grote Harmonie (Wervik), Koninklijke Harmonie Burgerskring (Diksmuide), Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia (Geluwe), Koninklijke Harmonie Vreugd in Deugd (Meulebeke), Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia Vrij en Blij (Lauwe), Koninklijke Harmonie De Verenigde Vrienden (Avelgem), Koninklijke Fanfare Sint-Cecilia (Heestert), Koninklijke Fanfare Sint-Cecilia De Zwaan (Lichtervelde), Koninklijke Fanfare De Kunst is ons Vermaak (Rollegem-Kapelle) en de Koninklijke Fanfare De Verenigde Vrienden (Gits).

— WEST-VLAANDEREN MUZIKAAL HULDIGT VIRTUOZEN

Op 3 oktober 2003 vond de dertiende editie plaats van West-Vlaanderen Muzikaal in het Cultureel Centrum Het Spoor in Harelbeke. De provincie huldigde er de

West-Vlaamse laureaten van Axion Classics 2002, de nationale muziekwedstrijd van Dexia Bank, en overhandigde hen een geschenk. De tien laureaten waren: Maarten De Splenter - Ieper (altsaxofoon), Jeroen Verleden - Izegem (bastuba), Céline Virgils - Lissewege (pianobegeleiding), Harm Garreyn - Kortrijk (cello - kamermuziek), Thomas Fabry - Aalbeke (dwarsfluit), Isaac Vanhove - Waregem (gitaar), Freek Ruyschaert - Heule (viool - kamermuziek), Bart Lagacie - Roeselare (klarinet), Karel Vandenberghen - Harelbeke (saxofoon) en Benny Barends - Ruddervoorde (solozang). Met een zelfgekozen stuk zorgden de laureaten voor de muzikale invulling van de avond.

— MUZIKALE COMPOSITIES BEKROOND

Voor de Provinciale Compositieprijs West-Vlaanderen ontving de dienst Cultuur zeven inzendingen van vijf West-Vlaamse componisten. Drie werken, genomineerd door een jury onder voorzitterschap van Roland Coryn, werden op 5 december 2003 uitgevoerd in de Kamermuziekzaal van het Concertgebouw Brugge voor 130 geïnteresseerde luisteraars. Na de uitvoering werd de uitslag bekend gemaakt. Yves Bondue uit Roeselare werd voor het stuk O.L.O.C. uitgeroepen tot winnaar van de Provinciale Compositieprijs 2003. De twee andere werken (Eucalyptus en Fantasie op het thema van L'homme armé) waren van de hand van Klaas Coulembier, een 19-jarige componist uit Zillebeke. Hij ontving hiervoor, naast de tweede en de derde prijs, ook de publieksprijs.

In het kader van de compositiewedstrijd werden vooraf samen met Arco Baleno vijf voorstellingen gegeven van Carnaval des Animaux van Camille Saint-Saëns in de concertzaal van het Concertgebouw Brugge, waar zo'n 3.500 toeschouwers op af kwamen. Niet enkel de klassieke werken van Saint-Saëns werden uitgevoerd, maar ook zeven werken van de hedendaagse Vlaamse componisten Jan Huylebroeck, Petra Vermote, Marc Matthys,

Lucien Posman en Roland Coryn, prijswinnaars van de vorige edities van de provinciale compositieprij.

— ORGELTRIPTIEK KENT SUCCES

Na het grote succes in 2002 werd in 2003 opnieuw een orgeltriptiek georganiseerd. Op die manier konden de Sint-Salvatorskathedraal in Brugge en het Van Eynde-orgel extra in de kijker geplaatst worden en konden de provinciale restauratie-inspanningen benadrukt worden.

Het eerste luik van de orgeltriptiek vond plaats op 16 mei 2003. Kamiel D'Hooghe en Ignace Michiels zaten aan het klavier. Op 28 juni bespeelde Ignace Michiels het orgel, begeleid door het Collegium Instrumentale Brugense onder leiding van Patrick Peire. Het orgel, bespeeld door Ignace Michiels en het Internationaal Reger-Chor onder leiding van Gabriel Dessauer vorm-

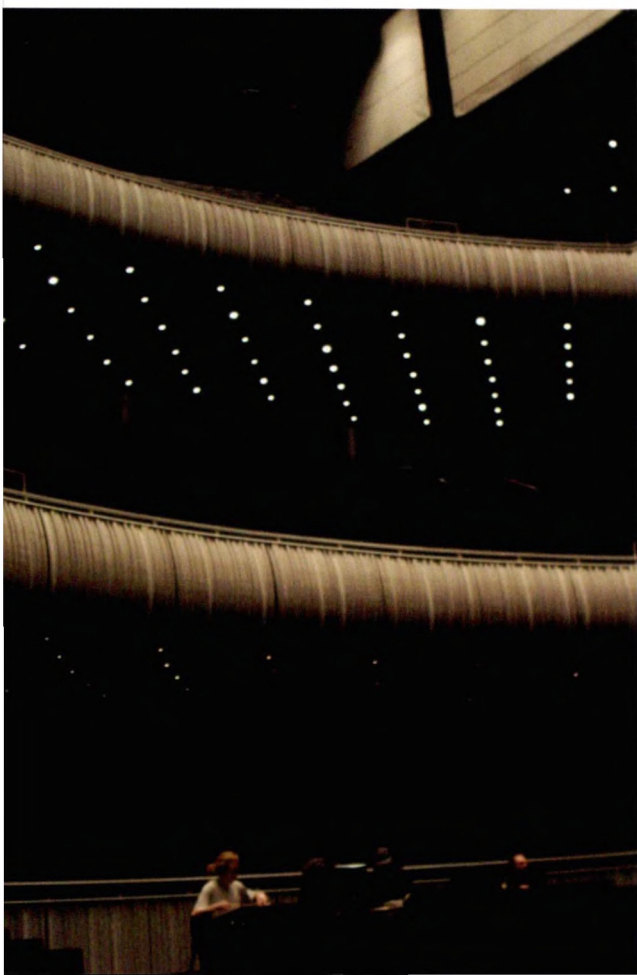
den op 13 september 2003 een waardige afsluiter van de orgeltriptiek. In 2003 werd voor de tweede maal een orgelbrochure opgesteld. Ze werd gedrukt op 7.000 exemplaren.

— VIERTALIGE BEIAARDBROCHURE VOOR DE LIEFHEBBERS

Voor de negende maal werd in 2003 een seizoensbrochure over de beiaardconcerten in West-Vlaanderen uitgegeven. Van alle gemeenten en steden in West-Vlaanderen waar een beiaard aanwezig is, werd het programma van de beiaardconcerten opgenomen en aangevuld met praktische gegevens en technische informatie over de instrumenten. De brochure werd in vier talen opgesteld (Nederlands, Frans, Duits en Engels) ten behoeve van de toeristen. De gratis brochure werd officieel voorgesteld op 4 juni 2003 op de Markt in Nieuwpoort.

— EUROPALIACONCERT ITALIA

In de Kamermuziekzaal van het Concertgebouw Brugge vond op 14 november 2003 het Europaliaconcert Italia plaats. Het trio Voces Intimae (Riccardo Cecchetti, piano - Luigi De Filippi, viool en Sandro Meo, cello) gaven een concert ten beste op origineel besnaarde instrumenten (met geitendarmen snaren). In 2005 is Rusland het gastland van Europalia.

BEELDENDE KUNST

— TENTOONSTELLING VIERJAARLIJKSE PRIJS VOOR BEELDENDE KUNST

De tentoonstelling Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst 2002 werd in het voorjaar van 2003 op twee verschillende locaties gebracht: in het Cultuurcentrum in Knokke-Heist en in de kapel van de Groeningeabdij in Kortrijk.

Er was werk te zien van laureate Katrien Vermeire (foto's) en van de premiewinnaars Sylvie Crutelle (foto's) en Nick Ervinck (mixed media). De expositie werd aangevuld met werk van Jan De Vlieghe, Waldo Engels, Peter Lagast en Lily Rappelet. Het geheel gaf een gevarieerd beeld van wat er vandaag op het vlak van beeldende kunst gerealiseerd wordt.

— VIERJAARLIJKSE PRIJS VOOR ARCHITECTUUR 2003

De vernieuwde Vierjaarlijkse Prijs voor Architectuur van de provincie West-Vlaanderen werd in 2003 voor het eerst georganiseerd. Architectuurrealisaties uit de afgelopen vier jaar binnen de grenzen van de provincie of van de hand van West-Vlaamse architecten kwamen in aanmerking voor de prijs.

De architectenduo's De Bruycker - De Brock en Nollet - Huyghe wonnen ex aequo de laureaatsprijs van 2.479 euro en de zilveren ereplaket van de provincie. De Bruycker - De Brock Architecten werden bekroond voor het ontwerp van de Stichting Peire in Knokke, de architecten Nollet en Huyghe voor hun eigen woning in Assebroek.

Een premie van 2.000 euro en de bronzen ereplaket van de provincie gingen ex aequo naar drie architectenbureaus, telkens voor een bedrijfsgebouw: Corbeel, Catteeuw & Platteau Architecten voor Belgosuc in Beernem, Jo Crepain Architect nv voor Renson in Waregem en Vincent Van Duysen Architects bvba voor Concordia Textiles in Waregem.

Voor de tentoonstelling werden de bekroonde projecten aangevuld met geselecteerde projecten van Buro Il bvba, Coussée & Goris architecten, Johan Laethem en Tania Vandenbussche. De expositie 'Actuele Architectuur in West-Vlaanderen' bood de bezoeker een fraai overzicht van kwaliteitsvolle architectuur in West-Vlaanderen. De tentoonstelling was in het najaar van 2003 te zien in de Venetiaanse Gaanderijen in Oostende en werd aansluitend, in het voorjaar van 2004, in het Broelmuseum in Kortrijk gebracht.

Belgosuc in Beernem, een rijwoning in
Assebroek, Stichting Peire in Knokke:
bekroonde architectuurprojecten.

Verrassend monumentaal erfgoed in Brugge: de oude elektriciteitscentrale van La Brugeoise.

MONUMENTENZORG, ARCHEOLOGIE EN PATRIMONIUM

— HET RIJKE BRUGSE ERFGOED TE BOEK IN MONUMENTAAL WEST-VLAANDEREN II

In de lokalen van de Koninklijke Hoofdgilde Sint-Sebastiaan in Brugge werd op 4 juni 2003 het tweede boekdeel in de reeks 'Monumentaal West-Vlaanderen' voorgesteld. Deze driedelige publicatie brengt een overzicht van alle monumenten, dorps- en stadsgezichten en landschappen die in West-vlaanderen voor 1 januari 2001 wettelijk beschermd werden. In het tweede deel beschrijft auteur Jeroen Cornilly, adjunct-adviseur bij de provinciale dienst Cultuur, het rijke erfgoed van de fusiegemeente Brugge. Aan de hand van een driehonderdtal wettelijk beschermde gebouwen en sites worden diverse aspecten van de de Brugse (architectuur) geschiedenis belicht. Ze liggen verspreid over de Brugse binnenstad en de deelgemeenten Assebroek, Dudzele, Koolkerke, Lissewege, Sint-Andries, Sint-Kruis, Sint-Michiels, Sint-Pieters en Zeebrugge. Dorpskernen, openbare gebouwen, godshuizen, kerken, kloosters, hoeves, woningen, landschappen, kastelen, pakhuizen, een machinehal, ... vertellen elk een verhaal van een bekende of minder bekende episode uit het rijke Brugse verleden. Het spectrum aan monumenten is heel breed. Naast de overbekende gebouwen zoals het belfort, het stadhuis, het Sint-Janshospitaal, de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de Sint-Salvatorskathedraal, de stadsschouwburg, de schuur van Ter Doest in Lissewege, ... komen ook woonhuizen ruim aan bod. Afbeeldingen van een woning met een 13de-eeuwse kelder in de Twijnstraat, neoclassistische interieurs of een 18de-eeuwse tuinkamer in de Witte Leertouwersstraat illustreren een vaak minder bekend aspect van het rijke Brugse erfgoed.

Het inleidende essay 'Breken met het verleden' van Jeroen Cornilly gaat in op het sinds de Franse overheersing verdwenen monumentaal erfgoed in de provincie. Twee eeuwen bouwen en slopen lieten duidelijke sporen en wonden na in het West-Vlaamse cultuurlandschap.

Het neoclassicistisch interieur van het
huis Wapenmakersstraat 14.

— ERFGOEDTIJDSCHRIFT IN DE STEIGERS BESTAAT TIEN JAAR

Het erfgoedtijdschrift 'In de Steigers', uitgegeven door de provinciale dienst Cultuur, was in 2003 aan zijn tiende jaargang toe. Het eerste nummer verscheen in 1994, naar aanleiding van een tentoonstelling over de restauratie van de Sint-Salvatorstoren in Brugge. Het oorspronkelijke idee om een nieuwsbrief uit te brengen over de restauratie van de Brugse kathedraal werd al vlug verruimd. De provincie is immers bij veel meer monumenten betrokken, als eigenaar of als subsidiërende overheid. De ondertitel luidde dan ook: 'Monumentennieuws uit West-Vlaanderen'. 'In de Steigers' richt zich tot de provinciale ambtenaren (die het blad op aanvraag gratis ontvangen), de abonnees van de Monumentenwacht, de erfgoedsector en iedereen die belangstelling heeft voor het culturele erfgoed in West-Vlaanderen. De stijl is dan ook bewust niet te academisch en er wordt bijzondere aandacht besteed aan de illustraties.

Het afgelopen decennium maakte 'In de Steigers' een evolutie door. De bescheiden doelstellingen van het begin (twee nummers van acht bladzijden per jaar) werden al onmiddellijk overtroffen. Nu verschijnen er jaarlijks drie nummers die samen gemiddeld een tachtigtal bladzijden tellen. In 2002 kreeg het blad een facelift door een professioneel lay-outbureau. Inhoudelijk vond er een verdere verruiming plaats. Aanvankelijk viel de klemtoon vrijwel uitsluitend op het monumentale erfgoed. Nu wordt er ook aandacht besteed aan andere vormen van erfgoed en aan cultuurtoerisme. Daarom luidt de titel sinds 2003 ook 'Erfgoednieuws uit West-Vlaanderen'.

— SUBSIDIES VOOR HET ONTSLUITEN VAN CULTUREEL ERFGOED

Om de ontsluiting van het culturele erfgoed te stimuleren, keurde de provincie West-Vlaanderen een nieuw subsidiereglement goed.

Ontsluiting betekent dat het erfgoed voor het publiek

toegankelijk gemaakt wordt, niet alleen materieel maar ook inhoudelijk, zodat het voor de bezoeker 'begrijpbaar' wordt en de belevingswaarde ervan verhoogt. Dit kan onder meer door een ruimere cultuurhistorische situering, inhoudelijke duiding of het opdiepen van verhalen die achter het erfgoed schuilen.

Naast bekende erfgoedinstellingen zoals musea en beschermde monumenten is er ook nog veel minder bekend en minder zichtbaar erfgoed dat daarom niet minder waardering of ondersteuning verdient. Daarom werd het register breed open getrokken. Alle mogelijke erfgoed domeinen komen in aanmerking voor subsidie: monumenten, archieven, archeologie, museale collecties, heemkunde, volkscultuur, kerkschatten, tot zelfs het immateriële erfgoed toe, zoals volksverhalen, legenden, tradities, ... De projectsubsidie beoogt dan ook niet zozeer grootschalige erfgoedprojecten, maar veeleer kleinschalige initiatieven die cultuurhistorisch even waardevol zijn.

In 2003 werden er 11 projecten ingediend, waarvan er 7 in aanmerking kwamen voor subsidie, samen goed voor een som van 65.000 euro. Zo wil de Stichting Erfgoed Vlaanderen in het Fort Napoleon in Oostende tonen hoe het fort geëvolueerd is. De Oude Kaasmakerij in Passendale greep de kans aan om een leuk educatief pakket voor lagere scholen aan te maken. De stad Wervik ziet er een kans in om een permanente tentoonstelling over de geschiedenis van Wervik uit te werken. Stuk voor stuk waardevolle projecten die dankzij de steun van het provinciebestuur tot realisatie kunnen komen.

— EEN STEENGOEDE OPEN MONUMENTENDAG

Ook de 15de editie van de Open Monumentendag Vlaanderen werd een succes. Het thema 'Grondstof, stof tot nadenken... - Steen' bracht over heel Vlaanderen weer meer dan een half miljoen mensen op de been. 'Steen' vormde dan ook een dankbaar en heel divers thema om monumenten vanuit heel verschillende invalshoeken in de kijker te plaatsen, zoals materiaal-

keuze, ontginning en transport, sociale context, ... Steeds meer bezoekers vinden de weg naar het internet om hun OMD-programma uit te stippelen. De websites van OMD Vlaanderen, de provincie en van diverse gemeenten werden druk bezocht.

De prelude van de West-Vlaamse Open Monumentendag 2003 vond op vrijdag 12 september 2003 plaats in Lissewege, een samenwerking tussen het lokaal comité, de stad Brugge, VVV Lissewege en de provincie West-Vlaanderen. Van het station in Lissewege trok een feestelijke stoet onder begeleiding van een fanfare naar de gerestaureerde kerk op de markt. Na een grondige en historisch verantwoorde restauratie werd de voormalige abdijshuur van Ter Doest plechtig heropend met een evocatie die de Cisterciënzerabdij liet herleven.

Op zondag 14 september 2003 stelden in het totaal 48 van de 64 West-Vlaamse lokale comités hun monumenten open voor het publiek. De grootste publiekstrekkingen waren de monumenten die voor het eerst of uitzonderlijk opengesteld werden.

Toppers waren onder meer het Provinciaal Hof en de residentie van de gouverneur in Brugge, de kelderwanden in Brugge en het Kortrijkse, villa's in De Panne of de gerestaureerde en nieuw geopende abdijsite Ten Duinen in Koksijde. De provinciale monumentenwachters kregen de gebruikelijke belangstelling bij hun demonstraties op de Sint-Pieterskerk in Tielt, de Sint-Dionysiuskerk in Sint-Denijs (Zwevegem) en het Tolhuis in Brugge.

Naast het reeds bestaande samenwerkingsverband van de Dertien (regio Kortrijk) en van De Panne met naburige gemeenten, kwam er in 2003 een nieuw samenwerkingsverband tot stand. De gemeenten Ieper, Poperinge, Langemark-Poelkapelle, Vleteren, Zonnebeke en Heuvelland maakten een interessante brochure en een website rond bunkers uit de Eerste Wereldoorlog en steenbakkerijen, en organiseerden busrondritten tussen de gemeenten. De kleine gemeente Vleteren nam voor het eerst deel en telde 700 bezoekers.

Op de Open Monumentendag 2003 speelde de provincie een voortrekkersrol in de sensibilisering rond toegankelijkheid in het kader van het Europees jaar voor personen met een handicap. De provinciale diensten Cultuur en Welzijn lieten het toegankelijkheidsbureau Westkans vzw een onderzoek uitvoeren naar de toegankelijkheid van de opengestelde West-Vlaamse gebouwen. De dienst Cultuur stelde in de provinciale gebouwen teksten in grootletterdruk en brailleschrift ter beschikking van de visueel gehandicapten. Een dovertolk begeleidde gehoorgestoorden in een aantal provinciale gebouwen. In 2004 krijgt het West-Vlaamse project navolging in de andere provincies: in samenspraak met het coördinatiecentrum OMD Vlaanderen en het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid komt er een gemeenschappelijk project voor alle provincies.

De Sint-Stefanuskerk in Vichte.

Laat-gotische schouw
in de raadszaal van het
Kortrijkse stadhuis.

— MONUMENTENWACHT PAKT UIT MET GESPECIALISEERDE INTERIEURINSPECTIES

In 2003 begon de provincie West-Vlaanderen, net zoals de provincie Vlaams-Brabant, met de uitbouw van een afdeling Interieur. Daarmee kreeg het voorbeeld van Limburg en Oost-Vlaanderen (1996) en van Antwerpen (2001) ook in de kustprovincie navolging. Tot nu toe waren er in de provincie West-Vlaanderen zes bouwkundige monumentenwachters aan het werk om monumenten aan de buitenzijde te inspecteren. Eén van hen kreeg nu een gespecialiseerde opleiding tot 'monumentenwachter interieur' of 'interieurwachter'. Het uitvoeren van zowel een bouwkundige inspectie als een inspectie van de waardevolle interieurs (met inbegrip van het roerend patrimonium) past in de globale visie van de integrale erfgoedzorg. Een interieur kan immers niet losgekoppeld worden van het gebouw waarin het zich bevindt. De monumentenwachter interieur krijgt na zijn vooropleiding nog een permanente aanvullende en gerichte opleiding in samenwerking met Monumentenwacht Vlaanderen. De interieurwachter onderwerpt het interieur aan een inspectie en schrijft zijn bevindingen neer in een toestandrapport. De vaste

wand-, vloer-, en plafondafwerking, het meubilair, de schilderijen, het beeldhouwwerk, het textiel en de metalen voorwerpen worden daarbij uitgebreid onderzocht. De interieurspecialist geeft ter plaatse aan de eigenaars of beheerders van het gebouw nuttige tips voor een aangepast onderhoud of beheer.

Monumentenwacht is een Vlaamse organisatie die bestaat uit zes verenigingen, één per Vlaamse provincie en één koepelvereniging. Ze werd in 1991 opgericht voor een beter en efficiënter onderhoud van het bouwkundig erfgoed in Vlaanderen. Monumentenwacht dankt zijn succes aan het manifeste nut van preventie en onderhoud. Regelmatig onderhoud is immers het middel bij uitstek om het natuurlijke proces van aftakeling van een gebouw af te remmen en te beperken. Tijdig ingrijpen voorkomt schade aan een gebouw, en dus ook zware ingrepen. Restauraties, die ook altijd duurder zijn, worden uitgesteld of zelfs vermeden. Het initiatief werd in het leven geroepen door de Koning Boudewijn Stichting, de Vereniging van de Vlaamse Provincies en de stichting Monumenten- en Landschapszorg. De werking wordt mogelijk gemaakt door de inhoudelijke en financiële ondersteuning van de vijf Vlaamse provinciebesturen en de Vlaamse overheid.

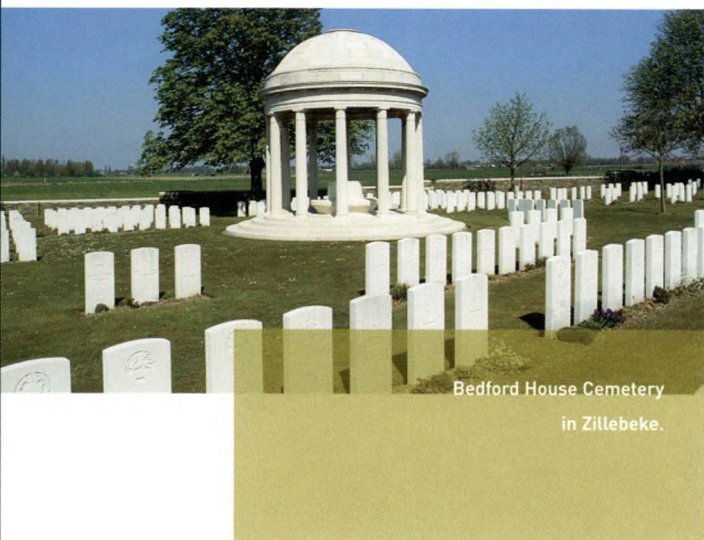
— OORLOG EN VREDE IN DE WESTHOEK

In 2003 voltooide het project 'Oorlog en Vrede in de Westhoek' zijn eerste volledige werkjaar. Voor de uitbouw van dit netwerk konden initiatiefnemers niet alleen aanspraak maken op een provinciale projectsubsidie, maar ook genieten van een eenmalig subsidiekrediet van Toerisme Vlaanderen.

Eén van de eerste nieuwe initiatieven werd voorgesteld in Ieper op 25 mei 2003. Op de Dag van het Park werden in het kader van 'In Flanders Fields, het museum binnen en buiten' drie vernieuwde of nieuwe oorlogssites geopend. De Kanaaldijksite John McCrae bij Essex Farm Cemetery krijgt de functie van ankerpunt in het netwerk 'Oorlog en Vrede'. Informatiepanelen, aanplantingen en inrichting van paden maken de militaire begraafplaats, de bunkers, het herdenkingsmonument en de kanaaldijk zelf beter toegankelijk voor de bezoeker. Aan de overkant van het Kanaal Ieper-IJzer werd de site 'Yorkshire Trench & Dug-Out' geopend, ontdekt en gerealiseerd door de slagveldprospectors van De Diggers in samenwerking met de stad Ieper. De loopgraaf werd over een afstand van bijna 70 meter

gerestaureerd en het grondplan van de dug-out werd bovengronds weergegeven. De nadruk ligt vooral op het historisch-educatieve aspect. Tot slot werd het verhaal van de mijnenoorlog in Vlaanderen een stuk concreter gemaakt door het toegankelijk maken van de mijnenkrater in Sint-Elooi. Deze laatste twee sites verrijken het netwerk van 'Oorlog en Vrede in de Westhoek' kwalitatief als relictpunten. Dergelijke ingerichte oorlogssites geven de bezoeker een beter inzicht in de oorlog en de situering in het landschap.

Naast de uitbouw van het netwerk 'Oorlog en Vrede in de Westhoek' is de samenwerking tussen de vele verschillende partners (betrokken deskundigen, verenigingen en instanties) van het project een belangrijke doelstelling. De 'partnergroep' kwam in het najaar van 2003 voor de eerste keer bijeen op Esenkasteel in Diksmuide om na te denken over de werking van 'Oorlog en Vrede'. Een studiereis langs de oorlogssites van de Somme begin oktober 2003 bracht de deelnemers belangrijke inzichten bij, onder meer inzake het uitbouwen van een netwerk en het openstellen van sites of het belang van de context (het landschap) van sites en relictten voor de beleving van het oorlogsgebeuren.

Bedford House Cemetery
in Zillebeke.

— NAAR EEN STRUCTURELE SAMENWERKING TUSSEN MUSEA IN DE WESTHOEK

In september 2003 werd een studie afgerond om na te gaan of een samenwerking mogelijk is tussen Het Bakkerijmuseum (Veurne), Het Mout- en Brouwhuis De Snoek (Fortem, Alveringem) en het openluchtmuseum Bachten de Kupe (Izenberge, Alveringem). Deze drie particuliere musea met het vzw-statuuut bevinden zich in een straal van enkele kilometer. Omdat deze drie musea inhoudelijk goed bij elkaar aansluiten en omdat een structurele samenwerking tot een meerwaarde zou leiden, lieten de provincie West-Vlaanderen en Westtoer de haalbaarheid ervan onderzoeken. De studie toonde aan dat een samenwerkingsverband inderdaad heel wat kansen biedt, maar dat samenwerking een geleidelijk proces is dat veel tijd vergt, vooral in de zoektocht naar een geschikte juridische structuur en een structurele financiering.

Samenwerking moet leiden tot extra kansen: gemeenschappelijke profilering voor de bezoeker (met de eenvoudige boodschap 'brood en bier in het dorp' kunnen de musea een ruimer publiek aanspreken), gezamenlijke promotie, verbetering van toegankelijkheid en bezoekersonthaal, betere bewegwijzering, het uitwerken van een gezamenlijke museumroute en een museumspel, het opbouwen van een tentoonstelling op drie locaties, samen beheersproblemen oplossen.

Om de groei naar samenwerking mogelijk te maken, is een overbrugging van drie jaar (2004-2006) voorzien. Een aan te werven coördinator moet een hechter band smeden tussen de drie musea, gericht op verdere structurele samenwerking. Concrete publieksacties en gerichte promotie voor de drie musea, moeten een eerste fundering voor de samenwerking leggen.

Om het project te realiseren, treedt de provincie op als promotor in een co-financiering met verschillende partners: de drie musea, de twee gemeenten, de provincie, Phasing Out en de Vlaamse Gemeenschap. Na 2007 moet het museumplatform zelfstandig kunnen werken

onder een eigen juridische structuur en met een eigen financiering. Het is niet denkbeeldig dat later ook nog andere musea en erfgoedprojecten toetreden, om zo de belangstelling voor het cultuurhistorisch erfgoed in de Westhoek aan te zwengelen.

— MET GENEGEN GROETEN

Het Erfgoedweekend van 2003 was voor de Provinciale Bibliotheek de aanleiding om het publiek kennis te laten maken met een minder bekend onderdeel van de collectie. De Provinciale Bibliotheek verzamelt niet enkel boeken, tijdschriften en kranten met informatie over de provincie en haar gemeenten. De bibliotheek bewaart ook heel wat beeldmateriaal over West-Vlaanderen.

Van 12 april tot 28 juni 2003 liep in het Provinciehuis Tolhuis een tentoonstelling waarin aan de hand van een 150-tal prentbriefkaarten een beeld gegeven werd van het leven in West-Vlaanderen aan het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Blikvanger was een reeks porseleinkaarten uit de 19de eeuw. De porseleinkaart geldt als een van de voorlopers van de geïllustreerde briefkaart. Voor het deel over Brugge kon de bibliotheek rekenen op het advies van Jaak Rau, publicist en kenner van de Brugse iconografie. De tentoonstelling kreeg zo'n 1.500 bezoekers over de vloer.

Beelden uit vervlogen tijden in de
Provinciale Bibliotheek.

Ostende.

★ Coxyde.

Femme de Pêcheur.

Le Kursaal

PROVINCIAAL MUSEUM VOOR MODERNE KUNST

— SPAANSE SFEER IN HET PMMK

Op 16 februari 2003 sloten de tentoonstellingen 'De Tuinen van Granada' en 'Claudi Casanovas' definitief hun deuren voor het publiek. De kunstwerken van zes Vlaamse en zes Spaanse kunstenaars op de expositie 'De Tuinen van Granada' weerspiegelden onvergetelijke reflecties of indrukken van het Alhambra en zijn unieke omgeving. Ook de sculpturale keramiek (solide blokken gebakken klei met onregelmatige, ruwe oppervlakken) van Claudi Casanovas (1956, Barcelona) liet een onvergetelijke indruk na op de bezoekers.

— 2003 BEAUFORT: KUNST AAN ZEE

Hét evenement van 2003 was het grootse kunst-kust-project '2003 Beaufort'. Voor het eerst werkten 9 kustgemeenten en één museum (PMMK) samen aan een grootschalig grensoverschrijdend ku(n)stproject. '2003 Beaufort: kunst aan zee' bestond uit twee luiken: de 'Triennale voor hedendaagse kunst aan zee' in de verschillende kustgemeenten en de tentoonstelling 'Marines in confrontatie' in het PMMK in Oostende. '2003 Beaufort' sloot aan bij het Kustactieplan dat de Kust als geheel promoot, een bestemming waar niet

alleen recreatie, maar ook cultuurbeleving mogelijk is. Meer dan 30 partners en sponsors ondersteunden het project, maar de provincie West-Vlaanderen was de belangrijkste partner.

Marines in confrontatie

'Marines in confrontatie' was een ontmoeting tussen moderne en hedendaagse schilders. Op de tentoonstelling in het PMMK was een uitgelezen verzameling zeegezichten te zien, van schilders die zich in het genre specialiseerden, of die de zee als motief kozen voor een kortere of langere periode in hun loopbaan: Turner, Monet, Wolvens, Ensor, Brusselmans, Spilliaert, Richter, Tuymans, Courbet, Permeke, Kieper, Barcelo, ... elk met hun persoonlijke stijl.

Ter gelegenheid van 'Marines in confrontatie' werden hedendaagse kunstenaars uitgenodigd om hun visie op de Noordzee te schilderen. De Belgische schilders Etienne Elias, Roger Raveel en Luc Tuymans vonden dit voorstel een boeiende uitdaging. Ze waren bereid om de zee, waar ze sinds lang mee vertrouwd zijn, opnieuw te bekijken en te interpreteren. Ook een aantal buitenlandse kunstenaars, zoals Norbert Bisky, Ralph Fleck en Alex Katz, lieten zich door de Noordzee bekoren.

'Marines in confrontatie' in het
PMMK, één van de pijlers van
2003 Beaufort.

Triënnale voor hedendaagse kunst aan zee

Voor de 'Triënnale voor hedendaagse kunst aan zee' werden 150 kunstenaars aangesproken om in het kader van '2003 Beaufort' een voorstel te formuleren voor een artistiek project dat zowel inhoudelijk als ruimtelijk gebonden zou zijn aan de zee in het algemeen en de Belgische kust in het bijzonder. Er werden meer dan 70 voorstellen ingediend. Daarvan werden er uiteindelijk 32 geselecteerd. Daarbij maakte de gekozen context deel uit van het kunstwerk en bleef er een duidelijke interactie tussen het kunstwerk en zijn omgeving, met de zee als partner.

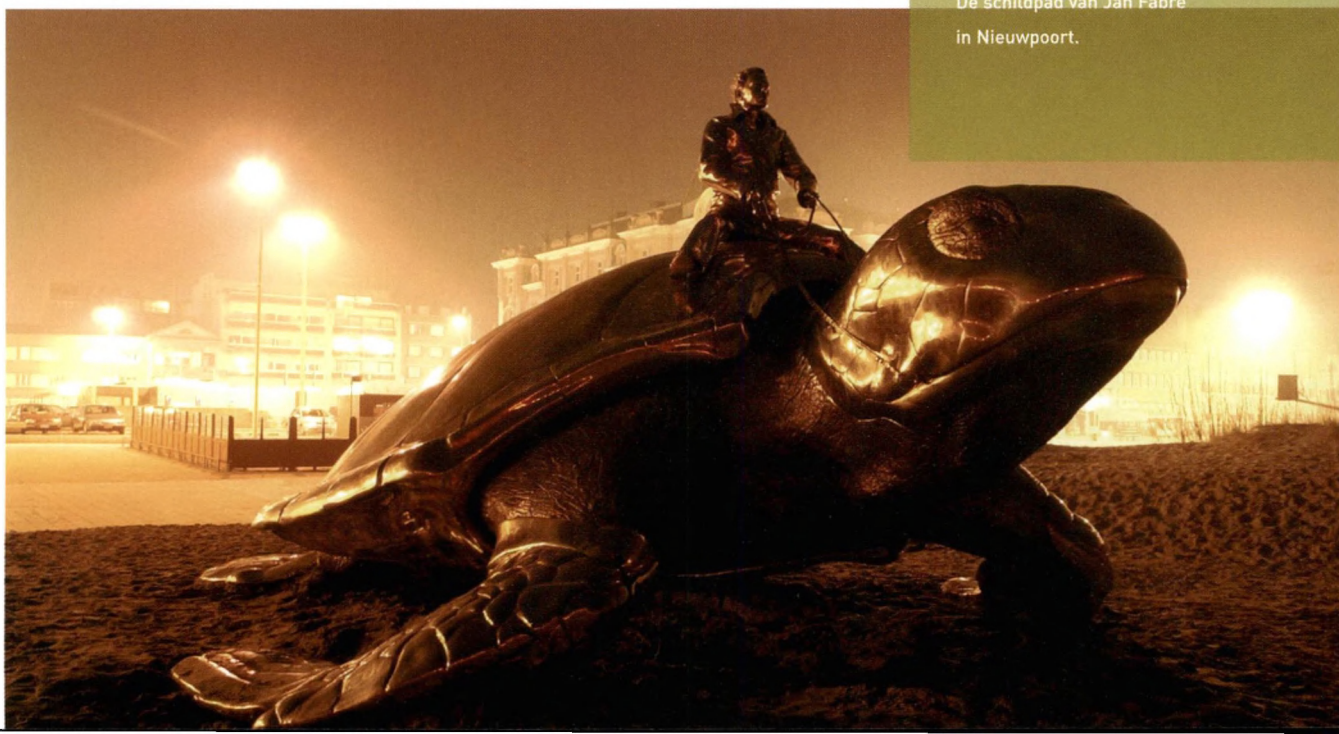
Per kustgemeente werd een totaalproject uitgebouwd, een samenhangend geheel van actuele kunstwerken met de zee als thema. In elke deelnemende kustgemeente bevonden zich bakens, billboards, locatieprojecten en een infotentoonstelling. De bakens bevonden zich telkens op de dijk. Ze legden de link met het verleden, verwijzend naar de signaalfunctie van vuurtorens en kerken eertijds. Een aantal van die monumentale, sterk omgevingsgerichte werken werden aangekocht. De werken van Anne & Patrick Poirier (Koksijde), Jan Fabre (Nieuwpoort), Wim Delvoye (Middelkerke) en Daniel Spoerri (Oostende) verrijkten het ku(n)stpatrimonium. De billboards, grote digitale fotoprints, toonden verscheidene visies op de zee en het strandleven. Ze wer-

den geplaatst op belangrijke locaties in de gemeenten. Daarnaast illustreerden locatiegebonden projecten per gemeente de interactie tussen kunst en omgeving. Als vertrekpunt voor het bezoek aan de verschillende locaties was er per gemeente telkens een infotentoonstelling die de (totstandkoming van de) kunstwerken toelichtte.

De 'Triënnale voor hedendaagse kunst' overtrof alle verwachtingen: de bronzen schildpad van Jan Fabre trok duizenden bewonderaars, de bezoekers raakten onder de indruk van de imposante beeldengroep van Antony Gormley of van de Diving Woman van David Mach. Ook Le Flaneur van Henk Visch en de reuzengrote Christophorus van Gerard Lentink staan in het geheugen gegrift, ... Uniek was ook de 2003 Beaufort-ku(n)sttram, ontworpen door Roger Raveel. Dit tiende baken verbond de kustgemeenten symbolisch met elkaar en benadrukte nog eens de unieke, grensoverschrijdende samenwerking. In het kunstwerk werd een tekst van Hugo Claus geïntegreerd. Deze invoeging verwees naar het literaire kustevenement 'Literaal'.

Een impact- en publieksonderzoek van het WES wees uit dat meer dan 650.000 bezoekers speciaal voor '2003 Beaufort' naar de Kust trokken. Dit was goed voor een omzet van 22 miljoen euro en creëerde 400 tijdelijke jobs.

De schildpad van Jan Fabre
in Nieuwpoort.

— GERARDO RUEDA, MADRID-PARIS-MADRID

Aan de hand van een zestigtal werken (schilderijen, collages, assemblages en sculpturen) bracht de tentoonstelling 'Gerardo Rueda, Madrid-Paris-Madrid' een volledig beeld van één van de grootste constructivisten van de Spaanse avant-garde. Gerardo Rueda (1926-1996) geniet een internationale faam die vergelijkbaar is met die van zijn landgenoot Antoni Tàpies, maar zijn werk voldoet niet aan het stereotiepe beeld dat van de Spaanse kunst bestaat. Hij voelde zich sterk aangetrokken tot landschap en architectuur, maar herleidt de vormen al vlug tot geometrische volumes. Op het gebied van volplastische sculptuur voegt de kunstenaar allerlei volumes samen tot constructivistische stillevens die een grote monumentaliteit uitstralen. Ingebed in de collectie van het PMMK toonde de retrospectieve Rueda als een onderdeel van een bredere Europese tendens in de kunsten, waaraan ook Belgische kunstenaars belangrijke bijdragen leverden.

De tentoonstelling 'Gerardo Rueda' werd gerealiseerd in samenwerking met het Directoraat-Generaal van Culturele en Wetenschappelijke Relaties van het Spaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Spaanse Openbare Instelling voor de Promotie van de Spaanse Cultuur in het Buitenland (SEACEX). Ook de ambassade van Spanje in Brussel verleende haar medewerking aan het project.

— BELANGRIJKE GASTEN IN HET PMMK

De tentoonstelling 'De Tuinen van Granada' werd officieel geopend in aanwezigheid van de gouverneur van West-Vlaanderen, de ambassadeur van Spanje in België, de gedeputeerde voor cultuur van de provincie Granada en de directrice van het Centro José Guerrero in Granada. Op het einde van het jaar bezocht de ambassadeur van Mexico met een delegatie de expositie.

Koningin Paola bracht op 2 juli 2003 een bezoek aan de tentoonstelling 'Marines in Confrontatie' en de 'Triënnale voor hedendaagse kunst aan zee'.

In het najaar bezochten de vertegenwoordigers van de

verschillende Latijns-Amerikaanse landen in België het PMMK en de tentoonstelling 'Gerardo Rueda'. Deze expositie werd geopend in aanwezigheid van de ambassadeur van Spanje in België en de Vice-Directeur-Generaal voor Culturele Samenwerking en Promotie in het buitenland van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Spanje.

— PUBLIEKSACTIVITEITEN MET HET PMMK

In 2003 organiseerde het PMMK, in samenwerking met andere partners, diverse publieksactiviteiten. In samenwerking met de Vlaamse Museumvereniging organiseerde het PMMK drie zomernocturnes met gratis bezoek aan het museum en 'Marines in confrontatie'. In het totaal bezochten 450 mensen het museum. Aan de vooravond van de Vlaamse feestdag werd op initiatief van het Vlaamse ministerie van Cultuur een themanocturne georganiseerd rond poëzie. Ook het PMMK en de vzw Ku(n)st namen deel aan deze nocturne met 'Marines in confrontatie'. Het project rond Spilliaert, Permeke en Ensor van schrijver Bert Popelier bekoorde 500 geïnteresseerden. In samenspraak met de vzw Ku(n)st en het PMMK werden ook heel wat publieksactiviteiten georganiseerd rond de 'Triënnale voor hedendaagse kunst aan zee', zoals een fotowedstrijd, rally, begeleide busreizen, wandeling of fietstocht, een speciaal Beaufort-menu, ...

Tijdens de zomermaanden konden de bezoekers van het PMMK deelnemen aan een speurtocht in de tentoonstelling 'Marines in confrontatie'. Uit de 275 deelnemers werden er 5 winnaars geselecteerd. Kunstenaar Koen Vanmechelen liet 20 jongeren tussen 10 en 14 jaar in een creatieve workshop filosoferen over moderne en hedendaagse kunst.

De educatieve dienst van het PMMK besteedde in 2003 extra aandacht aan blinden en slechtzienden. Uit de vaste verzameling werd een selectie van kunstwerken samengesteld die door visueel gehandicapten betast mogen worden, onder begeleiding van een ervaren gids.

— DE AANWINSTEN

In 2003 verwierf het PMMK heel wat kunstwerken, via aankoop of schenking, niet alleen actuele kunst, maar ook representatieve ensembles van kunstenaars zoals Wout Hoeboer of Vic Gentils.

Van de kunstenaar Philip Aguirre y Otegui was nog geen werk in de collectie van het PMMK opgenomen. De

aankoop van vier beelden betekent dan ook een serieuze aanwinst, mogelijk gemaakt door een krediet collectieondersteuning van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Een installatie van Panamarenko kon via hetzelfde krediet aangekocht worden. In 2003 werd verder werk verworven van Guido Geelen, René Guiette, Edmond van Dooren, Marcel Berlangier, Frans Van Praet en Fred Bervoets.

PROVINCIAAL MUSEUM CONSTANT PERMEKE

THEATERMONOLOG DEN WELGEZINDEN MET HERBERT FLACK

Vanaf juni 2003 voerde acteur Herbert Flack de monoloog 'Den Welgezinden' van Permeke op in het huis 'De Vier Winden', het huidige Museum Constant Permeke in Jabbeke, waar de kunstenaar tot aan zijn dood

Herbert Flack in actie aan het
Permekemuseum.

in 1952 verbleef. In het najaar van 2002 werd in het Permekemuseum het boek met de theatermonoloog - geschreven door dichter en kunstcriticus Bert Popelier - voorgesteld. De monoloog werd geschreven naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van het overlijden van de kunstenaar Constant Permeke (1886-1952). In het voorjaar van 2003 kon iedere bezoeker genieten van de opvoering van de monoloog in het unieke decor van het Permekemuseum.

In zijn monoloog laat Popelier een hedendaagse, kritisch ingestelde kunstliefhebber naar Jabbeke trekken, om er het werk van Permeke te herontdekken, wat aanvankelijk niet zonder enige meewarigheid gebeurt. In de door Permeke geschilderde boeren en vissers komt de werkkraft van de Vlamingen tot uiting. Doorheen het verhaal van de ontdekking van de werken komt Permeke zelf steeds meer naar voren als kunstenaar en mens. Het personage van de kritische kunstliefhebber die naar Jabbeke trekt, wordt vertolkt door Herbert Flack.

VERRIJKING VAN DE PMCP-COLLECTIE

De collectie van het Provinciaal Museum Constant Permeke (PMCP) werd in 2003 uitgebreid door de aankoop van een werk van de kunstenaar, nl. 'Volksfeest' uit 1920. Dit werk, dat sterk verwant is aan het schilderij 'Visserskwartier 's avonds' van 1919 dat zich in de PMCP-collectie bevindt, vormt in alle opzichten een verrijking van de PMCP-collectie. Het gebeurt immers zelden dat deze verzameling uitgebreid kan worden met kwaliteitsvol en betaalbaar werk.

— KAREL VAN VLAANDEREN: DE KUNSTENAAR

In 2003 werd te Raversijde de figuur van prins Karel extra in de kijker gesteld. Het was immers 100 jaar geleden dat hij in Brussel geboren werd. Bovendien was het 20 jaar geleden dat hij in Oostende overleed. Bij die gelegenheid werd de aandacht gericht op zijn kunstcarrière, één van de meest bekende facetten van zijn personage.

Toen Karel van Vlaanderen (onder die naam wilde hij verderleven in de kunstwereld) in 1983 overleed, had hij meer dan 25 tentoonstellingen achter de rug en had hij een ontzaglijk oeuvre bijengeschilderd. Dit oeuvre werd opnieuw in de belangstelling gebracht met het inrichten van een retrospectieve tentoonstelling en de uitgave van een oevrecatalogoog.

In de retrospectieve tentoonstelling was een selectie van zijn nagelaten werk opgenomen. Alle stijlperiodes en onderwerpen kwamen aan bod. De oevrecatalogoog die de expositie vergezelde, omvatte meer dan 2.000 werken. De catalogus was niet alleen een gids doorheen de tentoonstelling, maar was ook bedoeld als referentiewerk over Karel van Vlaanderen.

Na de beeldhouwwerken van koningin Elisabeth (1997) en de etsen van de Gravin van Vlaanderen (2002) kreeg het publiek de kans om uitgebreid kennis te maken met het laatste deel van het koninklijke drieluik. Met de retrospectieve tentoonstelling en de oevrecatalogoog van Karel van Vlaanderen wilde het provinciebestuur het cultuurtoerisme verder bevorderen, met een zo gevarieerd mogelijk aanbod voor de talrijke kustbezoekers.

— GLAS VAN VISSERS, KOOPLUI, MONNIKEN EN HEREN

De tijdelijke tentoonstelling 'Glas van vissers, kooplui, monniken en heren' liep van 30 maart tot 11 november 2003 in het Museum Walraversijde op het Provinciaal Domein Raversijde. De expositie plaatste de archeologische glas-

vondsten (zowel vensterglas als schenk- en drinkgerei) van het middeleeuwse Walraversijde en een aantal andere vindplaatsen uit Kust-Vlaanderen en Zeeland in de kijker, zoals Slijpe (13de eeuw), Monnikenrede, Heist, Middelburg-Vlaanderen (17de eeuw), Aardenburg, Sluis, West-Souburg, Veere, Vrouwenpolder en Middelburg-Zeeland. Het ging om een nog nauwelijks bekend hoofdstuk van de glasgeschiedenis.

De expositie schetste de rijkdom aan glas in de vindplaatsen (voorhavens van Brugge, dorpen of kustplaatsen) en gaf een eerste aanzet tot een vergelijkende studie. Door de nabijheid van de handelsmetropool Brugge beschikten alle vindplaatsen over een vroegere en gemakkelijker toegang tot allerlei producten, zoals glas, die voor andere plaatsen (meer geïsoleerde, rurale gemeenschappen) in de middeleeuwen en de vroegmoderne periode niet zo vlot voorhanden waren. De kwalitatieve en kwantitatieve diversiteit van het glas, de vroege aanwezigheid in de 15de-eeuwse rurale vissersgemeenschap van Walraversijde en de andere vindplaatsen bewijzen de intensieve contacten van deze kleinere gemeenschappen. De tentoonstelling schetste eveneens enkele productieprocessen uit de historische glasnijverheid en gaf tevens een beeld van de evolutie van de raamconstructie.

De publicatie 'Glas van vissers, kooplui, monniken en heren', met catalogus van de tentoongestelde voorwerpen, behandelde de historische, archeologische en wetenschappelijke aspecten van de archeologica en werd uitgegeven door de provincie West-Vlaanderen.

De tentoonstelling was het resultaat van een samenwerking tussen de provincie West-Vlaanderen, de Nederlandse Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland, de Brugse stedelijke musea, het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium en de Vrije Universiteit Brussel.

Reeds sinds de 19de eeuw wordt - met grote onderbrekingen - archeologisch onderzoek gedaan naar de middeleeuwse vissersnederzetting Walraversijde. Dit onderzoek werd eerst gericht op de resten die tot begin de jaren 1970 op het strand te zien waren. De tijdelijke tentoonstelling van 2002 bracht het jarenlange opzoekingswerk van de plaatselijke amateur-archeologen Agnes Mortier en Etienne Cools opnieuw onder de aandacht en toonde aan dat Walraversijde ook een Romeinse voorgeschiedenis kende. Sinds 1992 verrichtten de provincie West-Vlaanderen en het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP) onderzoek naar wat van de site achter de duinengordel bewaard gebleven was. Daarbij werd ook heel wat glas teruggevonden. Via het Provinciaal Museum Walraversijde wil de provincie haar rol vervullen in de samenwerking met tal van instellingen, vorsers en universiteiten in binnen- en buitenland.

— VISSERIJ, HANDEL EN PIRATERIJ

Op 21, 22 en 23 november 2003 vond in het Museum Walraversijde het colloquium 'Visserij, handel en piraterij' plaats. Deze driedaagse werd georganiseerd door de provincie West-Vlaanderen in samenwerking met het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP), het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en de Vrije Universiteit Brussel (VUB).

Zowel onderzoekers als het grote publiek vertonen in toenemende mate interesse voor scheepsarcheologie (scheepswrakken) en het ruimere onderzoeksveld van de maritieme archeologie, waartoe ook getuigen op het land (zoals de kogge van Doel, het laat-middeleeuwse Walraversijde, installaties zoals de Vierboete van Nieuwpoort of sluizen) en in zee verdwenen nederzettingen (zoals het oude Oostende) behoren.

Uit de referaten bleek dat het om een complex en multidisciplinair onderzoek gaat dat zowel op zee als aan land gevoerd moet worden. Er moet zowel onderzoek gedaan worden naar de vaartuigen als naar de woon- en werkplaatsen in het vissersmilieu. Ook de contacten met andere kustnederzettingen, internationale handelsnetwerken én conflicten moeten in het onderzoek betrokken worden.

Het colloquium werd georganiseerd in het Museum Walraversijde op het Domein Raversijde om het uitzonderlijke belang van de archeologische vindplaats en de aanpak van het onderzoek ruimere bekendheid te geven. Het paste binnen de versterkte samenwerking met andere musea en instellingen die begaan zijn met het visserserfgoed sinds de Middeleeuwen.

Het internationale colloquium 'Visserij, handel en piraterij' hielp een beter inzicht verschaffen in de huidige kennis van maritieme milieus (vissersmilieus vanaf de Middeleeuwen) door de uitwisseling van ervaringen en onderzoeksresultaten die verzameld werden op diverse sites rond de Noordzee. Er werd onder meer aandacht besteed aan de visserscultuur, de evolutie van de verschillende technieken van het vissen en verwerken van vis, de ontwikkeling van de handel en de scheepsbouw, en de structuur van de nederzettingen. Er waren sprekers uit Vlaanderen, Nederland, Engeland en Denemarken. Onder de deelnemers bevonden zich Finnen en Canadezen. Aan het colloquium werden bezoeken gekoppeld aan het Provinciaal Museum Walraversijde, de laatste Belgische IJslandvaarder Amandine in Oostende, het Nationaal Visserijmuseum in Oostduinkerke, de typische visserskapel La petite Chapelle in Duinkerke en het gloednieuwe archeologische museum Ten Duinen in Koksijde.

_ GROEIEN NAAR SAMENWERKING

Samenwerking stimuleren en ondersteunen tussen de verschillende West-Vlaamse bibliotheken vormde één van de kernpunten uit het provinciaal bibliotheekbeleidsplan 2003 - 2007 'Streekgericht Bibliotheekbeleid'.

Op 4 september 2003 organiseerde de werkgroep Netwerking van het Steunpunt Streekgericht Bibliotheekbeleid voor 65 bibliothecarissen de studiedag 'Groeien naar samenwerking' in het provinciehuis Boeverbos.

Vertrekkend vanuit de analyse van werkprocessen in openbare bibliotheken werd een groeimodel voor overleg en samenwerking aangeboden. Het panelgesprek toonde een verscheidenheid aan praktijkvoorbeelden: vijf bibliotheken aan de Westkust organiseren samen activiteiten, vier bibliotheken overleggen over hun beleidsplan, Blankenberge beschikt over een samenwerkingsakkoord met Zuienkerke, een vijftiental bibliothecarissen wisselen ervaringen uit of werken onder begeleiding aan oplossingen voor problemen inzake bibliotheekmanagement.

_ PAPAVERS VOOR MÉÉR CULTUURPARTICIPATIE

Hoe kan je méér cultuur brengen bij méér West-Vlamingen? Dat was de vraag waarop een honderdtal cultuurwerkers een antwoord zochten op de studiedag 'Papavers' op 23 september 2003 in de Ieperse Lakenhallen. West-Vlaamse cultuurbeleidscoördinatoren, bibliothecarissen en verantwoordelijken van culturele diensten, culturele centra en gemeenschapscentra wisselden van gedachten over cultuurparticipatie, doelgroepen, regionale spreiding en samenwerking. Het letterwoord Papavers wordt verduidelijkt in de zin: 'De Provincie verenigt culturele Actoren voor meer PArticipatie Via Regionale spreiding en Samenwerking'. Daarmee werden enkele klemtonen van de studiedag en van het provinciaal cultuurbeleid aangegeven.

_ WIL JIJ MET MIJ...? AFSPRAAK IN DE BIB!

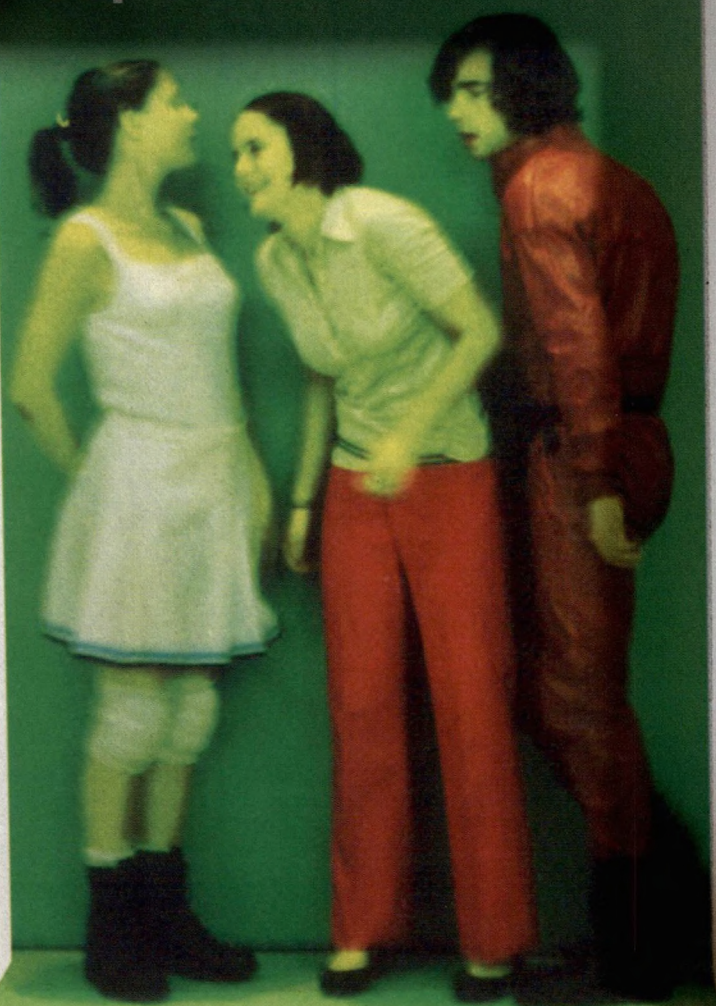
In 2003 ondersteunde een provinciale promotiecampagne 'Wil jij met mij...? Afspraak in de bib!' van de dienst Cultuur - Steunpunt Streekgericht Bibliotheekbeleid de Bibliotheekweek. Dit gebeurde door middel van een wedstrijd met interessante prijzenpakketten, de promotie voor heel wat boeiende evenementen in de plaatselijke bibliotheken, de opmaak van de website www.west-vlaanderen.be/bibliotheekweek en de distributie van een leuke plastic draagtas.

Tussen 13 en 25 oktober waren in de West-Vlaamse openbare bibliotheken en de verschillende provinciale diensten prijzen te winnen. De wedstrijd omvatte vijf eenvoudige meerkeuzevragen over de bibliotheekwerking of de Bibliotheekweek. Voor de schiftingsvraag konden de deelnemers een gok wagen naar de tijd die een bibliotheekmedewerker nodig zou hebben om met de fiets een bezoek af te leggen aan zes bibliotheken in West-Vlaanderen, tussen Wervik en Harelbeke.

In de provincie werden zo'n 25.000 wedstrijdformulieren verspreid. De bibliotheekbezoekers brachten in het totaal 2.689 formulieren terug, wat een mooie respons van 12,65 procent betekende. Karel Spriet [10] uit Reningelst sleepte een digitaal fototoestel in de wacht. De hoofdprijs (een dvd-recorder en een promotiepakket van de provincie) ging naar Tamara Lema, een kleuterleidster uit Wingene.

afspraak in de bib

De provinciale bibliotheekcampagne
sprak duizenden
West-Vlamingen aan.

Ook wij zijn
gestart op de
schoolbank.

BASISEDUCATIE

— CURSISTEN SCHRIJVEN VERHALEN MET BEKENDE VLAMINGEN

Tijdens het schooljaar 2002 - 2003 zetten de West-Vlaamse centra voor basiseducatie de lees- en schrijfgroepen in de kijker. Er werd aan vijf bekende Vlamingen gevraagd om de aanzet van een kortverhaal te schrijven: Herr Seele, Oswald Maes, Wim Chielens, Gella Vandecaveye en Guido Depraetere. 83 cursisten uit verschillende Vlaamse provincies schreven het vervolg op een van de verhalen. Op de slothappening van 2 juni 2003 in de provincieraadzaal werden 10 winnaars in de bloemetjes gezet. De winnende verhalen werden gebundeld en gepubliceerd.

Voor dit schrijfproject ontvingen de West-Vlaamse centra voor basiseducatie een prijs van het Postfonds voor Alfabetisering, een samenwerking van de Post en de Koning Boudewijnstichting.

De basiseducatie is een jonge sector. Sinds 1990 zijn er in Vlaanderen en Brussel 29 centra voor basiseducatie actief, waarvan 5 in West-Vlaanderen. Volwassenen kunnen er terecht om bij te leren op het vlak van taal, rekenen, sociale kennis en vaardigheden, leer- en computervaardigheden. Om de naambekendheid te vergroten en om meer volwassenen te informeren over het aanbod in de centra voor basiseducatie, werken de 5 West-Vlaamse centra samen. De financiële steun van het provinciebestuur maakt het mogelijk om jaarlijks een promotiecampagne uit te werken.

— OOK CLUB BRUGGE STARTTE OP DE SCHOOLBANK

De campagne 'Ook wij zijn gestart op de schoolbank' wou laag- of kortgeschoolden ertoe aanzetten om (opnieuw) te gaan studeren. Ze werd midden in de Grote Leerweek van 2003 georganiseerd door de West-Vlaamse centra voor basiseducatie, met de steun van

Club Brugge en de provincie. Om werkelijk alle lagen van de bevolking te kunnen aanspreken en de boodschap (leren vormt de basis voor succes) zo breed mogelijk ingang te doen vinden, werd de spelers van Club Brugge gevraagd om zich achter het project te scharen. Uit een merkenenquête bleek immers dat Club de populairste voetbalploeg van het land is. De spelers van de A-kern van Club Brugge verleenden enthousiast en belangeloos hun medewerking aan een televisiespot die uitgezonden werd op de regionale televisie. Ter ondersteuning van de televisiespot werden postkaarten en affiches verspreid van doelman Dany Verlinden aan een retroschoolbank. Op 8 oktober 2003 organiseerde elk van de West-Vlaamse centra voor basiseducatie een opendeurmoment. Elke (toekomstige) cursist kreeg de gelegenheid om zich te laten fotograferen met Clubspelers zoals Gert Verheyen, David Rozehnal, Birger Maertens, Dany Verlinden, Tim Smolders en Gaëtan Englebert. De promotiecampagne leverde heel wat nieuwe inschrijvingen op.

Lut Van Landuyt op wandel langs het Hazegras-pad in Knokke

"Het gebeurt geregeld dat ik kom wandelen aan de Kust. Een hele verademing voor iemand die in een stad woont. De gezonde lucht, de prachtige natuur en de mooie route langs binnenduinen en polders zijn een echte verademing", aldus Lut.

toerisme | recreatie

Het toeristisch-recreatieve aanbod en de verblijfsmogelijkheden van de Kust, het Brugse Ommeland, de Westhoek en de Leiestreek zijn uniek.

Een kleurrijk palet van kunststeden, musea, oorlogsherinneringen, provinciale domeinen, fiets- en wandelroutes, schilderachtige landschappen en charmante dorpjes, attracties en topevenementen blijft de bezoeker bekoren.

ALGEMEEN

— PROMOTIE VAN HET ZAKENTOERISME

In navolging van de promotiecampagne MICE Kust (Meetings, Incentives, Congresses & Events) startte Westtoer in 2003 een promotiecampagne voor het zakentoeisme in de Westhoek, de Leiestreek en het Brugse Ommeland. De meeste zakelijke overnachtingen worden geboekt in het laagseizoen en tijdens de week. De drie regio's bieden uitstekende overnachtingsmogelijkheden, unieke teambuildingactiviteiten en authentieke locaties voor dagseminaries. De marketingcampagne, met de brochure Meetcentives Westhoek, Leiestreek en Brugs Ommeland, kwam tot stand door een intense samenwerking tussen de provincie, de toeristische diensten van Ieper, Kortrijk, Roeselare en Damme, 39 private partners en de regiocoördinatoren. De doelgroepen voor deze complementaire nichemarkt (de Vlaamse en Brusselse zakenwereld) worden geprospecteerd via telemarketing.

— TOERISME EN SPORT

In 2003 werd het European Network Tourism and Sports (ENTS) opgericht. Het project, gericht op zowel groepen, teams als individuen, wil een Europees netwerk realiseren dat sport met toerisme verbindt.

Sportclubs hebben een aanzienlijke invloed op het toerisme. Zo'n 30 procent van de Europese bevolking is immers aangesloten bij een sportclub en gaat in clubverband op reis voor trainingen, wedstrijden, kampen, ontspanning, ... Bovendien vindt dit sporttoerisme plaats tijdens het laagseizoen (buiten de competities) en tijdens de week. West-Vlaanderen is als regio bij het netwerk aangesloten, naast regio's uit Duitsland, Zweden en Spanje.

Het opmaken van een inventaris van sportverenigingen en mensen die in sportverband reizen, het bouwen van een website, uitgeven van een folder, organiseren van beurzen, ontwikkelen van nieuwe producten, ... behoren tot de taken van ENTS.

West-Vlaanderen is aangesloten bij
het Europees netwerk
Toerisme en Sport.

— MEDIAWORKSHOP IN HET CONCERTGEBOUW

De jaarlijkse mediaworkshop voor de nationale toeristische media en de regionale media werd in februari 2003 in het Brugse Concertgebouw georganiseerd. In een workshopformule werden de nieuwigheden gepresenteerd aan de geïnteresseerden. Naast Westtoer en de vier regio's (Kust, Brugs Ommeland, Westhoek en Leiestreek) presenteerden ook de diensten voor toerisme hun brochures, topevents en nieuwe invalshoeken om de vakantieganger van West-Vlaamse vakantie-ideeën te voorzien.

Na de workshop organiseerde Westtoer voor de geïnteresseerde toeristische diensten een mediatraining in samenwerking met een gespecialiseerd PR-bureau.

— PROEVEN VAN WEST-VLAANDEREN

In het Provinciaal Hof werd begin oktober 2003 het boek 'West-Vlaanderen geproefd' voorgesteld, een uitgave van de Publicatiegroep over gastronomie, streekproducten, toerisme en cultuur. De opbrengst ervan is bestemd voor het goede doel.

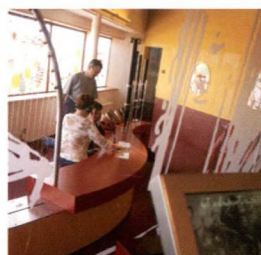
'West-Vlaanderen geproefd' is opgebouwd rond vijf regio's: Brugge als provinciehoofdstad, het Brugse Ommeland, de Leiestreek, de Westhoek en de Kust. In elk van de regio's stellen twee gerenommeerde chef-koks een driegangenmenu voor op basis van een streekproduct. Het boek brengt ook het verhaal van de chefs, hun interesses, hun passies en de filosofie achter hun kookkunst. Naast de voorstelling van het streekproduct en zijn producent, krijgt de lezer bovendien een toeristisch en cultureel geïnspireerde reportage over de regio. Een handig meeneemmapje met per regio één of twee volledig uitgewerkte wandelroutes vervolledigt het boek dat op 5.000 exemplaren gedrukt werd. Eind januari 2004 waren er al 4.000 exemplaren verkocht en kon 25.000 euro overgemaakt worden aan vier West-Vlaamse instellingen die sociaal minder-bedeelde jongeren begeleiden.

WESTHOEK

_ FOLK EXPERIENCE DRANOUTER

Op 2 mei 2003 werd Folk Experience plechtig geopend in Dranouter. Dit multimediaal en interactief museum vertelt de geschiedenis van folk en volksmuziek in Vlaanderen en de wereld. Bezoekers komen er alles te weten over folk, aan de hand van beeld- en

Dranouter heeft er nu
ook een interactief museum bij.

geluidsfragmenten, instrumenten, computers met touchscreen, een mini-dansvloer, luisterzuilen, radio's en tv's, liedboeken, ... Iedereen komt er aan zijn trekken, zowel kenner als leek, jong en oud, cultuurtoeristen en lokale bewoners. Kinderen kunnen met klanken experimenteren in een speciale ruimte. Ze kunnen er kinderliedjes inzingen op een karaokebox en liedjes spelen op het muziektapijt.

Folk Experience is de kroon op het werk van het Folkcentrum, een centrum rond volksmuziek in Vlaanderen en daarbuiten. Er liepen al concerten, workshops, themadagen en educatieve activiteiten. Met de opening van Folk Experience is er nu ook een heus museum over folk. In 2003 kwamen er reeds een kleine 10.000 bezoekers over de vloer.

Folk Experience in Dranouter is een initiatief van de vzw Folkfestival Dranouter. Het project kon rekenen op de financiële steun van de provincie West-Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen en het 5b Phasing out-programma Westhoek-Middenkust. Het is bovendien één van de concrete realisaties van het Strategisch Beleidsplan Toerisme en Recreatie voor de Westhoek.

_ WANDELEN MET ZANNEKIN

Sinds 2003 telt de provincie West-Vlaanderen 31 lusvormige, landschappelijke wandelroutes. In de Westhoek werd het Zannekinpad (6,4 km) ingewandeld. Dit pad, met start in Lampernisse, werd genoemd naar Nicolaas Zannekin, de aanvoerder van de Kerels van Vlaanderen die in opstand kwamen tegen de hoge belastingdruk. Het wandelpad leidt door de komgronden van Lampernisse met de Grote en Kleine IJzerbeek en langs de 'vette weiden' op de grens met Alveringem. Het Zannekinpad werd mogelijk dankzij de medewerking van de Vlaamse Landmaatschappij en het ruilverkavelingscomité Fortem.

BRUGSE OMMELAND

_ TWEE NIEUWE WANDELPADEN

Wandelliefhebbers kunnen hun hartje ophalen in het Brugse Ommeland, waar het aanbod aan wandelpaden in 2003 uitgebreid werd met het Doeverenpad (5,7 km) en het Kampveldpad (9,1 km).

Het Doeverenpad is genoemd naar het natuurgebied Doeveren dat zijn naam ontleende aan een voormalig landgoed. Het start aan het VVKSM-scouts- en gidsencentrum Merkenveld in Zedelgem. Het pad leidt via een nieuwe brug over de Kerkebeek naar Doeveren en keert via het Merkenveldbos (ooit een deel van het uitgestrekte Bulskampveld) terug naar het startpunt.

Het Kampveldpad, met start in het centrum van Waardamme, verkent een ander restant van het voormalige Bulskampveld. Het pad is genoemd naar het domein Kampveld. Het werd door de Afdeling Bos & Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aangekocht en opengesteld voor het publiek. Het Kampveld vormt een aaneengesloten groen- en recreatiedomein van zo'n 238 ha tussen de meanderende Rivierbeek en Hertsbergebeek.

_ TORHOUT OP DE TOERISTISCHE KAART

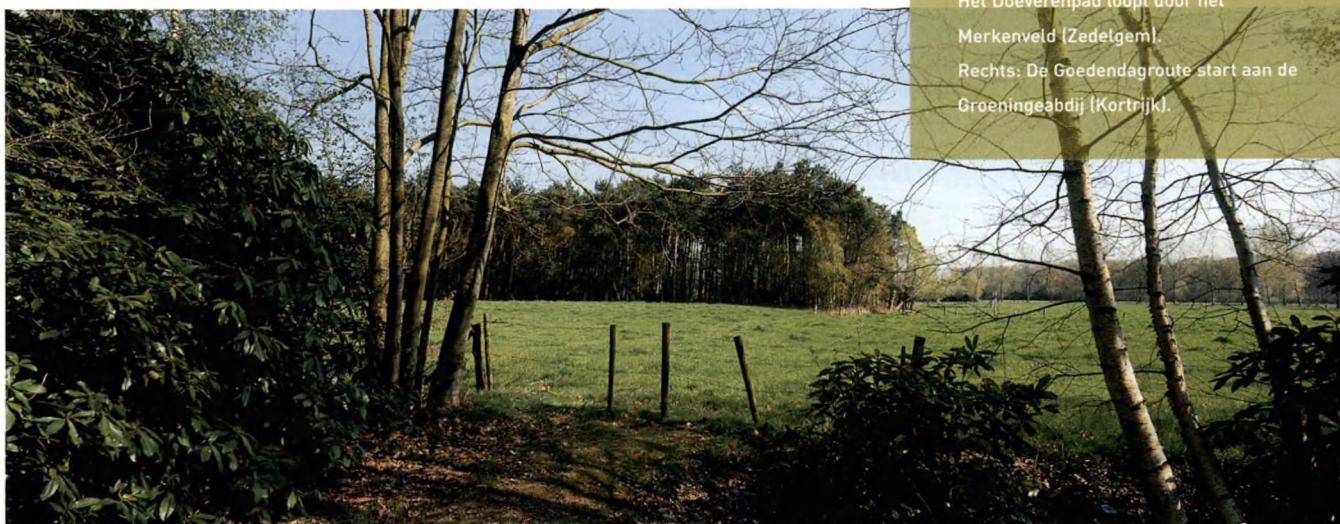
De gemeenteraad van Torhout keurde het Strategisch Beleidsplan Toerisme en Recreatie Torhout, opgemaakt door Westtoer, goed op 4 december 2003.

De uitbouw van een bezoekersattractie en bezoekersonthaal werd als hefboomproject gekozen.

De bezoekersattractie zal handelen over de rol van het kasteel van Wijnendale en zijn bewoners in de belangrijkste episodes van de Vlaamse en Belgische geschiedenis. De ervarings- en beleavingsgerichte attractie moet een ruim publiek aanspreken, Torhout meer op de toeristische kaart zetten en dag- en verblijfstoeristen aantrekken.

In het oude Kaasmuseum op het domein Wijnendale wordt een bezoekersonthaal ingericht. Toeristen en recreanten zullen er nuttige informatie krijgen over het kasteel van Wijnendale, Torhout en de regio. Het bezoekersonthaal wordt een knooppunt voor diverse wandel- en fietsroutes.

De opening van bezoekersattractie en -onthaal is voorzien voor 2006.

Het Doeverenpad loopt door het Merkenveld (Zedelgem).
Rechts: De Goedendagroute start aan de Groeningeabdij (Kortrijk).

LEIESTREEK

— FIETSEN LANGS DE GOEDENDAGROUTE

In 2003 werd één nieuwe provinciale fietsroute geopend. De Goedendagroute, die 49 km lang is, slingert zich door de Leiestreek en brengt het aantal provinciale fietsroutes op 36. Ze zorgt voor de recreatieve ontsluiting van de mooiste hoekjes in de regio Kortrijk. De nieuwe Goedendagroute start aan de Groeningeabdij in Kortrijk, nabij de plaats waar de Guldensporenslag plaatsvond. Attractiepolen langs het traject zijn de Leie, De Gavers, het kanaal Bossuit-Kortrijk, het Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum, het Argendaalbos, De Sjouwer (monument voor de seizoenarbeiders in Aalbeke), het nieuw aangeplante Preshoekbos en de belangrijkste bezienswaardigheden van Kortrijk zoals de Broeltorens, het belfort en het begijnhof. Onderweg wisselen stedelijk, agrarisch en industrieel erfgoed elkaar af.

— STRATEGISCH BELEIDSPLAN VOOR TOERISME EN RECREATIE IN DE LEIESTREEK

In september 2003 werd het Strategisch Beleidsplan voor Toerisme en Recreatie in de Leiestreek voorgesteld. Een

eerste aanzet tot de toeristisch-recreatieve promotie van de regio was reeds in 2000 gegeven met het Toeristisch Recreatief Actieplan.

De Leiestreek is een regio die de provinciegrens met Oost-Vlaanderen overschrijdt. Dit toeristisch-recreatief samenwerkingsverband verenigt 29 steden en gemeenten: 23 in West-Vlaanderen en 6 in Oost-Vlaanderen. Ze zijn met elkaar verbonden door de Leie, haar zijrivieren of de verbindingskanalen Roeselare-Leie en Bossuit-Kortrijk.

Het Strategisch Beleidsplan geeft een stand van zaken inzake toerisme en recreatie in de Leiestreek en legt de ontwikkelingsperspectieven vast voor de periode 2003-2007. Er werd reeds heel wat gerealiseerd op het vlak van organisatie, productontwikkeling en marketing, maar een kritische doorlichting leert dat er nog heel wat werk aan de winkel is.

De bewoners van de Leiestreek moeten extra mogelijkheden krijgen tot openluchtrecreatie in een aantrekkelijke omgeving. Daartoe moeten recreatieve groendomeinen toegankelijker gemaakt worden. De voorzieningen voor recreatief medegebruik moeten uitgebreid worden, met nadruk op fietsen en wandelen.

De Leiestreek kan ook extra dag- en verblijfstoerisme aantrekken door in het toeristisch-recreatieve

productaanbod het verleden aan de waterkant te combineren met kunst, cultuur en design.

De Leiestreek zal ook meer gepromoot worden als verblijfstoeristische regio voor korte vakanties. Daartoe zal de privé-sector gestimuleerd worden om meer kwalitatieve gastenkamers en vakantiewoningen, meer kleinschalige hotels en kampeerterreinen in te richten. Creatieve verblijfsarrangementen zullen extra verblijfstoeristen aantrekken.

De Leiestreek beschikt eveneens over een potentieel voor beurzen, congressen en seminars. Deze vorm van toerisme, die zich hoofdzakelijk midweek afspeelt, wordt verder uitgebouwd.

Om de diverse doelgroepen aan te trekken moeten de toeristisch-recreatieve mogelijkheden van de Leiestreek ruimer bekendgemaakt worden door middel van grotere promotiecampagnes.

De brochure "Strandclubs" werd op 50.000 exemplaren verspreid.

DE KUST

_ KUSTBALLON DE LUCHT IN

De kustballon, de derde grootste ballon van België, ging op 1 oktober 2003 voor het eerst de lucht in. De luchtballon is een nieuw marketinginstrument voor de promotie van de Kust. Uit een internationale studie blijkt immers dat een luchtballon per vaart door niet minder dan 30.000 mensen opgemerkt wordt. Bijna drie kwart herinnert zich de dag nadien nog welke ballon ze gezien hebben. De Kustballon zal jaarlijks minstens 30 keer opstijgen, gespreid over Vlaanderen en Wallonië. Per vaart kan ballonvaarder Wim Verstraeten 12 passagiers meenemen.

_ NIEUWE TOERISTISCHE PORTAALSITE VOOR DE KUST

Sinds mei 2003 is de Kust prominent aanwezig op het internet. De nieuwe toeristische portaalsite www.dekust.org is dé referentie voor potentiële binnen- en buitenlandse vakantiegangers. De viertalige site telt per taal meer dan 1.300 pagina's met toeristische informatie en 4.000 foto's. Door deze officiële portaalsite, gerealiseerd door Westtoer, komt de volledige Kust nog beter uit de verf als vakantiebestemming.

De website www.dekust.org is de site bij uitstek voor de vakantieganger om zich via het internet te informeren over de Kust. Interessante wandel- en fietsroutes, de belangrijkste evenementen, waar naar toe met kinderen, natuurgebieden, weer, gastronomie, reisroute, ...? De nieuwe portaalsite geeft het antwoord. Met een eenvoudige muisklik kan de bezoeker via e-mail ook een reserveringsaanvraag versturen aan de logiesaanbieder. Voor hot news kunnen alle geïnteresseerden intekenen op een gratis elektronische nieuwsbrief. In de rubriek 'Zakentoeurist' vinden bedrijven info over logiesmogelijkheden met vergaderruimtes, incentives, locaties voor teambuilding of productvoorstellingen, grote evenementen in de tien kustgemeenten.

Alle kustgemeenten en tal van overheidsinstanties leveren de informatie voor www.dekust.org. Constant bijgewerkte informatie uit de eerste hand maakt deze portaalsite uniek.

_ KUSTSCHATTEN IN HET DUTS

In tal van badplaatsen aan de Kust verblijven heel wat Duitse vakantiegangers. Daarom werd, met financiële steun van Europa (Doelstelling II) en van het Kustactieplan, in 2003 een Duitstalige versie uitgebracht van de brochure 'Kustschatten'. Deze handige pocket, die al in het Nederlands en het Frans bestond, bevat alle wetenswaardigheden over de Kust. De Duitse versie werd op 20.000 exemplaren gedrukt.

_ STRANDCLUBS IN KAART GEBRACHT

De gloednieuwe brochure 'Strandclubs' rolde in 2003 van de persen in drie talen (Nederlands, Frans, Duits) en een oplage van 50.000 exemplaren. In kaartvorm geeft ze een overzicht van wat de 16 strandclubs aan de Kust te bieden hebben aan strand- en wateractiviteiten. De brochure werd verspreid via toeristische diensten, toerismebeurzen, mailings aan alle Vlaamse sportclubs, de 16 strandclubs zelf, immokantoren, hotels, campings, sociale vakantiecentra en vakantieparken. 'Strandclubs' werd mogelijk dankzij de financiële steun van Europa en het Kustactieplan. De brochure speelde in op een behoefte: reeds in juni 2003 was de volledige oplage verspreid.

Gil Delaey (9) is spits bij de preminiemen van
F.C. Eendracht Hooglede.

Hij speelt al voetbal sinds zijn zes jaar en traint nu twee keer per week. Zijn grote voetbalidool is David Beckham. "Vroeger wou ik proivoetballer worden, nu weet ik al dat dat niet zo makkelijk zal zijn...", zegt Gil.

sport

West-Vlaanderen is een sportieve provincie. Inwoners en bezoekers vinden hun gading in tal van sportdisciplines en -verenigingen. De provincie beschikt ook over een uitgebreide sportinfrastructuur.

Talrijke amateursporten vormen niet alleen de ideale voedingsbodem voor de succesvolle individuele topsporters die West-Vlaanderen steeds weer voortbrengt, maar versterken ook het sociale weefsel.

_ KICKEN OP SPORT

Hoe breng je jongeren tussen 12 en 16 aan het sporten? Hoe kan je binnentreden in hun leefwereld? Welke sporten spreken tot de verbeelding? Dit zijn maar enkele van de vragen die elk jaar opnieuw een uitdaging vormen voor de organisatoren van 'Kick op Sport', één van de topevenementen van de provinciale sportdienst.

In 2003 hebben zo'n 3.000 jongeren uit het secundair onderwijs in en rond de gemeenschapsinstelling De Zande in Ruiselede een hele dag lang 'gekickt'. Sport was opnieuw het hoofdingrediënt. De 'kick' van 'Kick op Sport' staat voor de prikkel van het avontuurlijk sporten, in tegenstelling tot de roes van alcohol en drugs. 'Kick op Sport' is dan ook een sportdag met een thema, met een boodschap. De jongeren die op 'Kick op Sport' af kwamen, kregen eigentijdse, avontuurlijke sporten voorgeschoteld, afgewisseld met een aantal niet-sportieve activiteiten in de sfeer van drugpreventie, asielproblematiek, integratie, internering, ...

_ ZEE VAN SPORTEN: FUN, FUN, FUN

In mei 2003 organiseerden de provincie, de Stichting Vlaamse Schoolsport en de Maerlant Middenschool in Blankenberge het topevenement 'Een Zee van Sporten'.

'Kick op Sport' bracht 3.000 jongeren
bijeën in De Zande (Ruiselede).

Diverse wandeltrajecten door de polders, in de duinen en langs de kustlijn, leidden de deelnemers naar tientallen sport- en spelactiviteiten. Over twee dagen gespreid stond de sportdag open voor kinderen uit het kleuteronderwijs, het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs. De provincie zorgde voor de uitbouw van het sportaanbod ter hoogte van de vuurtoren: cyclobal, klimmen, speleobox, freestyle fietsen, reuzensteps, streetdance, supertramp, line dance, ...Op deze site passeerden zo'n 8.000 jongeren. De provincie wilde hen eens te meer kennis laten maken met een aantal sporten en op die manier bewijzen dat sporten niet alleen gezond, maar ook 'fun' is.

_ SUCCESVOLLE DOE AAN SPORT-BEURS

De 'Doe Aan Sport-beurs' is voor de provincie het grootste sportieve jeugdevenement. Zo'n 12.500 kinderen van het zesde leerjaar uit bijna alle scholen van West-Vlaanderen zakten in juni 2003 af naar Kortrijk Xpo voor het sportgebeuren.

De DAS-beurs is geen klassieke beurs, maar een actief gebeuren waarop de deelnemers daadwerkelijk van alle voorgestelde sporten kunnen proeven. In vijf hallen werden zo'n 100 sportstands opgezet waar actief gesport kon worden. Het rijke aanbod omvatte onder meer paardrijden, waterpolo, basketbal, windsurfen, gym, voetbal, zeilwagenrijden, clipdance, ...

De DAS-beurs wordt georganiseerd in samenwerking met de Stichting Vlaamse Schoolsport, BLOSO, BOIC en de stad Kortrijk. De organisatie mikt op alle West-Vlaamse leerlingen in het zesde leerjaar en wil minstens drie kwart van de sportstands laten invullen door sportfederaties of sportclubs voor wie de DAS-beurs een unieke gelegenheid is om hun eigen sport voor te stellen.

_ SPORTEN MET EEN HANDICAP

Tijdens de West-Vlaamse 'Driedaagse Aangepast Sporten' maakten zo'n 1.500 personen met een handicap

in provinciedomein De Gavers in Harelbeke kennis met 'aangepaste' sporten. De 18de editie kende opnieuw een kleine groei in het aantal deelnemers. Per dag werden een twintigtal verschillende sporten aangeboden. Daarbij werden watersporten afgewisseld met andere disciplines. De eerste dag richtte zich tot jongeren. De tweede dag was voorbehouden voor volwassenen. De derde dag kwamen de kinderen aan de beurt. Dit actieve promotiebeleid van de provincie wil de diverse leeftijdscategorieën van mensen met beperkingen in contact brengen met sporttakken uit het reguliere en aangepaste aanbod. Het kan voor hen een aanzet zijn om op regelmatige basis sport te beoefenen.

Dankzij het toevenement 'Een Zee van Sporten' konden 8.000 jongeren kennismaken met een ruim sportaanbod.

_ JEUGDSPORTDAG IN TORHOUT

In samenwerking met de regionale televisie en de stad Torhout organiseerde de provincie op 26 april 2003 de West-Vlaamse 'Jeugdsportdag'. Dit jaarlijkse evenement richt zich vooral tot de West-Vlaamse jeugdbewegingen. Teamwork, sport als ontspanning en sport als gezellig samenzijn vormden ook in 2003 opnieuw de rode draad doorheen de organisatie. Naast een aantal soms ludieke sport- en spelactiviteiten was er ook een beperkt competitiedeel. De jeugdbewegingen die het best scoorden in de competitieproeven, mochten in een

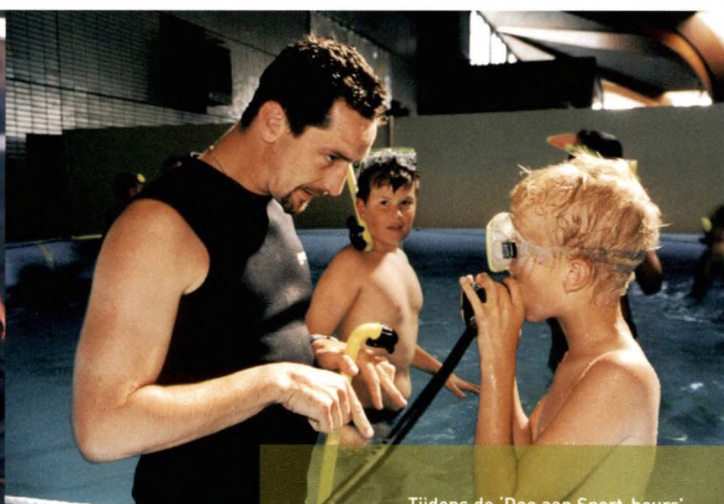

slotapothecose strijden om de titel van 'West-Vlaamse Jeugdbeweging van het Jaar'. De titel ging uiteindelijk naar de Chiro van Wevelgem. Door de slechte weersomstandigheden bleef de opkomst in Torhout beperkt tot een kleine 2.000 deelnemers.

— OPEN GAVERSDAG PROMOOT WATERSPORTEN

Op de laatste dag van de grote vakantie, zondag 31 augustus 2003, vond in het provinciedomein De Gavers in Harelbeke de jaarlijkse 'Open Gaversdag' plaats. De ruim

200 deelnemers aan deze gratis sportdag, georganiseerd in samenwerking met plaatselijke (watersport)clubs, konden kennismaken met tal van activiteiten: zeilen in een optimist voor kinderen of in een caravelle voor volwassenen, surfen, kajakken, waterfietsen, een rondvaart op de plas, vlottentocht, avonturenparcours, klimmuur of speleobox. Ouders en kinderen konden ook pootje baden in de zwemzone, een bezoekje brengen aan de Koutermolen of op stap gaan in het domein onder begeleiding van een natuurgids.

Tijdens de 'Doe aan Sport-beurs' werden 100 sportstands opgezet waar actief gesport kon worden.

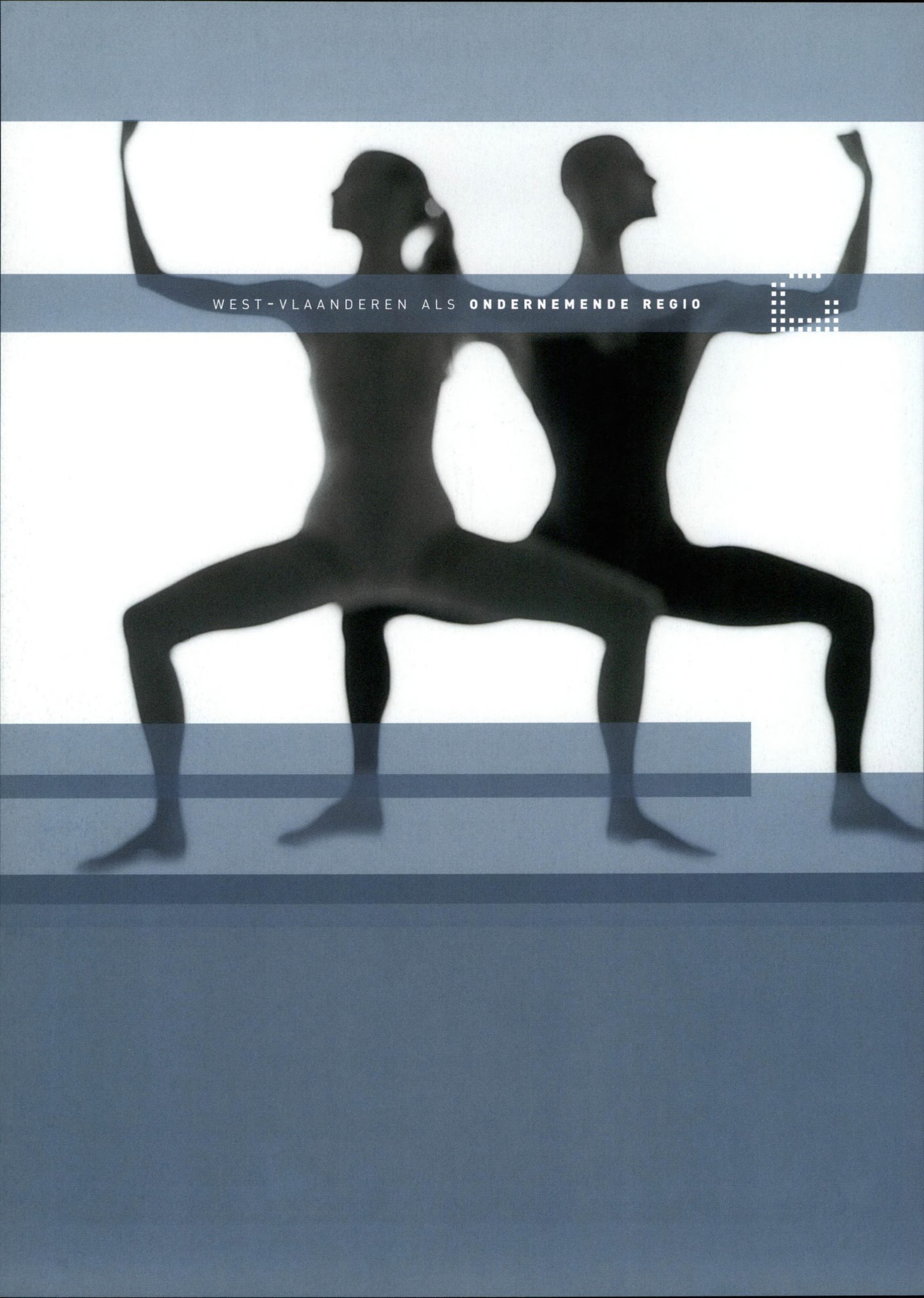

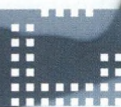
— DE WEST-VLAAMSE SPORTPRIJZEN 2003

Met de uitreiking van de West-Vlaamse sportprijzen werden op 31 maart 2004 opnieuw 24 atleten genomineerd voor hun puike prestaties tijdens het sportseizoen 2003. 710 toeschouwers zakten af naar het cultuurcentrum De Spil in Roeselare om er hun topfavoriet te zien winnen. De vakjury bekroonde acht topsporters tot laureaat binnen hun categorie.

Krachtballer Jan Benoot stak zeiler Björn Hendrickx de loef af en werd bekroond voor zijn uitzonderlijke sportloopbaan. Anne Van Neste verdiende, als nationaal vertegenwoordigster van het paardrijden voor personen met een handicap, haar eerste provinciale trofee voor uitzonderlijke sportverdienste. Ook Eddy Vinckier en Noël Demeulenaere prijkten op het lijstje van de verdienstelijke genomineerden. De streetdanceformatie JS Dance Power en powerlifter Benny Verbeke moesten de trofee voor minder bekende sporter 2003 aan zeilwagenpiloot Pascal Demuysere laten. Joeri Vansteelant werd bekroond als meest beloftevolle jongere. Als duatleet in de voetsporen van zijn oudere broer, liet hij looper Pieter Desmet en wielrenner Thomas Seghers achter zich. De rolstoelrugbyploeg The Flemish Lions werd winnaar in de categorie ploeg met een handicap 2003. De overige twee genomineerden waren Emma Swaenepoel (turnen) en Kurt Van Raefelghem (pentatlon). Club Brugge scoorde als sportploeg van het jaar 2003. Ook het kajakduo Wouter D'Haene en Bob Maesen en de rolstoelrugbyploeg The Flemish Lions gooiden hoge ogen in deze categorie. Topturnster Aagje Vanwallegheem werd sportvrouw 2003. Ze won het nipt van volleybalspeelster Virginie De Carne en de Oostendse koningin van het skeeleren Britta Vantournhout. Duatleet Benny Vansteelant werd opnieuw tot sportman van het jaar gekroond. Hij ging zeiler Sebastien Godefroid en motorcrosser Steve Ramon vooraf.

The image features two black silhouettes of human figures against a white background. The figures are positioned side-by-side, facing opposite directions. They are in a dynamic, athletic pose, with their arms raised and bent at the elbows, and their legs spread wide in a crouched or lunging position. The overall composition is minimalist and graphic. A dark blue horizontal band runs across the middle of the image, containing the text and a logo.

WEST-VLAANDEREN ALS **ONDERNEMENDE** REGIO

economie / land- en tuinbouw / onderwijs en vorming

ondernemen. het zit in ons

Nicolas Buyle (25) opende vorig jaar zijn
warme bakkerij in Poperinge.

Samen met zijn echtgenote Bianca presteert Nicolas heel wat uren in zijn nieuwe zaak.

Zijn specialiteit: de 'vloerpistolets', op steen gebakken broodjes.

Ook voor de patisserie en het ijs komen de klanten graag langs.

economie

De kustprovincie kent een bruisende economische activiteit. Sectoren als landbouw en zeevisserij zijn historisch met de provincie verweven. Daarnaast is er echter ook een sterke industriële aanwezigheid en zijn ook handel en distributie heel goed ontwikkeld. Meer dan een kwart van de totale investeringen in Vlaanderen gebeurt in West-Vlaanderen en het aantal zelfstandigen ligt hoger als in de rest van Vlaanderen.

DE CONJUNCTUUR IN WEST-VLAANDEREN IN 2003

Jaarlijks onderzoekt de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) West-Vlaanderen het verloop van de sociaal-economische indicatoren en de conjunctuur in de provincie. Zo ook voor 2003.

— WERKLOOSHEID

In 2003 telde West-Vlaanderen gemiddeld 47.700 werklozen (niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen). Ten opzichte van 2002 steeg de werkloosheid in 2003 met 6,6 procent. De toename was iets minder groot als in het Vlaamse Gewest en nagenoeg even groot als in België in zijn totaliteit. De werkloosheid neemt toe sinds 2001.

De totale werkloosheidsdruk bedroeg in 2003 in West-Vlaanderen 7,2 procent. Bij de mannen was de werkloosheidsdruk lager als bij de vrouwen (6,2 procent in vergelijking met 8,3 procent). In West-Vlaanderen blijft de werkloosheidsdruk evenwel een stuk lager als het Vlaamse en Belgische cijfer. In 2003 bedroeg de werkloosheidsdruk in het Vlaamse Gewest 8,1 procent en in België 11,1 procent. Ten opzichte van 2002 is de werkloosheidsdruk overal gestegen.

Het aantal werklozen bestond in 2003 voor 68,7 procent uit niet-werkende werkzoekenden. De overige 31,3 procent zijn oudere werklozen die uitgeschreven zijn

als werkzoekende. De groep van de niet-werkende werkzoekenden is uit te splitsen naar leeftijd, studieniveau en werkloosheidsduur.

In 2003 was 28,4 procent van de niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen jonger als 25 jaar. Het aantal jeugdwerklozen is in de kustprovincie groter als in het Vlaamse Gewest (26,9 procent). In 2003 nam het aantal jeugdwerklozen in West-Vlaanderen toe met 10,9 procent. Daarnaast was er ook een sterke toename van niet-werkende werkzoekenden van 50 jaar en ouder (+ 26,7 procent). Deze toename is het gevolg van de strenger geworden voorwaarden om zich uit te schrijven als werkzoekende sinds juli 2002.

De evolutie naar studieniveau toont de sterkste toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden bij de West-Vlaamse hogeschoolen. Het aantal niet-werkende werkzoekenden met een diploma hoger onderwijs, al dan niet universitair, nam in 2003 toe met 21,4 procent. Het aantal werklozen met een universitair diploma nam zelfs toe met 26,1 procent. De grootste groep werklozen binnen het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden blijven echter de laaggeschoolden. In West-Vlaanderen heeft 48 procent van de niet-werkende werkzoekenden hoogstens een diploma lager secundair onderwijs. In het Vlaamse Gewest is het aandeel van de laaggeschoolden 44 procent.

Naar werkloosheidsduur is de toename van het aantal

Bij meer dan de helft van de bouwvergunningen ging het om renovatie.

niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen het sterkst bij de werklozen die één tot drie jaar werkloos zijn (+ 29,1 procent). Voor de werklozen die sinds het begin van de periode van laagconjunctuur werkloos zijn, krijgt de werkloosheid een structureel karakter. Positief is dat de relatieve toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsduur van minder dan zes maanden (+ 3,3 procent) heel wat lager was in 2003 als in de voorgaande jaren. Er kwamen dus minder nieuwe werklozen bij. Keerzijde van de medaille is evenwel dat het aandeel van de langdurige werklozen in het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden in 2003 toenam.

— WERKAANBIEDINGEN

In de loop van 2003 ontving de VDAB in het totaal 54.831 vacatures voor West-Vlaanderen. Ten opzichte van 2002 is dit 8,2 procent meer. Ook het gemiddelde aantal openstaande vacatures op het einde van elke maand was in 2003 groter als in 2002. Het aantal ontvangen vacatures werd vooral groter op jaarbasis vanaf het derde kwartaal

van 2003. Meer als de helft van de ontvangen vacatures (53,8 procent) was afkomstig van de interimsector. Het aandeel van de interimvacatures is het hoogst in het STC Kortrijk - Roeselare (65,9 procent), gevolgd door het STC Brugge (46,1 procent) en het STC Oostende - Ieper (37,6 procent). Het totale aandeel van de interimsector in het aantal ontvangen vacatures was in 2003 niet hoger als in 2002.

Ook voor het Vlaamse Gewest als geheel ontving de VDAB meer vacatures in 2003 als in 2002 (+ 12 procent). Ook hier deed de stijging zich vooral voor in de tweede helft van 2003.

— TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

In 2003 lag het gemiddelde aantal tijdelijke werklozen 4,4 procent hoger als in 2002 en 9,7 procent hoger als in 2001. In het Vlaamse Gewest was de tijdelijke werkloosheid in 2003 2,7 procent hoger als in 2002 en 12,7 procent hoger als in 2001.

— BOUW

Volgens voorlopige cijfers werd in West-Vlaanderen in 2003 de bouw van 8.792 woningen vergund. Ten opzichte van 2002 is dit een toename met 4,3 procent. Dit is te danken aan het aanzienlijk hoger aantal vergunde woningen in december. Van januari tot en met november 2003 bleef het gemiddelde aantal vergunde woningen immers lager als in dezelfde periode van 2002.

Van het totale aantal vergunde woningen in 2003 ging het in meer dan de helft van de gevallen (54,7 procent) om renovatie van woningen. Het aandeel van de renovaties lag in 2003 iets hoger als in 2002 (52,2 procent).

Cotesa heeft hier een groot aandeel in. In januari 2003 gingen door dit faillissement onmiddellijk bijna 900 jobs verloren.

— OMZET EN INVESTERINGEN

De omzet en de investeringen van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen waren in 2003 niet rooskleurig. Dat blijkt uit voorlopige cijfers. In de eerste drie kwartalen van 2003 lag het omzetcijfer amper twee procent hoger als in dezelfde periode van 2002. Gecorrigeerd voor inflatie betekent dit zogoed als een status quo. De investeringen lagen zelfs 4,9 procent lager.

De omzet in de kleinhandel evolueerde wel in gunstige zin. Dit cijfer lag in de periode januari - oktober 2003 bijna acht procent hoger als in dezelfde periode van 2002.

— FAILLISSEMENTEN

Volgens gegevens van het NIS gingen in 2003 in West-Vlaanderen 679 ondernemingen failliet. Ten opzichte van 2002 is dit een stijging met 13,5 procent. Ook in het Vlaamse Gewest gingen in 2003 meer ondernemingen failliet in vergelijking met 2002. De relatieve toename was wel kleiner als in West-Vlaanderen (+ 3,7 procent).

Als gevolg van de West-Vlaamse faillissementen gingen, volgens gegevens van Graydon, in 2003 zo'n 2.300 jobs verloren in West-Vlaanderen. Dit is bijna een kwart méér als in 2002. Het faillissement van de groep Sofinal-

— UITVOER

In de eerste twee kwartalen van 2003 steeg de nominale waarde van de uitvoer van West-Vlaanderen, volgens voorlopige cijfers, nog met respectievelijk 2,2 en 2,7 procent. De cijfers van het derde kwartaal van 2003 waren minder goed: de nominale waarde van de uitvoer daalde op jaarbasis met 2,1 procent. De som van de drie kwartalen toont een minieme toename met één procent.

— NIEUWE PERSONENWAGENS

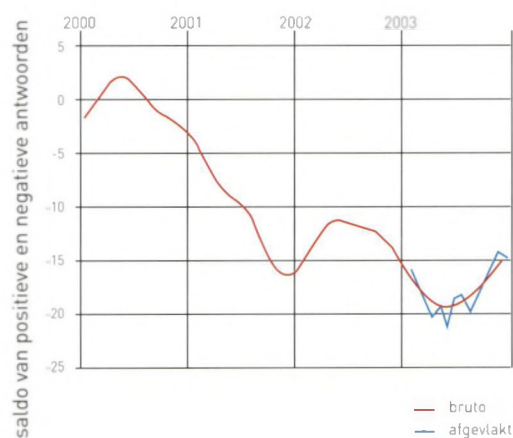
In 2003 werden in West-Vlaanderen 20.760 nieuwe personenwagens ingeschreven. Dit is 14 procent minder als in 2002. Ook in het Vlaamse Gewest daalde het aantal inschrijvingen, zij het iets minder sterk (- 8,7 procent). Het tweejaarlijkse autosalon begin 2004 liet een vermoedelijk positieve evolutie noteren.

— CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK

Begin 2003 zette de negatieve trend van de synthetische conjunctuurcurve zich verder. Deze negatieve trend begon

al in juni 2002, na een verbetering van de curve sinds het laatste kwartaal van 2001. Vanaf het tweede kwartaal van 2003 werd het verloop van de brutowaarden echter wisselvalliger en uiteindelijk werden de waarden ook duidelijk beter. Het effect op de afgevlakte curve bleef niet uit. In mei 2003 bereikte de curve een keerpunt en sindsdien is ze opwaarts gericht.

Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen, 1999 - 2003

De uitvoer van West-Vlaanderen steeg met nauwelijks één procent.

HOE EFFICIËNT IS HET CENTRUMBEHEER?

Steden en gemeenten beseffen dat ze er constant over moeten waken dat de aantrekkingskracht van hun centrum op inwoners, handelaars, bedrijven en bezoekers behouden blijft of versterkt wordt. Op vraag van de gemeenten gaf de provincie aan het West-Vlaams Economisch Studiebureau (WES) dan ook de opdracht om een meetinstrument te ontwikkelen om het beheer van een gemeente- of stadscentrum te kunnen evalueren. Dat gebeurde in het kader van het project 'Aanspreekpunt Lokale Economie'.

Dit meetinstrument moet niet alleen binnensteden

maar ook kleinere kernen van gemeenten toelaten om de effectiviteit van hun centrumbeheer te meten. Dit beheer is gericht op het versterken van de economische ontwikkeling enerzijds en de leefbaarheid in stadscentrum of dorpskern anderzijds. De nadruk ligt vooral op het stimuleren van de handel, maar ook op het bevorderen van de horeca, het stimuleren van toerisme en recreatie, het aantrekkelijker maken van het wonen in het centrum, het bevorderen van de mobiliteit en verkeersveiligheid in de kern en de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte.

EEN NIEUW DOMEIN: ANKERPUNT LOKALE ECONOMIE

Op het West-Vlaamse kennis- en leerforum 'Regionale Economie en Ontwikkeling' werd in 2003 een nieuw domein 'Ankerpunt Lokale Economie' toegevoegd. In dit domein wordt kennis ten behoeve van de gemeentelijke diensten Lokale Economie gebundeld, met concrete

duiding bij actuele informatieonderwerpen. Het Ankerpunt verwijst ook naar diverse informatie- en kennisbronnen die de diensten Lokale Economie kunnen consulteren als ze vragen hebben bij hun dienstverlening.

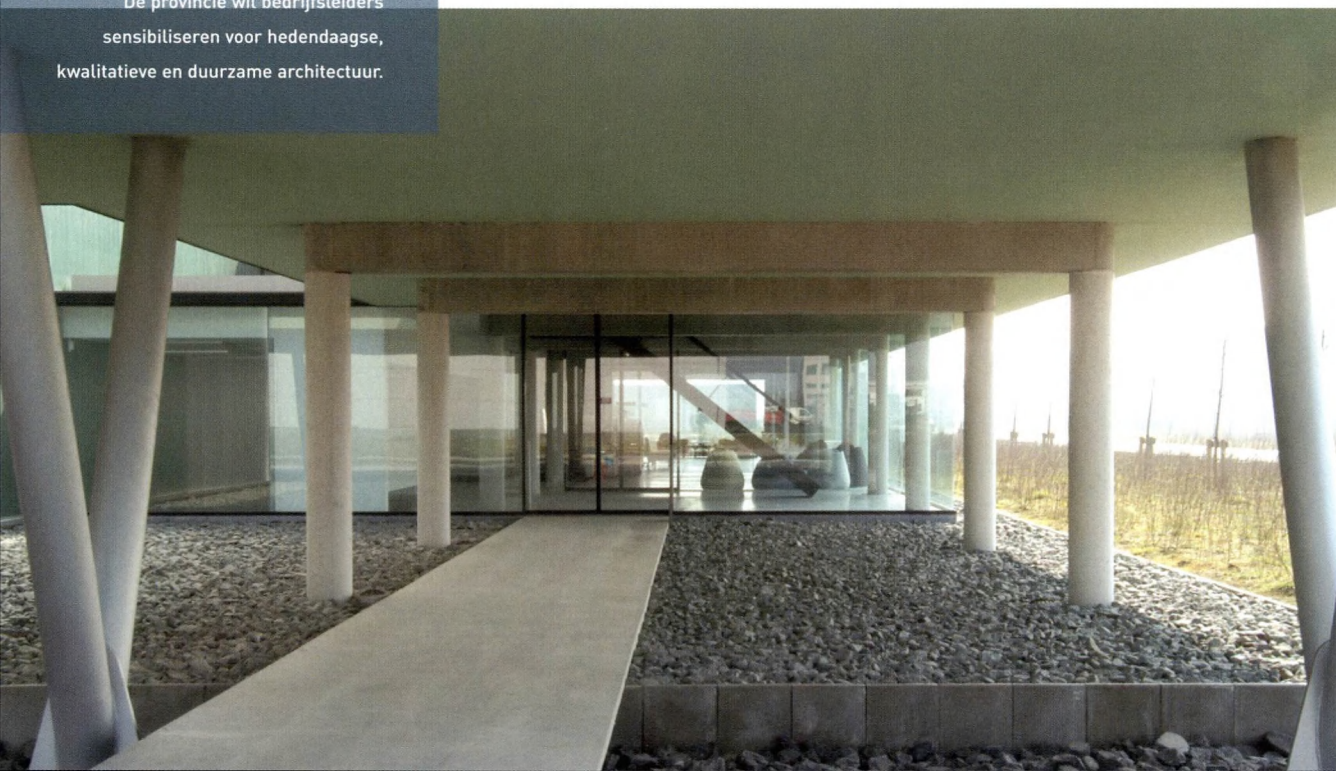

KWALITEITSVOLLE BEDRIJFSGEBOUWEN IN WEST-VLAANDEREN

Eind juni 2003 werd de eerste editie van de brochure 'Kwaliteitsvolle bedrijfsgebouwen in West-Vlaanderen' officieel voorgesteld. Het doel van deze publicatie en de begeleidende promotiecampagne was bedrijfsleiders te sensibiliseren voor hedendaagse, kwalitatieve en duurzame architectuur. Door aan interessante realisaties meer bekendheid te geven, wil de provincie bedrijven stimuleren om bij nieuwbouw- en vernieuwbouwprojecten, naast puur economische overwegingen, ook oog te hebben voor de (visuele) kwaliteit van de leefomgeving. Een comité van overwegend architecten en economen stelde aan de provincie een selectie van twaalf bedrijfsgebouwen voor die in de publicatie en de promotiecampagne opgenomen werd. Bij de keuze werd rekening gehouden met de verhouding van het gebouw tot zijn omgeving, het concept en de relatie tussen techniek, vorm en eventueel ook kostprijs. Het ging niet om een wedstrijd en er werd dan ook geen rangorde toegekend aan de geselecteerde bedrijfspanden. 'Kwaliteitsvolle bedrijfsgebouwen in West-Vlaanderen' werd een aantrekkelijk kijkboek, vooral bedoeld voor zelfstandigen, KMO's en bedrijven.

De provincie wil bedrijfsleiders sensibiliseren voor hedendaagse, kwalitatieve en duurzame architectuur.

Olivier Graeschepe uit Brugge is analist bij het
POVLT in Beitem.

In het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw
analyseert Olivier samen met zijn collega's grond, water, mest en gewassen.

"Ook particulieren kunnen langskomen met een water- of grondstaal."

land- en tuinbouw

West-Vlaanderen is de meest agrarische provincie van Vlaanderen, met familiaal verankerde gemengde bedrijven en grondgebonden teelten. De veehouderij, de akkerbouw en de groenteteelt leveren kwaliteitsvoedsel en vormen een belangrijke pijler van het West-Vlaamse platteland.

De toelevering van grondstoffen en de verwerking van landbouwproducten leiden tot een sterk uitgebouwde nijverheid met een groeiende onrechtstreekse tewerkstelling.

— LANDBOUWTEAMS WERKEN ROND VERBREIDING EN MILIEUZORG

De werking rond milieuzorg en verbreding in de landbouw werd in 2003 sterk uitgebreid. Dat gebeurde in de schoot van de gebiedswerking Landbouw. In het Brugse Ommeland, de Leiestreek en de Westhoek werden daartoe landbouwteams (multidisciplinaire teams van deskundigen) uitgebouwd. Landbouwverbreding of die activiteiten op de boerderij die niet of minder rechtstreeks in verband staan met de voedselproductie, bieden de landbouwer dikwijls een alternatief inkomen. De thema's die aan bod komen bij landbouwverbreding zijn: hoeveproducten, bezoekboerderijen, zorgboerderijen, hoevetoerisme, arrangementen, open tuinen, ... Het thema milieuzorg slaat zowel op milieu in de enge zin als op natuur en landschap: mechanische onkruidbestrijding, rijenbemesting, meer groen op de hoeve, landschappelijke inkleding, erosiebestrijding, waterplannen en afvalwaterzuivering, rationeel energiegebruik, kwalitatieve agrarische architectuur, ... Landbouw neemt in West-Vlaanderen nog altijd een prominente plaats in. Via de landbouwteams wil de provincie land- en tuinbouw ondersteunen en ook aandacht schenken aan nieuwe evoluties binnen de sector. Het werken rond milieuzorg en verbreding in de landbouw sluit aan bij een beleidskeuze die zowel

op Europees, Vlaams als provinciaal niveau gemaakt wordt.

Bij de landbouwteams kunnen land- en tuinbouwers terecht voor informatie, professioneel advies en begeleiding op maat. Naast deze aanpak op bedrijfsniveau wordt er ook aandacht besteed aan groepswerking, via demonstraties, studievergaderingen, netwerkvorming,... Door landbouwers samen te brengen in een netwerk worden individuele initiatieven versterkt. Via netwerken zoals 'hoeveproducten', 'bezoekboerderijen' of vzw 't Boerenlandschap wordt ook gewerkt aan promotie en vorming.

Landbouw neemt in
West-Vlaanderen nog altijd een
prominente plaats in.

— POVLT ERKEND ALS IWT-KENNISCENTRUM

Het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) in Rumbeke-Beitem werd door het IWT-Vlaanderen (het Vlaams Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie) met al zijn afdelingen erkend als kenniscentrum. Met het oog op kwaliteitsgarantie, grotere beheersbaarheid en kennisoverdracht van knowhow die met overheidsmiddelen opgebouwd werd, definieerde het POVLT daartoe zijn globale doelstelling en missie, werd een overzicht gemaakt van bestaande en toekomstige projecten en van de verkregen overheidssteun, en werden de technologische infrastructuur en apparatuur beschreven.

De erkenning als kenniscentrum is een belangrijke bijkomende troef voor het verder uitvoeren van praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en het verlenen van advies en begeleiding in de land- en tuinbouwsector. Ze toont aan dat het POVLT kwaliteitsvol werk levert en in aanmerking komt voor bepaalde

projecttypes. Boer en tuinder kunnen rekenen op kwaliteitsvolle voorlichting en dienstverlening en de onderzoeksresultaten zijn degelijk onderbouwd.

Het kwaliteitsstreven van het POVLT blijkt ook uit andere erkenningen, zoals de GEP-erkenning (goede experimentele praktijk) voor de proefveldwerking of EUREP-GAP voor de witloof- en champignonafdeling. Daarnaast wordt de accreditatie voor het provinciaal laboratorium voorbereid.

DE SPREKENDE PLANT

In een gemeenschappelijk project met laboratoria van de universiteiten van Gent en Leuven probeert het POVLT te Beitem stresssymptomen bij planten te detecteren door het aanbrengen van sensoren op bladeren, stengels en vruchten en met behulp van een klimaatcomputer. Op die manier laat het POVLT planten spreken. De gedachtengang die achter dit project schuilt, is dat planten zonder stress minder ziektes hebben en dus ook minder gewasbeschermingsmiddelen nodig hebben, terwijl de opbrengst en de kwaliteit van het oogstproduct hoger liggen.

Wat kan een plant nu allemaal vertellen? Het oplopen van de bladtemperatuur boven de luchttemperatuur wijst op een gebrekkige wateropname door de wortels. Als de sapstroom een laag debiet kent, dan is er een te lage luchttemperatuur of een te hoge luchtvochtigheid. Een te sterke krimp van de stengel of vrucht tijdens de dag is te wijten aan een te hoge luchttemperatuur of een slecht functionerend wortelgestel. Een hoge chlorofylfluorescentie (CF) toont aan dat de plant onder stress staat, mogelijk door ziekteaancontaminatie of een tekort aan voedingselementen. Het lopende onderzoek moet in gedetailleerde mate uitmaken wat uit elke sensor af te leiden valt, grenswaarden bepalen voor normale meetwaarden en aanduiden wat de optimale correctiemogelijkheden zijn.

WORTELVLIEGEN EN ERWTENPEULBOORDERS

Tijdens het teeltseizoen 2003 namen 63 worteltelers en 10 erwtenelers in West-Vlaanderen deel aan het systeem van geleide bestrijding dat in 2001 door het POVLT opgestart werd. Het aantal deelnemende telers stijgt elk jaar.

Geleide bestrijding is het behandelen van ziektes of plagen op het juiste moment en enkel wanneer het echt nodig is. Dat is niet alleen voordeliger voor de producent, maar ook voor de consument en het milieu. Geleid behandelen reduceert het aantal bespuitingen en de consument is zeker van een gezond en veilig product. Deze manier van werken vormt een essentieel onderdeel van de geïntegreerde teelt. Omdat de wortelvlieg en de erwtenpeulboorder sterk veldgebonden voorkomen, is een algemeen waarschuwingssysteem per regio onbruikbaar. Elk perceel moet apart opgevolgd worden.

Voor het systeem van geleide bestrijding kunnen wortel- en erwtenelers zich inschrijven. Ze betalen een bijdrage voor het gebruik van het materiaal (onder meer plakvallen en lijmbussen) en staan zelf in voor het uitvoeren van waarnemingen en het doorsturen van de tellingen van de gevangen wortelvliesen op de plakvallen. Het POVLT verzamelt de tellingen en formuleert een persoonlijk advies om al dan niet te behandelen. De telers worden begeleid bij het leren plaatsen van plakvallen voor het vangen van de vliegen en uitvoeren van waarnemingen.

BEDRIJFSBEGELEIDING GOED ONTHAALD IN DE MELKVEEHOUDERIJ

In 2003 waren er reeds 52 West-Vlaamse melkveebedrijven ingeschreven bij de onafhankelijke Bedrijfsadvisering Melkveehouderij, een project dat in 2001 door het POVLT opgestart werd. Het gemiddelde melkquotum van die 52 bedrijven bedroeg zo'n 340.000 liter, variërend tussen 110.000 en 850.000 liter per bedrijf.

De Bedrijfsadvisering Melkveehouderij streeft naar een hoger rendement van de ruwvoederuitbating, een lagere kostprijs van het rantsoen en betere vruchtbaarheidsresultaten. Ze heeft ook aandacht voor diergezondheid en dierenwelzijn en voor de melkqualiteit. Ze wil ook inspelen op de actualiteit in de melkveehouderij.

Melkveehouders kunnen bij de Bedrijfsadvisering Melkveehouderij terecht voor adviezen op bedrijfsniveau. In 2003 werden zo'n 270 rantsoenen berekend. In het voorjaar werd per bedrijf een bemestingsadvies voor grasland en ruwvoederteelten opgesteld. De graslanduitbating werd doorgelicht, de opfok van jongvee werd opgevolgd en het droogstandsmanagement onder de loep genomen.

Ter ondersteuning van de bedrijfsdierenarts kan de

melkveehouder aanspraak maken op twee bezoeken van een dierenarts van DGZ. In samenspraak kunnen diverse onderwerpen behandeld worden: uiergezondheid en melkqualiteit, vruchtbaarheid, klauwgezondheid, opfok van jongvee, droogstandsmanagement, stalklimaat en -verluchting en de aanpak van ziekteproblemen op bedrijfsniveau.

De Bedrijfsadvisering Melkveehouderij organiseerde ook voorlichtingsbijeenkomsten. De deelnemende melkveeouders ontvingen ook maandelijks een nieuwsbrief met beknopte doelgerichte informatie over de technische aspecten van hun bedrijvigheid. De advisering wordt mee gefinancierd door de provincie.

Tussen de Bedrijfsadvisering Melkveehouderij in West-Vlaanderen en de Controle Laitier du Nord loopt een Interreg III-project. Daarbij wordt de manier van adviseren van melkveeouders aan beide zijden van de grens vergeleken. In een eerste fase staat de 'langleeftbaarheid' van de melkkoe centraal. Binnen de advisering worden drie thema's uitvoerig met elkaar vergeleken: de opfok van jongvee, rantsoenberekening en ureumgehalte in de melk en vruchtbaarheid.

Melkveeouders kunnen in het POVLT terecht voor adviezen op bedrijfsniveau.

Het Centrum voor Kwaliteitscontrole
bekijkt tijdens één audit op het bedrijf
verschillende lastenboeken.

— CKC BREIDT CONTROLES UIT

Het Centrum voor Kwaliteitscontrole (CKC) breidde in 2003 zijn activiteiten als onafhankelijke controle- en certificeringsorganisatie verder uit. Daarmee komt het CKC tegemoet aan de vraag van land- en tuinbouwers om tijdens één audit op het bedrijf verschillende lastenboeken te controleren. Het werkterrein van CKC werd uitgebreid tot EUREP-GAP groenten en fruit in samenwerking met FoodCert, standaard aardappelen en voedselveiligheid suikerbieten voor de Nederlandse firma's CSM en Suikerunie. Om de dienstverlening op het gebied van voedselveiligheidsinspecties in de land-

en tuinbouw nog te verbeteren, heeft CKC sinds januari 2003 de krachten gebundeld met NAK AGRO, één van de belangrijkste controle instanties in Nederland, gevestigd te Emmeloord.

— PROVINCIAAL PROEFBEDRIJF VOLWAARDIG BIOLOGISCH

Sinds 2 april 2003 is het provinciaal proefbedrijf voor biologische landbouw in Beitem volwaardig biologisch, na een omschakelperiode van twee jaar. Alle gewassen die gezaaid of geplant werden na die datum mogen echt 'biologisch' genoemd worden.

In 2001 kocht de provincie West-Vlaanderen een landbouwbedrijf met 10 hectare landbouwgrond, grenzend aan het POVLT in Beitem, om praktijkgericht onderzoek uit te voeren ten behoeve van de biologische landbouw. Het bedrijf werd onmiddellijk aangemeld bij BLIK, het controleorganisme voor de biologische landbouw, voor omschakeling naar de biologische teelt. Het omschakelen van gangbare naar biologische landbouw vergt een periode van twee jaar. In die periode moet het lastenboek voor de biologische teelt gevolgd worden, maar mogen de geoogste producten niet als 'biologisch' verkocht worden.

De voorbije twee jaar ontwikkelde het provinciaal proefbedrijf voor biologische landbouw een dynamiek in de richting van een meer duurzame landbouw, zowel biologisch als gangbaar.

De demonstraties mechanische onkruidbestrijding op het proefbedrijf werden druk bijgewoond en resulteerden in diverse technische artikels in de vakpers. Sinds de opstart van het biologische proefbedrijf wordt mechanische onkruidbestrijding ook in het gangbare bedrijfsgedeelte van het POVLT frequent toegepast.

In 2003 werden ook rassen van aardappelen en groenten (zoals sluitkool of prei), waarvan biologisch zaaizaad beschikbaar is of wordt, op hun gebruikswaarde voor de biologische landbouw beproefd. Daarmee loopt het biologische proefbedrijf vooruit op de nieuwe EU-reglementering in verband met het gebruik van biologisch

uitgangsmateriaal in de biologische landbouw.

In 2003 werd ook een meerjarige compostproef opgestart. Daarbij worden een zestal praktijkgerichte bemestingsstrategieën proefondervindelijk met elkaar vergeleken. Zo probeert het biologische proefbedrijf te weten te komen in welke mate de verschillende strategieën op middellange termijn bijdragen tot een betere bodemvruchtbaarheid.

Het seizoen 2003 was een gunstig teeltjaar. De teelten op het biologische proefbedrijf stonden er onkruidvrij en goed bij. De werking van het biologische proefbedrijf wordt bovendien internationaal gewaardeerd. Dat blijkt uit twee Interreg-projecten van het proefbedrijf, in samenwerking met Zeeuws-Vlaanderen en Noord-Frankrijk/Wallonië. Deze projecten hebben allebei tot doel de kennis en ervaring betreffende de biologische akkerbouw en groenteteelt uit onderzoek en praktijk grensoverschrijdend te valoriseren.

Technieken uit de biologische landbouw vinden verder ook ingang in de gangbare landbouw. In 2003 stelde het biologische proefbedrijf van de provincie een perceel ter beschikking van het Provinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA). Er wordt onderzoek verricht naar de manier waarop het aantal bespuitingen tegen de aardappelplaag verminderd kan worden, door het aanplanten van minder plaaggevoelige rassen met een aangepast waarschuwingssysteem.

In de toekomst wil de provincie een voortrekkersrol blijven spelen inzake praktijkonderzoek in de biologische teelt. Het biologische proefbedrijf werd een volwaardige afdeling binnen het POVLT, er werden twee hectare aanpalende grond gekocht en een technisch medewerker aangeworven.

— TIEN JAAR PROCLAM

Het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu vzw (PROCLAM) vierde op 18 november 2003 zijn tiende verjaardag met een geslaagde trefdag. In Avowest te Poperinge kwamen zo'n 220 mensen bijeen uit verschillende sectoren, zoals landbouwers, milieuvrijwilligers, onderzoekers, voorlichters, lokale en

PROCLAM bevordert al meer dan tien jaar het overleg tussen landbouw, natuur en milieu.

provinciale beleidsmensen, ambtenaren, leerkrachten uit het agrarisch onderwijs, ... Ze maakten een keuze uit 24 workshops rond thema's als landschap, water, erosie en energie, waarin PROCLAM actief is. Het veelzijdige aanbod omvatte onder meer getuigenissen van boeren die zelf erosie bestrijden, waterzuivering op landbouwbedrijven, het rendement van energiegewassen, composteren op de hoeve, alternatieve vogelafweer, inzet van vrijwilligers ter bescherming van de natuur op en rond het landbouwbedrijf, ... Er kon ook kennisgemaakt worden met stands van tal van organisaties, waterzuiveringsinstallaties en machines voor minimale grondbewerking.

PROCLAM werd opgericht op 23 juni 1993. De vzw groeide uit tot een overkoepelend overlegplatform, dat ook onderzoek en voorlichting op het raakvlak van landbouw, natuur en milieu bevordert en coördineert. Aan deze opdracht werken 26 leden-organisaties mee.

In 1994 stak PROCLAM voorzichtig van wal met de beplantingsactie 'De Groene Zetel'. Daarbij werden aanplantingen in de directe omgeving van het landbouwbedrijf gestimuleerd, om bedrijfsgebouwen in het omgevende landschap te integreren. Vijf jaar later werd de actie verruimd naar landschappelijke beplanting onder het motto 'Plant&Goed in de land- en tuinbouw'. Jaarlijks gaan er in West-Vlaanderen zo'n 25.000 stuks bosplantsoen, 650 hoogstambomen en 600 hoogstamfruitbomen de grond in. In 2001 werd gestart met de uitwerking van landschaps-bedrijfsplannen, waarbij ook aandacht geschonken wordt aan de ontwikkeling van specifieke natuurwaarden op en rond het landbouwbedrijf.

Water was vanaf de start een belangrijk werkterrein. Aanvankelijk lag de nadruk vooral op waterzuivering, vooral bij melkveebedrijven. Meer en meer gemengde bedrijven en groentebedrijven vragen nu ook deskundig advies. Een ander hot item is erosie. PROCLAM coördineert mee de opmaak van gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen en demonstreert nieuwe erosiebestrijdende technieken in de landbouw. Andere aandachtspunten zijn wildschade, met specifieke aandacht voor alternatieve vogelafweer, en energiebesparing op melkveebedrijven. PROCLAM stond eerder mee aan de wieg van vernieuwende projecten zoals biologische landbouw en duurzame melkveehouderij. Hieruit groeiden het interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische Teelt vzw (PCBT) en de Bedrijfsadvisering Melkveehouderij van de veeteeltafdeling van het POVLT.

Om de kennis uit te dragen, organiseert PROCLAM regelmatig studiedagen en demonstraties op landbouwbedrijven. Het provinciebestuur en PROCLAM willen de komende jaren verder meewerken aan een duurzame land- en tuinbouw in West-Vlaanderen.

Landbouweducatie wil jonge mensen laten kennismaken met het leven op de boerderij.

— LANDBOUWEDUCATIE UIT DE STARTBLOKKEN

In 2003 schoot de Landbouweducatie West-Vlaanderen echt uit de startblokken. Landbouweducatie wil vooral jonge mensen, die niet meer opgegroeid zijn in of tussen de land- en tuinbouw, kennis laten maken met de sector en de mensen die er hun brood mee verdienen. Dit gebeurt niet alleen door het verstrekken van informatie, maar ook door jonge mensen op een leuke en actieve manier opnieuw bij de hele voedselproductie te betrekken. Als landbouwprovincie bij uitstek en als allereerste provincie in Vlaanderen investeerde het provinciebestuur op een structurele manier in landbouweducatie. Er werd een algemene coördinator aangeworven en er werden nieuwe projecten gelanceerd.

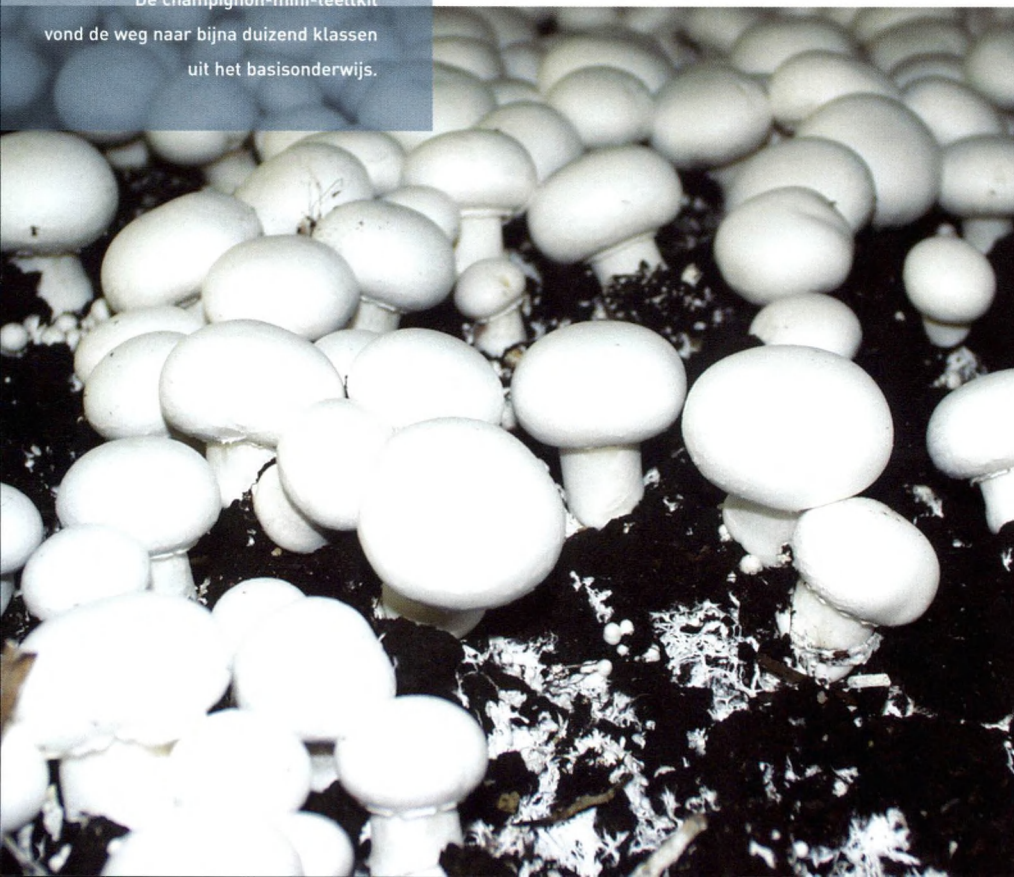
Met de klas de boer op

In het kader van een Europees Interreg III-project werd een netwerk uitgebouwd van land- en tuinbouwbedrijven die bereid zijn om klassen te ontvangen. Momenteel zijn er reeds 60 bedrijven, verspreid over de hele provincie. Ze volgden een basisvorming en regelmatig contact garandeert een vlotte uitwisseling van ervaringen en tips tussen de bedrijven onderling. Het netwerk staat in voor gemeenschappelijke promotie naar scholen toe. De bedrijven kunnen rekenen op financiële steun voor het aankopen van educatief materiaal en krijgen een vergoeding per klasbezoek. Voor vele kinderen opent het boerderijbezoek een nieuwe wereld.

Champignons groeien in de klas

Champignons zijn bekend als lekkernij, maar wie zag ze ooit groeien? Daarom nodigden Landbouweducatie, de champignonafdeling van het POVLT en enkele leveranciers alle basisscholen uit om gratis een champignon-mini-teeltkit in de klas te plaatsen. Het werd een overdonderend succes met bijna 1.000 klassen.

De champignon-mini-teeltkit
vond de weg naar bijna duizend klassen
uit het basisonderwijs.

— ALTERNATIEVE VOGELAFWEER IN DE BLOEMKOOLTEELT

In samenwerking met PROCLAM testte het POVLT in de loop van 2003 enkele nieuwe alternatieven voor vogelafweer uit. Dit gebeurde in het kader van een demonstratieproject van de Administratie Land- en Tuinbouw (ALT). Na literatuuronderzoek en navraag bij diverse leveranciers werden een zevental middelen weerhouden voor de test: heliumballon, imitatieroofvogel, reflecterende piramide, reflecterende windmolen, scarey man, roterende imitatieduiven en trillinten. Deze alternatieven voor het lawaaijige afschrikkanon werden op diverse bloemkoolpercelen geplaatst kort na het aanplanten. De schade, aangericht door verwilderde duiven of houtduiven, werd wekelijks opgevolgd. Op 26 juni 2003 werd op een veld in Hooglede een demonstratienamiddag ingericht die op ruime belangstelling kon rekenen.

Omdat de alternatieven slechts gedurende één teeltseizoen en telkens maar op één bloemkoolperceel uitgetest werden, kunnen voorlopig geen sluitende conclusies getrokken worden. De scarey man en de imitatieroofvogel slaagden er het voorbije teeltseizoen op het betrokken perceel wel het best in om de duiven van de bloemkoolplanten af te houden. De ervaring leert echter dat ook deze systemen afgewisseld moeten worden met andere, opdat er geen gewenning zou optreden. Middelen als de imitatieroofvogel en de heliumballon raken vrij snel beschadigd. Daarom moeten ze regelmatig gecontroleerd worden, waardoor ze arbeidsintensiever zijn in gebruik.

De scarey man moet vogels op afstand houden.

Elk jaar opnieuw ondervinden vele land- en tuinbouwers ernstige wild- en vogelschade aan hun gewassen. Vooral erwten, witloof, koolgewassen, sla in open lucht, oogstrijpe tarwe, aardbeien en kersen hebben te lijden van ongewenste bezoekers. Houtduiven en verwilderde huisduiven zijn de grootste boosdoeners, maar ook merels, spreeuwen, ganzen en rechtbekken kunnen schade aanrichten. Traditioneel gebruiken land- en tuinbouwers afschrikkanonnen op hun percelen om niet-gewenste bezoekers weg te houden en de schade te beperken. Dit is een aanvulling op de populatiebeheersing van de jachtrechthouder. De luide knal die door het kanon op geregelde tijdstippen geproduceerd wordt, verjaagt de vogels tijdelijk. Door gewenning vermindert de effectiviteit evenwel. Het afschrikkanon kan ook hinderlijk zijn voor de omwonenden. De handel biedt tal van alternatieven aan, maar ze zijn vaak arbeidsintensief (zoals netten) en er is nog weinig kennis over hun doeltreffendheid.

— KOUDEBEWARING ALS ALTERNATIEF VOOR CHEMISCHE KIEMREMMING

Het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA) voerde in het najaar van 2003 voor het derde jaar op rij onderzoek uit naar de koudebewaring van aardappelen als alternatief voor chemische kiemremmers. Het onderzoek liep in samenwerking met het Labo Plantenteelt van de Katholieke Universiteit Leuven en met de financiële steun van het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT).

De eerste twee jaar van het onderzoek toonden aan dat sommige industriërassen koud bewaard kunnen worden zonder kiemremmer. Bewaring bij 4 graden hield de kiemvorming bij de cultivars Bintje en Saturna onder controle tot april - mei. Reconditionering achteraf zorgde ervoor dat de bakkleur tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht kon worden. Deze aanpak lukte niet met de cultivar Felsina.

Tijdens het opwarmen van de aardappelen treedt echter ook zeer snel kieming op, waardoor de aardappelen nog moeilijk te verwerken zijn. Het onderzoek dat in het najaar van 2003 gestart werd, gaat daarom op zoek naar een vorm van geïntegreerde koudebewaring. Hierbij zal de kieming tijdens de bewaring door de koude bewaartemperatuur geremd worden en bij het opwarmen door een verlaagde dosis chemische kiemremmer. Ook wordt de invloed op de bewaarkwaliteit onderzocht van verschillende stikstofregimes tijdens de veldfase.

In diverse landen, zoals enkele Scandinavische landen en ook Italië, wordt het gebruik van de chemische kiemremmer chloorprofam (CIPC) beperkt of zelfs volledig geweerd. In België mag er tot 20 gram actieve stof per ton aardappelen toegepast worden. Alternatieve producten worden nergens met evenveel succes toegepast en zijn niet erkend in België. Bewaring bij temperaturen lager dan de conventionele 8 graden kan een oplossing bieden. Koudebewaring remt de kieming, maar er treden echter ook ongewenste neveneffecten op: de sterke stijging van het gehalte aan reducerende suikers resulteert in een slechte (bruine) bakkleur bij industriële verwerking (frietten en chips). Om de bakkleur opnieuw aanvaardbaar te krijgen, worden de aardappelen na de koudebewaring gedurende enkele weken opgewarmd tot 15 à 20 graden (reconditionering). De techniek van koudebewaring door mechanische koeling is niet nieuw bij aardappelen en wordt reeds toegepast bij pootgoed en aardappelen bestemd voor de versmarkt. De toename van suikers is hier niet echt een knelpunt.

Kenneth Planckaert (17) uit Wevelgem,
vijfdejaarsstudent aan het PTI Kortrijk.

Kenneth volgt een opleiding textiel in het Provinciaal Technisch Instituut in Kortrijk.

"Het lijkt me boeiend om me later te specialiseren tot monteur van weefgetouwen.

En dan naar diverse landen te gaan om er machines te monteren..."

onderwijs

Zowel in het Provinciaal Technisch Instituut te Kortrijk als in het Provinciaal Maritiem Instituut in Oostende en Knokke-Heist organiseert de provincie kwaliteitsvol, gespecialiseerd dagonderwijs. Ook volwassenen kunnen er terecht voor specifieke opleidingen, zoals weven of cursussen rond pleziervaart.

De provincie levert verder belangrijke inspanningen voor de vorming van gemeente- en provinciepersoneel, brandweerlui, kustredders en politieagenten.

— SCHOOL VOOR BESTUURSRECHT

Starters hun weg helpen vinden

De School voor Bestuursrecht in Brugge streeft ernaar om haar opleidingsaanbod actueel te houden en aan te passen aan nieuwe maatschappelijke evoluties en noden. Daarom werd in 2003 de aanzet gegeven tot een doorlichting van het volledige leerplan. Het project 'Startersdagen', dat vanaf 2004 in het aanbod opgenomen wordt, was er een eerste resultaat van. De Startersdagen willen nieuwe medewerkers in openbare besturen kennis laten maken met de eigen cultuur, organisatievorm en werkwijze van de organisatie waarin ze terechtkomen en de starters wapenen om er zo snel mogelijk hun weg te vinden. De cyclus is specifiek gericht op beginnende personeelsleden van alle niveaus en van alle lokale bestuurslagen (provincie, gemeente, OCMW) die pas een tweetal maanden in dienst zijn. Er wordt steeds gewerkt vanuit concrete dossiers, eigen materiaal en bestaande verhalen.

In het werkjaar 2002 - 2003 volgden 519 personen een opleiding aan de School voor Bestuursrecht, waarvan 179 in het basisjaar en 379 in het modulair onderricht. 28 cursisten sloten hun volledige opleiding met vrucht af en behaalden het eindgetuigschrift.

— WIVO VZW, SCHAKEL TUSSEN MENS EN BESTUUR

Een tool voor competentieprofielen

In 2003 ontwikkelde WIVO vzw, Schakel tussen mens en bestuur, in Brugge, een competentietool waarmee lokale besturen competentieprofielen kunnen opmaken voor hun leidinggevende en beleidsadviserende functies. Dit project wil de lokale besturen ondersteunen in de verdere professionalisering van hun HRM-beleid en de methodes van competentie management helpen inburgeren. Dit instrument is gratis toegankelijk voor gemeentebesturen en OCMW's en het gebruik ervan verloopt via de website www.wivo.be. Het model dat WIVO voorstelt, omvat 29 competenties, gegroepeerd in zes clusters: beleid, besturen, leiding geven, communiceren, persoonlijk gedrag en persoonlijke waarden. Het is een mix van relationele en zakelijke competenties.

In 2003 presenteerde WIVO op het Vlaams Congres van Gemeentesecretarissen de eerste resultaten van een competentieprofiel voor deze beroepsgroep. In 2004 wordt de oefening gemaakt voor de functies van rusthuisdirecteur en cultuurbeleidscoördinator.

— PROVINCIAAL TECHNISCH INSTITUUT

Onderwijs en bedrijfsleven werken samen

Het Provinciaal Technisch Instituut (PTI) in Kortrijk tekende eind december 2003 een samenwerkingsovereenkomst met de onderneming Eurodye-CTC uit Jodoigne. Dit bedrijf is actief in de textielsector: in de sector van de hulpproducten (veredeling), kleurstoffen en ook de hightech nichemarkt van 'intelligente' textielmaterialen. Met deze samenwerking halen het secundair en het volwassenenonderwijs van het PTI een schat aan ervaring binnen. Eurodye zal een labo opstarten in de gebouwen van de afdeling textiel, waardoor een nauwe samenwerking met leerlingen, leerkrachten in het dagonderwijs en docenten in het volwassenenonderwijs te verwachten is. Tot augustus 2003 had de firma BASF een vaste stek in het PTI. Meer dan 20 jaar lang waren een zestal BASF-laboranten werkzaam in de labo's en werkplaatsen van de afdeling Textielveredeling van het PTI. De leerlingen van deze afdeling konden daardoor gebruik maken van toestellen die door hun hoge kostprijs niet door de school zelf aangekocht konden worden. Zo kregen ze onder meer de kans om het extrusieproces van polypropyleengaren van A tot Z zelf uit te voeren. Via BASF konden textielleerkrachten contacten leggen met de industrie. Ze konden op woensdagnamiddag te rade gaan bij de laboranten uit het bedrijf, om nadien zelf toepassingen te demonstreren in hun lessen. Door een reorganisatie binnen BASF moest het bedrijf de labo's van het PTI verlaten. Ondertussen nam Eurodye-CTC zijn intrek in de labo's van de afdeling Textielveredeling van het PTI.

opleiding kozen even de schoolgebouwen verlaten en ervaring opdoen op zee. Ze leren het beloodsingsproces kennen, maken de haventrafiek mee, zien hoe het er 's nachts op een loodskotter aan toe gaat, komen in contact met de hooggeschoolde bemanning, ... Tijdens de reis van een hele week krijgen ze les aan boord (onder meer over de veiligheidsinstructies) en voeren ze taken uit. Ze krijgen ook de mogelijkheid om wacht te lopen. Ook meisjes kunnen aan boord van de loodskotter maritieme praktijkervaring opdoen. De Afdeling Vloot biedt de leerlingen ook de mogelijkheid om mee te varen met een jol of reddingsboot om overlevings- en reddingstechnieken onder de knie te krijgen.

— PROVINCIAAL MARITIEM INSTITUUT

Een zeereis aan boord van een loodskotter

De leerlingen van het Provinciaal Maritiem Instituut (PMI), met vestigingen in Oostende en Knokke-Heist, krijgen in de loop van hun vijfde en zesde jaar twee keer de kans om te proeven van het leven aan boord van een loodskotter. Door de samenwerking met de Afdeling Vloot kunnen de leerlingen die voor een maritieme

Leerlingen van het PMI
maken ook kennis met het
beloofsingsproces.

The image features two black silhouettes of acrobats in a dynamic pose, standing on a white surface and reaching upwards to hold hands. The background is composed of horizontal bands of orange and white. A central orange band contains the text and a logo.

WEST-VLAANDEREN ALS KWALITEITSVOLLE REGIO

infrastructuur / welzijn / milieu / Europese programma's,
gebiedswerking en externe relaties / veiligheid

kwaliteit. het zit in ons

Ilse Lacour (15) uit Merkem steekt veilig kruispunt
De Kippe over.

"Vroeger was het een hele onderneming om hier veilig de straat over te steken. Sinds de heraanleg van het kruispunt hoef je niet lang meer te wachten voor de wagens stoppen", zegt Ilse die bijna dagelijks de weg Ieper-Diksmuide tevoet over moet.

infrastructuur

De provincie West-Vlaanderen staat in voor het onderhoud en het beheer van onbevaarbare waterlopen binnen en buiten het poldergebied. Het onderhoud van het 189 km lange provinciale wegennetwerk is een essentiële opdracht die jaarlijks terugkeert. Daarnaast besteedt de provincie heel wat aandacht aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid langs haar wegen.

De provincie investeert ook heel wat in de renovatie en de uitbreiding van haar eigen patrimonium.

WEGEN

— KRUISPUNT DE KIPPE IN HOUTHULST VERKEERSVEILIGER

In 2003 werd het kruispunt De Kippe langs de N369 in Houthulst, op de provincieweg van Ieper naar Diksmuide, verkeersveiliger gemaakt. Daartoe werd de provincieweg visueel versmald. Verhoogde middengeleiders hebben tot doel de (piek)snelheid van het verkeer te remmen en het oversteken van de weg te beveiligen, in het bijzonder voor de zwakke weggebruikers. Voetgangers en fietsers kunnen de provincieweg nu in twee bewegingen dwarsen, zonder dat ze door het autoverkeer weggedrukt worden. De middengeleiders zijn voorzien van reflecterende boordstenen. Vier verlichte zuilen op de hoofdweg accentueren ze extra bij duisternis. Puntverlichting ter hoogte van de oversteekplaatsen moet overstekende voetgangers en fietsers zichtbaarder maken. Op de zijstraten, de Merkemstraat en de Stationsstraat, werden de middengeleiders aangepast om het verkeer veiliger op de provincieweg te laten invoegen. De zijwegen werden ingesnoerd door het versmallen van de uitmondingen, met overrijdbare tussengeleiders voor het vrachtverkeer. Op het hele kruispunt werd de asfaltverharding heraangelegd en plaatselijk werden de trottoirs vernieuwd. In het bebouwde gedeelte van Merkem werd snelheidsbeperking van 70 km per uur ingevoerd en voor het verkeer komende van Diksmuide

werd net voor het kruispunt een onbemande camera geplaatst. Het kruispunt De Kippe is er heel wat veiliger op geworden, vooral voor de kinderen van de nabijgelegen school die er dagelijks passeren. De kosten voor de aanpassingswerken bedroegen 128.172 euro.

— VEILIGER FIETSEN OP MEIBOOMROTONDE IN ROESELARE

Het kruispunt Meiboom op de provincieweg N32 in Roeselare werd in 2003 heringericht om het fietsverkeer er veiliger te laten verlopen. De rotonde werd in het midden van de jaren '70 aangelegd voor een vlotte doorstroming van het gemotoriseerd verkeer van de vijf wegen die erop uitmonden. Het kruispunt bestond uit brede rijwegen met aanliggende fietsstroken afgelijnd met onderbroken witte strepen. Door de hoge verkeersintensiteit waren de fietsers onvoldoende beschermd.

In 2003 werd daaraan verholpen. De bestaande KWS-verharding werd weggeschaafd en vernieuwd. Op de rotonde werden de fietsstroken vervangen door een rode KWS-verharding van 2,50 meter breed. Op verschillende plaatsen werden verhoogde elementen geplaatst, om de fietsers te beschermen tegenover het gemotoriseerde verkeer op de rijweg. Een aantal uitmondingen van

zijstraten werd aangepast om de snelheid van het verkeer af te remmen en de fietsers veiliger te laten invoegen op de rotonde. Een duidelijker en vlotter doorstroming van het verkeer is het resultaat, met extra veiligheid voor de vele fietsers die het kruispunt voorbijrijden. De werken werden in twee weken gerealiseerd voor een bedrag van 140.000 euro.

MEULEBEKESTRAAT IN INGELMUNSTER VERNIEUWD

In 2003 werd de Meulebekestraat, een deel van de provincieweg Tielt - Ingelmunster, heraangelegd over een lengte van twee kilometer. Daartoe werkte de provincie samen met het gemeentebestuur van Ingelmunster dat instond voor de aanleg van rioleringen en voetpaden. De bestaande overlaagde kasseiweg werd vervangen door een 7 meter brede rijweg met bitumineuze verharding. Binnen de bebouwde kom werden twee afgescheiden enkelrichtingsfietspaden van 1,80 meter breed en parkeerzones aangelegd. De groenzones werden verfraaid door het aanplanten van 85 linden en zo'n 450 heesters. De totale kostprijs van de werken bedroeg 3.346.000 euro, waarvan 1.605.000 euro ten laste van Ingelmunster. Met de vernieuwing van de Meulebekestraat werd vier kilometer van het bovenlokaal provinciaal fietsroutenetwerk gerealiseerd.

Onder: de provincie besteedt extra aandacht aan de veiligheid van fietsers en voetgangers. Rechts: langs de Materzeelstraat werd de Tjampensbeek plaatselijk overwelfd.

WATERLOPEN

De provincie West-Vlaanderen staat in voor het onderhoud en het beheer van 960 kilometer waterlopen buiten het poldergebied. Binnen de West-Vlaamse polders moet de provincie de onderhoudskosten financieren van 630 kilometer waterlopen tweede categorie met 24 bijbehorende pompstations. Deze onderhoudskosten moeten terugbetaald worden aan de polderbesturen die zelf instaan voor het beheer.

In 2003 keurde de Bestendige Deputatie 20 projecten goed voor onderhouds- en infrastructuurwerken voor waterbeheer, voor een totaal bedrag van 3.430.000 euro. Bijzondere projecten, waarvan de uitvoering op het terrein in de loop van 2004 start, zijn de verbreding van de Seinemolenvaart als waterspaarbekken voor waterbevoorrading van land- en tuinbouw in de polder De Moeren in Veurne (340.000 euro) en de beveiliging van de industriezone Brabantstraat door de aanleg van twee bufferbekkens, in samenwerking met de stad Waregem (215.000 euro provinciale financiering).

In 2003 zette de Dienst Waterlopen ook de strijd tegen de muskusrat verder. Dankzij een belangrijke provinciale medefinanciering kunnen inmiddels 23 nieuwe voertuigen ingezet worden voor een efficiëntere bestrijding van muskusratten door gemeente- en polderbesturen. In 2003 vingende lokale bestrijders van gemeenten, polders en provincie 14.916 muskusratten langs grachten en lokale waterlopen van tweede en derde categorie. In 2002 bedroeg de vangst 16.148 muskusratten.

WATERBEHEERSINGSWERKEN AAN DE TJAMPENSBEEK IN ANZEGEM

Bij hevige neerslag deden zich regelmatig overstromingen voor van de Tjampensbeek. Daardoor kwam de Materzeelstraat in Anzegem blank te staan en kregen een viertal woningen af te rekenen met wateroverlast. Bij overstroming moest de Materzeelstraat afgesloten worden voor het verkeer en werden nog andere woningen bedreigd.

De studie van de Dienst Waterlopen wees uit dat de problemen het gevolg waren van de sterke helling (een verval van 57 meter op 3 kilometer) van het afwateringsgebied van de Tjampensbeek, de afwateringsdebeten van de riolering van de dorpskern van Ingooigem en hinderende overwelvingen langs de Materzeelstraat. Om de problemen van wateroverlast niet stroomafwaarts te verplaatsen naar de wijk Heirweg en de Industrielaan in Waregem werd gekozen voor bijkomende bufferruimte en vertraagde waterafvoer.

Daartoe werd tussen de Pastoor Verrieststraat en de Scheihoekstraat een bufferbekken aangelegd met een totale capaciteit van 12.000 kubieke meter of 12.000.000 liter. Langs de Materzeelstraat werden waterbeheersingswerken uitgevoerd, zoals het uitbreken van hinderlijke dwarsduikers, het afvlakken van de sterke helling en stroomsnelheid door de bouw van bodemvallen en stuwen, het gedeeltelijk verleggen en verbreden van de open waterloop (van zo'n 3,5 tot 7 meter). Langs de Materzeelstraat werd de Tjampensbeek plaatselijk overwelfd tussen de rijweg en de aanpalende woningen. Voor de uitvoering van het project kocht de provincie 1,58 hectare grond aan van 8 verschillende eigenaars. De werken waren eind december 2003 bijna volledig voltooid en kostten de provincie 500.000 euro.

— INTEGRALE WATERBEHEERSING IN DE REGIO LICHTERVELDE - TORHOUT

De gemeente Lichtervelde, de provincie West-Vlaanderen en Aquafin werkten een plan uit voor een integrale waterbeheersing in de regio Lichtervelde - Torhout. Het plan werd gerealiseerd tussen mei 2002 en juni 2003. Regenwater en afvalwater stroomden in Lichtervelde immers nog altijd samen door de riolen in het centrum en bij hevige regenval veroorzaakte dat om de haverklap wateroverlast. Aquafin bouwde een vijzelgemaal op de Huwijnbeek (grondgebied Lichtervelde) om het oppervlaktewater af te koppelen uit het rioleringsstelsel van Lichtervelde en het te sturen naar de Hazelbeek (grondgebied Lichtervelde en Torhout), een waterloop van tweede categorie onder het beheer van de provincie. Om de wateroverlast van het centrum van Lichtervelde niet te verplaatsen naar de Hazelbeek en het centrum van Kortemark, vergrootten Aquafin en de provincie de bufferruimte van de Hazelbeek. De beek werd over een afstand van 600 meter verbreed (van 3 tot 8 meter kruinbreedte) met een natuurtechnisch dwarsprofiel met paalwerk, riettegels en rietbeplanting. Daarnaast werd een oeverzone van zo'n 10 meter breed aangekocht over het hele tracé. Om de stroomafwaartse gebieden zoals Sint-Henricus en de woonkern van Kortemark van wateroverlast te vrijwaren, werd een bijkomend bufferbekken met een netto buffercapaciteit van 10.000 kubieke meter uitgegraven stroomafwaarts van de

Kernemelkputstraat in Torhout.

Naast een debietbegrenzer op de uitstroomconstructie van het bufferbekken, die de waterafvoer regelt in periodes van wateroverlast, is er ook een klepstuw voorzien die het waterpeil na de winterperiode kan opstuwen. Zo kan 5.000 kubieke meter water opgeslagen worden om land- en tuinbouw van water te voorzien in periodes van droogte. Tijdens de warme zomer van 2003 werd de watervoorraad van het bufferbekken reeds veelvuldig aangesproken door land- en tuinbouwers.

De inrichtingswerken aan de Hazelbeek kostten 570.000 euro, waarvan de helft ten laste van de provincie.

— NATUURTECHNISCHE OEVERWERKEN AAN DE BLANKENBERGSE VAART

Aanslibbing en afkalving van de oevers van de Blankenbergse Vaart in de Nieuwe Polder van Blankenberge, vanaf de Kapellebrug in Meetkerke tot Speien, over een afstand van 2.230 meter, belemmerden de waterafvoer en de irrigatie van het laaggelegen poldergebied. De Blankenbergse Vaart heeft een afwateringsgebied van 5.500 hectare dat zich uitstrekt tot in het woongebied van Sint-Pieters en uitmondt in de Noordzee via het sluizencomplex van de jachthaven in Blankenberge.

Links: het waterspaarbekken op de grens
Lichtervelde-Torhout.

Onder: de Bourgognevaart in Oudenburg
met zijn verstevigde oevers.

Het concept van de oeverwerken aan de Blankenbergse Vaart met houten paalwerk, biorollen en rietbeplanting werd uitgedacht door de provinciale Technische Dienst Waterlopen, in samenwerking met de Nieuwe Polder van Blankenberge, de Afdeling Natuur en de stad Brugge. De afwerking met rietbeplanting werd uitgevoerd in juni 2003.

De kostprijs van de werken bedroeg 598.000 euro, waarvan 412.000 euro ten laste van de provincie (gedeelte tweede categorie) en 186.000 euro (gedeelte derde categorie) ten laste van de stad Brugge.

WONINGEN IN MIDDELKERKSE VELDSTRAAT BEVEILIGD TEGEN OVERSTROMINGEN

Bij overvloedige neerslag eind december 2002 overstroomde de huizenrij in de Veldstraat in de Sluis- en Tuinwijk in Middelkerke. Het gemeentebestuur, de Groote West-Polder en de provincie West-Vlaanderen pakten het probleem prioritair aan. Tijdens de zomer van 2003 werd achter de woningen een grondberm aangelegd over een lengte van 175 meter vanaf de gemeentelijke opslagplaats tot aan het kerkhof. De kostprijs bedroeg 36.000 euro en werd door de provincie terugbetaald aan het polderbestuur in het kader van de wettelijke terugbetaling voor waterlopen tweede categorie.

DIJKVERSTERKING AAN DE BOURGOGNEVAART IN OUDENBURG

De oevers van de noordelijke dijk van de Bourgognevaart in Oudenburg, tussen de Eernegemsestraat en de Moerdijkvaart, vertoonden grote afkalvingen. Daardoor verminderde de kruinbreedte van de dijk op sommige plaatsen van 5 tot 3,5 meter. Daardoor kwam de toegankelijkheid in het gedrang en namen de risico's op een dijkbreuk toe. Gezien de open verbinding van de Bourgognevaart en de Moerdijkvaart met het kanaal Plassendale - Nieuwpoort was het noodzakelijk om de voortschrijdende afkalving van de dijk te voorkomen door de vaart te ruimen, de noordelijke oever te verstevigen

en de dijk terug op zijn oorspronkelijke breedte van 5 meter te brengen. De verstevigingswerken bestonden uit houten paalwerk, hardhouten matten en een biorol met rietbeplanting. De kostprijs van de werken bedroeg 300.000 euro.

EEN ZEGEN IN EEN ZOMER ZONDER REGEN

De waterspaarbekkens die door de provincie aangelegd werden op de Vleterbeek in Poperinge en de Sint-Jansbeek in Langemark bewezen méér dan hun nut tijdens de droge en hete zomer van 2003. Ze werden in 2001-2002 gebouwd met Europese subsidie.

Op 6 augustus - de warmste dag van 2003 - kwam de waterbevoorrading van de land- en tuinbouwers uit het waterspaarbekken van de Vleterbeek in Poperinge uitgebreid aan bod op de verschillende televisiezenders. Tientallen landbouwers pompten meerdere keren per dag water op om hun vruchten zoals bloemkolen, aardappelen, bonen of hop te besproeien en het vee van water te voorzien.

Ondanks de lange droogteperiode in de maanden juli en augustus 2003 was de waterreserve groot genoeg en vormde de bevoorrading geen probleem.

De provinciale meetploeg beschikt
over de modernste apparatuur.

GEBOUWEN

METEN VIA DE SATELLIET

Eind 2002 besloot de provincie een GPS-toestel aan te kopen voor 20.000 euro. Met dit toestel kan de provinciale meetploeg een eenvoudige en centimeternauwkeurige GPS-meting uitvoeren van de vaste punten die in het wegdek worden verankerd, mede dankzij de oprichting van het FLEPOS-netwerk (Flemish Positioning Service). FLEPOS bestaat uit zo'n 40 vaste GPS-ontvangers verspreid over heel Vlaanderen, waarvan 10 in West-Vlaanderen. FLEPOS fungeert nu als controle van de provinciale GPS-meting, waardoor de provincie geen twee toestellen meer hoefde aan te kopen om een gecontroleerde meting te kunnen uitvoeren.

Vroeger werden de opmetingen te velde enkel uitgevoerd met het totaalstation, te vergelijken met de oude theodoliet. Daardoor werden de meeste metingen in een 'eigen' assenstelsel uitgevoerd. Sinds de aankoop van het GPS-toestel worden alle provinciale metingen uitgevoerd in het Lambert '72-coördinatenstelsel, het officiële coördinatenstelsel voor heel België.

Tot op heden heeft iedere landmeter zijn eigen manier van meten, coderen en opmaken van plannen. In de toekomst zal de uniformiteit in het meten via een decreet verhoogd worden. Zo zal aan elk element op de openbare weg een aparte manier van opmeten toegekend worden, een nauwkeurigheidsklasse, een kleur, een layer (zoals hoogtelijnen, beplantingen, wegen), een lijn- of puntstijl, ... conform de bestekken opgesteld door het Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen. Deze bestekken zijn opgemaakt in samenspraak met onder meer Aquafin, de Vlaamse provincies, Aminal, ... Samen met het gebruik van GPS-coördinaten (Lambert '72-assenstelsel) zal dit zorgen voor een makkelijker uitwisseling van digitale meetgegevens (plannen gemaakt op de PC).

Het gebruik van Lambert '72-coördinaten zorgt voor een grotere verenigbaarheid tussen de verschillende softwarepakketten die door de provinciale diensten gebruikt worden. Digitale topografische kaarten,

kadasterkaarten, gewestplannen, luchtfoto's, ... die onder meer gebruikt worden in GIS-gerelateerde programma's, staan immers ook in Lambert '72-coördinaten en kunnen dus zonder probleem samengevoegd worden. De vooropgestelde uniformiteit bespoedigt niet enkel de uitwisseling tussen verschillende actoren (provincies, provinciale diensten, landmeters, Aminal, ...) maar ook tussen de verschillende softwarepakketten.

Sinds oktober 2003 bestaat de provinciale meetploeg uit vier mensen. De opdrachtgevers zijn meestal diensten zoals de Dienst Overheidsopdrachten en Patrimonium (DOP), Mirona, Wegen, Waterlopen, ... In 2003 werden een aantal grote meetprojecten uitgevoerd: de opmeting van het provinciaal domein Wolvenhof-Wallemote in Izegem en het uitzetten van de beplantingszones voor het aan te leggen speelbos, de opmeting van de verbindingsweg tussen Wingene en Egem om er een fietspad aan te leggen in het kader van het provinciaal fietsroutenetwerk, de Devebeek in Pittem (voor de aanleg van een spaarbekken), de opmeting van de hoeve Feys op de Kemmelberg met het oog op de verkoop ervan, ...

UNU WELKOM IN GROOTSEMINARIE

De tweede verdieping van het Grootseminarie in Brugge werd in 2003 door de provincie heringericht om de United Nations University (UNU) te ontvangen, die aanvankelijk in de Ridderstraat in Brugge gehuisvest was. Door personeelsuitbreiding moest uitgekeken worden naar een groter kantorencomplex. In het Grootseminarie werden verschillende werken uitgevoerd, zoals de inrichting van een sanitaire cel, een keuken, elektriciteitswerken, opfrissingswerken en branddetectie binnen de kantoren.

NIEUW SANITAIR BLOK VOOR PTI-TUINBOUWSCHOOL IN KORTRIJK

In 2004 start het provinciebestuur met een renovatieproject binnen het Provinciaal Technisch Instituut campus Tuinbouwschool in Kortrijk. Voor de start van dit project werden in 2003 de sanitaire voorzieningen binnen het PTI grondig herschikt. Het nieuwe sanitaire gebouw grenst aan de speelplaats en is centraal ingeplant. Het is uitgerust met alle nodige voorzieningen, waaronder een toilet voor rolstoelgebruikers. Bij de bouw werd optimaal gebruik gemaakt van duurzame, milieuvriendelijke en onderhoudsvriendelijke materialen.

WOONEENHEDEN PAPILLON EN DOEDELZAK VAN DE WAAIBERG (GITS) HERSCHIKT

In 2002 werden de leefgroepen 5 en 6 van het provinciaal bezigheidshome De Waaiberg in Gits officieel in gebruik genomen en werd gestart met de herschikkings- en uitbreidingswerken aan de leefgroepen Doedelzak en Papillon.

In 2003 werd de leefgroep Doedelzak eveneens in gebruik genomen en liepen de werken aan de leefgroep Papillon op hun einde. Beide gebouwen werden volledig ontmanteld en ondergingen een totale renovatie. Ze sluiten nu aan op de leefgroepen 5 en 6. De verbindingsgangen kregen een open karakter door het aanbrengen van daklichtstraten en luchtige kleuren op de binnenwanden. De bestaande kamers werden uitgebreid om aan de wettelijk verplichte leefoppervlakte te voldoen. Vloeren, riolering, dakvlakken met asbest, elektriciteit, sanitair en centrale verwarming werden vervangen.

Op het dak van de leefgroep Papillon werden zonnepanelen aangebracht met een totale oppervlakte van 9,6 vierkante meter. De aangesloten zonneboiler staat in voor de voorverwarming van het sanitair warm water. Met de aanwending van energiezuinige technieken en het gebruik van milieuvriendelijke materialen binnen het provinciaal patrimonium wil de provincie haar voorbeeldfunctie waarmaken.

POVLT IN BEITEM NEEMT NIEUW LABOGEBOUW IN GEBRUIK

Sinds eind 2003 beschikt het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) in Beitem over een gloednieuw labogebouw. De bestaande labo's waren verouderd en lagen verspreid op het terrein, wat een eenduidige staalregistratie bemoeilijkte en mogelijke manipulatie van de stalen door buitenstaanders niet helemaal uitsloot.

Het nieuwe labogebouw bestaat uit twee zones die van elkaar gescheiden zijn door een circulatiegang. Het labogedeelte, voorzien van toegangscontrole, is niet voor het publiek toegankelijk. In het tweede deel bevinden zich de publieke ruimtes en de administratie. De scheiding tussen de twee delen is zowel architecturaal als in materiaalkeuze vertaald. Daarbij werd geopteerd voor milieuvriendelijke materialen, zoals FSC-gelabeld hout. De verschillende labodisciplines werden in één grote ruimte ondergebracht, wat afwijkt van de traditionele indeling. Samen met de modulaire opbouw van de technische uitrusting laat dit toe om de onderzoeksopstelling heel eenvoudig aan te passen.

Het gloednieuwe gebouw in Beitem
brengt de verschillende
labodisciplines bijeen.

Greet Ghesquière uit Kachtem gaat graag (en makkelijk)
langs bij haar plaatselijke bakker.

"Niet alleen onze bakker maar ook de slager van ons dorp is makkelijk toegankelijk voor mij", vertelt Greet, die onlangs met haar man Ivo en zoontje Mathijs van Roeselare naar Kachtem verhuisde.

welzijn

In een welvarende regio als West-Vlaanderen heeft elke inwoner recht op welzijn, op een boeiend en zinvol leven. Jongeren, personen met een handicap, senioren, kansarmen, laaggeschoolden, allochtonen, ... kortom al wie kwetsbaar is in de samenleving wordt met de beste zorgen omringd.

In onze provincie wordt samen leven nog echt en intens beleefd, in gezin, familie, wijk, ... Het rijke verenigingsleven en de vele vrijwilligers staan borg voor levenskwaliteit en voorkomen sociaal isolement.

GELIJKE KANSEN

— NATIONALE VROUWENDAG IN BRUGGE, INTERNATIONALE VROUWENDAG IN KORTRIJK

De provincie West-Vlaanderen, de stad Brugge en het Vrouwen Overleg Komitee waren op 11 november 2003 de gastvrouw voor de Nationale Vrouwendag met 'participatie' als thema. Het Brugse Concertgebouw vormde het decor voor werkwinkels, debatten, animatie, theater, kunst, ... waarin vrouwen centraal stonden. Onder het motto 'Kom uit je kot' handelden de debatten en workshops over vrouwen aan de macht, vrouwenvereniging, participatie van vrouwen in Noord en Zuid, de manier waarop jongere en oudere vrouwen participeren, de invloed van werken op participatie, ... De deelneemsters vroegen aan de beleidsmakers wat ze zouden ondernemen om de participatiekansen van vrouwen te verhogen. Waren aanwezig tijdens het einddebat: Mia De Vits, Luc Cortebeeck, Iris Van Riet, Adelheid Byttebier, Kathleen Van Brempt en Patrick Moenaert.

Op 8 maart 2003 organiseerde het provinciebestuur in samenwerking met de stad Kortrijk een happening rond de Internationale Vrouwendag. In het centrum van Kortrijk werd een winkel-wandelparcours uitgestippeld vol animatie en straattheater, om zowel mannelijke als vrouwelijke voorbijgangers tot nadenken te stemmen en de boodschap van gelijke kansen over te brengen. Vrouwen werden in de bloemetjes gezet, rollenpatronen werden omgekeerd, vrouwenproblemen werden op een ludieke en recreatieve manier onder de loep genomen.

De provincie reikt de kustgemeenten advies op maat voor een betere toegankelijkheid.

_ DE KUST TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN?!

Op 3 december 2003 werd het project 'De Kust toegankelijk voor iedereen?!' afgesloten. De provincie reikte de kustgemeenten samen met Westkans, het West-Vlaams Bureau voor Gelijke Kansen en Toegankelijkheid, praktische en eenvormige adviezen op maat aan om onder meer de zeedijk, het strand, duinenpaden, het toeristische infokantoor, de toeristische trajecten, gebouwen en informatie toegankelijk en bruikbaar te maken voor alle toeristen. Een eerste vaststelling bij de afronding van het project was dat de meeste kustgemeenten duidelijk aandacht hebben voor toegankelijkheid, maar die aandacht is versnipperd. Een bruikbare strandmat leidt bij wijze van spreken niet altijd tot een toegankelijk strandtoilet. Daarom is er in de toekomst systematisch aandacht nodig voor de 'ketting van de toegankelijkheid'. Geïsoleerde aanpassingen zijn onbruikbaar en maken de investering nutteloos. Een tweede conclusie was dat er een grote leemte is op het vlak van recente, betrouwbare

informatie over toegankelijkheid. Als de toerist niet op de hoogte is van de aanpassingen en de mogelijkheden, dan zijn ze een maat voor niets. Het provinciaal Steunpunt Toegankelijkheid volgt het project verder op.

_ EUROPEES JAAR VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

Op 27 februari 2003 keurde de provincieraad een intentieverklaring goed waarbij ze de inclusiegedachte onderschrijft en een beleid voorstaat dat discriminatie en sociale uitsluiting van personen met een handicap bestrijdt. Het begrip 'inclusie' werd verduidelijkt in diverse deelaspecten: bij alles wat op hen betrekking heeft, worden de personen met een handicap betrokken, ze hebben dezelfde rechten als valide personen, geen betutteling maar ernstige kansen, een samenleving voor iedereen, emancipatie en versterking, volledige en eerlijke participatie in alle levensdomeinen, personen

met een handicap zijn actieve medeburgers, de leef-omgeving moet op alle vlakken toegankelijk zijn, zij die ervoor kiezen moeten volledig onafhankelijk kunnen leven en het verschil moet gerespecteerd worden.

Op de Open Monumentendag had de provincie aandacht voor toegankelijkheid. West-Vlaanderen nam het voortouw om, via een toegankelijkheidsonderzoek van alle opengestelde gebouwen en structuren, ruime basisinformatie te verspreiden over de effectieve toegankelijkheid ervan. Deze opdracht werd toevertrouwd aan de vzw Westkans, het West-Vlaamse Bureau voor Gelijke Kansen en Toegankelijkheid. De resultaten van het onderzoek verschenen op de provinciale website. Het idee om meer uitgebreide toegankelijkheidsinformatie aan het evenement toe te voegen, werd bijzonder positief onthaald.

Hoe staat het met de tewerkstellingssituatie van personen met een handicap? In het kader van het Europees Jaar van Personen met een Handicap besliste de provincie deel te nemen aan de Open Bedrijvendag, zowat het grootste ééndagsevenement in Vlaanderen, en er een colloquium aan vast te koppelen met als titel 'Inclusie op de arbeidsmarkt'. Een ruim publiek van bedrijfsleiders, HR-managers en vertegenwoordigers van gebruikersorganisaties kwam erop af. De bestaande mogelijkheden van tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit werden geïllustreerd aan de hand van gefilmde portretten van personen met een handicap die vandaag te midden van hun valide collega's aan de slag zijn in enkele West-Vlaamse bedrijven. Na een schets van het beleid konden diverse partijen hun standpunt toelichten, zoals de bedrijfsleider, de arbeidskracht met een handicap, diverse belangenorganisaties en initiatieven die personen met een handicap naar de reguliere arbeidsmarkt begeleiden.

En de kunst? Samen met de stad Brugge, OCMW Brugge en de werkgroep 2001 - 2003 stond de provincie in voor de organisatie van 'Art(h)ier', een beeldend en muzikaal kunstproject door personen met een handicap. De stad Brugge schaarde zich niet alleen achter het initiatief omdat 2003 het Europees Jaar van Personen

met een Handicap was, maar ook omdat de Brugse Stedelijke Raad voor Personen met een Handicap 25 jaar bestond. Alle diensten, organisaties en verenigingen van en voor personen met een handicap in West-Vlaanderen werden uitgenodigd om kunstwerken in te sturen die te bezichtigen waren in een expositie van 27 tot 30 september 2003. Op de markt van Brugge vond op zaterdag 28 september een muzikale happening plaats met als hoofdact de gelegenheidsband The Fundamentals, naast optredens van onder meer Hardslag, Projectgroep Ons Erf, Santannabeat, Le Son du Bidon, Fanfarela, Guangu en The White House Band. Op zondag 29 september 2003 werd een spelnamiddag georganiseerd, onder het motto 'Anders spelen is heel gewoon'. Daarbij ging bijzondere aandacht naar het samen spelen van kinderen met en kinderen zonder handicap, onder begeleiding van de jeugdwerking van Oranje vzw.

In juli 2003 werd de Europese campagnebus voor het Europees Jaar van Personen met een Handicap in Brugge op het Zand ontvangen. De bus vertrok in het vroege voorjaar in Athene en deed alle Europese landen aan. Brugge was de primeur voor ons land. De bus promootte de doelen van het Europees Jaar. Lokale initiatieven en organisaties konden met hun promotiemateriaal aansluiten bij wat de campagnebus aanbood. Op 4 augustus 2003 deed de bus met groot succes de dijk in Nieuwpoort-Bad aan.

De partners binnen het Interreg-project 'Versterkte steden' beslisten in 2003 om toegankelijke wandelroutes te ontwikkelen. De deelnemers zijn de provincie West-Vlaanderen, Kent County Council en het Syndicat Mixte de la Côte d'Opale. Voor de provincie West-Vlaanderen gaat het om de steden Veurne, Ieper, Oostende, Nieuwpoort, Menen en Lo. Het project loopt in 2004 volop door.

KWALITEITSZORG IN OPLEIDING EN SOCIALE TEWERKSTELLING

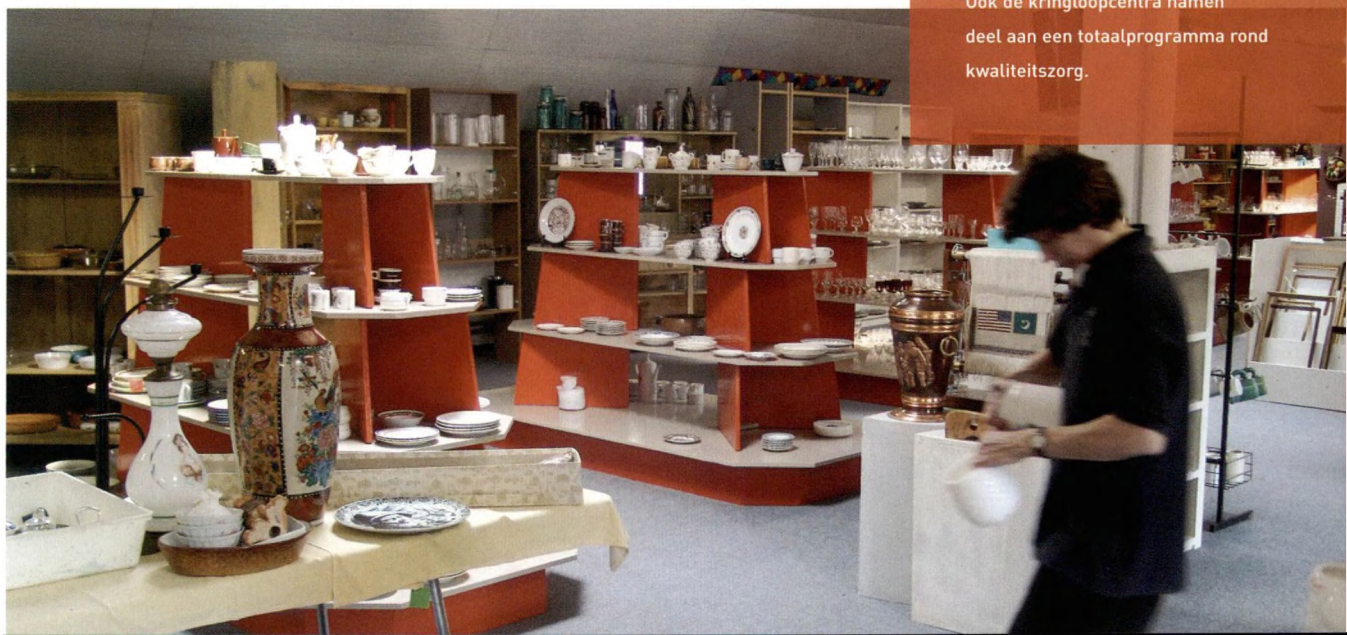
In opdracht van de provincie voerde Amelior het programma 'Kwaliteitszorg in West-Vlaamse organisaties actief op de markt van opleiding, werkervaring en sociale tewerkstelling van kansengroepen op de arbeidsmarkt' uit.

18 organisaties uit de sector opleiding, werkervaring en sociale tewerkstelling namen deel aan een totaalpakket dat uit diverse modules bestond: kernproces intake, trajectplan, beëindigen van een trajectplan, organiseren van collectief en intern overleg, strategie balanced score card, beheren van documenten, selectie, rekrutering en onthaal van nieuwe medewerkers, vormen, trainen en opleiden van nieuwe medewerkers, ondersteuning en evaluatie van medewerkers. Onder de deelnemers aan het programma bevonden zich kringloopcentra, centra voor levensvorming en een aantal OCMW-tewerkstellingsprojecten.

De deelnemende organisaties kregen een zeer praktijkgericht aanbod, met een voortdurende mogelijkheid tot zelftoetsing, gespreid over 10 sessies en een hele dag consult in de organisatie zelf.

Het project wou de kwaliteitsgedachte (verder) ingang doen vinden in de sector, op basis van een kwaliteits-

model dat ook toegepast wordt voor het verkrijgen van Europese subsidies, onder meer van het Europees Sociaal Fonds. De provincie beschikt nu ook over een set van criteria om de kwaliteit bij overheidsopdrachten of publiek-private samenwerking te kunnen evalueren. De provincie kan die set van criteria ook aan lokale besturen aanreiken, zodat ze die bij hun aanbestedingen kunnen gebruiken.

Ook de kringloopcentra namen deel aan een totaalprogramma rond kwaliteitszorg.

ZORG

**DE STAGEMENTOR ALS CRUCIALE
SCHAKEL IN DE OUDERENZORG**

In het leerproces en de begeleiding van jongeren die stage lopen in een zorgvoorziening voor ouderen is de stagementor een cruciale schakel. Om de stagementor in zijn belangrijke opdracht te ondersteunen, ontwikkelde het provinciebestuur de werkmap 'De stagementor als schakel in de ouderenzorg'. De werkmap gaat dieper in op het takenpakket van de mentor en reikt een aantal instrumenten aan om de opdracht op een kwaliteitsvolle wijze te volbrengen, zoals een evolutie- en evaluatieformulier, een functieomschrijving of een checklist.

Het opmaken van de werkmap had ook tot gevolg dat de banden tussen onderwijs en zorgsector nauwer aangehaald werden.

De werkmap groeide vanuit de residentiële ouderenzorg, maar is ook bruikbaar in andere sectoren. Binnen het personeelsbeleid kan de werkmap een handig instrument zijn bij de introductie en de evaluatie van (nieuwe) personeelsleden. Diverse items uit de map zijn eveneens geschikt voor het interne vormings- en opleidingsbeleid. De werkmap is in een ruimere context bruikbaar binnen de integrale kwaliteitszorg van diverse voorzieningen.

**PROVINCIALE WEBSITE
WWW.DAGVERZORGINGSCENTRA.BE
ON LINE**

Om de dagverzorging meer bekendheid te geven, lanceerde de provincie West-Vlaanderen in 2003 op vraag van de sector de website www.dagverzorgingscentra.be. Momenteel zijn er in West-Vlaanderen 29 dagverzorgingscentra (DVC) actief. In een DVC kunnen zorg-behoevende, thuiswonende senioren overdag terecht voor opvang, verzorging, begeleiding en ontspanning. Het DVC is een schakel in de thuiszorg en wil de mantelzorger ontlasten in zijn dagelijkse zorgtaak. Het provinciebestuur subsidieert reeds jaren de werking van deze centra.

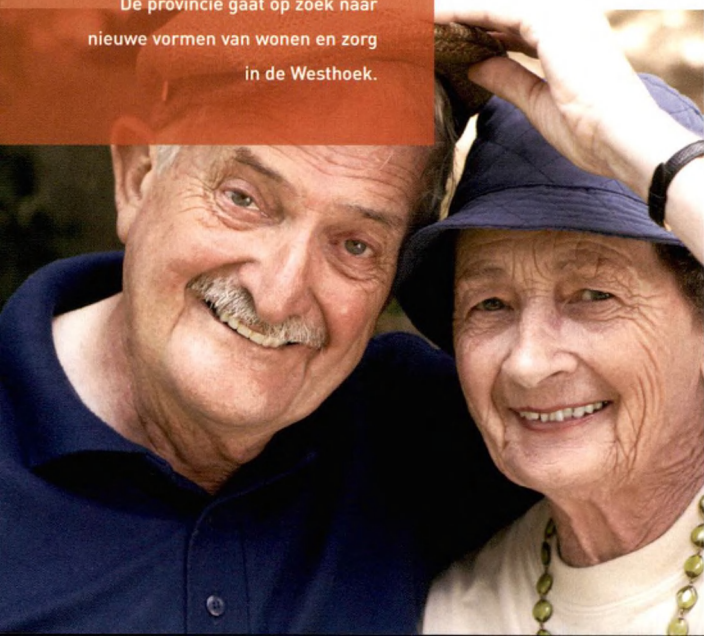
De website www.dagverzorgingscentra.be richt zich voornamelijk tot potentiële gebruikers, mantelzorgers en doorverwijzers en geeft een overzicht van de werking van de 29 DVC's. De dienstverlening van elk DVC wordt aan de hand van een fiche in woord en beeld voorgesteld. De website geeft ook een overzichtskaart en geeft een antwoord op de meest gestelde vragen (FAQ). Vanuit www.dagverzorgingscentra.be kan de bezoeker een link leggen naar de website van het DVC van zijn keuze, om nog extra informatie te bekomen. Zo helpt de website de senior in zijn zoektocht naar het meest passende dagverzorgingscentrum.

**OUDER WORDEN EN WONEN
IN DE WESTHOEK**

In 2003 voerde het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) uit Leuven het onderzoek 'Ouder worden in de Westhoek. Op zoek naar toekomstgerichte modellen voor wonen en zorg in de Westhoek' uit in opdracht van de provincie West-Vlaanderen. Het rapport werd op 16 oktober 2003 aan de ruime sector voorgesteld.

Door de demografische evolutie krijgt het wonen van ouderen de laatste jaren meer en meer aandacht. Deze

De provincie gaat op zoek naar
nieuwe vormen van wonen en zorg
in de Westhoek.

toenemende groep heeft specifieke behoeften. De vraag naar aangepaste woningen en voorzieningen voor welzijn en zorg zal daardoor eveneens stijgen. Momenteel is de woonkwaliteit van de ouderen in het algemeen in Vlaanderen relatief laag. De problematiek verdient dan ook bijzondere aandacht.

In de Westhoek stellen de vragen zich nog scherper. De woningkwaliteit ligt er lager dan het Vlaamse niveau. De bevolking is er relatief nog ouder en het inkomen is er gemiddeld lager. Het zorgprofiel is bovendien beduidend zwaarder als in de rest van Vlaanderen. Een van de voornaamste kenmerken van de Westhoek is de geringe bevolkingsdichtheid: de mensen wonen er ver uit elkaar en de kernen zijn klein. Wie een probleem krijgt met zijn mobiliteit raakt daardoor nog moeilijk bij de diensten die hij nodig heeft. Als klant van een dienst die aan huis komt, is de bewoner van de Westhoek moeilijker of slechts tegen een hogere kostprijs bereikbaar.

Bij de noodzakelijk multidimensionele oplossing van de problemen in de Westhoek moeten zowel de woon- als de zorgcomponent aan bod komen. In de praktijk worden alvast positieve ontwikkelingen waargenomen. De sociale huisvestingssector tracht op de problemen in te spelen door kwaliteitsvolle woningen te bouwen en aan te bieden. De huisvestingsmaatschappijen richten zich ook steeds meer op een doelgroep van ouderen waarbij ze meer rekening moeten houden met de kenmerken van die ouderen, zoals een beperkte mobiliteit of een grotere zorgvraag. Ze worden daarbij geconfronteerd met heel wat uitdagingen op het raakvlak van wonen en zorg.

Door het organiseren van coördinatie-initiatieven probeert de Vlaamse overheid te verhelpen aan de versnippering van het zorgaanbod. Voorbeelden hiervan zijn de 'Samenwerkingsinitiatieven Thuiszorg' (SIT) en het 'lokaal sociaal huis'. Ook de dienstencentra zouden in de toekomst een meer coördinerende rol toebedeeld krijgen. De thuiszorgondersteunende voorzieningen (de dienstencentra, de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf) zouden een meer structurele ondersteuning moeten bieden voor mensen die thuis willen wonen. Momenteel is het aanbod echter te klein en te zeer geconcentreerd in enkele kleine kernen om deze opdracht te kunnen waarmaken.

Ook in de rusthuizen is er een dynamiek waarneembaar. Er wordt steeds meer aandacht besteed aan 'wonen' en niet enkel aan 'zorg'. In hun werking streven de rusthuizen meer en meer naar huiselijkheid en participatie. Serviceflats bieden senioren een tussenvorm aan tussen wonen thuis en wonen in een rusthuis, in een comfortabele en meer beschermde woonomgeving. Het probleem is echter dat de bewoners weer moeten verhuizen eens ze zorgbehoevend worden.

De uitdaging voor de toekomst ligt dan ook in het realiseren van een tussenvorm, waarbij kwaliteitsvolle woningen aangeboden worden, terwijl diensten en zorg (tot op een bepaald zorgniveau) ter beschikking gesteld worden van de bewoners. In de Westhoek is er een belangrijke potentiële doelgroep voor dergelijke projecten.

Door de veroudering van de bevolking worden ook op internationaal vlak nieuwe beleidsklemtonen gelegd. Opvallend is de verregaande vervaging van de scheidingslijn tussen woon- en zorgvoorzieningen, tussen residentiële en ambulante voorzieningen. Ook tussen de doelgroepen treedt vervaging op. Het beleid richt zich steeds meer op alle groepen in de samenleving in plaats van vragen van specifieke doelgroepen te beantwoorden. De uitgangspunten voor dit nieuwe denken zijn: zorg op maat, beschikbaarheid van zorg voor iedereen met een zorgvraag en het scheiden van wonen en zorg. Dit betekent dat de woonsituatie niet bepalend mag zijn voor de zorgsituatie en omgekeerd.

Om een toekomstgericht antwoord te blijven bieden op de gekoppelde woon-zorgvragen, zullen nieuwe werkvormen en projecten nodig zijn. Ze groeien best uit overleg en samenwerking tussen bestaande diensten. De provincie wil hierbij zowel gemeentelijk als intergemeentelijk een gangmaker zijn en een toekomsttoets aanbieden voor geplande investeringen.

— VERBREIDING VAN DE PSYCHIATRISCHE THUISZORG

Drie jaar lang, van november 2000 tot oktober 2003, konden twee diensten voor gezinszorg, met name Familiehulp en Familiezorg, aanspraak maken op provinciale projectfinanciering voor het ontwikkelen van psychiatrische thuiszorg binnen de gezinszorg.

Familiehulp en Familiezorg ontwikkelden gezamenlijk een project om deskundige zorg op maat aan te bieden aan psychiatrische patiënten. Daartoe ontwikkelden ze een cliënteninventaris, modellen en concepten voor samenwerking en multidisciplinair overleg, vormingspakketten voor thuiszorgverstrekkers, een instrumentenkoffer, interne expertenequipes, ... Tijdens de realisatie van het project bleek een grote nood vanuit de reguliere thuiszorg aan psychiatrische expertise.

Om de opgebouwde expertise te verspreiden, sloten ook Thuishulp Bond Moyson en Solidariteit voor het Gezin zich vanaf november 2003 aan bij een kortlopend vervolgproject. Een terreinverkenning van de vier diensten toonde nog maar eens de noodzaak aan van een kwaliteitsvolle psychiatrische hulpverlening in de thuiszorg: 21,45 procent van de cliënten gezinszorg hebben psychische of psychiatrische problemen, 7,07 procent lijdt aan psychose, 2,77 procent aan schizofrenie. Twee derde van de cliënten met psychische problemen genieten geen enkele psychiatrische nabehandeling.

De vier West-Vlaamse diensten die aan het verbrede project deelnemen willen door onderling overleg komen tot een gemeenschappelijk standpunt inzake de zorg voor personen met psychische problemen. Ze moeten thuis een kwaliteitsvolle hulpverlening op maat krijgen.

— GRIEP? GRIEP? HOERA!

De vier West-Vlaamse Logo's (Lokaal Gezondheids-overleg) en de provincie voerden in het najaar van 2003 reeds voor de vierde maal de campagne 'Griep? Griep? Hoera!', om de vaccinatiegraad van risicopersonen te verhogen. Voor gezonde mensen levert een griepaanval niet meteen gevaar op. Griepvaccinatie is wel sterk aan

te raden bij 65-plussers, mensen met een zwakkere gezondheidstoestand en personen die met bejaarden of chronisch zieken in contact komen. Bij die mensen is vaccinatie enorm belangrijk, aangezien griep enkel voorkomen kan worden door vaccinatie. In ruim drie kwart van de gevallen biedt het vaccin bescherming.

De Logo's organiseerden de campagne 'Griep? Griep? Hoera!' en de provincie verleende een subsidie. De campagne miste haar effect niet. Tussen 1999 en 2002 werden immers 17 procent méér vaccins verkocht aan terugbetalingstarief.

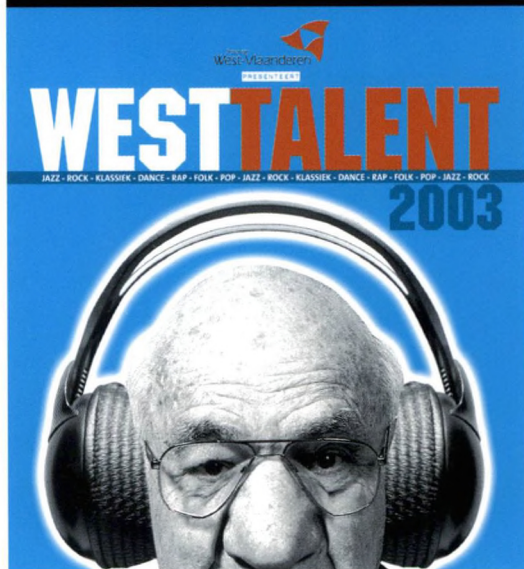
— ALS JE KIND DRUGS GEBRUIKT ...

De provincie West-Vlaanderen ondersteunt reeds meerdere jaren de drugpreventie. Omdat er een behoefte was aan objectieve informatie over verslavende middelen, werd in 2003 de goed leesbare brochure 'Jongeren en druggebruik - een leidraad voor ouders' uitgebracht met informatie over de verschillende soorten middelen en antwoorden op andere vragen in verband met druggebruik. De eerste vijf hoofdstukjes tonen hoe ouders op een positieve manier kunnen omgaan met drugproblemen en geven nuttige opvoedkundige wenken. Het informatieve gedeelte bevat een ABC-gids van de voornaamste middelen met een geïllustreerde fiche per product. Daarna volgen wetgeving, strafrechtelijke vervolging en alle mogelijke hulpadressen, zowel voor informatie en algemeen welzijnswerk als voor gespecialiseerde ambulante of residentiële hulpverlening in West-Vlaanderen.

De gratis brochure, gedrukt op 20.000 exemplaren, werd vooral via lokale druginformatiepunten en gemeentelijke drugwerkgroepen verspreid, maar ook via verenigingen, welzijnsdiensten, OCMW's, scholen, huisartsen, politiediensten, ... De oplage was snel uitgeput.

The Johnsonz, winnaars van
Westtalent 2003.

JEUGD

— AANSTORMEND MUZIKAAL GEWELD
OP WESTTALENT

Voor de tweede keer op rij organiseerde het provinciebestuur in 2003, in samenwerking met de West-Vlaamse Federatie voor Jeugthuizen en het Muziekcentrum van Dranouter, de muziekwedstrijd Westtalent. Dit provinciale concours voor jonge muziekgroepen werd in 2002 in een nieuw jasje gestoken. Het initiatief groeide intussen uit tot een bruisend evenement met voorrondes in jeugthuizen over de hele provincie. De website www.westtalent.be, met uitgebreide links, biedt een forum voor muzikanten en podiumplaatsen.

De finale van Westtalent vond op 20 december 2003 plaats in de Europahal in Tielt. The Johnsonz kaapten de eerste plaats weg. De andere finalisten waren Weasel, Tomàn, Galope, De Nihilisten, Red Elmo, Content, Magic of The Moment, Thabazzco en Zander.

Van de finale werd een live-cd gemaakt die op 1.500 exemplaren geperst werd. De cd werd opgestuurd aan alle Vlaamse en Brusselse podiumplaatsen, boekingskantoren, pers, festivals en jeugthuizen. Daarnaast werd de cd ook nog verspreid in Zeeland, Wallonië, Le Nord, Suffolk en Westfalen-Lippe.

Onder de slogan 'Buiten Westen' ondersteunt de provincie de programmatie van de finalisten van Westtalent door jeugthuizen, festivals en andere podiumplaatsen. Dat gebeurt door terugbetaling van een deel van de gage. Op die manier hoopt het provinciebestuur de financiële drempel voor programmatoren te verlagen en extra podiumplaatsen te creëren voor de finalisten van Westtalent.

De finalisten van Westtalent worden ook opgenomen in het traject '100% Puur - Pop uit de provincies', een initiatief van de Vlaamse provincies en Poppunt (www.poppunt.be/provincies). Het biedt de finalegroepen van de provinciale rockconcoursen podiumkansen op festivals, in jeugthuizen en clubs, naast vorming en studio-ervaring.

— PROVINCIAAL VEREFFENINGSFONDS
VOOR MINDERJARIGEN VAN START

Op 23 april 2003 ging het 'Provinciaal Vereffeningfonds voor minderjarigen' officieel van start. Slachtoffers van een strafbaar feit gepleegd door een jongere kunnen uit dit fonds een vergoeding voor de geleden schade ontvangen. Als tegenprestatie werkt de jongere gedurende een bepaalde tijd in een organisatie van sociaal, cultureel, humanitair en/of openbaar nut.

De bemiddelingsdiensten van Brugge, Kortrijk en Leper brengen de communicatie tussen de jonge dader van een misdrijf en het slachtoffer op gang. Via onderhandeling trachten ze een overeenkomst tot 'herstel' te bereiken, voor zowel de emotionele als financiële schade.

Als de jongere of zijn onmiddellijke omgeving niet in staat zijn om zelf de schuld af te lossen, kan hij samen met de bemiddelaar een aanvraag indienen bij het Provinciaal Vereffeningfonds. Als de jongere vrijwilligerswerk verricht, maakt het Vereffeningfonds de nodige middelen vrij.

Het Vereffeningfonds is méér dan enkel een afrekening van de financiële schade van de slachtoffers. Het is een instrument voor onvermogen jongeren om het welzijn van hun slachtoffer te herstellen. Een herstelgerichte oplossing wendt bovendien de klassieke gerechtelijke procedure van parket of jeugdrechtbank af. Tot slot is er aan het Vereffeningfonds een pedagogisch aspect verbonden: de minderjarige dader moet zijn verantwoordelijkheid opnemen en zelf de handen uit de mouwen steken.

Een begeleidingsgroep vormt de kern van het Vereffeningfonds West-Vlaanderen. De groep is samengesteld uit vertegenwoordigers van het provinciebestuur, de magistratuur, de advocatuur, de comités voor bijzondere jeugdzorg, de sociale diensten van de jeugdrechtbanken, de diensten slachtofferhulp en de erkende bemiddelingsdiensten voor minderjarigen in West-Vlaanderen.

— HUISVESTINGSDIENST REGIO IZEGEM BOVEN DE DOOPVONT

In 2003 werd de Huisvestingsdienst regio Izegem boven de doopvont gehouden en erkend als Vlaams pilootproject. Inwoners van Izegem konden in 2003 reeds bij de huisvestingsdienst terecht voor al hun vragen met betrekking tot huisvesting. Sinds 1 januari 2004 is het aanbod uitgebreid tot de gemeenten Ledegem, Ingelmunster en Oostrozebeke. Ze willen alle inwoners volledig en correct informeren en begeleiden op hun zoektocht naar een oplossing voor hun woonvragen. Hoe en waar inschrijven bij een sociale bouwmaatschappij? Welke gemeentelijke, provinciale of gewestelijke premies bestaan er? Wat te doen als het binnenregent in de woning en de elektriciteit onveilig wordt ...?

De gemeenten maken zelf verder werk van een kwalitatief

woonpatrimonium, eventueel via premies, maar ook met sancties als het moet. Overleg tussen gemeente, OCMW, sociale bouwmaatschappijen en private sector moet een betaalbare huisvesting ten goede komen.

De provincie West-Vlaanderen hecht bijzonder veel belang aan de huisvestingsproblematiek, ook in de regio Roeselare-Tielt. Via de gebiedsgerichte werking en subsidies realiseerde het provinciebestuur mee het lokale woonbeleid in diverse kleinere gemeenten.

De Huisvestingsdienst regio Izegem werd samen met een Oost-Vlaams en Limburgs project erkend als pilootproject en ook door de Vlaamse overheid gesubsidieerd.

De provincie wil het lokale
woonbeleid in kleinere gemeenten
mee helpen verbeteren.

NOORD-ZUID

**180 PROJECTVERANTWOORDELIJKEN
ONTMOETEN ELKAAR IN HET
NOORD-ZUID CENTRUM**

Op 11 december 2003 organiseerde het provinciaal Noord-Zuid Centrum in Roeselare een ontmoetingsavond voor de contactpersonen van projecten in het Zuiden.

Reeds meer dan 25 jaar ondersteunt de provincie heel wat projecten in ontwikkelingslanden. Daarmee haalt de provincie de 0,7 procent van de begroting die rechtstreeks naar ontwikkelingsprojecten gaat.

180 West-Vlaamse contactpersonen van projecten die de voorbije jaren een toelage mochten ontvangen, kwamen eind 2003 samen in Roeselare. In een aangename sfeer konden ze kennismaken met het provinciaal Noord-Zuidbeleid, zowel met het educatiebeleid van de provincie, als met de steun aan de projecten zelf. Katrien Vanhaute (werkzaam in Guatemala) en Mia Vercruysse (werkzaam in El Salvador) getuigden over hun werk en over wat ze konden realiseren met de steun van de provincie West-Vlaanderen. Gust Boudrez (contactpersoon voor projecten in India) en Etienne Debrauwer (contactpersoon voor projecten in Ecuador) vertelden hoe zij in West-Vlaanderen educatief werken rond projecten in het Zuiden.

In twee zalen van het Noord-Zuid Centrum in Roeselare was een overzichtstentoonstelling te zien van alle gesteunde projecten. De uitwisseling van informatie verliep in een gemoedelijke sfeer. Alle deelnemers ontvingen het jaarboek 'Provinciaal Noord-Zuidbeleid 2002' met onder meer een overzicht van de ondersteunde projecten in het Zuiden.

GESTEUNDE PROJECTEN IN 2003

Land	Aantal	Bedrag
Algerije	1	12.500 €
Bangladesh	1	11.000 €
Benin	1	5.800 €
Bolivië	3	30.000 €
Brazilië	5	42.194 €
Burundi	1	7.500 €
Cambodja	2	17.500 €
Cameroun	2	20.200 €
Chili	2	13.300 €
Colombia	2	19.937 €
Congo	18	174.321 €
Ecuador	6	56.900 €
El Salvador	3	28.480 €
Gambia	1	6.197 €
Guatemala	3	34.165 €
Haïti	3	22.145 €
India	14	87.700 €
Kenya	1	8.900 €
Marokko	1	6.750 €
Mozambique	1	5.631 €
Nepal	1	2.479 €
Pakistan	1	7.000 €
Paraguay	1	12.480 €
Peru	1	12.500 €
Philippines	5	37.178 €
Rwanda	3	20.525 €
Suriname	1	9.000 €
Tanzania	1	12.500 €
Togo	1	6.817 €
Uganda	1	12.500 €
Uruguay	1	12.300 €
Zuid-Afrika	2	22.580 €
TOTAAL	90	778.979 €

— EEN DAK ZINGEN OP DE WERELD

Zo'n 3.000 kinderen en begeleiders zongen op 9 mei 2003 een dak op de wereld op de festivalweide van Ten Vrede in Diksmuide. Het provinciaal Noord-Zuid Centrum in Roeselare en het IJzerbedevaartcomité zetten samen hun schouders onder het project.

'Wij zingen een dak op de wereld' is een netoverschrijdende zanghappening voor vrede, verdraagzaamheid en solidariteit voor kinderen van het vierde, vijfde en zesde leerjaar van de basisschool en de eerste graad van het secundair onderwijs. 140 klassen uit 58 verschillende scholen namen er in Diksmuide aan deel.

De vzw Children of the Street is de initiatiefnemer van 'Wij zingen een dak op de wereld'. Het IJzerbedevaartcomité en het provinciaal Noord-Zuid Centrum stonden in voor de praktische organisatie. Aan de editie 2003 namen 15.000 kinderen deel in West-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg. Het evenement is een geslaagde combinatie van een leuke zanghappening met educatie rond vrede en solidariteit. De problematiek van de straatkinderen moet de scholieren aanzetten tot een positieve ingesteldheid tegenover het wereldgebeuren. De deelnemende klassen kregen een educatief pakket, met een cd vol liedjesteksten, een kinderkrant voor elke deelnemer en een leerkrachtenbrochure met achtergrondinformatie. De inkomsten van het initiatief gingen naar een project van straatkinderen in Senegal.

De artistieke leiding van 'Wij zingen een dak op de wereld' was in handen van Oscar Bohnen. Samen met de Children of the Street-band en het koor Papageno uit Geluwe, zorgde hij voor de melodieën en de liedjesteksten.

— WEST-VLAAMSE SCHOLEN BEKENNEN KLEUR

West-Vlaamse basisscholen en secundaire scholen die aan mondiale vorming willen werken, doen steeds meer een beroep op 'Kleur Bekennen'. Dit samenwerkingsverband tussen de provincie West-Vlaanderen, het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking en de Belgisch-Technische Coöperatie staat garant voor een uitgebreide en gevarieerde dienstverlening. Scholen die een mondiaal project of traject uitstippelen, kunnen rekenen op een financiële ondersteuning van 'Kleur Bekennen'. 155 scholen (goed voor 21.400 deelnemende leerlingen) kregen in 2003 een financieel duwtje in de rug.

Ook op inhoudelijk vlak krijgen leerkrachten en directies de nodige ruggeleuning. Via advies en begeleiding krijgen de scholen heel wat concrete en praktische suggesties. De promotor van 'Kleur Bekennen' nam in 2003 in 50 scholen deel aan werkvergaderingen en hielp zo mee aan het welslagen van mondiale werking op school. Daarnaast zorgden themadagen en vormingssessies van 'Kleur Bekennen' voor heel wat inhoudelijke impulsen. 558 deelnemers uit 40 scholen namen deel aan 19 vormings- en informatiesessies. Enkele blikvangers uit het vormingsaanbod van 2003 waren: werken met de wereldkaart voor kleuters, vorming over de koffer kindsoldaten, voorstelling zoeken in wereldboeken en hoe mondiale vorming aan te pakken op school (samen met Broederlijk Delen).

'Kleur Bekennen' wil mondiale vorming in het onderwijs promoten en brengt daarom graag het educatieve aanbod in kaart. Op www.kleurbekennen.be vinden leerkrachten alle informatie over begeleide activiteiten van educatieve organisaties. Deze website geeft heel wat praktijkvoorbeelden uit scholen en geeft alle informatie over de werking van 'Kleur Bekennen'.

Op www.cocosnet.be gidst een zoekrobot de bezoeker door het ruime aanbod van leermiddelen mondiale vorming, zoals video's, lesmappen, ... Deze materialen zijn gratis te ontfemen in het documentatiecentrum van 'Kleur Bekennen' in Roeselare, dat ieder jaar op meer bezoekers kan rekenen.

Op www.kleurbekennen.be vinden leerkrachten alle informatie over begeleide activiteiten van educatieve organisaties.

VRIJWILLIGERSWERK

_ HOE PRIKKEL JE VRIJWILLIGERS?

Maar liefst 1 op 5 West-Vlamingen tussen 15 en 75 jaar staat wekelijks paraat bij de jeugdbeweging, het rusthuis, de seniorenvereniging, de sportclub, de natuurvereniging, de vakbond, ... Hun inbreng is van onschatbaar belang. Het vrijwilligerswerk is een belangrijke aanvulling op het werk van beroepskrachten, maar het is ook heel waardevol op zich. Door hun inzet integreren vrijwilligers zich gemakkelijker in de samenleving en werpen ze een dam op tegen de verzuring. Daarom richtte de

provincie West-Vlaanderen in 1998 het Provinciaal Steunpunt Vrijwilligerswerk op met als hoofdpdracht ondersteuning te bieden aan vrijwilligersorganisaties in West-Vlaanderen.

In dit kader organiseerde het Provinciaal Steunpunt West-Vlaanderen op 15 december 2003 een studiedag over het 'prikkelen' van vrijwilligers. 166 verantwoordelijken uit 111 organisaties wisselden ervaringen uit over het motiveren van vrijwilligers. Bij de studiedag hoorde een gratis handboek.

Gerdi Degrave is domeinwachter van provinciaal domein
De Baliekouter in Wakken.

"In het weekend trek ik mijn uniform van domeinwachter aan,
tijdens de week — bij het onderhoud van het natuurdomein — draag ik een werkpak", vertelt Gerdi.
"En wat veel mensen niet weten is dat ik zelfs geregeld geleide natuurwandelingen geef..."

milieu

West-Vlamingen wonen in een groene en gezonde provincie.

Ze geven de natuur alle kansen om zich te ontwikkelen. Unieke natuurwaarden, agrarisch landschapsbeheer en regionale landschappen zijn troeven die andere regio's de kustprovincie benijden en die de toeristen naar waarde schatten.

Problemen inzake milieuvervuiling en mobiliteit scherpen het milieubewustzijn van de West-Vlaming aan, in zijn blijvende zorg om kwaliteit.

UITBOUW VAN DE PROVINCIALE DOMEINEN

— UITBREIDING VAN DE KEMMELBERG EN DE GAVERS

In 2003 werden twee provinciedomeinen uitgebreid: De Kemmelberg (Heuvelland) met 4 hectare en De Gavers (Harelbeke) met 6 hectare.

Op De Kemmelberg werden twee kleinere percelen op de flanken aangekocht en een deel van de Lettenberg die grenst aan camping Ypra. De Lettenberg biedt een schitterend vergezicht op Poperinge en Wijtschate. In de vorige eeuw stond er nog een molen. Naast de percelen van de provincie prijkt een calvarie die eigendom is van het kerkbestuur. De niet-beboste percelen kregen een landschappelijke inkleding met meidoornhagen en een bloemenakker.

In De Gavers kocht de provincie een groot akkerperceel aan langs de Heirweg. Als de grond over vijf jaar pachtvrij is, wordt er een speelbos en een groene parking aangelegd. Daarnaast werden nog twee percelen nat weiland verworven. Ze worden geïntegreerd in de oostelijke natuurzone van De Gavers.

— DOMEINEN BETER INGERICHT

In diverse domeinen en op groene assen (oude spoorwegbeddingen zoals De Groene 62) voerde de

provincie in 2003 een tiental natuurtechnische en recreatieve inrichtingswerken uit. Ze werden uitgevoerd met Vlaamse en Europese subsidies, waardoor de provincie zo'n 200.000 euro van de uitgevoerde investeringen kon recupereren.

Zowel in Bergelen (Gullegem) als in De Palingbeek (Ieper) werd respectievelijk aan de cafetaria en bij het toekomstige bezoekerscentrum een kleinschalige waterzuivering gebouwd. In samenwerking met de gemeente Wevelgem werd in Bergelen een infopaneel geplaatst met uitleg over de werking van de kleinschalige waterzuiveringsinstallatie.

In het najaar van 2003 werd de bovenloop van de Lindebeek in het provinciedomein De Kemmelberg hersteld over een lengte van 200 meter. De opgehoogde grond werd afgegraven, de beekrand afgevlakt en de valleirand beplant met inheemse struiken. De Lindebeek kan nu opnieuw vrij meanderen. Op de afgegraven plaatsen komen diverse kwelzones voor met onder meer lidrus, reuzenpaardenstaart, beekpunge en egelsboterbloem. De werken werden uitgevoerd in opdracht van de Dienst Waterlopen.

Diverse groene assen kregen een nieuwe verharde toplaag om het fietscomfort te verhogen. Voor deze toplaag wordt geëxperimenteerd met recyclagemateriaal, zoals gebroken bouwpuin.

In De Gavers werd een moerasbiotoop van een halve

hectare gecreëerd. Uit het natuurrapport 2003 blijkt immers dat de amfibieënpopulatie in West-Vlaanderen (vooral groene kikker en kleine watersalamander) de voorbije 30 jaar gehalveerd werd. Het aanleggen van poelen en moerasjes in geschikte omgevingen is dringend noodzakelijk om de negatieve evolutie tegen te gaan.

— NIEUWE WANDEL- EN FIETSVERBINDINGEN IN DE GASTHUISBOSSEN

De Gasthuisbossen in Ieper (Zillebeke) worden meer en meer bezocht door wandelaars, landschapsfietsers en mountainbikers. Om de toenemende recreatie in goede banen te leiden, werd in overleg met de stad Ieper, het Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels, de afdeling Bos en Groen en de afdeling Natuur een zonering van de recreatie opgesteld en werd aan de paden een functie toegekend. Daarbij werd uitgegaan van de planologische bestemming, status van bescherming en ecologische waarde. Westtoer zal dit kader gebruiken als basis om de bebording uit te werken.

Er werd ook een nieuwe wandellus uitgebouwd die de verbinding maakt tussen het provinciaal wandelpad en het apart gelegen Godschalkbos, dat een onderdeel is van de Gasthuisbossen. In het Godschalkbos, dat rijk is aan bronbeekjes, legde het domeinpersoneel van de provincie een kronkelend pad aan.

In het Groenenburgbos, het grootste bos van de Gasthuisbossen, werd een doorsteek van anderhalve kilometer voor mountainbikers gemaakt. Het gaat om een halfverharde dreef in een heuvelachtige en bosrijke omgeving. De nieuwe doorsteek vervangt het onaantrekkelijke traject van de mountainbikeroute op de Pappotstraat.

— ONTDEK DE NATUUR IN DE PROVINCIEDOMEINEN

Sinds 2001 organiseert de provinciedienst Natuur- en Milieueducatie (NME) educatieve activiteiten in de provinciedomeinen. Het gaat vooral om themawande-

De provincie voerde in verschillende domeinen natuurtechnische inrichtingen uit.

lingen begeleid door een deskundige gids. Het is immers de bedoeling van het provinciebestuur om de domeinen in de toekomst nog ruimer educatief uit te bouwen.

Elk jaar wordt het aanbod van natuuractiviteiten en -wandelingen in de provinciedomeinen gebundeld in de brochure 'Ontdek de natuur in de provinciedomeinen'. De brochure omvat onder meer een kaart met situering van de provinciedomeinen in West-Vlaanderen, een korte omschrijving van de domeinen en per domein een overzicht van de NME-activiteiten die aangeboden worden.

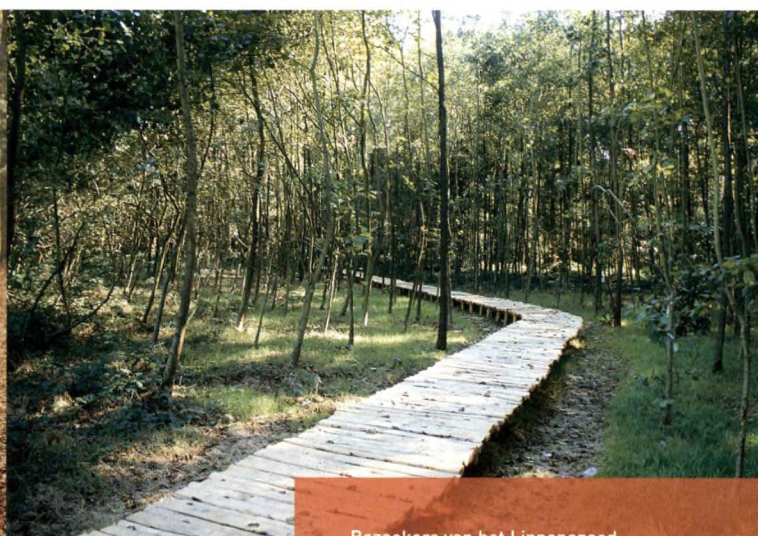
— NIEUW WANDELPAD IN LIPPENSGOED- BULSKAMPVELD

In samenwerking met het Regionaal Landschap Houtland werd in het Lippensgoed-Bulskampveld een educatief natuurpad uitgewerkt. Het wandelpad vertrekt nabij parking Aanwijs en verkent verschillende biotopen zoals vennen, dreven, heide, bos en bloemrijke hooilanden. De officiële opening vond plaats op 8 november 2003. Op verschillende plaatsen werden knuppelpaden en brugjes in kastanjehout aangelegd, zodat de wandelaar het pad ook 's winters kan verkennen.

NIEUWE SPEELTOESTELLEN VOOR KINDEREN

Ter vervanging van de versleten speeltoestellen en ter aanvulling van de bestaande werd voor 100.000 euro aan nieuwe speeltoestellen aangekocht in 2003.

In de domeinen Tillegembos, Bulskampveld en De Gavers werden nieuwe torencombinaties geplaatst ter vervanging van de oude. De versleten schommels werden vervangen in Tillegembos, De Palingbeek en het Sterrebos. Ook werden er kleine veertoestellen, zandbakken met speeltjes en glijbaantjes geplaatst in de provinciedomeinen De Palingbeek, Bulskampveld, De Gavers, het Sterrebos en Wallemote.

Bezoekers van het Lippensgoed -
Bulskampveld kunnen nu ook over
knuppelpaden wandelen.

EEN ACHTERTUIN IN HET BOEVERBOS

Na het realiseren van het nieuwe bestuursgebouw in Sint-Andries werd eerst de parkeerplaats herschikt en de voortuin heraangelegd naast een parkeerplaats voor de provincieraadsleden. In de loop van 2003 werd de achtertuin in het Boeverbos aangelegd. De wandelwegen werden herschikt ten dienste van het provinciepersoneel dat met de bus, vanaf de Gistelsesteenweg, naar het werk komt. Er werd aangepaste verlichting aangebracht. Aansluitend op de eetzaal werd een terras aangelegd met daarachter een vijver. De beplantingswerken werden uitgevoerd door domeinpersoneel.

LANDSCHAPSZORG EN GROENBEHEER

NIEUW REGIONAAL LANDSCHAP IJZER EN POLDER VAN START

De provincie West-Vlaanderen overlegde in 2003 met de gemeenten Alveringem, Diksmuide, Houthulst, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge en Veurne om samen te werken aan de oprichting van het nieuwe Regionaal Landschap IJzer en Polder.

In een eerste fase van drie jaar willen de provincie en de gemeenten samenwerken aan een concreet programma, waarin erfgoed, natuur en landschap centraal staan. Na die inlooperperiode zal beslist worden of er bij het Vlaamse Gewest een voorlopige erkenning aangevraagd wordt. Op dat ogenblik moet een vzw opgericht worden, met als leden de provincie, de gemeenten, de diensten van het Vlaamse Gewest, de natuurverenigingen, de landbouworganisaties, de toeristische verenigingen en de wildbeheereenheden.

In 2003 werd intens overlegd om de krijtlijnen van het programma vast te leggen en een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst op te maken. Eind 2003 werden deze overeenkomsten voorgelegd aan de gemeenteraden. Na West-Vlaamse Heuvels en Houtland wordt IJzer en Polder op termijn het derde regionaal landschap in West-Vlaanderen.

Vanaf 2004 gaat een coördinator aan het werk, met het streekhuis Esenkasteel als uitvalsbasis. Loon en werkingskosten worden door de provincie gedragen.

SOCIALE TEWERKSTELLING IN GROENBEHEER: EEN BLIJVER

Sinds jaar en dag erkent de provincie sociale tewerkstelling als een belangrijke partner in groen- en natuurbeheerswerken. Door evoluties moest zij echter haar werkwijze vanaf 2004 herzien. Daarom was 2003 het laatste werkjaar 'oude stijl', waarbij een belangrijk provinciaal werkpakket exclusief doorgegeven werd aan de leden van het samenwerkingsverband Landschapswacht.

Met het opheffen van het samenwerkingsverband komt een einde aan een intense samenwerking gedurende 12 jaar. In 1992 ontstond het project Landschapswacht in het kader van de 'werkervaringsprojecten' (één jaar werkopleiding voor langdurig werklozen). Tussen enkele vzw's, actief in de sociale tewerkstelling, en het provinciebestuur werd een samenwerkingsakkoord afgesloten. De vzw's stonden in voor de uitbouw van natuurwerkploegen met deskundige begeleiding. Het provinciebestuur stond in voor materiaalinvestering, het gros van hun opdrachten en restfinanciering van de arbeid bovenop de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap. Om niet in concurrentie te treden met particuliere aannemers werd het takenpakket van de werkploegen of 'landschapswachten' goed afgebakend. Feitelijk ging het steeds om arbeidsintensieve en kleinschalige groenbeheerswerken, zoals maaiwerk op moeilijk bereikbare terreinen, aanplantingen, knotten, ...

Sinds 1992 verschoof vanuit Vlaanderen de aandacht echter van werkervaringsprojecten naar vormen van duurzame tewerkstelling (sociale werkplaatsen). De overheid ging ook meer nadruk leggen op de integratie van kansengroepen in de reguliere economie via invoegbedrijven of invoegafdelingen en paste de betoelaging daaraan aan. Doorheen deze evoluties bleven de West-Vlaamse landschapswachten echter steeds overeind als werkervaringsprojecten en mettertijd hoofdzakelijk als sociale werkplaatsen, met in het begin van 2003 een 50-tal voltijdse arbeidsplaatsen.

Tot de provincie in 2003 tot de vaststelling kwam dat het samenwerkingsverband Landschapswacht eigenlijk achterhaald bleek. Een belangrijke evolutie was dat het Vlaamse Gewest subsidies ging geven aan lokale besturen voor de inzet van zogenaamde MINA-werkers (sociale tewerkstelling in Milieu en Natuur). Met de groeiende middelen namen ook de vraag naar arbeid én het aantal arbeidsplaatsen toe. Steeds meer sociale tewerkstellingsinitiatieven vonden bijgevolg de weg naar groen- en natuurbeheer, een terrein waarop zich vroeger reeds ook al de beschutte werkplaatsen begeven hadden.

Het provinciebestuur stond voor de keuze: het samenwerkingsverband Landschapswacht uitbreiden met alle nieuwe spelers op de markt, of zich als sturende partner uit het geheel terugtrekken. Het provinciebestuur koos deze laatste piste, maar mét garanties voor sociale tewerkstelling. Sociale tewerkstelling blijft de geprivilegieerde partner voor een belangrijk en welafgebakend pakket van kleinschalige en arbeidsintensieve groenbeheerswerken. Alleen komt het exclusiviteitscontract Landschapswacht te vervallen en zullen alle sociale tewerkstellingsinitiatieven onderling concurrentieel benaderd worden. Ook zal het provinciebestuur bij andere overheden de inzet van sociale tewerkstelling bepleiten, mits de tewerkstellingsinitiatieven aan bepaalde kwaliteitseisen blijven voldoen. Op die manier hoopt de provincie de plaats van sociale tewerkstelling in het groenbeheer blijvend te kunnen verdedigen en zelfs uit te breiden.

BEHEER VAN RECREATIEF EN LAND- SCHAPPELIJK GROEN IN DE WESTHOEK

De meeste West-Vlaamse gemeenten kunnen perfect instaan voor het beheer van groen in de bebouwde omgeving. Voor veel gemeenten wordt het pakket groenbeheer in het buitengebied echter steeds groter en soms ronduit te groot. Door initiatieven zoals landinrichting of ruilverkaveling groeit de oppervlakte aan openbaar domein, onder meer door de aanleg van recreatieve infrastructuur. Daarnaast wordt de roep om een kwalitatiever groenbeheer ruimer. Voor de optimale ecologische ontwikkeling van bermen moet het maaisel afgevoerd worden. Ook waardevolle beekranden vragen om een kleinschaliger, arbeidsintensiever beheer. Bomen en houtkanten vergen regelmatig onderhoud. De vele recreatieve wegels worden steeds intensiever gebruikt en zouden vaak extra aandacht kunnen gebruiken.

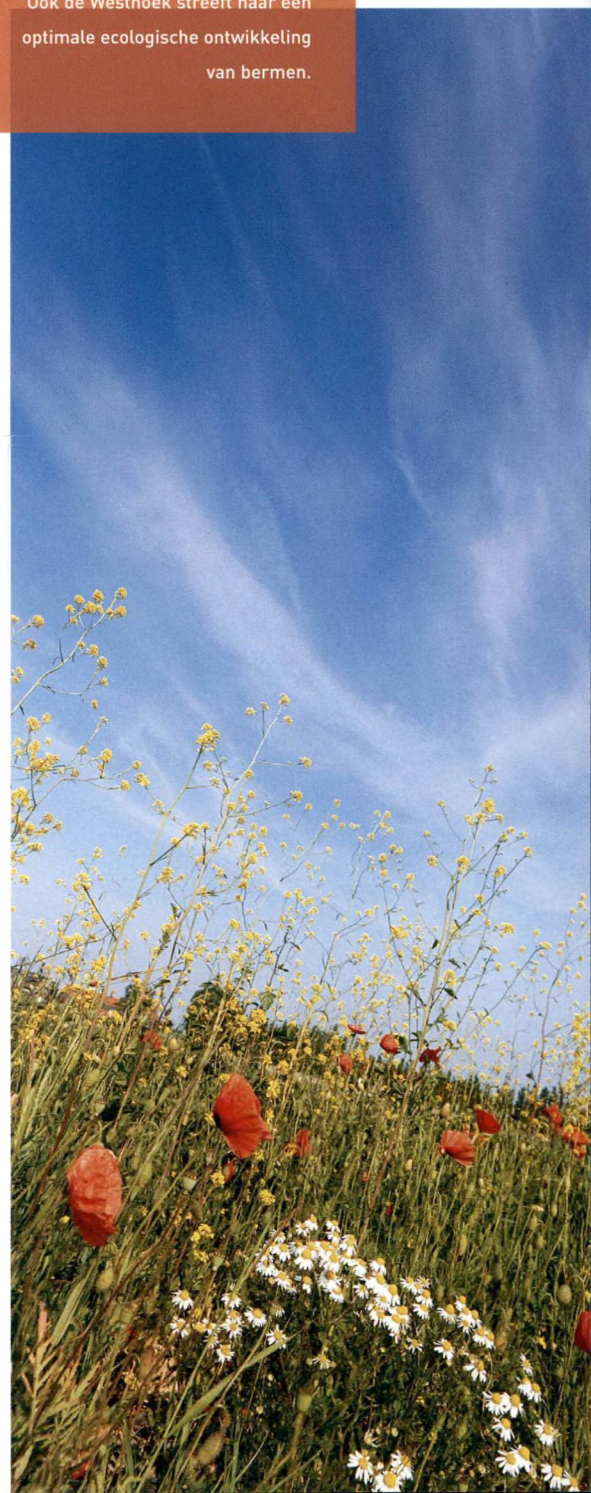
De financiële middelen van veel kleinere gemeenten in de Westhoek zijn echter beperkt. Om inrichting en beheer van openbaar recreatief en landschappelijk groen te optimaliseren, gaan ze op zoek naar samenwerkingsverbanden.

In het zuiden van de Westhoek verzorgt het Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels in naam van de gemeenten een recreatief padennetwerk. Jaarlijks vinden er inrichtingswerken plaats, mét de steun van Monumenten en Landschappen. Verder gebeurt er aangepast beheer in opdracht van de gemeenten. In de gemeente Heuvelland zijn er veelvuldig conflicten tussen de verschillende types gebruikers. De grote vraag luidt of er mogelijkheden voorzien moeten worden voor gemotoriseerde recreatie. Op de meeste onverharde wegen geldt een verbod voor quads, jeeps en motoren.

In het noorden van de Westhoek werkt de provincie samen met de gemeenten Diksmuide en Veurne en de polder Noordwatering voor het beheer van groen en wegels die aangelegd werden in het kader van de ruilverkavelingen. In het jaar 2000 werd voor het eerst een overeenkomst afgesloten. Het beheer werd gezamenlijk opgenomen voor een periode van 5 jaar en er werd een beheersplan opgesteld. Jaarlijks worden 67 percelen groen en paden beheerd door sociale werkplaatsen.

Oeverzones, met een totale oppervlakte van 7,5 hectare, worden beheerd door aangrenzende landbouwers. De provincie komt hier voor de helft tussen. In 2003 kostte het beheer van het landschappelijk en recreatief groen 31.000 euro en van de oeverzones 5.200 euro.

Ook de Westhoek streeft naar een
optimale ecologische ontwikkeling
van bermen.

— EEN DIJKENPLAN VOOR DE ZWINSTREEK

De provincie rondde in 2003 een studie af over de dijken in de Zwinstreek. Nu de studie afgerond is, wil de provincie samen met de gemeenten en de polderbesturen overgaan tot concrete acties zoals ecologisch dijkbeheer, dijkherstel en beplanting.

In de polders zijn dijken elementen in het landschap die getuigen van een lange strijd van de mens tegen het water. Ze dienden als bescherming tegen het zeewater dat via geulen tot diep in de polder binnendrong. In de Zwinstreek, op het grondgebied van Brugge, Damme en Knokke-Heist (en in Nederland op het grondgebied van de gemeente Sluis) zijn er nog verschillende van deze oude dijken zichtbaar in het landschap. De provincie West-Vlaanderen wil deze dijken behouden, herstellen en ontwikkelen. Ze bieden vandaag immers mogelijkheden voor natuurontwikkeling, natuurverbinding en zachte recreatie.

Het typische polderlandschap van dorpjes zoals Oostkerke, Hoeke of Lapscheure en stadjes zoals Damme of Sluis spreekt tot de verbeelding. Het wordt gekenmerkt door oude dijken, kanalen, dubbele bomenrijen, platte kerktorens en verschillende oude forten. Deze Zwinstreek is één van de belangrijkste openruimtegebieden in West-Vlaanderen. Het is dan ook één van de aandachtsgebieden van de provincie op het vlak van gebiedsgericht beleid voor natuur en landschap. De oude dijken, die teruggaan tot de 11de eeuw, kunnen vandaag een belangrijke rol spelen voor natuurverbinding en kunnen ook een belangrijke rol spelen in het fietsnetwerk voor de streek. De provincie wil deze oude elementen opnieuw onder de

aandacht brengen en ze hun nieuwe functies optimaal laten vervullen. De provincie werkte reeds verschillende jaren samen met het Bestuur van de Zwinpolder voor het beheer van de Krinkeldijk en de Romboutswervedijk. De samenwerkingsovereenkomst werd uitgebreid tot het beheer van alle overige dijken van de Zwinpolder. Daarom werd er een studie uitgevoerd. De studieopdracht 'Dijkenplan voor de Zwinstreek' werd afgerond in het voorjaar van 2003. De bedoeling was het ecologisch beheer, het herstel en de inrichting van de oude dijken in het landschap van de Zwinstreek te verbeteren.

Het beheersplan voor de dijken van de Zwinpolder en de beheersvoorstellen voor de overige dijken van de Zwinstreek kwamen tot stand na een inventarisatie van natuur- en landschapswaarden, na het uitwerken van een globaal streefbeeld voor de dijken en het onderzoeken van de mogelijkheden voor recreatief medegebruik en agrarisch natuurbeheer. Het plan geeft vorm aan eerder genomen beleidsintenties van de provincie in het kader van het grensoverschrijdende Kreekenbeleidsplan en het Provinciaal Milieubeleidsplan.

In samenwerking met gemeenten en polderbesturen wil de provincie nu concrete acties uitvoeren. Het kan gaan over het beheer van kleine landschapselementen zoals knotbomen of hagen, ecologisch maaibeheer of aanplanting van nieuw groen. Op sommige plaatsen behoort ook dijkherstel tot de opties. In samenwerking met de Zwinpolder wordt de komende jaren gewerkt aan beheer en herstel van natuur- en landschapswaarden op de Romboutswervedijk, de Krinkeldijk, de Mostaertdijk/Rodenossenstraat, de Burkeldijk, de Dikke Dijk en de Greveningedijk.

FORTEN EN LINIES IN KAART GEBRACHT

In opdracht van de provincies Oost- en West-Vlaanderen bracht Westtoer de forten en verdedigingswerken uit de 16de-18de eeuw in kaart. Van het studiewerk werd een cd-rom uitgegeven met als titel 'Forten en verdedigingswerken in het Oost- en West-Vlaamse krekengebied'.

De Zwinstreek, het Oost-Vlaamse krekengebied en het Waasland doen niet meteen aan forten, verdedigingswerken en krijgsgewoel denken. Het natuurgebied, de kanalen, dijken en pittoreske dorpjes tonen zich nu immers als een groene en rustige omgeving voor recreatie en ontspanning. Toch was het ooit anders. In de 16de, 17de en 18de eeuw vormde de streek het strijdtoneel voor de heerschappij over de Lage Landen en in die periode werd ook de grens tussen Vlaanderen en Nederland vastgelegd. Steden werden versterkt, forten en verdedigingslinies werden aangelegd. In het grensgebied tussen Brugge, Knokke en Antwerpen verschenen ruim 150 verdedigingspunten.

De inventaris van Westtoer beschrijft niet alleen de historische context waarin de versterkingen aangelegd werden, maar belicht ook de actuele erfgoedwaarde en de natuurwaarden. De inventaris brengt deze verborgen landschapselementen opnieuw in beeld en vormt de basis voor het toekomstige beleid. Daarbij staan de bewaring, het bevorderen van de herkenbaarheid en de recreatieve ontsluiting voor een breed geïnteresseerd publiek voorop. Grensoverschrijdende samenwerking met de provincie Zeeland ligt in het verschiet.

HERSTEL VAN HET DREVENLANDSCHAP ROND HET BOS VAN HOUTHULST

Sinds 2003 werkt de provincie West-Vlaanderen samen met de gemeenten Houthulst, Kortemark, Langemark-Poelkapelle en Staden aan het herstel van het drevenlandschap rondom het Bos van Houthulst dat verspreid ligt op het grondgebied van deze aan elkaar grenzende gemeenten. De regio is immers een belangrijk natuurverbingsgebied op de Midden-West-

Vlaamse heuvelrug.

Het rechtlijnige drevenpatroon is beeldbepalend voor de omgeving. De kleine bossen in het landschap herinneren nog aan delen van het Bos van Houthulst die tijdens de Eerste Wereldoorlog verdwenen. De dreven zijn met beuk, eik of populier beplant. De bosrestanten bestaan onder meer uit wilde kamperfoelie, sporkehout en lijsterbes. In de dreven handhaven zich na al die jaren enkele typische bosplanten, zoals schermhavikskruid en valse salie. Eén van de taaiste soorten op bermen en perceelsranden is de adelaarsvaren die verwijst naar het vroegere bos. Dit geeft aan dat dreven belangrijke uitlopers van bosvegetatie in het landschap kunnen zijn. Natuurverbinding is een provinciale kerntaak. Dreven kunnen bossen verbinden op een geschikte manier.

Voor de gemeenten en de provincie reden genoeg om samen in dit landschap aan het werk te gaan. In overleg met de betrokken landbouwers zullen de dreven, waar mogelijk en nodig (b.v. door het uitvallen van bomen) hersteld worden door de aanplanting van bomen.

De grote dreven, zoals de Groenebosdreef en de Melanedreef, hebben brede wegbermen. In deze dreven wordt het maaisel voortaan na elke maaibeurt afgevoerd. Het aangepaste beheer van de bermen werd in 2003 voor de eerste maal doorgevoerd, in een samenwerking tussen provincie en gemeente. Door dit bermbeheer wordt de ruige vegetatie met overwegend hoog opschietende grassen en veel brandnetels omgevormd in een lager groeiende bloemrijke vegetatie, met onder meer rode klaver, knoopkruid en bosplanten. Op diverse plaatsen groeien ook struiken in de bermen, zoals hazelaar, ratelpopulier en diverse rozen. Om de vijf jaar zal dit struikgewas gekapt worden. Zo kan het nooit hinderlijk worden voor verkeer en landbouw.

— ECOLOGISCHE SIERTUIN: WAT, HOE EN WAAROM?

In 2003 werd het startschot gegeven van de meerjarige provinciale campagne rond de ecologische siertuin. Speciaal daartoe opgeleide lesgevers worden ter beschikking gesteld van gemeenten, socio-culturele verenigingen, tuin- en natuurverenigingen om de geïnteresseerden te informeren over het wat, hoe en waarom van de ecologische siertuin. Met woord en beeld proberen ze duidelijk te maken wat een ecologische siertuin onderscheidt van een klassieke siertuin. Ze tonen aan dat ecologie en siertuinen geen onverenigbare begrippen zijn. Een lijvige brochure biedt een prima introductie voor de gemiddelde leek die zich in het thema wil verdiepen.

De provincie gaat ook de komende jaren de ecologische siertuin promoten.

NATUUR- EN MILIEU-EDUCATIE

NME AAN ZEE VOOR DE HELE KUST

In 2003 werd het steunpunt NME Middenkust door de provincie met Europese steun verruimd tot de hele Kust. Twee voltijdse deskundigen staan onder andere in voor de coördinatie van de Week van de Zee. Ze maakten ook een inventaris van alle spelers op het vlak van NME en de mogelijkheden inzake natuur en milieu aan de Kust. Dit werk resulteerde in de kleurrijke brochure 'NME aan Zee. 101 ideeën voor natuur- en milieutrips aan zee met een overzicht van het aanbod in de 10 kustgemeenten'. De brochure presenteert tal van activiteiten: fietstochten, wandelingen, workshops, cursussen, ... Ze wijst de weg naar organisaties en openbare besturen, naar natuurgebieden en bezoekerscentra, infopunten en nog veel meer. Het is een gids en een werkboek met informatie die jarenlang bruikbaar blijft. Zo kan elke kustbezoeker kennismaken met de fascinerende wereld van zee en zand.

EERSTE MOS-LOGO'S UITGEREIKT IN WEST-VLAANDEREN

Op 22 oktober 2003 werden tijdens een feestelijke plechtigheid in De Oude Melkerij in Gits door jeugdauteur Marc De Bel de eerste West-Vlaamse MOS-logo's uitgereikt. Het was feest voor ruim 250 leerlingen van het basisonderwijs en voor zo'n 50 studenten van secundaire of hogescholen, die hun inspanningen voor 'Milieuzorg Op School' bekroond zagen met de toekenning van het MOS-logo. Bij de provincie staan 3 begeleiders in voor de ondersteuning van MOS op school. Ze werken rond vijf thema's: afvalpreventie, water, verkeer, energie en natuur op school. Voor elk thema selecteert MOS een educatief aanbod dat de school toelaat om milieuzorg zonder te veel extra inspanning in te passen en in de praktijk te brengen. Voor elk thema zijn er milieuvriendelijke schoolacties en leermiddelen beschikbaar en bovengemeentelijke excursiemogelijkheden.

ONTHAAL IN DE WEST-VLAAMSE NATUUR

Veel West-Vlaamse groengebieden beschikken over bezoekerscentra waar tal van natuur- en milieueducatieve activiteiten georganiseerd worden voor uiteenlopende doelgroepen. Naast deze bezoekerscentra zijn er ook andere centra die niet direct bij een groengebied aansluiten, maar die toch een interessant aanbod hebben inzake natuur en milieu.

De brochure 'Onthaal in de West-Vlaamse natuur' die in 2003 van de drukpersen rolde, biedt een overzicht van de centra in Vlaanderen. Allemaal informeren ze de bezoeker over de natuur en de mogelijkheden om die

Het aanbod inzake natuur en milieu aan de Kust werd gebundeld in een kleurrijke brochure.

natuur al dan niet actief te ontdekken. Bij elk centrum wordt algemene uitleg gegeven, is een situeringskaartje afgedrukt, naast een tabel met het educatieve aanbod.

WAT ZEGT JE DE ZEE?

In 2003 groeide de Week van de Zee uit tot een groot-schalige activiteit, gespreid over een maand en gericht tot iedere kustbezoeker met aandacht voor natuur en milieu aan de hele Kust. Het provinciebestuur neemt elk jaar deel aan het initiatief om samen met de kustgemeenten en tal van organisaties de Week van de Zee te organiseren. Kleinschalig begonnen voor basisscholen, groeide de Week uit tot een breder initiatief.

De Week van de Zee in 2003 wilde de kustbiotopen onder de aandacht brengen van zowel de toerist/recreant als de plaatselijke bevolking en richtte zich tot jong en oud. Het gaat vooral om beleven en doen, rond een jaarlijks wisselend thema. In 2003 luidde het thema: 'Wat zegt je de zee?'. Een mooi programmaboekje dient telkens als leidraad.

Ook in 2003 waren strand, zee en duinen opnieuw de uitgelezen plek om te genieten en om jongeren, gezinnen en toeristen warm te maken voor natuurbehoud. Op een prettige manier gaf de Week van de Zee 2003 een aanzet om zorg te dragen voor natuur en milieu aan de Kust.

In het kader van de Week van de Zee 2002 werd de cd 'De golven zijn het ritme...' aangemaakt, vol nieuwe liederen en een muzieklabyrint, voor het basisonderwijs. De Week van de Zee kiest voor thematiseren en voor 2002 en 2003 viel de keuze op 'klanken'. Om het onderwijs de nieuwste klanken, tonen en woorden aan te bieden werden tal van mensen aangesproken om de cd te ontwikkelen. Hij is hedendaags, gemaakt volgens de nieuwe ontwikkelingen binnen de muzisch creatieve aanpak, gebaseerd op ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Voor iedere graad uit het basisonderwijs is er een nieuw lied, naast het themalied 'De golven zijn het ritme', meteen ook de titel van de cd. De liederen werden opgenomen met zang en ook instrumentaal. Het jeugdkoor Rondinella uit Knokke-Heist zong de liederen in. De cd is aangevuld met een muzieklabyrint, een ontdekkingsstocht van geluiden aan zee.

Elke inwoner op deze aarde laat een
'ecologische voetafdruk' na.

DUURZAAMHEID

— AMAI MIJN VOETEN!

In opdracht van de provincie West-Vlaanderen realiseerde het Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling (VODO) in het Provinciehuis Boeverbos in 2003 de tentoonstelling 'Amai mijn voeten!' over duurzame ontwikkeling. Na de première in Brugge was de expositie in diverse andere West-Vlaamse gemeenten te zien.

Elke aardbewoner verbruikt lucht, water, brandstof, gebruikt grondstoffen, produceert afval, ... Hij laat een 'ecologische voetafdruk' na. Dit cijfer, dat aangeeft hoeveel iemand gebruikt en verbruikt om te leven, wordt uitgedrukt in een vlaktemaat. Zo bedraagt de ecologische voetafdruk van een Indiër 0,8 hectare, van een Noord-Amerikaan 9,7 hectare, van de gemiddelde Belg 6,72 hectare. Om de aarde niet uit te putten, rekening houdend met de huidige wereldbevolking en de beschikbare reserves, zou de ecologische voetafdruk echter maar 1,7 hectare per persoon mogen bedragen om de behoeftenvoorziening van de toekomstige generaties

niet in het gedrang te brengen. Als iedereen hetzelfde consumptiepatroon zou hanteren als een inwoner van de Verenigde Staten, dan zouden er vijf extra wereldbollen nodig zijn.

Daarom moeten de mensen bewust gemaakt worden van 'duurzame ontwikkeling'. Dat werd beoogd met de tentoonstelling 'Amai mijn voeten!', met leuke weetjes, duidelijke informatie en doe-activiteiten. Elke bezoeker kon ook zijn eigen ecologische voetafdruk berekenen en vergelijken met die van andere wereldburgers.

PROMOTIE VAN DE BIOLANDBOUW

De provincie doet inspanningen om een duurzame levenswijze en dus ook een duurzame landbouw te bevorderen. Onder de slagzin 'Bio dicht bij huis' nam de provincie van 2 tot 8 juni 2003 deel aan de vijfde Week van de Biologische Landbouw.

Naast diverse andere organisaties en overheden vroeg ook de provincie aandacht voor biologische producten en bedrijven. De bioconfituuractie, waarbij provinciale werknemers drie fruitsoorten konden kiezen uit een aanbod van biologische jams, was zeer succesvol: 300 pakketten gingen vlot de deur uit.

Tijdens de bioweek werden er ook 5 volledig biologische maaltijden geserveerd in het provincierestaurant Boeverbos. Van de gelegenheid werd ook gebruik gemaakt om de provinciale medewerkers te informeren over de voordelen van de biolandbouw.

Tijdens de Week van de Biologische Landbouw 2003 zette het interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische Teelt (PCBT) vzw in Beitem zijn deuren open voor het brede publiek. De biologische bar zorgde voor de nodige ambiance.

De biosector doet het zonder pesticiden, hormonen, synthetische toevoegingen, genetische manipulatie of preventieve antibiotica en zorgt dat zowel de gezondheid als het milieu er wel bij varen. Het PCBT met zijn 10 hectare proefvelden kon na omschakeling vanaf 2003 de eerste biologische gewassen telen. Rotatie en vruchtwisseling staan hierbij centraal. Ervaring opgedaan in het proefcentrum wordt verspreid via proefveldbezoeken, het tijdschrift Biovisie, de vakpers, studieavonden en een nieuwsbrief. Hierdoor worden niet alleen de bioboeren bereikt, maar worden ook de klassieke landbouwers in staat gesteld om bruikbare ideeën en technieken over te nemen in de gangbare landbouw, om zo de weg op te gaan naar een meer duurzame landbouw.

Het Proefcentrum in Beitem kon
in 2003 de eerste biologische
gewassen telen.

DE WINNAARS VAN SPEELE MET HERR SEELE WORDEN BEKENDGEMAAKT O

DE DAG VAN DE KRINGLOOPWINKEL

and the winner is

Eerste prijs:

1250 euro om je huis
helemaal in te richten met
kringloopspulletjes!

500 andere prijzen:

100 kunstwerken van
Herr Seele, 100 video's
van Herr Seele en 300
verrassingsprijzen!

**501
prijzen**

Ga naar je
kringloopwinkel op
zaterdag 25 oktober
2003. Het wordt
gezellig!

In de kringloopwinkel vind
je echt van alles: meubels en ander
huisraad, speelgoed, kleding en boeken.
Maar ook tv's, koelkasten en wasmachines
met het Revisie-label, de garantie dat ze grondig
nagekeken én hersteld zijn. Je kunt natuurlijk ook
langskomen met dingen die jij niet meer wilt...
de kringloopwinkel vindt er vast en zeker een
gelukkige koper voor. En zo doet
iedereen een goede zaak. Ook
het milieu.

De Vlaamse Infolijn
0800-3 02 01 *

de kringwinkel

AFVALPREVENTIE

HERR SEELE OMGEDOOPT TOT HERR GEBRUIK

Op 25 oktober 2003 vond de Dag van de Kringloopcentra plaats in het Provinciaal Hof te Brugge. Deze Dag is de apotheose van de maand oktober waarin de kringloopcentra traditioneel in de kijker gezet worden. In een decor dat volledig ingekleed werd met kringloopgoederen leidde Herr Seele, voor de gelegenheid omgedoopt tot Herr Gebruik, een talk show. Tijdens de show werd ook de winnaar bekendgemaakt van een wedstrijd die in alle Vlaamse kringloopcentra gehouden werd.

Herr Seele was het gezicht van de promotiecampagne voor de kringloopcentra. Op vraag van de West-Vlaamse Provinciale Werkgroep Kringloopcentra acteerde hij ook in een kortfilm die zich afspeelt in de wereld van de kringloopwinkels. De film werd gemaakt door de Provinciale Uitleendienst en is in alle Vlaamse kringloopcentra te zien, onder meer bij rondleidingen.

OOK DE ACHTERKANT IS INTERESSANT

Om het papierverbruik in de administratie wat te temperen, zetten de provincie in 2003 een campagne op rond papierafvalpreventie. Aan de ambtenaren werd gevraagd om niet onnodig alle teksten en mails af te drukken of te kopiëren. Zit er toch niets anders op, dan is recto-verso kopiëren en printen de boodschap. De achterkant van een blad wordt nog te weinig bedrukt, maar wie het recto-verso bedrukt, kan zijn papiergebruik halveren. Dat is niet alleen een ecologische besparing, maar ook een financieel voordeel. De hondjes Recto en Verso gaven gestalte aan de campagne. Bij de lancering ervan werd het personeel nieuwsgierig gemaakt met de teaser-affiche 'Waar is Verso?' Achteraf werd de campagne per mail uitgelegd. Aan de kopieerapparaten werden 'wobblers' of tweezijdig bedrukte aandachtstrekkers bevestigd, als geheugensteuntje bij elke printbeurt. Nadien werd de campagne uitgebreid naar alle West-

Vlaamse gemeenten. Ze konden vrij gebruik maken van het communicatiemateriaal. Ook scholen zijn een ideale doelgroep voor de Recto-Verso-campagne.

TOERISTISCHE AFVAL- EN SORTEERGIDS GELANCEERD

In het kader van de Afvalcampagne Kust lanceerde de provincie West-Vlaanderen in de zomer van 2003 een afval- en sorteergids voor de kusttoerist. De brochure informeert verblijfstoeristen over afvalpreventie en -sortering in hun badplaats tijdens de zomerperiode. Over de 8 kustgemeenten werden 180.000 exemplaren van de toeristische afvalgids verspreid. De gids werd in 11 verschillende versies uitgebracht, steeds aangepast aan de specifieke situatie in de badplaats: Blankenberge, De Haan, Wenduine, Bredene, Oostende, Middelkerke, Westende, Nieuwpoort, Koksijde-Oostduinkerke, Koksijde - Sint-Idesbald en De Panne.

Deze handige gids werd in de drie landstalen (N-F-D) opgesteld en verschaftte de verblijfstoeristen heel wat interessante informatie: een stadsplan van de badplaats met aanduiding van de glasbollen en hondentoiletten, een overzicht van verkooppunten van vuilniszakken, nuttige telefoonnummers voor informatie over ophalingen, een ophaalkalender van de toeristische zone voor de periode juni - september, een sorteerwijzer, adres en openingstijden van het containerpark, tips om afval te voorkomen en zwerfvuil te vermijden, ...

HET UITWERKEN VAN RUIMTELIJKE VISIES

In uitvoering van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) maakte de provincie in 2003 ruimtelijke visies op over gemeenten of strategische projectgebieden.

Zo werd vastgelegd hoe de jachthaven zich in de toekomst verder ruimtelijk kan ontwikkelen binnen het strategisch projectgebied in Nieuwpoort. Daarbij werd ruim overleg georganiseerd met onder meer gemeenten, Vlaamse administraties, eigenaars, commissies en de bevolking. De provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen die nodig zijn voor bestemmingswijzigingen, om onder meer nieuwe kansen te bieden aan wonen, handel of horeca, worden in 2004 voorbereid.

Voor de gemeenten Staden, Meulebeke, Wingene en Hooglede werden ruimtelijke economische visies uitgewerkt. Ze bepalen in welke mate regionale bedrijven zich verder kunnen ontwikkelen. Voor deze bedrijven worden in 2004 de nodige bestemmingswijzigingen doorgevoerd via provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Voor omleidingswegen werd in 2003 een specifiek beleidskader opgesteld. Daaraan kan getoetst worden of een omleidingsweg rond een dorp zinvol is.

Voorts werden in 2003 diverse onderzoeken opgestart, zoals de mogelijke tracés voor een zuidwestelijke omleidingsweg rond Diksmuide, de herlocalisatie van een ziekenhuis in Knokke-Heist of een locatieonderzoek voor een nieuw regionaal bedrijventerrein in Torhout.

OPMAAK VAN PROVINCIALE RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

In 2003 keurde de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening het eerste provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan goed voor de site van Flanders Language Valley in Ieper. Door de bestemmingswijziging zijn meer soorten activiteiten op het voormalige technologiepark mogelijk. Vroeger was er enkel spraaktechnologie mogelijk. Nu zijn ook andere vormen van hoogtechnologische productie toegelaten.

Nog in 2003 werd een openbaar onderzoek georganiseerd rond het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan met betrekking tot de N382. Het gaat om een nieuw aan te leggen weg tussen het kanaal in Oostrozebeke en de ring rond Ingelmunster.

MOBILITEIT

— UITBOUW VAN HET PROVINCIAAL FIETS-ROUTENETWERK

In overleg met het Vlaamse Gewest coördineert de provincie de realisatie van het provinciaal fietsroute-netwerk. Voor de uitbouw van trajecten op gemeentewegen was in 2003 op de provinciebegroting 1.240.000 euro voorzien. Met dit budget werden fietspadprojecten gefinancierd in Beernem, Ichtegem, Kortemark, Meulebeke, Oostkamp en Zonnebeke.

— VEILIG OP DE FIETS... 'T LICHT AAN JOU!

De provincie West-Vlaanderen werkt aan een betere mobiliteit en meer verkeersveiligheid. Daarom wordt werk gemaakt van een degelijke verkeerseducatie. In het verleden voerde de provincie al sensibiliseringsacties rond fietspools en het gevaar van de dode hoek bij vrachtwagens, die in 2003 verdergezet werden. Beide succesvolle projecten waren gericht op de leerlingen van de basisschool. In 2003 werd de aandacht ook gericht op

de leerlingen van het secundair onderwijs. De campagne 'Veilig op de fiets... 't licht aan jou!' wou de jongeren ervan overtuigen dat een degelijke fietsuitrusting, in het bijzonder verlichting en reflectoren, noodzakelijk zijn om zich veilig door het verkeer te bewegen.

De doelgroep van de campagne was de schoolgaande jeugd van 12 tot 18 jaar. De campagne bestond uit twee delen. Bij de start op 1 oktober 2003 werd de nadruk gelegd op preventie. In de West-Vlaamse scholen werden affiches opgehangen en alle scholieren ontvingen een preventiekaart met informatie over welke uitrusting een veilige fiets moet bezitten. Door het invullen van de fietstest konden de jongeren meten of ze al dan niet een veilige en opvallende fietser waren. Aan de schoolpoorten hielden preventiewerkers en politiediensten preventieve fietscontroles. Op 17 november 2003 volgde de controle-fase, met actief optreden van de politiediensten op de openbare weg.

Voor het uitwerken van de campagne werkten de provinciale Mobiliteitscel en de Federale Dienst Politie-nale Veiligheid nauw samen.

Ludo Ryckeboer uit Izenberge brengt
'Westhoek hoeveproducten' op de markt.

Het familiebedrijf telt een vijftigtal koeien, goed voor kwaliteitsvolle zuivelproducten: melk, kaas, boter, karnemelk, yoghurt, ... "Een viertal jaar geleden kregen we het Westhoek Hoeveproduct-label, een opsteker voor ons werk", aldus Ludo.

Europese programma's, gebiedswerking en externe relaties

De provincie West-Vlaanderen vormt een belangrijke schakel tussen haar burgers en Europa. De samenwerking met enerzijds Noord-Frankrijk en anderzijds de Euregio Scheldemond in het kader van de Interreg-programma's brengt de Europese integratie elke dag in de praktijk. In eigen regio worden voor elke streek specifieke oplossingen en acties uitgewerkt, in samenwerking met steden en gemeenten, streekplatforms, intercommunales of partners.

EUROPESE PROGRAMMA'S

LEADER+ IN HET BRUGSE OMMELAND

In nauwe samenwerking met de provincie stelde het Streekplatform van de Brugse Regio een ontwikkelingsplan op, om in het kader van het Europese programma Leader+ de positie van het Brugse Ommeland als plattelandsregio te versterken. Tot eind 2008 is meer dan anderhalf miljoen euro ter beschikking om de leefkwaliteit op het Brugse platteland te verbeteren, door duurzame landbouw verder te ontwikkelen, met aandacht voor economische, ecologische en sociale factoren. De middelen worden ingezet in de landelijke gordel van gemeenten die zich uitstrekt van het hinterland van de kustgemeenten, langsheen de verstedelijkte kern rond Brugge, tot aan Torhout. Het gaat om 30 deelgemeenten die behoren tot de arrondissementen Brugge en De Haan.

Via de gebiedsgerichte werking vanuit het streekhuis Kasteel Tillegem zorgt de provincie mee voor de invulling en uitwerking van het ontwikkelingsplan. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de gebiedswerkers toerisme, milieu, natuur en landschap.

Op 31 maart 2003 werden de provinciale projecten 'Stimulatie van de verbreding in de landbouw' en 'Milieuzorg in de landbouw' door het Streekplatform goedgekeurd. Ze lopen tot 31 december 2008. Via deze projecten wil de provincie de individuele bedrijfsleiders professioneel begeleiden en ondersteunen bij hun initiatieven inzake verbreding en milieuzorg. De uitbouw van een label en een netwerk voor de verkoop van hoeveproducten of de toeristisch-recreatieve ontsluiting van de hoeve (bezoek, landbouweducatie, verblijf) behoren tot de mogelijkheden. In het luik milieuzorg wordt gedacht aan milieudoorlichting, watermanagement, kwaliteitsvolle agrarische architectuur en landschappelijke inkleding van de bedrijven. Er is ook ruimte voor promotie-, communicatie-, demonstratie- en sensibiliseringsprojecten.

Vanaf 1 januari 2004 konden individuele landbouwbedrijven met zetel in het Leader+-gebied zelf projecten indienen, op voorwaarde dat ze passen binnen de centrale thema's verbreding en milieuzorg. De projectindieners kunnen daarbij rekenen op de begeleiding van het provinciale landbouwteam.

Het transnationale project
'Seaplane' onderzoekt het belang
van de regionale luchthavens.

04

— GRENDOVERSCHRIJDENDE WATERBEHEERSING VOORKOMT OVERSTROMINGEN

Zowel eind 1999 als in december 2000 werden de Keibeekstraat en de Winkelstraat in Zwevegem getroffen door overstromingen. Dankzij het Interreg-project 'Beheersing van overtollig oppervlaktewater', in het Frans afgekort tot 'M.E.S.E', is het overstromingsgevaar nu geweken.

In opdracht van de provincie werden een bufferbekken (10.000 m³) en een verzamelbekken (2.300 m³) voor de waterbevoorrading van de landbouw gebouwd naast de Keibeek in Zwevegem. Ook de loop van de beek zelf werd verbeterd op het grondgebied van Zwevegem en Kortrijk, door het uitgraven van de bedding en versteviging van de bermen, waardoor het water sneller afgevoerd kan worden. Op de deels vernieuwde grondberm werd een wandel- en fietspad aangelegd. Er werden ook ecologisch waardevolle bomen en struiken aangeplant. De werken gingen van start in mei 2002 en werden in augustus 2003 voorlopig opgeleverd.

Aan de Franse kant van het Leiebekken, in de gemeente Phalempin (ten zuiden van Rijsel), plant de lokale intercommunale USAN gelijkaardige werken. Ook daar leden bewoners de afgelopen jaren herhaaldelijk schade door overstromingen. De graafwerken starten in de loop van 2004. Twee waterspaarbekkens in het Deûle-Leiebekken moeten bij hevige regenval het overtollige water bufferen. Door het verlagen van het debiet wordt overstroming van straten en huizen voorkomen. Zo draagt Europa via het Interreg-programma bij tot de verbetering van de leefomstandigheden van de plaatselijke bevolking aan weerszijden van de Belgisch-Franse grens.

De Technische Dienst Waterlopen van de provincie en de Franse intercommunale USAN werken al langer samen, onder meer bij de bestrijding van muskusratten. Ze krijgen elk 25 procent van de investeringskosten terugbetaald door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) in het kader van het Interreg III A-programma Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen. Dit programma wil grensoverschrijdende projecten langs de Belgisch-Franse grens bevorderen en financieel

ondersteunen. Vlaamse partners nemen aan een 50-tal projecten deel, vooral in de domeinen cultuur, toerisme, onderwijs, arbeidsmarkt en milieu. De provincie West-Vlaanderen neemt het secretariaat van het Interreg-programma aan Vlaamse kant waar, met financiële steun van het Vlaams Gewest.

— TRANSNATIONALE PROJECTWERKING

Het communautaire initiatief Interreg III B ondersteunt de transnationale samenwerking tussen nationale, gewestelijke en plaatselijke overheden. Het doel is te komen tot een duurzame, harmonische en evenwichtige ontwikkeling van de Europese regio's.

Voor de periode 2000 - 2006 is de provincie West-Vlaanderen bij Interreg III B betrokken via het Noordzeeprogramma en het programma Noordwest-Europa. In dit kader kan de provincie West-Vlaanderen samenwerken met partners uit Zweden, Noorwegen, Duitsland, Denemarken, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Zwitserland, Ierland, Frankrijk, Luxemburg en België rond een aantal typische thema's zoals stedelijke ontwikkeling, waterbeheer, transport, toegankelijkheid tot de informatiemaatschappij, beheer van natuurlijk en cultureel erfgoed, ...

Binnen beide programma's werden in de loop van de werkjaren 2002 - 2003 reeds 21 projecten goedgekeurd, waarbij de provincie West-Vlaanderen, of instellingen en gemeenten in de provincie, direct betrokken zijn. Zo onderzoekt het project 'Canal Link' de multifunctionele ontwikkelingsmogelijkheden van het kanalenennetwerk in de Noordzeeregio binnen het Noordzeeprogramma. Binnen het programma Noordwest-Europa onderzoekt het project 'Finesse' de mogelijkheden op het vlak van de multimodale transportorganisatie in de Kanaalzone. In 2003 gingen de projecten 'Seaplane' en 'Northern Maritime Corridor' van start. 'Seaplane' onderzoekt het belang van de regionale luchthavens voor de regionale en subregionale ontwikkeling als schakel in het logistieke instrumentarium. Daarbij wordt gezocht naar mogelijkheden om de kwaliteit van de dienstverlening beter te integreren in het regionale economische en

logistieke weefsel. Het project 'Northern Maritime Corridor' onderzoekt de mogelijkheden tot het aanboren van nieuwe maritieme trafieken tussen Noorwegen, Rusland, IJsland, Schotland en het continent. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de logistieke dienstverlening die in onze provincie aanwezig is. Hierbij staan de transporten van verse vis, fruit, groenten, hout en gas in de kijker.

In de loop van het werkjaar 2004 worden de laatste transnationale projecten goedgekeurd in het kader van het Interreg III B-programma en worden nog een aantal projectvoorstellen met West-Vlaams belang in de steigers gezet.

— DE KUST IN DE KIJKER

Op 25 april 2003 werd in het centrum Duin en Zee de Kust in de kijker gezet. Onder de noemer 'Provincie-aan-zee' werd een overzicht gegeven van de provinciale inspanningen in het Kustgebied.

Tijdens de bijeenkomst werd het Doelstelling 2-programma voor de Kust toegelicht voor organisaties werkzaam rond toerisme aan de Kust, ambtenaren, politici en projectpromotoren. Via projecten op het vlak van toerisme, economie en leefbaarheid werken Europa, Vlaanderen, de provincie en de kustgemeenten samen om de Kust een stevige injectie te geven. Als beheerder van het programma streeft de provincie ernaar om het toerisme aan te zwengelen, de economie een bredere basis te geven en de woon-, werk- en leefsituatie van de kustbewoner te verbeteren.

De genodigden maakten die avond de opening van de 'Week van de Zee' mee en konden op de kustmarkt diverse informatiestands bezoeken en kennismaken met tal van projecten en initiatieven: het coördinatiepunt voor geïntegreerd beheer van kustgebieden, de kustafvalcampagne, grensoverschrijdende projecten met Frankrijk en Nederland, natuur- en milieueducatie, Doelstelling 2, het transnationale Europese SAIL-programma, PMMK en Raversijde, het cultuur-toeristische project Beaufort 2003, ...

GEBIEDSGERICHTE WERKING

EEN STREEKHUIS VOOR DE BRUGSE REGIO

Op 19 september 2003 vond de officiële opening plaats van het Streekhuis Kasteel Tillegem (www.brugseommeland.streekhuis.be). Na de oprichting van Westtoer verlieten de voormalige diensten van Westtoerisme en WVT vzw het kasteel. Dit bood een unieke kans om ook voor de Brugse regio een streekhuis uit te bouwen. Reeds in de zomer van 2002 namen de eerste partners er hun intrek. In september 2003 werd het kasteel officieel ingehuldigd als streekhuis. Het Streekhuis Kasteel Tillegem wenst een knooppunt en ontmoetingsplaats te zijn waar afstemming en synergie nagestreefd wordt ten behoeve van de Brugse regio. Het streekhuis is de fysieke vertaling van een doorgedreven samenwerking tussen de overheden en representatieve organisaties uit het middenveld met een bovenlokale, streekgerichte werking in diverse maatschappelijke domeinen.

Met de uitbouw van het Streekhuis Kasteel Tillegem wil de provincie de duurzame sociaal-economische ontwikkeling van de streek ondersteunen, in nauwe samenwerking met alle partners.

Naast de provinciale streek- en gebiedswerking biedt het Streekhuis inmiddels ook een onderkomen aan de Welzijnsraad Regio Brugge, het Regionaal Landschap Houtland, de Bosgroep Houtland, het Streekplatform Arrondissement Brugge, het Burgemeesterverleg Regio Brugge en het Leader+-secretariaat voor het Brugse Ommeland.

Het Streekhuis Kasteel Tillegem

De provincie streeft naar een vitaal,
leefbaar en dynamisch platteland.

— EEN NAVIGATIEPLAN VOOR HET PLATTELAND

Op 20 oktober 2003 werd de plattelandsbeleidsnota voorgesteld. Daarmee blijft de provincie een pioniersrol vervullen inzake het ondersteunen en begeleiden van veranderingen en vernieuwingen op het platteland. De plattelandsbeleidsnota is immers de eerste in zijn soort in Vlaanderen. Hij is gebaseerd op de 'Quo Vadis'-gesprekken die eind 2002 en begin 2003 gevoerd werden, debatten die wilden bepalen waar het naar toe moet gaan met het Vlaamse platteland. De nota streeft naar een vitaal, leefbaar en dynamisch platteland.

De acties opgesomd in de plattelandsbeleidsnota vullen hiaten op in andere provinciale plannen, verbinden acties uit de verschillende plannen met elkaar, zoeken raakvlakken tussen verschillende acties. Het staat voor een geïntegreerde aanpak in het landelijke gebied in West-Vlaanderen, uit te voeren naast en in samenwerking met het stedelijke beleid.

Concrete aandachtspunten voor de komende jaren zijn: de identiteit van de landelijke regio's in West-Vlaanderen, de herbestemming van leegstaande hoevegebouwen,

landbouwverbreding, beheer van groene en toeristisch-recreatieve voorzieningen in het landelijke gebied, het conserveren, herbestemmen, laten leven en promoten van het rurale erfgoed, ... Naast deze strategische projecten staan er nog veel meer acties vermeld in het plan, onder meer rond woon- en zorgbeleid voor senioren, 'trage' wegen zoals kerkwegels, jaagpaden of onverharde wegen, klein historisch erfgoed, beeldkwaliteit, agrarische armoede, kwaliteitsvolle landbouwloodsen, lichthinder, stiltegebieden of acties voor plattelandsjongeren.

— DUURZAAMHEIDSBAROMETER VOOR DE KUST

In 2003 ontwikkelde het Coördinatiepunt Geïntegreerd Kustbeheer (een partnership tussen de provincie, de Vlaamse overheid en het Vlaams Instituut voor de Zee, met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) een duurzaamheidsbarometer voor de Kust. De uiteindelijke doelstelling is een duurzaam beheer van de Kust, een beheer dat rekening houdt met de toeristische en andere economische belangen, met een gezonde sociale en leefomgeving, alsook met het natuurlijke ecosysteem en het leefmilieu. Om zo'n complexe materie als 'duurzame ontwikkeling' op te volgen, werd een duurzaamheidsbarometer ontwikkeld, een set gegevens of 'indicatoren' die iets vertellen over de evoluties aan de Kust. Ze vormen een meetinstrument dat de complexe relatie voorstelt tussen een gezond kustecosysteem, menselijke activiteiten, socio-economische voorwaarden en beleidsbeslissingen. De Kustbarometer verschilt van de vele bestaande indicatorsets voor de Kust, omdat er niet enkel ecologische maar ook economische en sociale indicatoren meegenomen werden. De drie pijlers van duurzame ontwikkeling zijn er dus in vertegenwoordigd. Door een regelmatige evaluatie van de indicatoren kan nagegaan worden hoe het gebied evolueert, in de richting van of net weg van duurzaamheid. De duurzaamheidsbarometer laat dus toe om ontwikkelingen aan de Kust op te volgen en om advies te geven bij het nemen van beslissingen voor de toekomstige ontwikkeling van de Kust.

De uitgebreide lijst telt 301 indicatoren. Samen met de eindgebruikers (zoals gemeenten, horeca, havenbesturen, milieuverenigingen, ambtenaren, sportclubs) werden de 50 meest relevante indicatoren uitgekozen. Om tot een werkbare lijst te komen werd die nog eens gereduceerd tot 20 indicatoren. Voor deze 20 indicatoren werden de gegevens voor verschillende jaren opgevraagd, voor de hele Kust en waar mogelijk zelfs per kustgemeente. Het rapport van de studie met een detailbeschrijving en achtergrondinformatie van de Kustbarometer is te raadplegen op www.kustbeheer.be.

DE 20 UITGEWERKTE INDICATOREN VOOR DE BELGISCHE KUST.

Kwaliteitsverbetering van de woon- en leefomgeving

- › Verouderingsgraad
- › Kwaliteit van de woning
- › Aantal motorvoertuigen op de weg

Behoud en versterking van sociaal-cultureel kapitaal

- › Aantal goede renovaties en restauraties

Verbetering van het milieu en de natuur

- › Kwaliteit van het strandwater
- › Restafval
- › Aantal geobserveerde (olie)verontreinigingen per vluchtuur
- › Oppervlakte kusteiigen habitat
- › Oppervlakte beschermd groengebied

Versterking van het economisch weefsel

- › Werkloosheidsgraad
- › Tewerkstelling in toerisme
- › Verandering in tewerkstelling in de sectoren visserij en landbouw
- › Visstocks buiten veilige biologische limieten
- › Aantal gestarte kleine ondernemers
- › Toegevoegde waarde per werknemer
- › Inkomensspanning
- › Economische waarde van de scheepvaart

Ondersteuning van toerisme en recreatie

- › Aantal hoogtoegankelijke logiesinrichtingen
- › Ratio verblijfstoerisme / dagtoerisme
- › Doorvoering van een bestuurlijke vernieuwing
- › Samenwerkingsverbanden inzake geïntegreerd kustzonebeheer

— SAMENWERKING MET OOST-EUROPA

De provincie West-Vlaanderen heeft, los van de lopende Europese programma's, samenwerkingsakkoorden afgesloten met de provincies Bihor en Arad in Roemenië en met de aangrenzende provincie Bekes in Hongarije, een land dat sinds 1 mei 2004 ook effectief deel uitmaakt van de Europese Unie.

Deze protocollen kaderen binnen de beleidslijnen die uitgetekend werden door de provincieraad van West-Vlaanderen met betrekking tot de samenwerking met Centraal- en Oost-Europa. Het ligt in de bedoeling om de grensoverschrijdende knowhow en bestuurlijke organisatie- en managementmethoden naar die regio's over te dragen.

Dankzij deze akkoorden kan samengewerkt worden op diverse domeinen: ondersteuning bij de implementatie van de geharmoniseerde wetgeving (zoals bepaald in de Acquis Communautaire van de Europese Unie), duurzame lokale ontwikkeling op het vlak van economie, maatschappij, transport en plattelandsontwikkeling, bevordering van uitwisseling en samenwerking op het vlak van ondernemerschap, onderwijs en toegepast onderzoek, bijstand voor de ontwikkeling en definitie van Europese programma's en projecten (zoals het Interreg-programma) en het beheer van de structuurfondsen, of bijstand bij de ontwikkeling van de gemeenschapsstructuren.

— TIEN JAAR SCHELDEMONDRAAD

Op 13 december 2003 vierde de Scheldemondraad zijn tiende verjaardag. In 1993 zetten de drie Euregioprovincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland de eerste stap naar een structurele grensoverschrijdende samenwerking met de ondertekening van een Afsprakenregeling. Het gemeenschappelijk orgaan dat daaruit groeide was de Scheldemondraad. Die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de provincies

(twee gouverneurs en de commissaris van de koningin en drie leden uit elke provincieraad) en van de gemeenten (drie gemeenten per provincie). De Scheldemondraad is een overkoepelend, grensoverschrijdend samenwerkingsplatform, dat gezamenlijke belangen in het werkgebied signaleert en formuleert en de grensoverschrijdende samenwerking bevordert. De raad vergadert twee maal per jaar.

De provincies stonden aan de wieg van de Euregionale samenwerking en zijn er nog altijd de voortrekkers van. Het voorbije decennium lanceerden de drie provincies diverse initiatieven als trekker, coördinator of uitvoerder.

Een greep uit de realisaties. De actualisering van het Gemeenschappelijk Ontwikkelingsconcept (GOC) Euregio Scheldemonde in 1999, dat in belangrijke mate als basis dient voor het Operationeel Programma van Interreg III. De installatie van de vakgroepen Landbouw en Veiligheid, Eures Scheldemonde of 'Europe Employment Services' ging van start begin 2003. Eures wil het vrije verkeer van werknemers in de 17 landen van de Europese Economische Ruimte bevorderen. Op de jaarlijkse Euregiodagen krijgt het doelpubliek ruim de kans om informatie in te winnen over de werking van en de mogelijkheden binnen Euregio Scheldemonde en om contacten te leggen met mogelijke partners voor samenwerkingsprojecten.

In zijn jubileumjaar 2003 was de Scheldemondraad zeer actief. Op 20 januari organiseerde de Scheldemondraad een bijeenkomst voor de Vlaamse en Nederlandse Europarlementsleden en vertegenwoordigers van de verschillende beleidsniveaus uit Vlaanderen en Nederland. Aanleiding was de uitbreiding van de Europese Unie met de daaraan gekoppelde verschuiving van Europese middelen naar Centraal- en Oost-Europa. Het Scheldetheater in Terneuzen vormde op 22 september het kader voor de studiedag 'Participatie en inspraak in het gebiedsgericht beleid in Vlaanderen en Nederland'. De tweedaagse 'Cultuur zonder grenzen' op 18 en 19 november 2003, in het provinciehuis Boeverbos, stond

volledig in het teken van de grensoverschrijdende culturele samenwerking. De drie regio's vertonen zowel op cultureel, sociaal, geografisch als economisch vlak heel wat overeenkomsten, maar willen in hun toekomstige samenwerking ook de verschillen als troef uitspelen. Op de tweedaagse 'Cultuur zonder grenzen' werd gedebatteerd over de beleidsnota inzake het grensoverschrijdend cultuurbeleid in de Euregio Scheldemond 2004-2008. Op een projectenmarkt voor een ruimer publiek konden de aanwezigen uit de culturele sector kennismaken met culturele stands, optredens van Vlaamse en Zeeuwse artiesten, cultuurpresentaties, vernamen ze hoe een grensoverschrijdend project tot stand kan komen, konden ze in het cultuurcafé genieten van een gezellige babbel, ...

Kevin Wolfs, Tom Verbeke en Dieter Verheye
(lokale politie Oostende) tijdens oefening.

Kevin, Tom en Dieter maken deel uit van de Interventiepolitie Oostende, een korps van ongeveer 90 personen. "Met de collega's uit dezelfde pool worden geregeld interventie-acties geoefend. Fouilleren maakt hiervan deel uit", vertelt Kevin.

veiligheid

West-Vlaanderen is een van de veiligste provincies van België.

De regio blijft gespaard van zware misdaad. De politiediensten stellen alles in het werk om de grenscriminaliteit in te dijken of rondtrekkende dadergroepen de pas af te snijden. Veiligheid betekent echter ook: voorbereid zijn op rampen, hulp bieden in nood, kwetsbare groepen beschermen of de verkeersveiligheid verbeteren.

— DAG VAN DE VERKEERSVEILIGHEID

Elk jaar op 27 februari wordt de 'Dag van de Verkeersveiligheid' georganiseerd, dit ter nagedachtenis van de slachtoffers die vielen bij kettingbotsingen op de E17 in 1996 (Nazareth) en 1998 (Rekkem). In de provincies Oost- en West-Vlaanderen organiseren de politiediensten dan verkeerscontroles die hoofdzakelijk gericht zijn op snelheid en zwaar vervoer, naast het algemene verkeerstoezicht.

Op de 'Dag van de Verkeersveiligheid' op 27 februari 2003 voerden alle politiezones en ook de Provinciale Verkeersveiligheid controles uit. In het totaal werden er 25.127 voertuigen gecontroleerd. Daarvan werden er 23.618 gecontroleerd op snelheid en werden er 1.509 voertuigen staande gehouden voor een algemene controle. Er werden 42 rijbewijzen ingetrokken. Er waren 4 procent zware overtredingen.

— VERKEERSVEILIGE NACHT

In een grensoverschrijdende politionele samenwerking organiseerden de provincies West- en Oost-Vlaanderen en de provincie Zeeland in Nederland voor de zevende maal de 'Verkeersveilige Nacht' van vrijdag 12 december 19 uur tot zaterdag 13 december 7 uur.

Met deze gezamenlijke actie wilden de drie provincies de weggebruikers extra attent maken op de officiële eindejaarscampagne 2003 - 2004 van het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid (BIVV). Tijdens de 'Verkeersveilige Nacht' hielden de politiediensten in de drie provincies intensieve verkeerscontroles. Naast het toezicht op het naleven van de algemene verkeersregels, werd in het bijzonder gecontroleerd op rijden onder invloed van alcohol of drugs.

Er werden in het totaal 1.365 voertuigen gecontroleerd. 913 bestuurders werden aan een ademtest onderworpen. Bij vier procent van de gecontroleerde bestuurders werd een strafbaar alcoholgehalte vastgesteld. Elf bestuurders moesten hun rijbewijs onmiddellijk inleveren.

— VERKEERSHANDHAVING OP DE N33 EN N50

Op 1 oktober 2003 ging het verkeershandhavingsplan voor de N33 en N50 van start. Het plan loopt over drie jaar, tot 1 oktober 2006. Het is de bedoeling om drie jaar lang een bijdrage te leveren aan de federale doelstelling om het aantal verkeersongevallen met de helft te doen dalen tegen 2010.

De N33 loopt van Oostende naar Torhout, over Middelkerke, Gistel en Ichtegem. De N50 verbindt Brugge met Spiere-Helkijn, over Oostkamp, Wingene,

Pittem, Meulebeke, Ingelmunster, Harelbeke, Kuurne en Kortrijk. Het handhavingsplan voor de N33 en de N50 werd opgesteld door een team bestaande uit politie, parket, BIVV, de wegbeheerder, provinciediensten Pers en Communicatie, GIS en de Mobiliteitscel. Het plan bestaat uit een toezichtsplan en een luik communicatie en sensibilisering. Indien nodig wordt er ook een infrastructuurplan voorzien. Op de N33 staan de politiezones Oostende en Kouter in voor de uitvoering. Op de N50 zijn dat de politiezones Brugge, Het Houtsche, Regio Tielt, Midow, Vlas, Gavers en Mira.

Naast het terugdringen van het aantal ongevallen met lichamelijk letsel heeft het plan ook tot doel het aantal snelheidsovertredingen te doen dalen. Het is ook de bedoeling om het aantal bestuurders onder invloed te doen dalen met drie procent. Daarnaast zijn er extra controles op het naleven van de voorrang, gordeldracht en parkeren op de bushaltes van De Lijn.

— ACTIEPLAN SNELHEID EN ALCOHOL VERDERGEZET

Het themaproject 'Actieplan snelheid en alcohol' dat ontsproot aan het provinciaal veiligheidsoverleg en van start ging in 2002 werd in 2003 verdergezet. Het project beoogt een daling van het aantal verkeersslachtoffers tijdens de weekends. Daartoe worden per weekend in minstens twee politiezones alcohol- en snelheidscontroles gehouden, met medewerking van de wegpolitie van de federale politie.

In 2003 werden er ongeveer 392.107 voertuigen gecontroleerd op snelheid. Daarvan beging drie procent een zware overtreding. Van 86 bestuurders werd het rijbewijs onmiddellijk ingetrokken. Naast de controle op snelheid werd ook toezicht gehouden op het rijden onder invloed van alcohol of stimulerende stoffen. Daarbij werden er 10.896 voertuigen gestopt. 7.117 bestuurders werden aan een ademtest onderworpen en 44 bestuurders werden gecontroleerd op het rijden onder invloed van drugs. Zes procent van de gecontroleerde bestuurders had te veel alcohol in het bloed. 110 rijbewijzen werden onmiddellijk ingetrokken. Van 15

personen die onderworpen werden aan een drugtest werd het rijbewijs onmiddellijk ingetrokken.

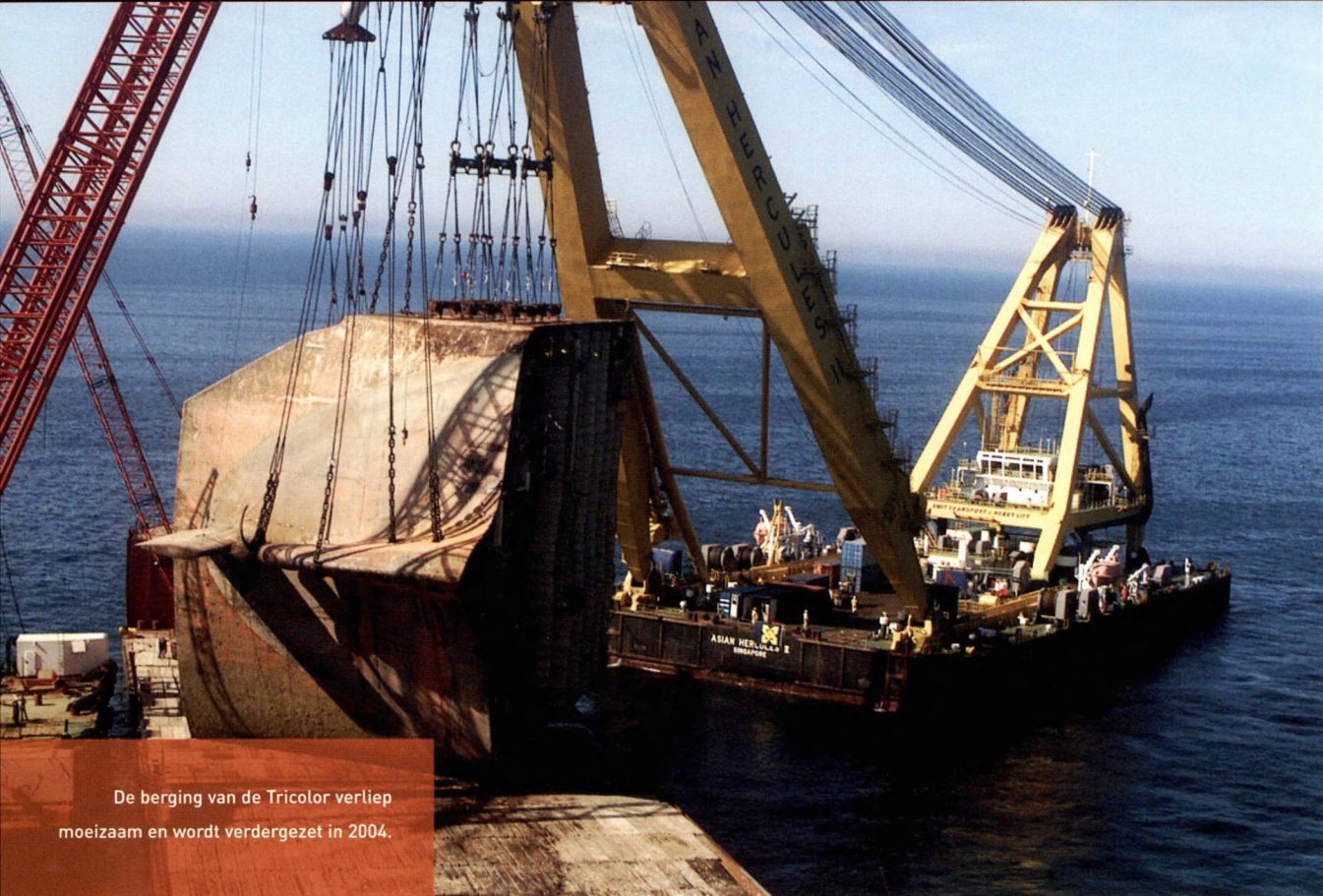
In 2003 had zes procent van de gecontroleerde bestuurders te veel alcohol in het bloed.

— OLIERAMP MET DE TRICOLOR

14 december 2002 was een zwarte dag voor de Noordzee. In het Nauw van Calais boorde het containerschip Kariba zich in de zij van de Noorse autocarrier Tricolor. De autocarrier, met 3.000 wagens aan boord, kapseide en zonk op 35 kilometer voor de Belgische kust.

Nadat de Turkse tanker Vicky op het wrak invoer, werd het rampenplan Noordzee afgekondigd. Van 2 tot 11 januari 2003 kwam het crisiscomité onder leiding van de gouverneur dagelijks bijeen in het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC) in Oostende om de crisis te beheersen. Na overleg met de federale regering gaf het crisiscomité het tankschip Vicky het bevel om zijn ankerplaats te verlaten en een noodhaven (Rotterdam) op te zoeken.

Na de aanvaring van de Tricolor door het tankschip Vicky kwam heel wat olie in zee terecht, die in de loop van de maand februari 2003 op de Belgische stranden aanspoelde als gevolg van de ongunstige weersomstandigheden. Duizenden zeevogels die op de banken voor de kust overwinterden, werden met olie besmeurd. De gouverneur coördineerde de opruimingsacties en de afdamming van natuurgebieden.

De berging van de Tricolor verliep moeizaam en wordt verdergezet in 2004.

Op 10 februari 2003 vergaderde de gouverneur in zijn ambtswoning met de burgemeesters van de kustgemeenten. Conclusie van de vergadering: de federale regering zou de kosten voor het opruimen van de olie voorschieten, de Vlaamse Regering zou de afvalverwerking financieren via OVAM. De gouverneur zou zowel de opruiming als de verwerking coördineren. De bergingsoperatie van de Tricolor ging van start in juli 2003. Om de berging van het 190 meter lange schip te vergemakkelijken, werd het in negen stukken gezaagd. Het was de bedoeling om de wrakdelen voor oktober 2003 uit het water te halen, maar de berging verliep uiterst moeizaam. Slechts vijf delen werden in 2003 geborgen. Door ongunstige weersomstandigheden moesten de werken gestaakt worden en moesten de bergers op beter weer wachten om hun taak verder te zetten. De vier overgebleven delen van de Tricolor bevinden zich intussen al 16 meter onder de zeespiegel. Het wrak, dat op een drukke vaarroute ligt, wordt bewaakt om ongevallen te voorkomen.

GESIMULEERDE TREINBOTSING TEST RAMPENPLAN

Op 19 september 2003 werd op initiatief van de gouverneur, in samenwerking met de NMBS, de grootschalige rampoefening 'Loco' gehouden op het NMBS-terrein in Oostkamp. De oefening vertrok vanuit het scenario waarbij een goederentrein met ammoniaktank en een passagierstrein op elkaar inreden als gevolg van twee overstekende pesonenwagens aan een overweg. Daarbij werd de goede werking getest van onder meer het Algemeen Provinciaal Rampenplan (interventietype B), delen van het nationaal NMBS-plan, intra- en interdisciplinaire communicatie, behandeling van slachtoffers, samenwerking tussen de verschillende politiediensten, samenwerking tussen de technische diensten van de NMBS en de lokale brandweer, de interventiepakken van de brandweer, het Psychosociaal Luik (PSL) van het provinciaal rampenplan, het bijstandscontract tussen NMBS en BASF en de luchtsteun van de federale politie.

NUTTIGE ADRESSEN EN LOCATIES

PROVINCIALE OVERHEID

Zetel van de provincieraad en de bestendige deputatie

Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 11 – Fax 050 40 31 00

Kabinet van de gouverneur

Burg 3, 8000 Brugge
Tel. 050 40 58 11 – Fax 050 40 58 00

Kabinetten van de gedeputeerden Durnez, Van Gheluwe, Kindt, De fauw, Pertry en Titeca-Decraene

Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 11 – Fax 050 40 31 00

Kabinet van de provinciegriffier

Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 73 20 – Fax 050 40 73 00

PROVINCIALE ADMINISTRATIE

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 11 – Fax 050 40 31 00

- › Griffie
- › Organisatie en HRM
- › Financien
- › Personeel
- › Externe relaties, Europese programma's en gebiedswerking
- › Streekontwikkeling
- › Huishoudelijke dienst
- › Milieu, natuur en waterlopen
- › Welzijn
- › Cultuur
- › Communicatie
- › Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk
- › Internetontwikkeling

Provinciehuis Boeverbos – Filiaal I

Koning Leopold III-laan 31, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 11 – Fax 050 40 31 01

- › Grafische dienst

Provinciehuis Boeverbos – Filiaal II,

Kerkhofstraat 1, 8200 Sint-Andries
› Ticket Informatie Cultuur Communicatie Centrum TiNCK
Tel. 050 30 36 27 – Fax 050 30 36 30
ticketreservatie: Tel. 070 22 50 05
Fax 070 22 50 06
› Technisch adviesbureau en meldpunt omtrent toegankelijkheid Westkans v.z.w.
Tel. 050 40 73 73 – Fax 050 71 00 43

Provinciehuis Abdijbeke

Abdijbekestraat 9, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 11 – Fax 050 40 71 00
› Wegen (zone noord)
› Waterlopen (zone noord)
› Gebouwen

- › Informatietechnologie
- › Overheidsopdrachten en patrimonium
- › Financien (provinciebelastingen)
- › Beheerscontrole-audit

Doornstraat 14, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 76 86 – Fax 050 40 76 87
› Sport

Gistelse Steenweg 528, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 72 90 – Fax 050 34 90 79
› Archiefdienst

Tolhuis, Jan Van Eyckplein 2, 8000 Brugge
Tel. 050 40 74 74 – Fax 050 40 74 75
› Provinciaal informatiecentrum
› Infopunt Europa
› Provinciale bibliotheek

Provinciehuis Potyze
Zonnebeekseweg 361, 8900 Ieper
Tel. 057 20 00 27 – Fax 057 21 84 28
› Wegen (zone zuid)
› Waterlopen (zone zuid)

Streekhuis Brugge-Oostende
Kasteel Tillegem, Tillegemstraat 81,
8200 Sint-Michiels
Tel. 050 38 76 54 – Fax 050 40 31 41
› Gebiedswerking Brugge-Oostende

Streekhuis Westhoek
Esenkasteel, Woumenweg 100, 8600 Diksmuide
Tel. 051 51 93 50 – Fax 051 51 93 51
› Gebiedswerking Westhoek

Streekhuis Kortrijk
Orangerie Broel, Dam 71 bus 22, 8500 Kortrijk
Tel. 056 24 99 99 – Fax 056 24 99 90
› Gebiedswerking Kortrijk

Streekhuis Roeselare-Tielt
Peter Benoitstraat 13, 8800 Roeselare
Tel. 051 27 55 50 – Fax 051 27 55 51
› Gebiedswerking Roeselare-Tielt

PROVINCIAAL ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN

Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw
Ieperseweg 87, 8800 Rumbeke
Tel. 051 26 14 00 – Fax 051 24 00 20

Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (PROCLAM)
Ieperseweg 87, 8800 Rumbeke
Tel. 051 26 14 25 – Fax 051 24 00 20

Provinciaal Technisch Instituut (PTI)
› Campus Graaf Karel de Goedelaan
Graaf Karel de Goedelaan 7, 8500 Kortrijk
Tel. 056 22 13 41 – Fax 056 22 53 52
› Campus Tuinbouwschool
Condédreef 10, 8500 Kortrijk
Tel. 056 22 00 13 – Fax 056 20 44 71

› Provinciaal Technisch Instituut – Centrum voor Volwassenenonderwijs (PTI-CVO)
Graaf Karel de Goedelaan 7, 8500 Kortrijk
Tel. 056 22 13 41 – Fax 056 22 53 52

Provinciaal Maritiem Instituut (PMI)
› Mercatorlaan 15, 8400 Oostende
Tel. 059 70 40 19 – Fax 059 51 38 71
› Kursaalstraat 55, 8301 Heist
Tel. 050 51 10 01 – Fax 050 51 64 44

VORMINGSCENTRA

School voor Bestuursrecht van West-Vlaanderen (SBR)
Provinciehuis Boeverbos – Filiaal I
Koning Leopold III-laan 31, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 34 61 – Fax 050 40 31 01

West-Vlaams Opleidingscentrum voor Brandweer, Reddings- en Ambulancediensten (WOBRA)
Burg 4, 8000 Brugge
Tel. 050 40 57 83 – Fax 050 40 56 00

West-Vlaamse Politie school (WPS)
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 45 40 – Fax 050 39 38 79

WIVO, schakel tussen mens en bestuur
Provinciehuis Boeverbos – Filiaal I
Koning Leopold III-laan 31, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 84 – Fax 050 40 31 01

West-Vlaams Agrarisch Vormingsinstituut (WAVI)
Ieperseweg 87, 8800 Rumbeke
Tel. 051 26 14 00 – Fax 051 51 93 51

Provinciaal Noord-Zuid Centrum
Hugo Verrieststraat 22, 8800 Roeselare
Tel. 051 26 50 50 – Fax 051 20 43 49

PROVINCIALE SPORTACCOMMODATIE

Provinciaal Olympisch Zwembad (Olympiabad)
Doornstraat 110, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 39 02 00 – Fax 050 40 20 70

Watersportcentrum De Gavers
Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
Tel. 056 22 21 19 – Fax 056 22 75 68

PROVINCIEMUSEA

PMMK Museum voor Moderne Kunst
Romestraat 11, 8400 Oostende
Tel. 059 50 81 18 – Fax 059 80 56 26

PMCP Museum Constant Permeke
Gistelsteenweg 341, 8490 Jabbeke
Tel. 050 81 12 88 – Fax 050 81 55 40

PMSS Provinciaal Museum Stijn Streuvels 'Het Lijsternest'
Stijn Streuvelsstraat 25, 8570 Ingooigem
Tel. 056 77 72 14

Provinciaal Museum van het Bulskampveld
Provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld,
8730 Beernem - Tel. 050 78 91 76

Memoriaal Prins Karel, Openluchtcentrum
Atlantikwall, Archeologische Site en bezoekers-
centrum Waltraversijde
Nieuwpoortsesteenweg 636, 8400 Oostende
Tel. 059 70 22 85 - Fax 059 51 45 03

PROVINCIEDOMEINEN

Tillegembos

Tillegemstraat 83, 8200 Sint-Michiels
» Domeinwachter - Tel. 050 38 24 16
» Kasteel - Tel. 050 40 35 44
» Cafetaria De Trutselaar - Tel. 050 38 98 10

Lippensgoed-Bulskampveld

Bulskampveld 9, 8730 Beernem
» Kasteel en domeinwachter - Tel. 050 78 91 76
» Cafetaria (Bulskampveld 10) - Tel. 050 78 95 65

't Veld

Bloemgatstraat (nabij baan Brugge-Kortrijk),
8850 Ardoole
» Domeinwachter - Tel. 051 74 52 85
» Cafetaria De Keunepupe - Tel. 051 63 39 95

De Palingbeek

Verbrande Molenstraat 5, 8902 Zillebeke
» Domeinwachter - Tel. 057 20 34 72
» Cafetaria (Palingbeekstraat 18) -
Tel. 057 20 56 72

De Gavers

Meersstraat 5, 8530 Harelbeke
» Domeinwachter - Tel. 056 21 35 02
» Cafetaria - Tel. 056 72 55 22

Sterrebos

Sterrebosdreef 55, 8800 Roeselare
» Huisbewaarder-domeinwachter -
Tel. 051 20 11 80
» Cafetaria - Tel. 051 21 17 96

d'Aertrycke

Zeeweg 42, 8820 Torhout
» Domeinwachter - Tel. 050 22 22 76

Raversijde

Nieuwpoortsesteenweg 636, 8400 Oostende
Tel. 059 70 22 85 - Fax 059 51 45 03
» Cafetaria Walrave - Tel. 059 30 62 44

Wallemote-Wolvenhof

Koekelarestraat 85, 8870 Izegem
» Huisbewaarder - Tel. 051 30 09 44

Bergelen (Wevelgem)

Gassbekeduinen (De Panne)

Damse Vaart (Brugge - Damme)

De Baliekouter (Dentergem - Wakken)

De Ieperse Gasthuisbossen (Ieper - Zonnebeke)
Tel. 057 20 34 72

Kemmelberg (Heuvelland)

Tel. 057 20 34 72

Zeebos (Blankenberge)

Fort van Beieren (Damme - Koolkerke)

» Domeinwachter - Tel. 050 38 24 16
» Cafetaria - Tel. 050 67 95 80

PROVINCIALE UITLEENDIENSTEN VOOR AUDIOVISUEEL MATERIEEL

» Doornstraat 112, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 76 76 - Fax 050 40 76 75
» Emiel Clauslaan 3, 8500 Kortrijk
Tel. 056 22 56 22 - Fax 056 22 28 89
» Wellingtonstraat 7, 8400 Oostende
Tel. 059 29 51 55 - Fax 059 29 51 58
» Provinciehuis Potyze,
Zonnebeekseweg 361, 8900 Ieper
Tel. 057 21 56 06 - Fax 057 21 84 28

SOCIALE DIENSTVERLENING

Provinciale verzorgingscentra uitgebaat door een v.z.w.

Provinciaal Dienstverleningscentrum voor
Personen met een Handicap 'De Waaiberg' v.z.w.
» De Waaiberg v.z.w.
Koolskampstraat 22d, 8830 Gits
Tel. 051 26 30 80 - Fax 051 24 45 45
» Dienst Beschermde Wonen 'in de reke'
Korenstraat 21, 8800 Roeselare
Tel. 0479 72 40 10
» 't Venster v.z.w.
Willem Elsschotstraat 19/1, 8870 Emelgem
Tel. 051 31 84 72 - Fax 051 31 90 34
'Ons Erf' v.z.w.
Chartreuseweg 53, 8200 Sint-Michiels
Tel. 050 40 69 60 - Fax 050 40 69 61

Technisch adviesbureau en meldpunt omtrent toegankelijkheid

Westkans v.z.w.
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal II
Kerkhofstraat 1, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 73 73 - Fax 050 40 71 00

AUTONOMIE PROVINCIEBEDRIJF

Westtoer apb
Koning Albert I-laan 120, 8200 Sint-Michiels
Tel. 050 30 55 00 - Fax 050 30 55 90

PROVINCIEBEDRIJVEN

TiNCK - Ticket Informatie Cultuur Knooppunt
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal II
Kerkhofstraat 1, 8200 Sint-Andries
Tel. 070 22 50 05 - Fax 070 22 50 06

PARAPROVINCIALE INSTELLINGEN

Monumentenwacht West-Vlaanderen v.z.w.
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I
Koning Leopold III-laan 31, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 34 61 - Fax 050 40 31 01

Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)
West-Vlaanderen
Baron Ruzettelaan 33, 8310 Assebroek
Tel. 050 36 71 00 - Fax 050 37 77 23

Vlaams Instituut voor de Zee v.z.w. (VLIZ)
Vismijn - Pakhuizen 45-52, 8400 Oostende

Tel. 059 34 21 30 - Fax 059 34 21 31

FEDERALE DIENSTEN VAN DE GOUVERNEUR

Burg 4, 8000 Brugge
Tel. 050 40 56 11 - Fax 050 40 56 00
» Openbare en civiele hulpverlening
» Arrondissementscommissaris

Proosdij, Burg 2, 8000 Brugge
Tel. 050 40 56 11 - Fax 050 40 56 00
» Bijzondere en specifieke bevoegdheden gouverneur
(rampenfonds, vertalingen, Provinciale Visserij-
commissie, burgerlijke stand en bevolking)
» Arrondissementscommissaris

Ridderstraat 13, 8000 Brugge
Tel. 050 33 62 20 - Fax 050 34 72 64
» Openbare politieke veiligheid, wapens en jacht
» Bijzondere situaties
» Arrondissementscommissaris

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Afdeling Binnenlandse Aangelegenheden West-
Vlaanderen

Burg 4, 8000 Brugge
Tel. 050 40 56 11 - Fax 050 40 56 00
» Personeel en algemene werking lokale besturen
» Financien en economie
» Patrimonium en overheidsopdrachten
» Financieel toezicht kerkfabrieken en
studietoelagen

Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan
41, 8200 Sint-Andries
Tel. 050 40 31 11 - Fax 050 40 31 00
» Milieu, natuur en waterlopen

INTERCOMMUNALES

» West-Vlaamse Intercommunale voor
Economische Expansie, Huisvestingsbeleid en
Technische Bijstand (WVI)
Baron Ruzettelaan 35, 8310 Assebroek
Tel. 050 36 71 71 - Fax 050 35 68 49
» Intercommunale Maatschappij voor
Ruimtelijke Ordening, Economische Expansie
en Reconversie voor het Gewest Kortrijk 'Leiedal'
Kennedyplein 10, 8500 Kortrijk
Tel. 056 24 16 16 - Fax 056 22 89 03
» West-Vlaamse Elektriciteitsmaatschappij (IWEM)
Hoogstraat 37, 8000 Brugge
Tel. 050 44 77 11 - Fax 050 33 07 05
» West-Vlaamse Intercommunale Vliegvelde
Wevelgem-Bissegem (WIV) s.v.
Luchthavenstraat 1 bus 1, 8560 Wevelgem
Tel. 056 35 14 12 - Fax 056 35 40 59
» Intercommunale Kustreddingsdienst
West-Vlaanderen (IKWV)
Handelskaai 2, 8620 Nieuwpoort
Tel. 058 23 80 00 - Fax 058 23 80 10

WEST-VLAAMS ECONOMISCH STUDIEBUREAU (WES)

Baron Ruzettelaan 35, 8310 Assebroek
Tel. 050 36 71 36 - Fax 050 36 31 86

MEUNTEBESTUREN IN WEST-VLAANDEREN

[Toestand op 15 mei 2004]

ALVERINGEM

St. Rijkersstraat 19, 8690 Alveringem
Tel. 058 28 88 81 - Fax 058 28 88 83
Burgemeester: Wackenier Marc
Secretaris: Verschave Hendrik
Gewestelijke Ontvanger: Vanpoucke Tom

ANZEGEM

Dorpsplein, 8570 Anzegem
Tel. 056 69 44 40 - Fax 056 68 09 09
Burgemeester: Gerniers Victor
Secretaris: Avet Rita
Gemeenteontvanger: Vercruysse Eddy

ARDOOIE

Marktplaats 1, 8850 Ardoeie
Tel. 051 74 40 40 - Fax 051 74 03 77
Burgemeester: Callens Karlos
Secretaris: Pillaert Dominiek
Gemeenteontvanger: Pattyn Isabelle

AVELGEM

Kortrijkstraat 8, 8580 Avelgem
Tel. 056 65 30 30 - Fax 056 65 30 39
Burgemeester: Vantighem Lieven
Secretaris: Declercq Koen
Gemeenteontvanger: Boudrez Geert

BEERNEM

Bloemdalestraat 112, 8730 Beernem
Tel. 050 28 91 20 - Fax 050 79 04 63
Burgemeester: Van Parijs Walter
Secretaris: Focquaert Robert
Gemeenteontvanger: Gevaert Tom

BLANKENBERGE

J.F. Kennedyplein 1, 8370 Blankenberge
Tel. 050 42 99 42 - Fax 050 42 90 29
Burgemeester: Monset Ludo
Secretaris: Verheyden Peter
Stadsontvanger: Plompen Dirk

BREDENE

Centrumplein 1, 8450 Bredene
Tel. 059 33 91 91 - Fax 059 33 00 36
Burgemeester: Vanhooren Willy
Secretaris: Wittevrongel Yannick
Gemeenteontvanger: Vandenberghe Willy

BRUGGE

Burg 12, 8000 Brugge
Tel. 050 44 81 11 - Fax 050 44 80 80
Burgemeester: Moenaert Patrick
Secretaris: Coens Johan
Stadsontvanger: Brouckaert Cathy

DAMME

Visserstraat 2a, 8340 Moerkerke [Damme]
Tel. 050 28 87 30 - Fax 050 50 11 51
Burgemeester: Bisschop Dirk
Secretaris [wnd]: Teertynck Marc
Gemeenteontvanger: De Bruyckere Rachel

DEERLIJK

Harelbekestraat 27, 8540 Deerlijk
Tel. 056 71 44 02 - Fax 056 72 83 99
Burgemeester: Croes Claude
Secretaris: Longueville Trees
Gemeenteontvanger: Desmet Nathalie

DE HAAN

Leopoldlaan 24, 8420 Klemmerke
Tel. 059 24 21 24 - Fax 059 24 21 23
Burgemeester: Cattryse Ivan
Secretaris: Museeuw Franky
Gemeenteontvanger: Muyshondt Willy

DENTERGEM

Kerkstraat 1, 8720 Dentergem
Tel. 051 63 61 03 - Fax 051 63 59 00
Burgemeester: Degroote Koenraad
Secretaris: Naessens Kathelijn
Gewestelijke Ontvanger: Moyersons Stein

DE PANNE

Zeelaan 21, 8660 De Panne
Tel. 058 42 16 16 - Fax 058 42 16 17
Burgemeester: Vanheste Willy
Secretaris: Witdouch Daniël
Gemeenteontvanger: Supeley Jean-Pierre

DIKSUIDE

Grote Markt 6, 8600 Diksmuide
Tel. 051 51 91 51 - Fax 051 51 00 20
Burgemeester [wnd]: De Keyser Eric
Secretaris: Van Mullem Johan
Stadsontvanger [wnd]: De Winter Eva

GISTEL

Heyvaertlaan 18, 8470 Gistel
Tel. 059 27 02 00 - Fax 059 27 02 46
Burgemeester: Defreyne Roland
Secretaris: Wydooghe Lieve
Stadsontvanger: De Groote Paul

HARELBEKE

Marktstraat 29, 8530 Harelbeke
Tel. 056 73 33 10 - Fax 056 73 33 19
Burgemeester: Pillaert Luc
Secretaris: Duyck Albert
Stadsontvanger: Debooser Hedwig

HEUVELLAND

Bergstraat 24, 8950 Heuvelland
Tel. 057 45 04 50 - Fax 057 44 56 04
Burgemeester: Heens Bernard
Secretaris: Verstraete Sigurd
Gemeenteontvanger: Vermeersch Johan

HOOGLEDE

Marktplaats 1, 8830 Hoogdele
Tel. 051 20 30 30 - Fax 051 20 38 26
Burgemeester: Pillaert Jean Pierre
Secretaris: Dekens Rik
Gemeenteontvanger: Terryn Hans

HOUTHULST

Terreststraat 2, 8650 Houthulst
Tel. 051 70 07 81 - Fax 051 46 07 36
Burgemeester: Hindryckx Joris
Secretaris: Schacht Jocelyne
Gewestelijke Ontvanger: Paesbrugge Alain

ICHTEGEM

Eernegem-Markt 1, 8480 Eernegem
Tel. 059 29 97 70 - Fax 059 29 80 65
Burgemeester: Bonny Karl
Secretaris: Delarue Luc
Gemeenteontvanger: Berckmans Peter

IEPER

Grote Markt 34, 8900 Ieper
Tel. 057 23 92 00 - Fax 057 23 92 95
Burgemeester: Dehaene Luc
Secretaris: Breyné Jan
Stadsontvanger: Carboné Guy

INGELMUNSTER

Oostrozebekestraat 4, 8770 Ingelmunster
Tel. 051 31 13 01 - Fax 051 31 82 83
Burgemeester: De Clercq Jean-Pierre
Secretaris: Ronse Dominik
Gemeenteontvanger: Vroman Jean-Pierre

IZEGEM

Korenmarkt 10, 8870 Izegem
Tel. 051 30 22 04 - Fax 051 31 48 67
Burgemeester: Verledens Willy
Secretaris: Jacobus Anton
Stadsontvanger: Sintobin Philippe

JABBEKE

Dorpsstraat 3, 8490 Jabbeke
Tel. 050 81 01 11 - Fax 050 81 01 17
Burgemeester: Verleye Roland
Secretaris: Acke Gabriël
Gemeenteontvanger: Astaas Jan

KNOKKE-HEIST

Alfred Verweeplein 1, 8300 Knokke Heist
Tel. 050 63 01 00 - Fax 050 63 01 59
Burgemeester: Lippens Leopold
Secretaris: Verhaeghe Marc
Gemeenteontvanger: Pauwels Eric

KOEKELARE

Sint-Maartensplein 19, 8680 Koekelare
Tel. 051 58 92 01 - Fax 051 58 84 96
Burgemeester: Lensens Patrick
Secretaris: Claeys Lode
Gemeenteontvanger: Deweerdt Liesbet

KOKSIJDE

Zeelaan 44, 8670 Koksijde
Tel. 058 53 30 30 - Fax 058 53 30 37
Burgemeester: Vanden Bussche Marcus
Secretaris: Beun Freddy
Gemeenteontvanger: Vandeputte Jean-Philippe

KORTEMARK

Stationsstraat 68, 8610 Kortemark
Tel. 051 56 81 21 - Fax 051 57 51 20
Burgemeester: Borlé Maurits
Secretaris: Vandoorne Joseph
Gemeenteontvanger: Cromheecke Hans

KORTRIJK

Grote Markt 54, 8500 Kortrijk
Tel. 056 27 70 00 - Fax 056 27 70 79
Burgemeester: De Clerck Stefaan
Secretaris: Hillaert Geert
Stadsontvanger: Vanhoutte Johan

KUURNE

Marktplaats 9, 8520 Kuurne
Tel. 056 73 71 11 - Fax 056 70 60 15
Burgemeester: Vereecke Carl
Secretaris: Deroo Walter
Gemeenteontvanger: Cattelien Betty

LANGEMARK-POELKAPELLE

Kasteelstraat 1, 8920 Langemark-Poelkapelle
Tel. 057 49 09 10 - Fax 057 48 55 89
Burgemeester: Wyffels Alain
Secretaris: De Wandel Sabine
Gemeenteontvanger: Gheeraert Michel

LEDEGEM

Rollegemstraat 132, 8880 Ledegem
Tel. 056 50 91 80 - Fax 056 50 51 40
Burgemeester: Vanhie Paul
Secretaris: Demeyere Geert
Gemeenteontvanger: Denys Carine

LENDELEDE

Dorpsplein 1, 8860 Lendeledede
Tel. 051 33 63 00 - Fax 051 33 63 07
Burgemeester: Messely Jozef
Secretaris: Wastyn José
Gemeenteontvanger: Vandecasteele Christophe

LICHTERVELDE

Marktplaats 2, 8810 Lichtervelde
Tel. 051 72 94 30 - Fax 051 72 94 36
Burgemeester: Beeusaert-Pattyn Ria
Secretaris: Vandenbussche Ivan
Gewestelijke Ontvanger: Roelens Christiane

LO-RENINGE

Oude Eiermarkt 9, 8647 Lo-Reninge
Tel. 058 28 80 20 - Fax 058 28 90 71
Burgemeester: Vanheule Frans
Secretaris: Ackerman Dirk
Gewestelijke Ontvanger: Vanpeperstraete Maria

MENEN

Grote Markt 1, 8930 Menen
Tel. 056 52 92 00 - Fax 056 52 93 09
Burgemeester (wnd): Debuck Karl
Secretaris: Algoet Eric
Stadsontvanger: Pille Peter

MESEN

Markt 1, 8957 Mesen
Tel. 057 44 50 40 - Fax 057 48 59 40
Burgemeester: Evrard Sandy
Secretaris: Florissoone Patrick
Gewestelijke Ontvanger: Paesbrughe Alain

MEULEBEKE

Markt 1, 8760 Meulebeke
Tel. 051 48 80 80 - Fax 051 48 54 40
Burgemeester: Vanpoucke Daniel
Secretaris: Maes Willy
Gemeenteontvanger: Devolder Bernard

MIDDELKERKE

Spermaliestraat 1, 8430 Middelkerke
Tel. 059 31 30 16 - Fax 059 31 43 64
Burgemeester: Landuyt Michel
Secretaris: Coulier Leo
Gemeenteontvanger: Ryckewaert Pierre

MOORSLEDE

Marktplaats 1, 8890 Moorslede
Tel. 051 77 70 06 - Fax 051 77 10 76
Burgemeester: Ghekiere Walter
Secretaris: Vander Stichele Kristof
Gemeenteontvanger: Cappelle Mireille

NIEUWPOORT

Marktplaats 7, 8620 Nieuwpoort
Tel. 058 22 44 44 - Fax 058 55 44 01
Burgemeester: Crabbe Roland
Secretaris: T Jaecx Roland
Stadsontvanger: Himpe Stefaan

OOSTENDE

Vindictivelaan 1, 8400 Oostende
Tel. 059 80 55 00 - Fax 059 80 65 47
Burgemeester: Vandecasteele Jean
Secretaris: Vandenabeele Johan
Stadsontvanger: De Prêtre Christina

OOSTKAMP

Beukenpark, Kapellestraat 19, 8020 Oostkamp
Tel. 050 83 31 00 - Fax 050 82 66 76
Burgemeester: Vanparys Luc
Secretaris: Compnol Jan
Gemeenteontvanger: Van Vijnck Hugo

OOSTROZEBEKE

Ernest Brengierstraat 6, 8780 Oostrozebeke
Tel. 056 67 11 20 Fax 056 67 11 27
Burgemeester: Bonte Jean-Marie
Secretaris: De Pourcq Guy
Gemeenteontvanger: Masschaele Siegfried

OUDENBURG

Weststraat 24, 8460 Oudenburg
Tel. 059 26 60 27 - Fax 059 26 54 06
Burgemeester: Dereeper Ignace
Secretaris: Rosseel Johan
Stadsontvanger: Krijger Carine

PITTEM

Markt 1, 8740 Pittem
Tel. 051 46 03 50 - Fax 051 46 03 70
Burgemeester: Delaere Ivan
Secretaris: Mahieu Geert
Gemeenteontvanger: Debaecke martine

POPERINGE

Grote Markt 1, 8970 Poperinge
Tel. 057 33 40 81 - Fax 057 33 75 81
Burgemeester: d'Udekem d'Acoz Henri
Secretaris: Roelens Bernard
Stadsontvanger: Vandecasteele Stefaan

ROESELARE

Botermarkt 2, 8800 Roeselare
Tel. 051 26 21 11 - Fax 051 26 22 80
Burgemeester: Denys Daniël
Secretaris: Leenknecht Johan
Stadsontvanger: Verbrugge Katrien

RUISELEDE

Markt 1, 8755 Ruiselede
Tel. 051 68 80 63 - Fax 051 68 79 33
Burgemeester: Biebuyck Etienne
Secretaris: De Leersnyder Luc
Gewestelijke Ontvanger: Mattan Erik

SPIERE-HELKIJN

Oudenaardseweg 71, 8587 Spiere-Helkijn
Tel. 056 45 55 57 - Fax 056 45 69 30
Burgemeester: Walraet Dirk
Secretaris: Lefebvre Wout
Gewestelijke Ontvanger: Ina Demeulenaere

STADEN

Marktplaats 2, 8840 Staden
Tel. 051 70 06 00 - Fax 051 70 41 16
Burgemeester: Lowie Josiane
Secretaris: Debaene Johan
Gemeenteontvanger: Pattyn Katrien

TIELT

Tramstraat 2, 8700 Tielt
Tel. 051 42 60 60 - Fax 051 40 51 89
Burgemeester: Van Daele Michiel
Secretaris: Verbeke Dirk
Stadsontvanger: De Wit Linda

TORHOUT

Markt 1, 8820 Torhout
Tel. 050 22 11 22 - Fax 050 22 05 80
Burgemeester: De Cuyper Norbert
Secretaris: Vandamme Luc
Stadsontvanger: Cordie Noël

VEURNE

Grote Markt 27, 8630 Veurne
Tel. 058 33 05 11 - Fax 058 3305 93
Burgemeester: Verfaillie Jan
Secretaris: Coulier Edwin
Stadsontvanger: Degraeve Kris

VLETEREN

Kasteelstraat 39, 8640 Vleteren
Tel. 057 40 00 99 - Fax 057 40 13 66
Burgemeester: Mostaert Willy
Secretaris: Depyter Ignace
Gewestelijke Ontvanger: Leleu Guy

WAREGEM

Gemeenteplein 2, 8790 Waregem
Tel. 056 62 12 11 - Fax 056 62 12 23
Burgemeester: Dhondt Yolande
Secretaris: Lambrecht Luc
Stadsontvanger: Matton Joseph

WERVIK

Sint-Maartensplein 16, 8940 Wervik
Tel. 056 30 01 01 - Fax 056 30 01 48
Burgemeester: Goos Johnny
Secretaris: Verraes Philippe
Stadsontvanger: Volckaert Stefaan

WEVELGEM

Vanackerestraat 16, 8560 Wevelgem
Tel. 056 43 34 00 - Fax 056 43 34 01
Burgemeester: Seynhaeve Jan
Secretaris: Parmentier Kurt
Gemeenteontvanger: Deleu Frank

WIELSBEKE

Rijksweg 314, 8710 Wielsbeke
Tel. 056 67 32 40 - Fax 056 67 32 41
Burgemeester: Lambrecht Georges
Secretaris: Van Halst Lucien
Gemeenteontvanger: Seyns Guy

WINGENE

Oude Bruggestraat 13, 8750 Wingene
Tel. 051 65 00 60 - Fax 051 65 70 78
Burgemeester: Verkest Hendrik
Secretaris: De Meulemeester Chris
Gemeenteontvanger: De Ceuleners Pascal

ZEDELGEM

Peter Amaat Vynckelein 1, 8210 Zedelgem
Tel. 050 28 83 30 - Fax 050 20 82 28
Burgemeester: Verheghe Hilaire
Secretaris: Malengier Heidi
Gemeenteontvanger: De Meester Hilde

ZONNEBEKE

Langemarkstraat 8, 8980 Zonnebeke
Tel. 051 77 71 34 - Fax 051 78 70 40
Burgemeester: Cardoen Dirk
Secretaris: Claeys Francis
Gemeenteontvanger: Delancker Luc

ZUIENKERKE

Kerkstraat 17, 8377 Zuienkerke
Tel. 050 42 70 48 - Fax 050 42 85 45
Burgemeester: Cuyppers Henri
Secretaris: Goethals Franky
Gewestelijke Ontvanger: Dufait Thomas

ZWEVEGEM

Otegemstraat 100, 8550 Zwevegem
Tel. 056 76 55 67 - Fax 056 76 55 68
Burgemeester: Deprez Paul
Secretaris: Vercoutere André
Gemeenteontvanger: Vandenbogaerde Rik

OCMW-BESTUREN IN WEST-VLAANDEREN

(Toestand op 15 mei 2004) Voorzitters, secretarissen en ontvangers

ALVERINGEM

Dorp 1B, 8690 Alveringem
Tel. 058 28 08 20 - Fax 058 28 08 25
Voorzitter: Laureys Wilfried
Secretaris: Sclep Jo
OCMW-Ontvanger: Vanpoucke Tom

ANZEGEM

Lieven Bauwensstraat 40, 8570 Vichte
Tel. 056 77 88 28 - Fax 056 77 48 82
Voorzitter: Van Den Heede Paul
Secretaris: Maes Frieda
Gewestelijke Ontvanger: Cuvelier Steven

ARDOOIE

Marktplein 3, 8850 Ardoos
Tel. 051 74 03 70 - Fax 051 74 03 79
Voorzitter: Sercu-Bourgeois Anna
Secretaris: Desmet Patricia
OCMW-Ontvanger: Pattyn Isabelle

AVELGEM

Leopoldstraat 26, 8580 Avelgem
Tel. 056 65 07 70 - Fax 056 65 07 73
Voorzitter: Wolfvelde Frans
Secretaris: Debeurme Christine
Gewestelijke Ontvanger: Leleu Guy

BEERNEM

Lattenkliersstraat 46, 8730 Beernem
Tel. 050 78 82 40 - Fax 050 78 10 29
Voorzitter: Sypré Eddy
Secretaris: Claeys Jan
Gewestelijke Ontvanger: Van Leirsberghe Peter

BLANKENBERGE

Jordaenslaan 34, 8370 Blankenberge
Tel. 050 43 24 50 - Fax 050 43 24 69
Voorzitter: De Ville Eric
Secretaris: Demeulemeester Luc
OCMW-Ontvanger: Vandenbussche André

BREDENE

Duinenstraat 106, 8450 Bredene
Tel. 059 33 97 70 - Fax 059 33 97 77
Voorzitter: Vermoortel Doris
Secretaris: Eerebout Jan
OCMW-Ontvanger: Nyssen Wilfried

BRUGGE

Karthuizerinnenstraat 4-6, 8000 Brugge
Tel. 050 33 98 54 - Fax 050 44 94 44
Voorzitter: Vandevoorde Frank
Secretaris: Parrein Hubert
OCMW-Ontvanger: Sap Luc

DAMME

Burgstraat 4, 8340 Damme
Tel. 050 42 84 80 - Fax 050 46 10 81
Voorzitter: Lasuy Nelly
Secretaris: Daille Marc
OCMW-Ontvanger: Maes Sabine

DEERLIJK

Stationstraat 28, 8540 Deerlijk
Tel. 056 73 63 30 - Fax 056 72 76 51
Voorzitter: Kemseke Willy
Secretaris: Van Thuyne Mireille
Gewestelijke Ontvanger: Mattan Erik

DE HAAN

Markt 2, 8420 Wenduine
Tel. 050 42 84 80 - Fax 051 41 61 33
Voorzitter: Flahaut-Pouillon Andrée
Secretaris: Vansteenkiste Willy
Gewestelijke Ontvanger: Descamps Dieter

DENTERGEM

Wapenplaats 23, 8720 Wakken
Tel. 056 62 10 10 - Fax 056 61 49 88
Voorzitter: Persijn Noël
Secretaris: Vanmeerhaeghe Bernard
Gewestelijke Ontvanger: Moyerssoens Stein

DE PANNE

Koninklijke Baan 10, 8660 De Panne
Tel. 058 42 97 80 - Fax 058 41 22 82
Voorzitter: Cremery Norbert
Secretaris: Mouton Ann
Gewestelijke Ontvanger: Kerkhof Bart

DIKSMUIDE

Ijzerheemlein 4, 8600 Diksmuide
Tel. 051 50 42 15 - Fax 051 51 08 25
Voorzitter: Winne Josiane
Secretaris: Merlevede Chris
OCMW-Ontvanger: Declercq Johan

GISTEL

Bruidstraat 11, 8470 Gistel
Tel. 059 27 06 57 - Fax 059 27 53 42
Voorzitter: Cordier Noël
Secretaris: Mangleer Joost
Gewestelijke Ontvanger: Bakelant Philippe

HARELBEKE

Paretteplein 19, 8530 Harelbeke
Tel. 056 73 51 90 - Fax 056 73 51 99
Voorzitter: Kets Filip
Secretaris: Raes Luc
OCMW-Ontvanger: Eggermont Rudy

HEUVELLAND

Sint-Medardusplein 1, 8953 Heuveland
Tel. 057 45 04 80 - Fax 057 45 04 80
Voorzitter: Dejaegher-Avet Lieve
Secretaris: Lefebvre Hugo
OCMW-Ontvanger: Vermeersch Johan

HOOGLEDE

Hogestraat 170, 8830 Hoogdele
Tel. 051 22 88 01 - Fax 051 22 90 95
Voorzitter: Lokere Jozef
Secretaris: Van Eckhout Filip
OCMW-Ontvanger: Van Leirsberghe Peter

HOUTHULST

Vijverstraat 30, 8650 Houthulst
Tel. 051 70 41 64 - Fax 051 70 43 64
Voorzitter: Keirsschiet Gino
Secretaris: Deweerdt Bernard
Gewestelijke Ontvanger: Paesbrugge Alain

ICHTEGEM

Koekelarestraat 5, 8480 Ichtegem
Tel. 051 58 18 91 - Fax 051 58 29 15
Voorzitter: Pattyn Koen
Secretaris: Declercq Wilfried
Gewestelijke Ontvanger: Dufait Thomas

IEPER

Rijsselsestraat 38, 8900 Ieper
Tel. 057 20 48 31 - Fax 057 21 83 89
Voorzitter: Cloet Marieke
Secretaris: Deruyter Jozef
OCMW-Ontvanger: Seynaeve Piet

INGELMUNSTER

Oostrozebekestraat 4, 8770 Ingelmunster
Tel. 051 31 13 03 - Fax 051 30 45 81
Voorzitter: Defreyne Jan
Secretaris: Vandeweghe Joost
Gewestelijke Ontvanger: Pottier Bernard

IZEGEM

Koekelarestraat 2, 8870 Izegem
Tel. 051 33 66 33 - Fax 051 33 66 30
Voorzitter: Grymonprez Kurt
Secretaris: Desimpel Bart
OCMW-Ontvanger: Dubois Odier

JABBEKE

Caverstraat 16, 8490 Jabbeke
Tel. 050 81 01 80 - Fax 050 81 46 86
Voorzitter: Declercq Véronique
Secretaris: Vandewalle Katrien
Gewestelijke Ontvanger: Descamps Dieter

KNOKKE-HEIST

Noordhinder 31, 8301 Heist-aan-Zee
Tel. 050 53 00 61 - Fax 050 53 20 26
Voorzitter: van der Hooft Kathleen
Secretaris: Roets Paul
OCMW-Ontvanger: Claeys Jan

KOEKELARE

Ichtegemstraat 18, 8680 Koekelare
Tel. 051 58 10 01 - Fax 051 58 33 87
Voorzitter: Jonckheere Paul
Secretaris: Van der Veken Ann
OCMW-Ontvanger: Liesbet Deweerdt

KOKSIJDE

Leopold II-laan 2, 8670 Oostduinkerke
Tel. 058 53 31 70 - Fax 058 52 21 32
Voorzitter: Anseeuw Stephanie
Secretaris: Feys Pascale
OCMW-Ontvanger: Driesse Rita

KORTEMARK

Hospitaalstraat 31, 8610 Kortemark
Tel. 051 57 55 75 - Fax 051 57 55 76
Voorzitter: Louwaeghe Jacques
Secretaris: Denecker Rita
Gewestelijke Ontvanger: Debaecke Katrien

KORTRIJK

Budastraat 27, 8500 Kortrijk
Tel. 056 24 48 00 - Fax 056 24 48 48
Voorzitter: Vandeveldde-Verhenne Franceska
Secretaris: Vanheusden Tony
OCMW-Ontvanger: Sabbe Luc

KUURNE

Kortrijksestraat 2, 8520 Kuurne
Tel. 056 73 70 11 - Fax 056 72 56 90
Voorzitter: Piepers Nicole
Secretaris: Vandenheede André
Gewestelijke Ontvanger: Vanpeperstraete Maria

LANGEMARK-POELKAPELLE

Zonnebekerstraat 71, 8920 Langemark-Poelkapelle
Tel. 057 49 08 10 - Fax 057 48 52 89
Voorzitter: Van Hoorne Ria
Secretaris: Persyn Els
Gewestelijke Ontvanger: Verbeke Els

LEDEGEM

Rollegemstraat 130, 8880 Ledegem
Tel. 056 54 04 00 - Fax 056 50 50 09
Voorzitter: Claeys Dany
Secretaris: Dessein Nathalie
Gewestelijke Ontvanger: Leleu Guy

LENDELEDE

Dorpsplein 8, 8860 Lendelede
Tel. 051 30 31 31 - Fax 051 31 52 72
Voorzitter: Kerkhof Raf
Secretaris: Lambrecht Marc
OCMW-Ontvanger: Vandecasteele Christophe

LICHTERVELDE

Dr. Roelenslaan 4, 8810 Lichtervelde
Tel. 051 72 54 91 - Fax 051 72 64 94
Voorzitter: Vanwalleghem Roos
Secretaris: Vandenbussche Kris
Gewestelijke Ontvanger: Roelens Christiane

LO-RENINGE

W. Van Loolaan 1, 8647 Lo-Reninge
Tel. 058 28 96 79 - Fax 058 28 96 79
Voorzitter: Cornette Wout
Secretaris: Decroos Luc
Gewestelijke Ontvanger: Vanpoucke Tom

MENEN

Leopoldplein 12, 8930 Menen
Tel. 056 52 11 11 - Fax 056 52 11 59
Voorzitter: Vancollie Claude
Secretaris: Vanneste Bart
OCMW-Ontvanger: Ducastel Christophe

MESEN

Markt 1, 8957 Mesen
Tel. 057 44 50 40 - Fax 057 48 65 63
Voorzitter: Bossaert André
Secretaris: Florissoone Patrick
Gewestelijke Ontvanger: Demeulenaere Ina

MEULEBEKE

Bonestaat 24, 8760 Meulebeke
Tel. 051 48 61 93 - Fax 051 48 51 99
Voorzitter: Vullers Luc
Secretaris: Ide Erna
Gewestelijke Ontvanger: Pottier Bernard

MIDDELKERKE

Sluisvaartstraat 17, 8430 Middelkerke
Tel. 059 31 92 10 - Fax 059 31 21 52
Voorzitter: Gilliaert Dirk
Secretaris (wnd): Van Parijs Jan
OCMW-Ontvanger: Desseyn Ann

MOORSLEDE

Marktplaats 18a, 8890 Moorslede
Tel. 051 57 60 70 - Fax 051 78 00 05
Voorzitter: Deceuninck Luc
Secretaris: Leenknicht Geert
Gewestelijke Ontvanger: Kerkhof Bart

NIEUWPOORT

Astridlaan 103, 8620 Nieuwpoort
Tel. 058 22 38 10 - Fax 058 22 38 28
Voorzitter: Lefevre Frans
Secretaris: Van der Auwera Maria
OCMW-Ontvanger: Pieters Philip

OOSTENDE

Edith Cavellstraat 15, 8400 Oostende
Tel. 059 55 51 11 - Fax 059 55 55 55
Voorzitter: De Block Franky
Secretaris (wnd): Boumans Marc
OCMW-Ontvanger: Libin Guy-Paul

OOSTKAMP

Dorpsplein 1, 8020 Oostkamp
Tel. 050 28 82 90 - Fax 050 28 01 78
Voorzitter: Himpens Herman
Secretaris: Heyneman Daniël
OCMW-Ontvanger: Dubois Eveline

OOSTROZEBEKE

Kalbergstraat 92, 8780 Oostrozebeke
Tel. 056 67 14 80 - Fax 056 67 14 99
Voorzitter: Geldhof Carine
Secretaris: Vansteenkiste Ann
OCMW-Ontvanger: Masschaele Siegfried

OUDENBURG

Ettelgemsestraat 20, 8460 Oudenburg
Tel. 059 34 02 20 - Fax 059 34 02 29
Voorzitter: Roose Romain
Secretaris: Vermeulen Bart
Gewestelijke Ontvanger: Verbeke Els

PITTEM

Tieltstraat 40, 8740 Pittem
Tel. 051 61 00 60 - Fax 051 61 00 65
Voorzitter: Gelaude Peter
Secretaris: Defour Joris
OCMW-Ontvanger: Debaecke Martine

POPERINGE

Veurnestraat 22, 8970 Poperinge
Tel. 057 33 33 00 - Fax 057 33 90 39
Voorzitter: Laheye Sofie
Secretaris: Vallaey Bart
OCMW-Ontvanger: Hugues Thierry

ROESELARE

Brugsesteenweg 90, 8800 Roeselare
Tel. 051 23 61 11 - Fax 051 24 35 86
Voorzitter: Debruyne André
Secretaris: Decoene Georges
OCMW-Ontvanger: Bucket Geert

RUISELEDE

Markt 1, 8755 Ruiselede
Tel. 051 68 94 84 - Fax 051 68 63 80
Voorzitter: Dewinter Chris
Secretaris: De Leersnyder Luc
Gewestelijke Ontvanger: Maltan Erik

SPIERE-HELKIJN

Oudenaardseweg 71, 8587 Spiere-Helkijn
Tel. 056 45 59 59 - Fax 056 45 69 30
Voorzitter: Deldaele Richard
Secretaris: Lefebvre Wout
Gewestelijke Ontvanger: Cuvelier Steven

STADEN

Hospitaalstraat 1, 8840 Staden
Tel. 051 70 22 33 - Fax 051 70 52 80
Voorzitter: Grymonprez Wilfried
Secretaris: Dorchy Tine
Gewestelijke Ontvanger: Bakelant Philippe

TIELT

Deken Darraslaan 17, 8700 Tielt
Tel. 051 42 79 10 - Fax 051 42 79 20
Voorzitter: Mortier Jan
Secretaris: Baertsoen René
OCMW-Ontvanger: De Munck Geert

TORHOUT

Vestingstraat 1, 8820 Torhout
Tel. 050 22 12 22 - Fax 050 22 08 84
Voorzitter: Deroo Servais
Secretaris: Vandecasteele Eddy
OCMW-Ontvanger: Warmoes Sven

VEURNE

Kaaiplaats 2, 8630 Veurne
Tel. 058 33 23 00 - Fax 058 31 12 24
Voorzitter: Leeman Gilbert
Secretaris: Dekervel Marc
OCMW-Ontvanger: Deschrijver Johan

VLETEREN

Woestendorp 12, 8640 Vleteren
Tel. 057 46 96 01 - Fax 057 46 96 05
Voorzitter: Morisse Stephane
Secretaris: Vanderhaeghe Nele
Gewestelijke Ontvanger: Verbeke Els

WAREGEM

Schakelstraat 41, 8790 Waregem
Tel. 056 62 98 11 - Fax 056 62 99 11
Voorzitter: Beheydt Lionel
Secretaris: De Backer Bruno
OCMW-Ontvanger: Vandaele Jozef

WERVIK

Steenakker 30, 8940 Wervik
Tel. 056 30 02 23 - Fax 056 30 02 99
Voorzitter: Verhaeghe Dany
Secretaris: Deloddere Myriam
OCMW-Ontvanger: Deboutte Stefan

WEVELGEM

Deken Jonckheerestraat 9, 8560 Wevelgem
Tel. 056 43 55 00 - Fax 056 40 20 64
Voorzitter: Loosvelt Chris
Secretaris: Oosthuysen Stefaan
OCMW-Ontvanger: Mourant Rosemie

WIELSBEKE

Hernieuwenstraat 15, 8710 Wielsbeke
Tel. 056 66 52 83 - Fax 056 66 95 05
Voorzitter: Demeulenaere Noël
Secretaris: Snauwaert Rik
OCMW-Ontvanger: Seyns Guy

WINGENE

Marktplein 5, 8750 Wingene
Tel. 051 61 07 10 - Fax 051 61 07 19
Voorzitter: Verhoye Jackie
Secretaris: Broché Johan
Gewestelijke Ontvanger: Debaecke Martine

ZEDELGEM

Brugsestraat 3, 8211 Zedelgem
Tel. 050 20 07 28 - Fax 050 20 86 99
Voorzitter: Deruwe Gilbert
Secretaris: Hongenaert Luc
OCMW-Ontvanger (wnd): Jacobs Kurt

ZONNEBEKE

Langemarkstraat 10, 8980 Zonnebeke
Tel. 050 77 92 71 - Fax 051 78 07 72
Voorzitter: Biondeel Luc
Secretaris: Mestdagh Laurent
Gewestelijke Ontvanger: Demeulenaere Ina

ZUIENKERKE

Kerkstraat 17, 8377 Zuienkerke
Tel. 050 42 79 98 - Fax 050 42 67 37
Voorzitter: De Jonghe Bernard
Secretaris: Esquenet Michèle
Gewestelijke Ontvanger: Dufail Thomas

ZWEVEGEM

Bekaertstraat 1A, 8550 Zwevegem
Tel. 056 76 52 50 - Fax 056 75 81 55
Voorzitter: Tienpont Jozef
Secretaris: Roobrouck John
OCMW-Ontvanger: Lefevre Hilde

BEVOLKINGSGEGEVENS 1/1/2003

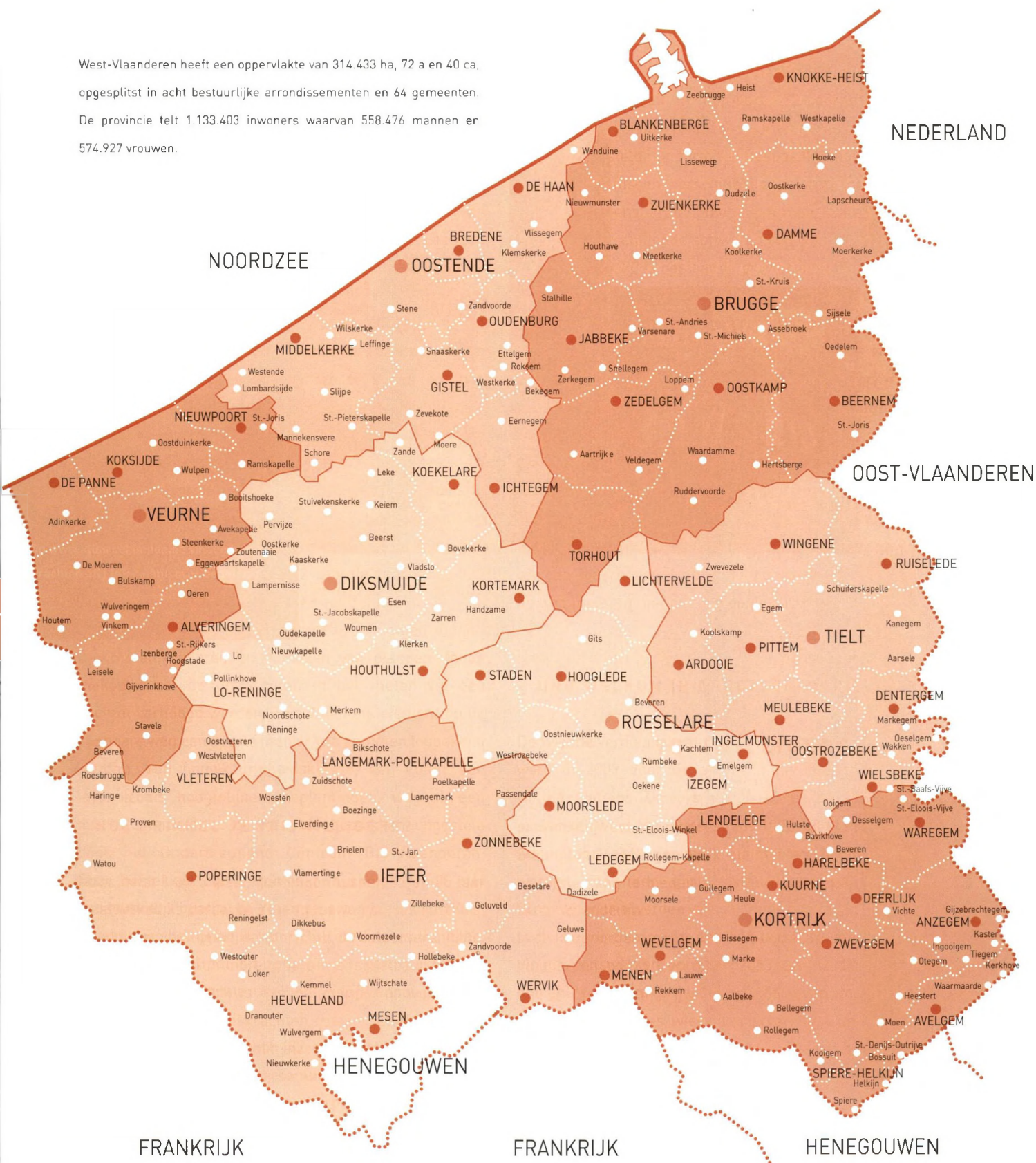
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
BEERNEM	7482	7060	14542	7167,5809
BLANKENBERGE	8531	9379	17910	1741,118
BRUGGE	56491	60093	116584	13840,2202
DAMME	5491	5508	24634	8952,0475
JABBEKE	6857	6778	13635	5376,4838
KNOKKE-HEIST	16044	17519	33563	5644,3228
OOSTKAMP	10548	10763	21311	7964,546
TORHOUT	9383	9444	18827	4523,2765
ZEDELGEM	10957	10980	21937	6033,5913
ZUIENKERKE	1415	1349	2764	4886,2499
ARR. BRUGGE	133199	138873	285707	66129,4369
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
DIKSMUIDE	7715	7771	15486	14940,1818
HOUTHULST	4437	4522	8959	5589,3936
KOEKELARE	4132	4081	8213	3918,5258
KORTEMARK	6041	6037	12078	5499,9796
LO-RENINGE	1669	1621	3290	6293,8759
ARR. DIKSMUIDE	23994	24032	48026	36241,9567
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
HEUVELLAND	4244	4074	8318	9423,5304
IEPER	17141	17941	35082	13061,0415
LANGEMARK-POELKAPELLE	3862	3799	7661	5252,9046
MESEN	486	480	966	357,8335
POPERINGE	9610	9823	19433	11933,061
VLETEREN	1818	1770	3588	3816,8241
WERVIK	8654	8841	17495	4361,2479
ZONNEBEKE	5797	5760	11557	6757,3324
ARR. IEPER	51612	52488	104100	54961,7754
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
ANZEGEM	6938	6959	13897	4178,8652
AVELGEM	4505	4643	9148	2174,8127
DEERLIJK	5596	5744	11340	1681,5679
HARELBEKE	13015	13030	26045	2914,0007
KORTRIJK	36361	37990	74351	8003,0692
KUURNE	6252	6360	12612	1000,8346
LENDELEDE	2711	2704	5415	1315,018
MENEN	15645	16424	32069	3306,9639
SPIERE-HELKIJN	966	1005	1971	1077,665
WAREGEM	17737	18191	35928	4508,702
WEVELGEM	15486	15623	31109	3875,2354
ZWEVEGEM	11605	11778	23383	6324,2438
ARR. KORTRIJK	136817	140451	277268	40360,9784

Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
BREDENE	7240	7369	14609	1307,9087
DE HAAN	5645	6000	11645	4216,9175
GISTEL	5521	5636	11157	4225,4065
ICHTEGEM	6748	6681	13429	4533,4695
MIDDELKERKE	8466	8759	17225	7565,3353
OOSTENDE	32687	35346	68033	3772,3883
OUDENBURG	4335	4447	8782	3538,3003
ARR. OOSTENDE	70642	74238	144880	29159,7261
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
HOOGLEDE	4959	4873	9832	3783,6247
INGELMUNSTER	5283	5349	10632	1615,7265
IZEGEM	12994	13499	26493	2548,3137
LEDEGEM	4642	4648	9290	2475,82
LICHTERVELDE	4110	4114	8224	2593,1415
MOORSLEDE	5324	5396	10720	3534,1058
ROESELARE	27141	27981	55122	5979,3935
STADEN	5437	5429	10866	4624,0034
ARR. ROESELARE	69890	71289	141179	27154,1291
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
ARDOOIE	4692	4576	9268	3457,6094
DENTERGEM	4017	3929	7946	2593,5511
MEULEBEKE	5533	5442	10975	2934,8057
OOSTROZEBEKE	3621	3753	7374	1662,1841
PITTEM	3317	3276	6593	3442,1545
RUISELEDE	2565	2500	5065	3020,1523
TIELT	9546	9691	19237	6850,4357
WIELSBEKE	4472	4455	8927	2101,7108
WINGENE	6411	6383	12794	6842,0735
ARR. TIELT	44174	44005	88179	32904,6771
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
ALVERINGEM	2471	2411	4882	8000,979
DE PANNE	4720	5140	9860	2389,6896
KOKSIJDE	10026	10475	20501	4395,9624
NIEUWPOORT	5198	5403	10601	3100,443
VEURNE	5733	6122	11855	9633,9703
ARR. VEURNE	28148	29551	57699	27521,0443
Gemeente	mannen	vrouwen	totaal	Oppervlakte
WEST-VLAANDEREN	558476	574927	1133403	314433,724

Oppervlakte in ha.a.ca | Bron: Rijksregister
Verwerking door Steunpunt Sociale Planning van de Provincie West-Vlaanderen

WEST-VLAANDEREN MORFOLOGISCH

West-Vlaanderen heeft een oppervlakte van 314.433 ha, 72 a en 40 ca, opgesplitst in acht bestuurlijke arrondissementen en 64 gemeenten. De provincie telt 1.133.403 inwoners waarvan 558.476 mannen en 574.927 vrouwen.

COLOFON

Het jaarboek 2004 van de provincie West-Vlaanderen werd samengesteld en uitgegeven in opdracht van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen.

Paul Breyne (gouverneur)

Jan Durnez

Patrick Van Gheluwe

Gabriël Kindt

Dirk De fauw

Gunter Pertry

Marleen Titeca-Decraene (gedeputeerden)

Hilaire Ost (provinciegriffier)

Coördinatie en eindredactie

Marjolijn Verstraete en Peter Verheecke

Dienst Communicatie

Ontwerp en grafische vormgeving

d'Artagnan, Brugge

Druk

Graphic Group Van Damme, Oostkamp

Rewriting

Marc Dejonckheere

Fotografen

Dewitte, De Kievith, Proot, CAP, Deceuninck, Daem,

Maertens, Soenen, Maenhoudt, Godecharle

Met dank aan alle ambtenaren van het provinciebestuur die een bijdrage hebben geleverd tot de realisatie van het jaarboek.

Voor meer info over de provincie West-Vlaanderen

Provinciaal Informatiecentrum Tolhuis

Jan Van Eyckplein 2

8000 Brugge

Tel.: 0800 20 021

e-mail: provincie@west-vlaanderen.be

WWW.WEST-VLAANDEREN.BE

